

การจัดมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณชย์ Art Basel Hong Kong

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาทฤษฎีศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การจัดมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนิง Art Basel Hong Kong

โดย
นางสาวอัญชิสา ดวงดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาทฤษฎีศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE STUDY OF COMMERCIAL ART FAIR “ART BASEL HONG KONG”

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (Art Theory)
Department of Art Theory
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การจัดมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนิง Art Basel Hong Kong
โดย	อัญชิสา ดวงดี
สาขาวิชา	ทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. ประมพร ศิริกุลชยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุธี คุณาวิชยานนท์)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. ประมพร ศิริกุลชยานนท์)	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ กัญจนา คำโสภี)	

57005221 : ทฤษฎีศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์, นิทรรศการศิลปะ, ตลาดศิลปะ, แกลอรี

นางสาว อัญชิสา ดวงดี: การจัดมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ Art Basel Hong Kong
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. ปรมพร ศิริกุลชยานนท์

Art Basel Hong Kong คืองานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง และถูกยกย่องให้เป็นตลาดการค้าศิลปะที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งเกิดจากการขยายตัวของ Art Basel ที่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ซึ่งเป็นแม่แบบที่ประสบผลสำเร็จมาก่อนหน้านี้ จากการเติบโตของ Art Basel และการขยายตลาดศิลปะเข้าสู่อเมริกาและเอเชียทำให้เห็นถึงปัจจัยในการคัดเลือกพื้นที่ และรูปแบบการจัดการที่ส่งผลให้ Art Basel Hong Kong ประสบความสำเร็จ งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษา Art Basel Hong Kong ในเรื่องของรูปแบบการจัดการ ปัจจัยในการเกิดขึ้น และอิทธิพลที่ส่งผลต่อตลาดศิลปะ โดยวิเคราะห์จากข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ สภาพทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและข้อมูลภาคสนาม ทำให้พบว่าฮ่องกงคือจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญทางด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชีย ที่เอื้ออำนวยและสามารถดึงดูดให้เกิดการลงทุนศิลปะในเซี่ยงผาณิชย์ อีกทั้งยังมีรูปแบบการจัดการที่มีมาตรฐานระดับสากลและเฉพาะเจาะจงของ และขั้นตอนการคัดเลือกผลงานที่เข้มงวด Art Basel Hong Kong ในเรื่องของวัฒนธรรมเอเชียที่เป็นเอกเทศ ซึ่งมีความแตกต่างจาก Art Basel ในภูมิภาคอื่นๆ ส่งผลให้ Art Basel Hong Kong กลายเป็นศูนย์กลางตลาดศิลปะที่ดีที่สุดของภูมิภาคเอเชียและสร้างปรากฏการณ์ที่แผ่อิทธิพลขยายในวงกว้างที่ไม่ได้จำกัดอยู่ในวงการศิลปะ

57005221 : Major (Art Theory)

Keyword : Art Fair, Art Market, Art Exhibition, Gallery

MISS ANSHISA DUANGDEE : THE STUDY OF COMMERCIAL ART FAIR “ART BASEL HONG KONG” THESIS ADVISOR : PARAMAPORN SIRIKULCHAYANONT, Ph.D.

Art Basel Hong Kong, an art market that has been widely recognized in the Asia Pacific region due to the expansion of Art Basel in Switzerland which became a successful model. Based on the growth of Art Basel and the expansion of the art market into America and Asia, making it possible to see factors in the selection of areas and organizational format that has resulted in Art Basel Hong Kong being successful. This research focuses on the management format, factors in the occurrence and influences that affect the art market. The study used economic data, geographic characteristics, culture and field data to analyze. The finding of this research found that Hong Kong is an important strategic location in the Asian region. That is favorable and able to attract the commercial art investment and also has a management model that meet international standards, and specifically the strict selection process. In addition, Art Basel Hong Kong really stands out as an independent Asian culture which makes it different from Art Basel in other regions. As a result, Art Basel Hong Kong has become the best art market center of Asia and a phenomenon that spreads its broad influence that is not limited to art.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า อาจารย์ ดร.ปรมพร ศิริกุลชยานนท์ ที่สละเวลาอุทิศตนเพื่อขัดเกลา เคี้ยวเคี้ยว ให้คำปรึกษาและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา รวมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาตนและการพัฒนางานวิจัย ขอของพระคุณรองศาสตราจารย์สุธี คุณาวิชยานนท์หัวหน้าภาควิชาทฤษฎีศิลป์และรองศาสตราจารย์กัญจณา คำโสภี ที่ให้คำชี้แนะและข้อบพร่องต่างๆในผลงานการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา หงส์อุเทน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ รัตนจันทร์ อาจารย์ ดร.สุธา ลินะวัต อาจารย์ รศ.ดร.ชัยยศ อธิษฏ์วรพันธุ์ ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ทุกท่านที่คอยบ่มเพาะให้การศึกษาที่ดีและสิ่งอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและการพัฒนาตนเองแก่ข้าพเจ้า ถือเป็นเปิดโลกทัศน์ทางด้านศิลปะให้กว้างไกลและสามารถนำไปปรับใช้และเรียนรู้เพิ่มเติมในชีวิตประจำวันได้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีแก่ข้าพเจ้าในการศึกษาและเป็นกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด อีกทั้งยังคอยเคี้ยวเคี้ยวให้ข้าพเจ้าเดินอยู่ในศีลธรรมครองที่ดี ขอขอบคุณมิตรสหายทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจและให้คำปรึกษาที่ดีตลอดการศึกษา

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานวิจัยชิ้นนี้จะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการศึกษาด้านตลาดการซื้อขายผลงานศิลปะในภูมิภาคเอเชียให้กับผู้ที่สนใจศึกษาต่อไปไม่มากก็น้อย หากมีข้อผิดพลาดประการใดอันเกิดจากความสะเพร่า ข้าพเจ้ากราบขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อัญชิสา ดวงดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
ขั้นตอนการศึกษา.....	4
วิธีการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมาของการจัดนิทรรศการศิลปะ และ งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์.....	5
การเกิดขึ้นของนิทรรศการศิลปะและสถาบันศิลปะในช่วงระหว่างศตวรรษที่ 16 – 20.....	5
จากเทศกาลสู่มหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์.....	64
การเกิดขึ้นของงานเทศกาลศาสนา.....	65
การจัดงานแสดงสินค้างานหัตถกรรม.....	67
การเกิดระบบการจัดการพื้นที่ในงานแสดงสินค้า.....	68
การเกิดขึ้นของพ่อค้าคนกลาง.....	69
ความเสื่อมโทรมของงานแสดงสินค้างานหัตถกรรม.....	70

การเกิดขึ้นของงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์	70
การแสดงงานศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 1990	76
งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 1990	78
เศรษฐกิจ และสังคมยุโรปหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีผลกระทบต่อตลาดการซื้อขายงานศิลปะ	79
ภาพรวมของการซื้อขายศิลปะในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงสงครามโลกครั้งที่ 2.....	83
การก่อตั้งสถาบันประมูล Drouot ปารีส.....	84
แกลเลอรีเซี่ยงผาณิชย์ The Galerie Georges Giroux ประเทศเบลเยียม	91
บทที่ 3 งานแสดงศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ ART BASEL และการเกิดขึ้นของ ART BASEL HONG KONG	97
ประวัติความเป็นมาของงานแสดงศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ Art Basel และ Art Basel Miami Beach	97
การเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong และงานแสดงศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ที่แพร่หลายในทวีปเอเชีย	122
โครงสร้างและรูปแบบการจัดงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ ART BASEL HONG KONG.....	124
การเข้าถึงพื้นที่	125
วันและเวลาที่จัดงาน.....	125
กฎระเบียบในการเข้าชม.....	127
การแบ่งสัดส่วนของพื้นที่จัดแสดง (Sectors).....	129
ผลงานศิลปะที่จัดแสดง.....	143
โครงสร้างการบริหารจัดการ ART BASEL HONG KONG.....	146
การสมัครเข้าร่วมแสดงงานกับ Art Basel Hong Kong.....	148
ขั้นตอนการสมัคร.....	148
กฎข้อบังคับโดยทั่วไปในการเข้าร่วมแสดงของ Art Basel Hong Kong.....	152
บทที่ 4 การเกิดขึ้นของ ART BASEL HONG KONG และอิทธิพลที่ส่งต่อ	157
ปัจจัยการเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong.....	157
รูปแบบการจัดการ Art Basel ในภูมิภาคเอเชีย.....	138

โครงสร้างการนำเสนอผลงานและการแบ่งพื้นที่.....	142
อิทธิพลจาก Art Basel Hong Kong ต่อระบบเศรษฐกิจและตลาดศิลปะในฮ่องกง	146
บทที่ 5 บทสรุป.....	156
จากนิทรรศการศิลปะสู่ Art Basel Hong Kong.....	156
ปัจจัยการเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong และอิทธิพลต่อตลาดศิลปะฮ่องกง	160
ผลกระทบทางบวกต่อสังคมชุมชน	161
รายการอ้างอิง	163
ประวัติผู้เขียน.....	165

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผลงานจิตรกรรม งานแกะสลัก และ งานวาดเส้น ที่ขายได้จากจำนวน ยอดขายทั้งหมด (ฝรั่งเศส) ตั้งแต่ปี 1940 – 1944.....	86
ตารางที่ 2 แสดงราคาเฉลี่ยของแต่ละประเภทงานศิลปะ(จำนวนชิ้น) ตั้งแต่ปี 1940-1944.....	87
ตารางที่ 3 แสดงภาพจิตรกรรมที่มีมูลค่าสูงที่สุด ที่มีการซื้อขายเกิดขึ้นในสถาบันประมูล Drouot ใน ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2.....	90
ตารางที่ 4 แสดงตัวเลขยอดขายรวมและจำนวนผลงานศิลปะที่ขายได้ต่อปี ตั้งแต่ปี 1945 – 1951	92
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนผลงานที่ถูกจัดแสดงในแต่ละ Sectors ตั้งแต่ปี 2015 - 2019ได้ดังนี้.....	129
ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนแกลเลอรี และ ประเทศที่เข้าร่วมตั้งแต่ปี 2015 ถึงปี 2019.....	131
ตารางที่ 7 ตารางแสดงจำนวนผลงานที่จำแนกแต่ละเทคนิค ตั้งแต่ปี 2015 ถึง 2019.....	144
ตารางที่ 8 ตารางแสดงจำนวนผลงานที่ถูกสร้างขึ้นตั้งแต่ปี 1900 จนถึงปัจจุบัน.....	145
ตารางที่ 9 แสดงสัดส่วนของผลงานแต่ละประเภทที่จัดแสดงในปี 2019.....	145
ตารางที่ 10 แสดงจำนวนแกลเลอรีที่เข้าร่วม (Exhibitor) และจำนวนผู้เข้าชม (Attendance) ตั้งแต่ปี 2015 ถึง 2019.....	155
ตารางที่ 11 ตารางแสดงความแตกต่างกันของรูปแบบโครงสร้างการจัดแสดงของ Art Basel , Miami Beach และ Hong Kong.....	140
ตารางที่ 12 ตารางแสดงความแตกต่างกันของผลงานจัดแสดงในแต่ละพื้นที่.....	142
ตารางที่ 13 แสดงกิจกรรมศิลปะที่จัดขึ้นในเดือนมีนาคมปี 2019.....	153

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพนิทรรศการ Royal Academy of Art จัดขึ้นที่ห้องโถงในบ้าน Somerset House, 1787 เทคนิค etching.....	55
ภาพที่ 2 ภาพการแสดงนิทรรศการศิลปะของ Salon Exposition au Salon du Louvre โดย Pietro Antonio Martini,1787	57
ภาพที่ 3 บทบาทใหม่ของ ‘การจัดแสดงนิทรรศการของทางการ’ : Charles X of France distributing decoration at the Paris Saln of 1824, วาดโดย Francois – Joseph Heim สีน้ำมันบนผ้าใบ, พิพิธภัณฑลฑูพวรี, ปารีส, (1825 – 7).....	58
ภาพที่ 4 ภาพการจัดนิทรรศการ Interior of the Art Treasures Palace and Exhibition ในปี 1857 มีจำนวนสินค้าที่จัดแสดงถึง 16,000 ชิ้น รวมไปถึงด้วยผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่ายศิลปะจากประเทศจีน แก้ว เครื่องใช้ เฟอร์นิเจอร์	59
ภาพที่ 5 ภาพถ่ายผลงานสะสมจากชุดผลงานส่วนตัวจากทั่วทั้งเกาะอังกฤษที่จัดขึ้นที่ The Art Treasure Exhibition, 1875.....	59
ภาพที่ 6 ภาพอาคาร Palais de l’Industrie เป็นสถานที่ในการจัดนิทรรศการ ‘ชาลงแห่งผู้ถูกปฏิเสธ” ในปี 1863.....	62
ภาพที่ 7 ห้องจัดแสดงนิทรรศการครั้งแรกของกลุ่มอิมเพรสชันนิสม์ที่ Nadar’s studio ในปี 1874	62
ภาพที่ 8 ภาพงานแสดง The Kunstmarkt Köln’67 ที่จัดขึ้นเป็นครั้งแรก	73
ภาพที่ 9 ภาพของบูชจัดแสดงของแกเลอรี Heiner Friedrich ในงานแสดง Kunstmarkt Colonge ปี 1970.....	73
ภาพที่ 10 ภาพแผนภูมิแสดงจำนวนงานมทกรรมศิลปะที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างปี 1954 – 2011... 76	
ภาพที่ 11 ภาพแผนภูมิแสดงสัดส่วนงานแสดงศิลปะที่เกิดขึ้นโดยแบ่งเป็นภูมิภาคตั้งแต่ปี 1999-2010.....	78
ภาพที่ 12 กราฟแสดงวิวัฒนาการของค่าเฉลี่ยราคาผลงานศิลปะ (เงินสกุลฟรังก์) โดยแบ่งตามประเภทของผลงาน	87

ภาพที่ 13 กราฟแสดงวิวัฒนาการราคาของสินทรัพย์ 6 ประเภทในการลงทุนตั้งแต่เดือนมีนาคมปี 1941.....	88
ภาพที่ 14 ภาพแผนภูมิแสดงยอดการขายศิลปะ (จำนวนชิ้น) ตั้งแต่ ปี 1944 - 1951	93
ภาพที่ 15 กราฟแสดงจำนวนผลงานศิลปะที่ขายในแกลอรี Giroux (จำนวนชิ้น).....	94
ภาพที่ 16 สถานที่จัดแสดงงานMesse Basel เมืองบาเซิล ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ Frank Dinger	109
ภาพที่ 17 ภาพแผนผังแสดงพื้นที่ของอาคารศูนย์จัดแสดงนิทรรศการ Messe Basel	110
ภาพที่ 18 Art Basel ครั้งที่ 43 Hall 2 ที่ Messe Basel. โดย Caroline Claisse for Art Observed.....	112
ภาพที่ 19 ภายนอกของอาคาร Messe Basel ในงานแสดง Art Basel ครั้งที่ 49 กับโครงการ Creative Time “ Basilea” จากศิลปิน LARA ALMARCEGUI, ISABEL LEWIS โดย HG Masters	112
ภาพที่ 20 บูธจัดแสดงของแกลอรีที่อยู่ใน Sector ต่างๆ ปี 2017 โดย Harold Cunningham	113
ภาพที่ 21 ภาพทางเข้าพื้นที่ของ Unlimited ในปี 2018.....	113
ภาพที่ 22 ผลงานชื่อ “Antonie’s Organ”โดยศิลปิน Rashid Johnson จัดแสดงในพื้นที่ของ Unlimited ในปี 2018.....	114
ภาพที่ 23 Zome Alloy (2016) โดย OSCAR TUAZON รูปแบบการทดลองของที่พักอาศัยแบบโมดูลาร์และแบบยั่งยืนสำหรับการใช้ชีวิตในทะเลทราย โดย HG Masters.....	114
ภาพที่ 24 Reality Hacking No 3 Peter Regli, installation.	115
ภาพที่ 25 ผลงานที่จัดแสดงในส่วนของ Parcours ซึ่งจะตั้งอยู่เขตพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ เป็นผลงานของ Bernar Venet, Effondrement:Arcs, 2017	115
ภาพที่ 26 ตู้คอนเทนเนอร์ส่งสินค้าที่ใช้เป็นสถานที่จัดแสดงชั่วคราวของ Art Basel Miami Beach ในปี 2002.....	117
ภาพที่ 27 Art Basel Miami Beach ปี 2011 ที่ Miami beach Convention Center.....	117
ภาพที่ 28 ภาพการปรับปรุงแล้วเสร็จของ Miami Beach Convention Center ในปี 2018.....	118

ภาพที่ 29 โถงจัดแสดงนิทรรศการหลัก	119
ภาพที่ 30 การจัดงานในส่วนของ Position (บน) และ Nova (ล่าง) ที่อยู่ในพื้นที่จัดงานหลัก	121
ภาพที่ 31 Art Basel Miami Beach Film and Sound program 's outdoor film screening in 2013.....	121
ภาพที่ 32 Hong Kong Convention & Exhibition Centre (HKCEC) ,2019	125
ภาพที่ 33 ทางเข้าโถงจัดแสดงหลัก (Hall 1) ของแขกพิเศษ VIP	126
ภาพที่ 34 ภาพตัวอย่างการนำชม	127
ภาพที่ 35 ห้องฝากสัมภาระ	128
ภาพที่ 36 ป้ายแสดงผังนิทรรศการ.....	128
ภาพที่ 37 ภาพภายในโถงนิทรรศการ.....	130
ภาพที่ 38 ภาพการจัดแสดงในส่วนของ Galleries.....	131
ภาพที่ 39 แผนภูมิแสดงสัดส่วนของประเทศเจ้าของแกลเลอรีที่เข้าร่วมที่มีจำนวนเยอะที่สุด.....	132
ภาพที่ 40 ผลงานศิลปะที่จัดแสดงอยู่ในส่วนของ Galleries.....	133
ภาพที่ 41 ผลงานศิลปะที่จัดแสดงอยู่ในส่วนของ Galleries.....	133
ภาพที่ 42 ด้านหน้าทางเข้าส่วนในพื้นที่จัดแสดง Insights	134
ภาพที่ 43 Natee Utarit , <i>The Man Without Past</i> ,2018 แกลเลอรี Richard Koh Fine Art,[Painting].....	135
ภาพที่ 44 การจัดระเบียบพื้นที่จัดแสดงในส่วนของ Discoveries	136
ภาพที่ 45 Lu Yang, 2019 แกลเลอรี Société ,Prints & Multiples ,Backlit tension display, aluminum frame, LED light system.....	137
ภาพที่ 46 Joan Miró , <i>Figures devant la lune</i> , 1942 แกลเลอรี <i>Galerie Lelong & Co.</i> ,[Work on Paper] Pastel, gouache, wash, brush and ink, pencil on paper	138
ภาพที่ 47 Lee Bul “Willing to be Vulnerable-Metalize Balloon” Galerie Thaddaeus Ropac, Lehmann Maupin, PKM Gallery, Installation Nylon taffeta cloth, polyester with aluminum foil, fan, electronic wiring.....	139

ภาพที่ 48 Zhao Zhao , In Extremis, 2018 , Tang Contemporary Art, Installation: Brass, Stainless Steel, Black iron, Blue steel, asphalt.....	139
ภาพที่ 49 Gong Yuan, Scented Air.The Stroll, 2012-2018, แกลเลอรี Tang Contemporary Art , Video/Film.....	140
ภาพที่ 50 Chang Chien-Chi,AZMA,2017 Chi-Wen Gallery ,Video Film	140
ภาพที่ 51 ร้านหนังสือ Kelly & Walsh	141
ภาพที่ 52 (บน-ล่าง) บูธจัดแสดงและประชาสัมพันธ์นิทรรศการที่เข้าร่วมรายการตั้งอยู่ด้านนอกทางเข้านิทรรศการหลัก.....	142
ภาพที่ 53 การอภิปราย หรือ สนทนาในโปรแกรมของ Conversations	143
ภาพที่ 54 แผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารจัดการ ART BASEL HONG KONG	147
ภาพที่ 55 ภาพกระดาษแสดงข้อมูลพื้นฐานของแกลเลอรีแสดงบนเว็บไซต์.....	148
ภาพที่ 56 ภาพแสดงการกรอกข้อมูลพื้นฐานของแกลเลอรีแสดงบนเว็บไซต์.....	149
ภาพที่ 57 ภาพแสดงข้อมูลพื้นฐานของแกลเลอรีแสดงบนเว็บไซต์.....	149
ภาพที่ 58 ภาพแสดงการเลือก Sector บนเว็บไซต์.....	150
ภาพที่ 59 ภาพแสดงข้อมูลทั่วไปของ Sector ที่สมัคร บนเว็บไซต์.....	150
ภาพที่ 60 ภาพการดาวน์โหลดข้อมูลการชำระเงิน บนเว็บไซต์.....	151
ภาพที่ 61 ภาพการตอบรับการสมัคร บนเว็บไซต์.....	151
ภาพที่ 62 ภาพตารางแสดงการจัดอันดับประเทศที่เป็นศูนย์กลางการเงินโลกในปี 2018	132
ภาพที่ 63 ภาพแผนภูมิแสดงการจัดอันดับเศรษฐกิจโลกโดยวัดจากค่า GDP เปรียบเทียบระหว่างปี 1990 และ 2011.....	133
ภาพที่ 64 แผนภูมิแสดงการแบ่งสัดส่วนตลาดศิลปะโลกของประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และจีน ตั้งแต่ปี 2008 จนถึง 2018.....	135
ภาพที่ 65 แผนภูมิแสดงสัดส่วนตลาดศิลปะโลกในแต่ละประเทศโดยวัดจากมูลค่าผลงาน ในปี 2018	136
ภาพที่ 66 ภาพแผนที่โลกแสดงตำแหน่งที่ตั้งของ Art Basel.....	139

ภาพที่ 67 ภาพแสดงการเชื่อมโยงของ Sector..... 143

ภาพที่ 68 ตารางแสดงการเจริญเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจประจำปี ข้อมูลจาก IMF..... 147

ภาพที่ 69 ความถี่ของแต่ละช่องทางการซื้อขายผลงานศิลปะ..... 149

ภาพที่ 70 ภาพแสดงระยะเวลาการถือครองผลงานศิลปะและขายคืนสู่ตลาด 149

ภาพที่ 71 แผนภูมิแสดงสัดส่วนของตลาดศิลปะร่วมสมัยโลกในปี 2017 150

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การแสดงงานศิลปะในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายที่ต่างไปจากเดิมมาก วงการศิลปะศึกษาค้นคว้า ช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด ศิลปะได้กระจายความน่าสนใจไปยังสังคมกลุ่มต่างๆ ที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีคนมากมายจากหลากหลายวงการ มีทั้งเกี่ยวข้องโดยตรงกับ วงการศิลปะและไม่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นทั้งผู้ซื้อ ผู้ลงทุน และนักสะสม เพราะเห็น ศักยภาพ หรือคุณค่าในงานศิลปะที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เมื่อมีความต้องการซื้อเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีศิลปินเกิดใหม่ และเพิ่มปริมาณผลงานอย่างไม่หยุดหย่อน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้ การแสดงงานภายใน แกลเลอรี¹ จึงไม่สามารถตอบโจทย์ ความต้องการจำนวนมากเหล่านี้ได้ จึงเป็นตัวผลักดันให้เกิดการจัด มหกรรมศิลปะที่มีขนาดใหญ่ ในรูปแบบต่างๆ ขึ้น เช่น เทศกาลศิลปะ และ Biennale² เพื่อรวบรวม เอาศิลปินจากทั่วทุกมุมโลก มาจัดแสดงไว้ให้ชมกันอย่างจุใจ

งานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ (Art Fair) ต่างจากการแสดงนิทรรศการในแกลเลอรี และ เทศกาลศิลปะใหญ่ๆ ที่มีการรวมเอาผลงานศิลปะจากทั่วโลกมาจัดแสดงไว้ ภายใต้การ จัดการจาก ภัณฑารักษ์ และศิลปิน โดยไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการขาย ในขณะที่รูปแบบของงานแสดงศิลปะเชิง พาณิชย์ เกิดขึ้นภายใต้การจัดการโดยมีโครงสร้างอย่างชัดเจน เป็นการรวบรวมเอาเฉพาะผลงานที่มี มูลค่าสูงที่มีการคัดสรรมาอย่างดีนำมาจัดแสดงในงาน โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อการซื้อขาย ผลงานศิลปะ และนำเสนอศิลปินในแกลเลอรีของตนเอง เป็นเวทีสำหรับพบปะกับนักลงทุน หรือนัก สะสม เป็นการเปิดตลาดของทั้งแกลเลอรี และสร้างตัวตนของศิลปินไปพร้อมๆกัน ในปัจจุบันตลาด ศิลปะขยายตัวอย่างรวดเร็ว และได้ขยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมทำให้เกิดงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ ขึ้นใหม่มากมาย และแพร่หลายไปทั่วทุกประเทศ หรือเมืองที่มีชื่อเสียง เพื่อที่จะผันตัวเอง สู่เมืองแห่ง ศิลปะระดับโลก เพราะนอกจากจะสร้างชื่อเสียงให้กับเมืองแล้ว นักลงทุนจำนวนมาก ยังจะได้รับ ประโยชน์จากการแสดงงานอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น LA Art Show จากงานแสดงศิลปะงานเล็กๆ เมื่อ

¹ แกลเลอรี (Gallery) ห้องแสดงผลงานศิลปะ, หอศิลป์, สตูดิโอ, ห้องแสดงภาพ, ห้องแสดงนิทรรศการ

² นิทรรศการศิลปะนานาชาติ ที่จัดขึ้นทุกๆ 2 ปี เช่น นิทรรศการศิลปะนานาชาติ เวนิสเบียนนาเล่ย์ (Biennale di Venezia) ณ เมืองเวนิส ประเทศอิตาลี เป็นงานแสดงศิลปะที่เก่าแก่และมีขนาดใหญ่ที่สุดงานหนึ่งของโลก

20 ปีที่แล้ว ตอนนี้ได้พยายามผันตัวมาเป็นเมืองศิลปะระดับโลก เพื่อที่จะเจาะตลาดกลุ่มลูกค้าที่ร่ำรวย ปีที่แล้ว LA Art Show สามารถสร้างเม็ดเงินได้ถึง 30 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สิ่งเหล่านี้ทำให้คุณค่า และมูลค่าของศิลปินและงานศิลปะได้เปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคม มูลค่าของงาน และของศิลปินจะเพิ่มขึ้นก็ต่อเมื่อมีการเปิดเผยตัวสู่สาธารณชน มีการพูดถึง ปากต่อปาก และผลที่ตามมา ก็คือความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นของตลาดศิลปะ³

งานแสดงศิลปะเซี่ยงหนานชิย เริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายตั้งแต่ช่วงปี 1980 เป็นต้นมา โดยเฉพาะประเทศที่เป็นศูนย์กลางตลาดศิลปะในยุโรปมาจนถึงอเมริกาประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก วงการศิลปะเติบโตอย่างรวดเร็ว จำนวนนักลงทุน และความต้องการซื้องานศิลปะ ที่เพิ่มขึ้นดูได้จากงานแสดงศิลปะเซี่ยงหนานชิย ที่จัดขึ้นบ่อยครั้งในแต่ละปี และเพิ่มมากขึ้น ในหลายประเทศ งานแสดงศิลปะเซี่ยงหนานชิย Art Basel⁴ เป็นอีกหนึ่งงานมหกรรมศิลปะที่เก่าแก่ และมีชื่อเสียงที่สุดของโลก ถูกจัดขึ้นมากกว่า 40 ปีแล้ว โดยเกิดขึ้นที่เมือง Basel ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในปี 1970 เป็นครั้งแรก และเป็นหนึ่งในงานแสดงศิลปะ ที่ยิ่งใหญ่และถือได้ว่าประสบความสำเร็จสูงสุดในประวัติศาสตร์ก็ว่าได้

Art Basel รวบรวมงานศิลปะจากทั่วโลก เข้าไว้ด้วยกันและเป็นการเชื่อมต่อแกลเลอรีชั้นนำ เป็นดังจุดนัดพบให้กับศิลปะโลก มหกรรมศิลปะเวทีนี้มุ่งนำเสนอผลงานศิลปะสมัยใหม่ และศิลปะร่วมสมัยที่ผ่านการคัดเลือกมาอย่างดี และมีชื่อเสียงในภาพลักษณ์ของการนำเสนอแต่ ผลงานระดับสูง นำเสนอให้คนดูได้ชื่นชมกับศิลปะที่เลอค่าที่สุดในโลกเท่าที่ แกลเลอรีชั้นนำเหล่านี้ จะสามารถนำมาจัดแสดงให้ได้ ซึ่งในปี 2015 มีจำนวนผู้เข้าชมกว่า 100,000 คน และมีแกลเลอรี เข้าร่วม 280 แกลเลอรี มีศิลปินกว่า 4,000 คน ซึ่งจัดว่าเป็นมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนานชิย ที่ใหญ่เป็น อันดับหนึ่งของโลก และไม่นานนี่เอง Art Basel Hong Kong เปิดตัวขึ้นอย่างเป็นทางการในปี 2013 จัดขึ้นที่ Hong Kong Convention and Exhibition Centre (HKCEC) ได้รวบรวมแกลเลอรีชั้นนำไว้กว่า 245 แกลเลอรี จาก 39 ประเทศทั่วโลก และสามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้ถึง 65,000 คน

ในขณะที่ฮ่องกงเป็นตั้งเส้นทางเชื่อมต่อทางการค้าของโลก และเป็นศูนย์กลางการค้าของจีน การที่ฮ่องกงวางตัวเองเป็นศูนย์กลางศิลปะแห่งเอเชีย นั้น เนื่องจากความต้องการที่จะยึดตัวเองไว้ กับผู้คนที่มีความมั่งคั่งสูงจากภูมิภาคโดยรอบ นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าการเข้าร่วมในตลาดศิลปะของแกลเลอรีชั้นนำ บริษัทประมูล และศิลปินจะยังคงดำเนินต่อไปได้ งาน

³ LAUREN SCHUKER BLUM . 2015. With the LA Art Show, Los Angeles Seeks a Higher Profile(ออนไลน์). แหล่งที่มา :<http://www.wsj.com/articles/with-the-la-art-show-los-angeles-seeks-a-higher-profile-1420233096>. 15 เมษายน 2559

⁴ Art Basel. 2015. Art Basel in Europe (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.artbasel.com/basel#>. 15 เมษายน 2559

แสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ชั้นนำในขณะนี้ต่างก็พุ่งเป้าหมายไปที่ฮ่องกงเป็นปลายทางหลักในเอเชีย ไม่ว่าจะเป็น Art Basel, Asia Contemporary Art Fair, The Affordable Art Fair และ Art Central ในขณะที่ Art Basel Hong Kong สามารถสร้างยอดขายได้ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับ Art Basel ที่อื่น ๆ การที่ฮ่องกงมาถึงจุดนี้ได้ทุกวันนี้ ยังมีอีกเหตุผลหนึ่ง นั่นก็คือความสัมพันธ์ของฮ่องกงที่มีต่อประเทศอังกฤษ ทำให้ฮ่องกงนั้นเป็นประเทศในแถบเอเชียที่มีกลิ่นอายความเป็นยุโรป มีทั้งความเป็นจีนและอังกฤษ รวมไปถึงมรดกของทั้งสองวัฒนธรรมอยู่ในตัว เพราะฉะนั้นความแตกต่างนี้เองที่ทำให้ฮ่องกงสามารถเข้าถึงผู้คนอย่างได้กว้างขวาง ทำให้เป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับการทำธุรกิจการซื้อขายในภูมิภาคนี้เอง⁵

ภาพรวมของตลาดศิลปะในฮ่องกงนั้นในอดีตจะมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายผ่านบริษัทประมูลใหญ่ๆ เท่านั้น แต่ในปัจจุบันผู้คนทั่วไปสามารถเข้าถึงศิลปะได้อย่างง่ายดาย ตลาดศิลปะเติบโตอย่างมาก ในปี 2010 มีจำนวนแกลเลอรีอยู่เพียง 10 แห่ง ในปี 2015 มีจำนวนแกลเลอรีเพิ่มขึ้นจนถึง 90 แห่ง ซึ่งล้วนมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักดี สิ่งเหล่านี้จะทำให้คนมองฮ่องกงเป็นหนึ่งในจุดหมายของ วงการศิลปะอย่างเช่น นิวยอร์ก ปารีส หรือลอนดอน

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเหตุใดงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ Art Basel Hong Kong จึงประสบความสำเร็จ และเป็นงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ที่มีชื่อเสียงที่สุดในฮ่องกง และในระดับเอเชีย Art Basel เป็นงานแสดงศิลปะพาณิชย์ที่สามารถสร้างยอดขายได้สูงที่สุดในเอเชีย จากการคัดสรรงานมาอย่างดีนี้เป็นเหมือนเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่สามารถดึงดูดผู้คนจากทั่วโลก และ สร้างความโดดเด่นให้กับ Art Basel Hong Kong

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาความเป็นมา และรูปแบบโครงสร้างการบริหารจัดการของ Art Basel Hong Kong เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้ Art Basel Hong Kong ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่องและผลักดันให้ฮ่องกงกลายเป็นเมืองศิลปะชั้นนำ โดยหวังว่าผลของงานวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรที่สนใจรูปแบบหรือแนวทางการจัดแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ในลักษณะนี้ และเป็นข้อมูลให้กับแกลเลอรี และศิลปินที่มีความต้องการก้าวเข้าสู่เวทีระดับนานาชาติ

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษารูปแบบโครงสร้างและแนวทางการจัดการงานแสดงศิลปะ Art Basel Hong Kong และวิเคราะห์ปัจจัยการเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong และอิทธิพลต่อตลาดศิลปะในภูมิภาค

⁵ Mike Donnan, Director of Collins & Kent International Fine Art, Hong Kong .Interview .20

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษามหกรรมศิลปะเซี่ยงหนาน Art Basel Hong Kong โดยวิเคราะห์ข้อมูลหลักจากการจัดแสดงในปี 2017 และ 2019 ในด้านรูปแบบการจัด การคัดเลือกแกลเลอรีที่เข้าร่วม โครงสร้างการจัดแสดง และการจัดการงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนาน

ขั้นตอนการศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้อง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานที่จัดแสดงงานจริง
3. สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์
4. สรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายรูป เครื่องอัดเสียง และการสืบค้นในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

วิธีการศึกษา

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การเก็บข้อมูลจากบทความ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แกลเลอรี (Gallery) หมายถึง ห้องจัดแสดงผลงานศิลปะ, หอศิลป์, สตูดิโอ, ห้องแสดงภาพ, ห้องแสดงนิทรรศการ โดยในวิจัยฉบับนี้จะใช้คำว่า “แกลเลอรี” แทนความหมายทั้งหมด
2. แกลเลอรีพาณิชย์ (Commercial Gallery) หมายถึง แกลเลอรีที่มีจุดมุ่งหมายในการค้าศิลปะ
3. Art Fair (อาร์ต แฟร์) หมายถึง งานแสดงศิลปะที่มีวัตถุประสงค์หลักในการนำเสนอผลงานศิลปะที่รวบรวมมาจากหลายแห่ง และนำมาจัดแสดงเพื่อให้เกิดการซื้อขายผลงานศิลปะ และสร้างเครือข่ายระหว่างพ่อค้า และ นักสะสม หรือเรียกว่า งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนาน โดยในวิจัยฉบับนี้จะใช้คำว่า จะใช้คำว่า “งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนาน” แทนความหมายนี้
4. นิทรรศการศิลปะ (Art Exhibition) หมายถึง การจัดแสดงผลงานศิลปะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลงานศิลปะสู่สาธารณะ โดยจะจัดขึ้นที่ห้องโถงจัดแสดงภายในอาคาร
5. Sector (เซ็กเตอร์) หมายถึง การแบ่งพื้นที่จัดแสดงเป็นส่วนเฉพาะ โดยในวิจัยฉบับนี้จะใช้คำว่า “Sector” แทนความหมายนี้
6. ตลาดศิลปะ (Art Market) หมายถึง กิจกรรมการซื้อขายผลงานศิลปะที่เกิดขึ้น ซึ่งไม่จำกัดขอบเขตอยู่ที่จะต้องซื้อขายผ่านร้านค้าเท่านั้น ตลาดศิลปะจึงหมายถึงกิจกรรมที่ทำให้เกิดการซื้อขายทุกประเภท

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมาของการจัดนิทรรศการศิลปะ และ งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์

การจัดมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ในปัจจุบันมีบทบาทที่สำคัญต่อวงการศิลปะ และระบบเศรษฐกิจของโลก ตลาดการซื้อขายผลงานศิลปะที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะ 10 กว่าปีที่ผ่านมา จะเห็นได้จากงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่เกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาค หรือแม้แต่เมืองที่สำคัญที่มีชื่อเสียงในประเทศต่างๆ การสะสมผลงานศิลปะได้กระจายความน่าสนใจไปยังสังคมกลุ่มต่างๆ ที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีคนมากมายจากหลากหลายวงการ มีทั้งเกี่ยวข้องโดยตรงกับวงการศิลปะและไม่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นทั้งผู้ซื้อ นักลงทุน และนักสะสม เพราะเห็นศักยภาพในการพัฒนาผลกำไรที่จะได้จากการลงทุนในผลงานศิลปะที่มีการยืนยันแล้วว่าสามารถสร้างผลกำไรได้อย่างมหาศาลจากข้อมูลการซื้อขายในอดีต เมื่อมีความต้องการซื้อเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้มีศิลปินเกิดใหม่ และเพิ่มปริมาณผลงานอย่างไม่หยุดหย่อน จึงเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เกิดการจัดมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์เพื่อรองรับกับความต้องการของตลาดที่กำลังขยายตัวนี้

การเกิดขึ้นของนิทรรศการศิลปะและสถาบันศิลปะในช่วงระหว่างศตวรรษที่ 16 – 20

รูปแบบของผลงานศิลปะตั้งแต่ยุคโบราณมาจนถึงช่วงศตวรรษที่ 16 ยังคงเป็นเรื่องราวของการรับใช้ศาสนา ศิลปินวาดภาพต่างๆ จากการอ่านพระคัมภีร์ ไม่มีการพัฒนารูปแบบหรือแนวความคิดที่แปลกใหม่ ในช่วงยุคกลางศิลปะมีเพียงแค่ฉากประดับแท่นบูชา หรือภาพจิตรกรรมที่อยู่ในโบสถ์วิหารโดยในอดีตศิลปะมีไว้สำหรับสถาบันกษัตริย์และชนชั้นสูงเท่านั้น ซึ่งมีศูนย์กลางศิลปะอยู่ที่ประเทศอิตาลี ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการปฏิวัติศาสนา โปรเตสแตนต์ในยุโรป ได้มีการยกเลิกการบูชารูปเคารพ ศิลปินจึงจำเป็นต้องหาทางอยู่รอดโดยการวาดภาพเหมือนบุคคล แทนที่จะวาดภาพจากพระคัมภีร์อย่างเดิม เพราะเหตุนี้เองจึงเป็นจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่ทำให้ศิลปินได้มีโอกาสสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบที่ต่างออกไปจากเดิม ซึ่งในประเทศอิตาลีมีความภาคภูมิใจในเรื่องศิลปะกายวิภาคคนที่พวกเขาถนัดเป็นที่สุดและเฟื่องฟูอยู่ในยุคสมัยเรอเนซองส์ หรือประเทศเนเธอร์แลนด์ที่อยู่ทางตอนเหนือของยุโรปก็มีวิวัฒนาการที่สวยงามให้ศิลปินได้วาด ภาพจิตรกรรมรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นมา เช่น ภาพทิวทัศน์ไร่นา ผุ่งแกะและวิถีชีวิตชนบท ในช่วงต้นศตวรรษที่ 17 จิตรกรที่ทำงานประจำราชสำนักเริ่มมี

การวาดภาพคนในอิริยาบถต่างๆ ของกษัตริย์ บันทึกภาพสังคมแบบขุนนาง สถานที่แสดงนิทรรศการศิลปะในอดีตจึงมีเฉพาะในโบสถ์ วิหารและพระราชวังเท่านั้น ภาพจิตรกรรมจึงมีไว้เพื่อเชิดชูอำนาจของพระราชธาและยังคงรับใช้ศาสนาอยู่เช่นเคย ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหัวเรื่องใหม่ก็ตาม หากแต่บทบาทของศิลปะที่ยังยึดติดอยู่กับขนบแบบดั้งเดิมอยู่ การเปลี่ยนแปลงจากความขัดแย้งทางศาสนาที่ศิลปินต้องต่างหันมาเอาตัวรอดด้วยการวาดภาพเหมือนบุคคล ซึ่งการว่าจ้างในอดีตศิลปินจะถูกว่าจ้างโดยมีผู้อุปถัมภ์เป็นผู้จัดแจงมอบหมายงานให้ทำตั้งแต่ยุคกลางไปจนถึงยุคเรอเนซองส์ เหล่ายอดฝีมือต้องวาดภาพขึ้นมาก่อนแล้วจึงค่อยหาผู้ซื้อซึ่งต่างกับในช่วงศตวรรษที่ 17 ที่ศิลปินสามารถวาดภาพอยู่ในสตูดิโอที่เต็มไปด้วยภาพที่เขาต้องใช้ความพยายามอย่างมากที่จะขายสถานการณ์นี้เองนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวิธีการซื้อขายในช่วงเวลานั้น ศิลปินมีเสรีภาพในการซื้อขายไม่จำเป็นต้องผูกมัดอยู่กับผู้อุปถัมภ์คนเดียว แต่ต้องรับมือกับเจ้านายมากขึ้นซึ่งก็คือ สาธารณชนที่เป็นผู้ซื้อผลงานของพวกเขา ศิลปินต้องไปที่ตลาดหรืองานสาธารณะต่างๆ เพื่อขายภาพหรือไม่ก็ต้องอาศัยพ่อค้าคนกลางซึ่งเป็นคนที่ช่วยแบ่งเบาภาระ แต่ก็เป็นผู้ที่กดราคาที่สุดเพื่อที่จะสามารถทำกำไรได้ ด้วย ที่สำคัญคือการแข่งขันอันดุเดือดของศิลปินที่มีจำนวนมากมายในประเทศเนเธอร์แลนด์ ในแต่ละแห่งมีการจัดแสดงภาพของตนเองบนแผงขายของ และโอกาสเดียวที่ศิลปินรายย่อยจะสร้างชื่อคือการเป็นผู้เชี่ยวชาญแขนงหรือประเภทของจิตรกรรมแบบใดแบบหนึ่ง เช่น จิตรกรที่สร้างชื่อจากการวาดภาพสงคราม ผลงานที่จะสามารถขายได้ก็จะมีแต่ภาพจากหัวข้อเดิมๆ หากเขาประสบความสำเร็จในด้านใดแล้วเขาก็จะเอาดีทางด้านนั้นเลย เพื่อความอยู่รอดศิลปินจะรู้สึกพอใจกับการผลิตภาพซ้ำๆ การทำแบบนี้ยังเป็นการช่วยให้พัฒนาทักษะถึงขั้นที่มีความชำนาญเฉพาะทาง ทำให้ศิลปะมีรูปแบบที่หลากหลายขึ้นมากกว่าเป็นแค่ภาพจากคำภีร์และภาพในราชสำนัก รูปแบบการซื้อขายผลงานศิลปะจึงเริ่มสู่สาธารณะมากขึ้น ศิลปะที่มีเพียงแต่ราชวงศ์ เริ่มที่จะกลับลงมาสู่ชนชั้นกลางหรือคนที่มีฐานะปานกลางก็สามารถซื้อและสะสมได้

ศิลปะซึ่งมีการเปลี่ยนบทบาทของตัวเองมารับใช้สาธารณชนมากขึ้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการก่อตั้งสถาบันศิลปะขึ้นมาแห่งแรกก็คือ Royal Academy of Art⁶ ทำให้จิตรกรชาวอังกฤษคนหนึ่งถือกำเนิดขึ้น และมีชื่อเสียงสร้างผลงานที่ทำให้สังคมอังกฤษอันสง่างามแห่งศตวรรษที่

---

⁶ รอยัลอะคาเดมีออฟอาร์ต (Royal Academy of Art) เป็นสถาบันศิลปะ ตั้งอยู่ที่คฤหาสน์เบอร์ลิงตัน ในลอนดอน ประเทศอังกฤษ ก่อตั้งเมื่อปี 1768 มีจุดประสงค์ในการส่งเสริมศิลปะอังกฤษและมีสมาชิกเป็นศิลปิน สถาบันจัดงานแสดงศิลปะทั้งถาวรและชั่วคราว และมีโรงเรียนศิลปะ

18 พึงพอใจคือ เซอร์โจเซฟ เรย์โนลด์ส์ เขาได้เคยไปเยือนอิตาลีและเห็นห้องกับผู้เชี่ยวชาญในสมัยนั้น ว่ายอดเยี่ยมจากยุคเรอเนซองส์ อย่าง ราฟาเอล มิเกลันเจโล และทีเชียน นั่นคือตัวอย่างศิลปะที่แท้จริง เขาชื่นชมคำสอนของ การ์รัชชี ที่ว่า ความหวังเดียวของศิลปินอยู่ตรงที่พวกเขาจะศึกษาและลอกเลียนแบบจากทักษะจากยอดเยี่ยมในยุคโบราณ ภายหลังจากต่อมา เรย์โนลด์ส์ ได้สร้างชื่อในฐานะศิลปินในอังกฤษและเป็นประธานคนแรกของสถาบัน Royal Academy of Art เขาเชื่อว่าสิ่งที่ยิ่งใหญ่และน่าประทับใจเท่ากันที่มีค่าแก่การได้ชื่อว่าเป็นศิลปะชั้นเลิศ เราอาจรู้สึกว่าการเข้านั้นหัวสูงและน่าเบื่อ หากแต่ศิลปินต้องมีความพยายามสูงมาก และต่อสู้กับความหัวสูงของคนในสังคมที่ดูถูกดูแคลนจิตรกร และประติมากร ศิลปินต้องยืนยันว่าผลงานของพวกเขาไม่ได้เป็นแค่งานหัตถกรรม แต่เป็นงานที่ใช้ทั้งสมอง และความรู้สึกสร้างสรรค์ออกมาเพื่อที่จะเป็นที่ยอมรับในสังคมสุภาพชนไม่น้อยไปกว่ากวี หรือนักวิชาการทั้งหลาย ความเข้มงวดในขนบธรรมเนียมและรูปแบบเก่าแก่ของสถาบันนี้เองเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความอึดอัดของเหล่าศิลปิน

ภาพที่ 1 ภาพนิทรรศการ Royal Academy of Art จัดขึ้นที่ห้องโถงในบ้าน Somerset House, 1787 เทคนิค etching ที่มา: The British Museum "The Exhibition of The Royal Academy 1781" ,accessed January 22, 2019 available from: https://www.britishmuseum.org/research/collection_online/collection_object_details/collection_image_gallery.aspx?partid=1&assetid=20638001&objectid=1401582

สถาบันต่างๆ ในอังกฤษกลายเป็นต้นแบบสำหรับทุกคนในยุโรป เพราะเหตุที่ในอังกฤษนั้น ศิลปินไม่ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือเสริมบารมีของเหล่าผู้ที่ปกครองหรือกลุ่มลูกค้ำ เพราะว่าเป็นต้นแบบของศิลปินล้วนแล้วแต่เป็นคนธรรมดาเช่นเดียวกับฝรั่งเศส ความมั่งคั่งแบบบาโรกของพระราชวังแวร์ซาย (versaille palace) ได้เสื่อมความนิยมไปแล้วตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 18 ในขณะนั้น

โลกในฝันของชนชั้นสูงเริ่มเลือนหายไป ศิลปินหันมาสนใจเรื่องราวของวิถีชีวิตคนธรรมดาในช่วงเวลานั้น และวาดฉากสะท้อนอารมณ์หรือความสนุกสนานที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวบางอย่างได้ ฝรั่งเศสก็เช่นเดียวกับอังกฤษ ความสนใจใหม่ที่ศิลปินมีต่อคนธรรมดามากกว่าผู้มีอำนาจได้เอื้อประโยชน์ต่อศิลปินภาพเหมือนในยุคนี้ การเปลี่ยนแปลงของช่วงเวลาแต่ละยุคเกิดผลกระทบมากมายต่อโลกศิลปะ เช่น ช่วงเวลาที่ฟื้นฟูศิลปะวิทยาการ จิตรกรและประติมากรก็ไม่ได้เป็นแค่ช่างฝีมือธรรมดาอีกต่อไปกลายเป็นอาชีพที่ผู้คนยอมรับนับถือและมีบทบาทสำคัญ ต่อมาเกิดการปฏิรูปศาสนาเกิดการต่อต้านการใช้รูปเคารพในโบสถ์ ได้นำมาซึ่งจุดจบของบทบาทสำคัญของเหล่าศิลปินในหลายพื้นที่ของยุโรป สถานการณ์จึงเป็นตัวบีบบังคับให้ศิลปินต้องมองหาตลาดใหม่ๆ ศิลปินจำนวนมากยังคงรวมกลุ่มในสมาคมและห้างร้านต่างๆ และพวกเขาจะต้องพึ่งพาการว่าจ้างจากขุนนางผู้มั่งคั่ง ที่มักต้องการให้ศิลปินตกแต่งสารทหรือห้องทำงาน ไม่ว่าจะมองอย่างไรศิลปะก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งในธรรมชาติของคนผู้มีอันจะกิน และเป็นเครื่องประดับที่ชนชั้นสูงพึงมีเพื่อประดับบารมีหรือแสดงฐานะและอำนาจของตน

ก่อนที่จะสิ้นสุดศตวรรษที่ 18 ได้มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น นั่นก็คือการปฏิวัติฝรั่งเศสในปี 1789 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดของผู้คนต่อบทบาทของศิลปะ จิตรกรรมได้เปลี่ยนสถานะไปเป็นงานฝีมือธรรมดา ที่ถูกถ่ายทอดจากอาจารย์ส่งต่อลูกศิษย์และกลายเป็นวิชาที่สอนกันในสถาบันวิชาการ คำว่า สถาบัน (Academy) นี้สื่อถึงแนวทางใหม่ที่มีที่มาจากชื่อของปาละเมาส์ซึ่งเป็นสถานที่ที่เพลโตและนักปรัชญากรีกใช้สอนลูกศิษย์ จนถูกนำมาซึ่งการรวมตัวกันของชายผู้ที่มีการศึกษาที่มุ่งแสวงหาภูมิปัญญา แรกเริ่มนั้นศิลปินอิตาลีสมัยศตวรรษที่ 16 เรียกสถานที่รวมกลุ่มของพวกเขาว่า “อะคาเดมี่” เพื่อเน้นถึงความเท่าเทียมกันในหมู่ปัญญาชนทั้งหลายในช่วงศตวรรษที่ 18 ดูเหมือนว่า

“อะคาเดมี่” เหล่านี้จะค่อยๆ ครอบงำหน้าที่การสอนศิลปะแก่เหล่านักเรียน ที่ทำให้กรรมวิธีโบราณหรือเทคนิคต่างๆ ที่ส่งผ่านจากปรมาจารย์ เช่น การบดสี จึงเสื่อมความนิยมไป สถาบันศิลปะในศตวรรษที่ 18 ซึ่งอยู่ภายใต้การอุปถัมภ์ของราชวงศ์ เป็นเครื่องแสดงความพึงพอใจที่กษัตริย์มีต่อศิลปะในดินแดนของตน แต่ในการที่จะทำศิลปะเพียงผู้ได้นั้น สิ่งสำคัญกว่าการเรียนในสถาบันหลวง คือ การมีลูกค้าที่จะซื้อรูปวาดและรูปสลักของศิลปินที่ยังมีชีวิตอยู่สิ่งนี้เองคือความยากลำบากที่เกิดขึ้น เนื่องจากการให้ความสำคัญกับความยิ่งใหญ่ของยอดฝีมือในอดีตมากเกินไปเป็นสิ่งที่สถาบันทั้งหลายยึดถือ ทำให้ผู้อุปถัมภ์เลือกที่จะสะสมผลงานของปรมาจารย์มากกว่าที่จะว่าจ้างศิลปินรุ่นใหม่ที่ยังมีชีวิต เหตุนี้เองจึงต้องหาทางออก

เพื่อความอยู่รอดของอาชีพศิลปิน สถาบันต่างๆ จึงเริ่มจัดนิทรรศการประจำปีเพื่อแสดงผลงานของสมาชิกในสถาบัน โดยเริ่มจากกรุงปารีสต่อมามีการจัดแสดงที่ลอนดอน ประเทศอังกฤษ แต่สิ่งนี้ดูจะไม่ได้เป็นแนวคิดที่แปลกเท่าไรนัก เพราะศิลปินเองก็คุ้นเคยกับแนวคิดเรื่องการส่งงาน

ภาพที่ 3 บทบาทใหม่ของ ‘การจัดแสดงนิทรรศการของทางการ’ : Charles X of France distributing decoration at the Paris Salon of 1824, วาดโดย Francois – Joseph Heim สีนํ้ามันบนผ้าใบ, พิพิธภัณฑ์ลูฟวร์, ปารีส, (1825 – 7)
ที่มา: Wikipedia “Fichier : Francois-Joseph Heim” accessed January 10 2019, available from, https://fr.wikipedia.org/wiki/Fichier:FrancoisJoseph_Heim_001b.jpg

ต่อมานิทรรศการศิลปะได้เข้ามามีบทบาทสำคัญมากในตลาดศิลปะรูปแบบใหม่ตั้งแต่ศตวรรษที่ 18-19 Paris Salon⁷ ที่เปิดตัวต่อสาธารณะตั้งแต่ปี 1737 ซึ่งกลายเป็นกุญแจสำคัญที่เป็นมาตรฐานกำหนดชื่อเสียงและรางวัลให้กับศิลปินฝรั่งเศสอย่างรวดเร็วในช่วงเวลานั้น เช่นเดียวกับ The Royal Academy ในลอนดอนที่เริ่มต้นในปี 1769 ต่อมาไม่นานก็มีการจัดตั้งขึ้นในรูปแบบที่คล้ายกันที่ผูกยึดตลาดศิลปะเอาไว้ โดยที่ศิลปินจากทั้งสองประเทศนี้ใช้ความพยายามเป็นอย่างมากเพื่อเข้าไปอยู่ในตลาดภาพเขียน หรือเป็นการสร้างตัวตนซึ่งสามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้ โดยมีการเปลี่ยนแปลงทิศทางของรูปแบบเพื่อจะไปสู่รสนิยมที่คนกำลังชื่นชอบ (popular taste) ที่สถาบัน British เข้ามามีบทบาทในกิจกรรมศิลปะของลอนดอนในปี 1805 โดยมีการจัดนิทรรศการประจำปีจำนวน 2 นิทรรศการ คือ New British art for sale และ Loans from the collection (มาจากชนชั้นสูง) ทั้งสองนิทรรศการนี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี โดยเฉพาะจากสื่อได้มีการเขียนวิจารณ์ไว้อย่างมากมาย นักวิจารณ์ซึ่งเป็นเหมือนกับสื่อกลางของบทความวิจารณ์ศิลปะในยุคสมัยนั้น นักวิจารณ์ที่มีชื่อเสียงอย่าง Denis Diderot กับ John Ruskin ดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านโดย

⁷ สถาบันศิลปะปารีส ซาลง (French: Salon de Paris), เป็นสถาบันศิลปะพระราชทานในพระบรมราชูปถัมภ์ ก่อตั้งขึ้นในปี 1667

วิจารณ์ความแตกต่างของผลงานแต่ละชิ้นงานอย่างละเอียดและยกย่องเป็นบางชิ้นงาน ส่วนที่เหลือก็วิจารณ์อย่างดูถูกและโหดร้ายเท่าที่จะคิดได้ แต่ในขณะที่ผลงานส่วนใหญ่ขายไปจนเกือบหมดแล้ว ความสำเร็จของนิทรรศการครั้งนี้คือหนทางสำหรับศิลปินที่จะได้รับค่านายหน้าเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง ในหมู่นิทรรศการ Loan exhibition ที่สำคัญ ถูกจัดขึ้นในช่วงแรกนั้นได้แก่ Art Treasures Exhibition ในเมืองแมนเชสเตอร์ปี 1857 และ the Exhibition of National Portraits ในลอนดอน

ภาพที่ 4 ภาพการจัดนิทรรศการ Interior of the Art Treasures Palace and Exhibition ในปี 1857 มีจำนวนสินค้าที่จัดแสดงถึง 16,000 ชิ้น รวมไปถึงผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย ศิลปะจากประเทศจีน แก้ว เครื่องใช้ เฟอร์นิเจอร์ ที่มา: Archives “The Art Treasure Exhibition 1875” accessed January 22 2019, available from, <https://manchesterarchiveplus.wordpress.com/2016/05/27/the-art-treasures-exhibition-1857/>

ภาพที่ 5 ภาพถ่ายผลงานสะสมจากชุดผลงานส่วนตัวจากทั่วทั้งเกาะอังกฤษที่จัดขึ้นที่ The Art Treasure Exhibition, 1875 ที่มา: Archives “The Art Treasure Exhibition 1875” accessed January 22 2019, available from, <https://manchesterarchiveplus.wordpress.com/2016/05/27/the-art-treasures-exhibition-1857/>

ในขณะที่ฝรั่งเศสมีการปฏิวัติอุตสาหกรรมและเริ่มที่จะทำลายชนบของงานฝีมือ ถูกแทนที่ด้วยการผลิตโดยใช้เครื่องจักร จำนวนอาคารที่ถูกสร้างขึ้นในศตวรรษที่ 19 นั้นอาจจะมากกว่าอาคารในยุคก่อนรวมกันเสียอีก นี่เป็นช่วงเวลาขยายเมืองครั้งใหญ่ทั้งในอังกฤษและอเมริกา หากแต่ผลกระทบที่รุนแรงนี้ไม่ได้ส่งผลต่ออาชีพจิตรกรและประติมากรเท่าไรนัก ผลงานของพวกเขาเข้ามีหน้าที่ที่ชัดเจนอยู่แล้ว แน่แน่นอนว่าต้องมีฉากประดับแทนบูชาให้สร้าง มีภาพคนเหมือนให้วาด และมีคนที่ต้องการซื้อภาพไปประดับห้องทำงานในคฤหาสน์สุดหรูของพวกเขาเสมอ งานเหล่านี้บังคับให้ศิลปินต้องทำตามแนวทางที่กำหนดไว้แล้ว และเขาต้องส่งมอบสินค้าที่ผู้ว่าจ้างคาดหวัง ในช่วงศตวรรษที่ 19 ทำให้ศิลปินได้เผชิญกับโอกาสอันไร้ขีดจำกัดที่จะเลือกหัวเรื่อง หรือ รูปแบบในการสร้างผลงาน ไม่มีแบบแผนตายตัวที่กำหนดรูปแบบศิลปะสำหรับยุคสมัยอีกต่อไป ศิลปินสามารถเลือกภาพทิวทัศน์หรือฉากนาฏกรรมจากอดีต หรือแม้แต่งานคลาสสิกและโรมันติก ยังมีตัวเลือกมากเท่าไร โอกาสที่รสนิยมของศิลปินจะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดยิ่งน้อยลงเท่านั้น คนซื้องานมักมีความต้องการอยู่แล้วจากสิ่งที่พวกเขาเห็นมาจากที่อื่น ในอดีตผลงานในแต่ละยุคยังมีความคล้ายคลึงกันหลายแง่มุม ถึงแม้ว่าแต่ละคนจะมีความโดดเด่นของรูปแบบและเทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์ แต่ในยุคนี้เอกภาพของงานศิลปะหายไป ผู้ว่าจ้างที่มีรสนิยมตายตัวและศิลปินไม่ต้องการที่จะตอบสนองรสนิยมเหล่านั้น จึงมักรู้สึกว่าจะต้องอยู่ในภาวะ “จำยอม” เพราะต้องการเงินและเพื่อความอยู่รอด ทว่าเขาปฏิเสธรับงานที่ไม่ตอบรับกับแนวคิดทางศิลปะของเขาก็เสี่ยงที่จะอดตาย ศิลปินจึงมีทางเลือกเป็นสองทาง คือ ศิลปินที่ทำตามทำเนียมและตอบสนองต่อความต้องการของสาธารณชน กับศิลปินที่เชิดชูความเป็นปัจเจกที่ตนเป็นผู้เลือก และสิ่งที่ทำให้สถานการณ์แย่งลงคือการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่ทำให้คุณค่าของงานฝีมือเสื่อมถอยลงและการเกิดขึ้นใหม่ของชนชั้นกลางที่ไม่คุ้นเคยกับศิลปะดั้งเดิม และการผลิตผลงานศิลปะราคาถูก ล้วนทำให้รสนิยมของสาธารณชนแย่งลงไปอีก

ศิลปะทั้งหมดไม่ได้มีความศักดิ์สิทธิ์และเป็นไปตามแบบแผนอย่างที่เราคิด สิ่งที่ยังคงเป็นความจริงเสมอคือการที่ศิลปะมีความหมายที่เปลี่ยนไปแล้วในยุคสมัยแห่งการปฏิวัติและประวัติศาสตร์ ศิลปะของศตวรรษที่ 19 ไม่มีทางที่จะกลายเป็นประวัติศาสตร์ของยอดฝีมือแห่งยุค เช่นเดียวกับในอดีตได้หากเรามองเห็นข้อดีของรอยแยกที่เกิดขึ้นนี้ก็เป็นโอกาสให้ศิลปินสร้างความเป็นไปได้ใหม่ ที่ไร้ขีดจำกัดได้อย่างอิสระสำหรับศิลปะของตนเอง ช่วงเวลาแห่งความครึกครื้นของการพัฒนาวงการศิลปะนี้ได้เกิดขึ้นที่กรุงปารีส ที่ซึ่งกลายเป็นศูนย์กลางศิลปะของยุโรปในศตวรรษที่ 19 เหมือนกับที่ฟลอเรนซ์เคยได้เป็นในศตวรรษที่ 15 และโรมในศตวรรษที่ 17 ศิลปินจากทุกมุมโลกต่างเดินทางมาที่ปารีส บ้างก็มาเพื่อศึกษาหาความรู้จากปรมาจารย์ของสถาบันชื่อดังและที่สำคัญเพื่อถกเถียงกันเรื่องศิลปะตามคาเฟ่ (café) ที่ซึ่งทำให้เกิดมนต์เสน่ห์ใหม่ๆ เกี่ยวกับศิลปะ ในขณะเดียวกันที่ความเข้มงวดของศิลปะทางการ ซึ่งมาจากสถาบันต่างๆ ที่ยึดถือแนวทางแบบชนบแบบดั้งเดิมที่มีราฟาเอลเป็นต้นแบบ สาธารณชนมักคุ้นตากับผลงานอันวิจิตร อลังการของศิลปะจากสถาบัน ทำ

ให้มีกลุ่มศิลปินที่คิดต่างมีความต้องการที่จะต่อต้านกับรสนิยมของสาธารณชนนี้ และพยายามที่จะปฏิวัติศิลปะในยุคนี้ ในขณะที่สถาบันศิลปะที่ถูกสนับสนุนโดย Paris Salon นั้นจะเข้มงวดกว่าสถาบันที่อังกฤษ จึงทำให้ศิลปินหรือแม้แต่ผู้ชมรู้สึกอึดอัดไปกับศิลปะฝรั่งเศส กฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดจากสถาบันชั้นนำจึงเป็นสิ่งผลักดันให้เกิดการแสดงผลงานรูปแบบใหม่ขึ้นมา นิทรรศการทางเลือก (Alternative Exhibition) และในปี 1863 ศิลปินที่เรียกร้องจะแสดงที่ Salon of French Academy ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างดีว่าเป็นสถานที่ที่ให้ความสำคัญกับศิลปะที่มีแรงบันดาลใจจากศิลปะคลาสสิก และเรเนอซองส์ คงจะไม่มีใครปฏิเสธงานของ Botticelli หากแต่ใครจะสามารถสร้างผลงานในรูปแบบเก่า “Birth of Venus” เช่นทุกปีคงเป็นไปได้ยาก จึงเป็นเหตุผลให้ศิลปินต่างก็คิดค้นพัฒนาเทคนิคจนเกิดรูปแบบใหม่ขึ้นไม่ซ้ำจำเจ เพื่อหวังที่จะส่งเข้าร่วมแสดงที่ Salon of French Academy จิตรกรสถาบันที่เป็นฝ่ายอนุรักษ์นิยมจำนวนมากปฏิเสธที่จะจัดแสดงผลงานของมาเนต์ ในนิทรรศการครั้งนี้ ด้วยความปั่นป่วนที่เกิดขึ้นนี้กระตุ้นให้ผู้ที่มิอำนาจจัดงานแสดงทั้งหมดถูกคณะกรรมการประณาม นอกจากนั้นยังมีผลงานกว่า 2,000 ชิ้น ที่ถูกปฏิเสธ เพราะเหตุนี้เองจึงทำให้เกิดนิทรรศการพิเศษที่จัดขึ้นเองจากเหล่าศิลปินที่ถูกปฏิเสธและเรียกว่า Salon des Refuse หรือ ซาลงแห่งผู้ถูกปฏิเสธ ผู้คนก็ต่างพากันไปที่นั่นเพื่อเย้ยหยันศิลปินผู้หลงผิด จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อสู้เพื่อก้าวข้ามยุคสมัยใหม่ที่กำลังจะมาถึง เป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงและคิดค้นทฤษฎีใหม่ ทำให้มีนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของแนวทางใหม่ที่เกิดขึ้นมากมายอย่างแพร่หลาย ในบรรดาจิตรกรที่ร่วมขบวนกับมาเนต์ คือ จิตรกรที่เราคุ้นเคยชื่อของเขาเป็นอย่างดี นั่นก็คือ โคลด โมเนต์ เขาคือคนที่กระตุ้นให้เพื่อนๆ ออกจากสตูดิโอและ วาดภาพจากของจริงนอกสถานที่เพื่อเก็บบรรยากาศ ณ ขณะนั้น ทำให้ศิลปินต้องเปลี่ยนวิธีการทำงานแบบเดิมละทิ้งความสะดวกสบาย ซึ่งก่อให้เกิดเทคนิคแบบใหม่ในเวลาต่อมา ด้วยความต้องการเก็บบรรยากาศห้วงเวลานั้น ศิลปินจึงต้องใช้ความรวดเร็วในการวาดรูปด้วยกรรมวิธีแบบสเปรานี่ ที่ดูเหมือนวาดไม่เสร็จ สร้างความไม่พอใจให้กับนักวิจารณ์เป็นอย่างมากและการที่จะทำให้ซาลงยอมรับผลงานอันแหวกแนวนี้ นั้นคงจะเป็นเรื่องยากขึ้นเรื่อยๆ ศิลปินกลุ่มนี้จึงตัดสินใจรวมตัวกันในปี 1874 และจัดแสดงผลงานขึ้นในสตูดิโอช่างภาพคนหนึ่งทำให้กลุ่มอิมเพรสชันนิสต์ ได้เป็นที่รู้จักในครั้งแรกจากทุกเหตุการณ์สิ่งที่เหมือนเดิมคือ ไม่ว่าจะอย่างไรศิลปินก็ต้องการหาหนทางนำเสนอผลงานของตนเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง นิทรรศการก็ยังคงเป็นทางออกเดียวที่จะสามารถทำให้เขาบรรลุเป้าหมายนี้ได้

ภาพที่ 6 ภาพอาคาร *Palais de l'Industrie* เป็นสถานที่ในการจัดนิทรรศการ ‘ซาลงแห่งผู้ถูกปฏิเสธ’ ในปี 1863⁸
ที่มา: Salon des Refuses “About Salon de Refuses” accessed January 22 2019, available from,
<https://sal0nderefuses.wordpress.com/about/>

ภาพที่ 7 ห้องจัดแสดงนิทรรศการครั้งแรกของกลุ่มอิมเพรสชันนิสม์ที่ Nadar's studio ในปี 1874
ที่มา: KIAMA ART GALLERY “Nadar's studio was the site for the first Impressionist Exhibition in 1874”
accessed January 22 2019, available from, <https://kiamaartgallery.wordpress.com/2015/05/05/impressionism-the-influence-of-photography/nadar-studio/>

---

⁸ Salon des refusés หรือ ซาลงแห่งผู้ถูกปฏิเสธ จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม ในปี 1863 ที่ปารีส เป็นนิทรรศการคู่ขนานของนิทรรศการของศิลปะทางการ โดยมีการจัดขึ้นที่ Palais de l'Industrie ใช้พื้นที่ทั้งหมด 12 ห้องและมีการคัดเลือกผลงานจำนวน 1,200 โดยพระเจ้านโปเลียนที่ 3 เป็นริเริ่มความคิดนี้ด้วยตัวเองและเป็นผู้ตัดสินผลงานศิลปะที่ส่งเข้ามาจัดแสดง มีการคัดเลือกผลงาน 3,000 ชิ้นจากจำนวน 5,000 ชิ้นผ่านเข้าร่วมแสดง

ในช่วงปลายของศตวรรษที่ 19 นั้น ตั้งแต่มีการแสดงงานของกลุ่มอิมเพรสชันนิสต์เกิดขึ้น ต่อมาก็มีนิทรรศการของศิลปินในกลุ่มนี้เกิดขึ้นอีกมากมาย เพื่อแสดงเจตจำนงอย่างไม่หยุดหย่อน นิทรรศการศิลปะจึงได้มีการแพร่หลายสู่สาธารณชนมากขึ้นในช่วงเวลานี้ สำหรับสาธารณชนต้องใช้ เวลาสักกระยะในการทำความเข้าใจกับรูปแบบศิลปะแนวใหม่นี้ ซึ่งการที่จะชมภาพอิมเพรสชันนิสต์ เราต้องถอยออกมาระยะประมาณสองถึงสามหลา เพื่อที่จะได้เพลิดเพลินไปกับการได้เห็นจุดเส้นสี และรอยตัวดของที่แปร่งที่ผสมผสานกันเป็นรูปร่างที่มีชีวิตชีวาต่อหน้าเรา ซึ่งเป็นประสบการณ์ใหม่ของผู้ชม ความรู้สึกถึงเสรีภาพใหม่ของศิลปินกลุ่มนี้ น่าจะเป็นสิ่งที่น่ายินดีอย่างแท้จริง และเป็นสิ่ง ขัดแย้งกับการตกเป็นที่ยึดเหนี่ยวจากสถาบันศิลปะต่างๆ และนักวิจารณ์ศิลปะ ด้วยความที่โดนต่อต้าน มาอย่างหนักหน่วงและเป็นเวลายาวนาน ชัยชนะของลัทธิอิมเพรสชันนิสต์ก็ดูจะมีค่ามากยิ่งขึ้น ศิลปิน บางคนก็ยังโชคดีที่อยู่ทันขึ้นชมชัยชนะนี้ โมนเน็ต และ เรอนัวร์ ได้กลายเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงและเป็น ที่เคารพไปทั่วยุโรป พวกเขาได้เห็นผลงานของตนเองเป็นส่วนหนึ่งในชุดสะสมของสาธารณชนและเป็นที่ ต้องการของเหล่าเศรษฐี สิ่งเหล่านี้ทำให้คนในศตวรรษที่ 19 มองโลกด้วยมุมมองที่ต่างออกไป

เมื่อเข้าสู่ยุคสมัยของศิลปะสมัยใหม่ หรือ โมเดิร์นอาร์ต (Modern Art) ที่เริ่มต้นขึ้นในครึ่ง แรกของศตวรรษที่ 20 ภาพลักษณ์และรูปแบบของศิลปะที่เปลี่ยนไปจากขนบแบบเดิม และศิลปิน ต่างก็พยายามทำสิ่งที่ไม่เคยมีศิลปินคนไหนทำมาก่อน มีแนวคิดก้าวหน้าที่ต้องทันยุคทันสมัย การ ริเริ่มทดลองการสร้างแนวทางใหม่และความเป็นไปได้ของศิลปินในสร้างลัทธิต่างๆ ขึ้นมามากมายและ แนวทางใหม่นี้ได้แพร่หลายขึ้นในหลายภูมิภาคทั่วโลก หากแต่ไม่มีที่ไหนที่จะมีความโดดเด่นได้เท่ากับ อเมริกา ซึ่งเป็นประเทศใหม่และมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีไม่ได้ถูกชะลออยู่กับขนบแบบดั้งเดิม เหมือนกับชาวยุโรปที่มีประวัติศาสตร์ศิลปะมายาวนาน ศิลปะแขนงที่เห็นชัดที่สุด คือ สถาปัตยกรรม ที่ราวกับถูกปฏิวัติรูปแบบไปอย่างสิ้นเชิง สถาปนิกขจัดลวดลายวิจิตรทั้งหมดออกไปจากขนบแบบ คลาสสิก เดิมจากในอดีต ลายม้วนและเสาอิงทั้งหลายถูกทิ้งให้เหลือเพียงแก่นของวัตถุประสงค์ของสิ่ง นั้น คนจำนวนมากเริ่มเรียกสิ่งต่างๆ ที่เกิดจากพวกขนบแบบสมัยใหม่ว่า “พวกโมเดิร์น” จิตรกรรม กลายมาเป็นแบบแผนทั่วไปในศิลปะเชิงพาณิชย์บนโปสเตอร์หรือหน้าปกนิตยสารหรือลวดลายบนผ้า ซึ่งดูเป็นเรื่องปกติสำหรับผู้คนไปแล้ว ศิลปะได้ค่อยๆ เปลี่ยนหน้าที่ของตัวเองไปที่ละน้อยในยุค สมัยใหม่นี้

ในช่วงศตวรรษที่ 20 ศิลปินมุ่งแสวงหาความแตกต่าง เพื่อให้เป็นที่สนใจต่อสาธารณะและ มีการจัดนิทรรศการมากขึ้นตั้งแต่มีสถาบันศิลปะและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมก็เป็นส่วนหนึ่งในการ สร้างผลกระทบต่อแนวทางศิลปะ ศิลปะสมัยใหม่นี้ได้เปลี่ยนรูปแบบ วัตถุประสงค์ของศิลปะและ มองหาแก่นแท้ของสิ่งนั้นก็คือความเรียบง่ายจึงเป็นจุดเริ่มต้นของศิลปะนามธรรม ศิลปินคนแรกๆ ที่ทำ เช่นนี้ก็คือจิตรกรชาวรัสเซีย วาซีลี คันดันทสกี ที่พำนักอยู่ในเมืองมิวนิก ประเทศเยอรมัน ในช่วงเวลา นั้น โดยการวาดภาพที่ไม่แสดงวัตถุประสงค์อะไร จากการที่เขาฟังดนตรีและศิลปะนามธรรมก็ได้แปล

สภาพแวดวงศิลปะทั้งหมดในช่วงเวลาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 เรียกได้ว่าเป็นยุคสมัยแห่งศิลปะทดลอง ลัทธิต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากมายหลังศิลปะนามธรรม และได้แพร่หลายส่งอิทธิพลทั่วยุโรปหรือแม้แต่ศิลปินต่างแดนที่ได้เดินทางมายังกรุงปารีสและเมืองมิวนิก ต่างก็ได้นำอิทธิพลจากรูปแบบศิลปะสมัยใหม่ไปเผยแพร่ ในยุคแห่งศิลปะสมัยใหม่ ความแบ่งแยกระหว่างสิ่งที่เรียกว่าศิลปะประยุกต์หรือศิลปะเชิงพาณิชย์ ซึ่งอยู่รอบตัวเราในชีวิตประจำวันกับศิลปะบริสุทธิ์ ในนิทรรศการหรือหอศิลป์ต่างๆ ที่หลายคนมองว่ายากจะเข้าถึง เป็นยุคสมัยที่วงการศิลปะเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดแสดงงานศิลปะเกิดขึ้นมากมาย ต่างจัดขึ้นเพียงครั้งเดียวนับเป็นสิ่งเดียวที่สามารถสื่อสารกับผู้ชมและเป็นส่วนสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนารูปแบบศิลปะจนในที่สุดก็ไปถึงศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) อีกทั้งยังเป็นจุดเปลี่ยนครั้งยิ่งใหญ่ต่อรูปแบบของตลาด การซื้อขายงานศิลปะให้เข้ามาสู่เชิงพาณิชย์อย่างเต็มรูปแบบอีกด้วย ด้วยความที่ศิลปะนั้น แตกต่างจากการสร้างสรรค์ในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสื่อกลางเท่าไรนัก แต่สิ่งจำเป็นกับศิลปินก็คือ พ่อค้าหรือนายหน้าค้ำงานศิลปะที่จะจัดแสดงและโฆษณาผลงานของพวกเขา แต่อิทธิพลต่างๆ มีแนวโน้มที่จะส่งผลต่อพ่อค้ามากกว่านักวิจารณ์หรือศิลปิน พ่อค้าคือคนที่ต้องคอยจับตาดูการเปลี่ยนแปลง ดูกระแส และมองศิลปินมากพรสวรรค์หน้าใหม่ หากเขาแทงมั่วได้ถูกตัว นอกจากจะทำเงินได้มหาศาลแล้วเขายังจะได้รับคำขอบคุณจากลูกค้าอีกด้วย ศิลปะสมัยใหม่ ล้วนเป็นเรื่องของธุรกิจของพ่อค้าศิลปะทั้งสิ้น พ่อค้าก็ย่อมต้องการทำกำไรพวกเขาไม่ใช่ผู้คุมตลาดแต่เป็นผู้ให้บริการ หากมีช่วงเวลาที่ตลาดเตาได้ถูกต้องจะทำให้พ่อค้าศิลปะคนนั้นมีทั้งอำนาจและสิทธิพิเศษในการสร้างหรือทำลายชื่อเสียงของศิลปินสักคนไปได้สักกระยะ แต่พ่อค้าเองก็ไม่ได้เป็นผู้สร้างทิศทางของการเปลี่ยนแปลง ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยทั้งบริบททางสังคม เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนตลาดในพื้นที่นั้นๆ

จากเทศกาลลุ่มหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์

มหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ได้กลายมาเป็นกุญแจสำคัญของกิจกรรมศิลปะที่สำคัญที่สุดในตลาดศิลปะโลกหรือเรียกได้ว่าเป็น “ยุคแห่งการแสดงผลงานศิลปะ” ก็ว่าได้ นอกจากงานประมูลและการแสดงผลงานศิลปะในแกลอรี งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ยังคงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญสำหรับธุรกิจการค้าขายผลงานศิลปะในยุคปัจจุบันนี้ ทั้งในท้องถิ่นไปจนถึงการค้าขายระหว่างประเทศสู่ตลาดโลกจนทำให้งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์กลายเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่สำคัญ และแพร่หลายในปัจจุบัน งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์นี้ไม่เพียงแต่มีการจ้างพนักงานเป็นจำนวนมากเท่านั้น ยังส่งผลกระทบต่อตลาดท้องถิ่นภายในประเทศอีกด้วย คือการเป็นจุดมุ่งหมายของนักท่องเที่ยว นอกจากจะแสดงผลงานศิลปะแล้วยังเพิ่มสถานะเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้กับเมืองๆ นั้นด้วย หรือเป็นการสร้างตราสินค้าให้กับเมืองนั้นไปในตัว รวมถึงการร่วมมือกันระหว่างธุรกิจสาขาต่างๆ ในภูมิภาค เช่น

ภาครัฐและเอกชน ธุรกิจโรงแรม การโฆษณา ไปจนถึงการจัดทัศนศึกษาของทางโรงเรียนเพื่อเยี่ยมชมนิทรรศการ

มหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ได้มีการขยายเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา หากศึกษาจากประวัติศาสตร์ของสถาบันศิลปะและงานแสดงศิลปะในอดีต จะสามารถเห็นถึงวิวัฒนาการก่อนที่จะมาเป็นมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์อย่างในทุกวันนี้ เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงความเป็นมาและวิธีการพัฒนาองค์ประกอบ โครงสร้างเฉพาะ เช่น โครงสร้างแบบเครือข่ายความร่วมมือ (Network) เป็นสิ่งที่สนับสนุนหรือเกื้อหนุนกันให้มีการจัดมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์เกิดขึ้น จนกลายมาเป็นธุรกิจที่สำคัญของโลกศิลปะร่วมสมัย ที่มีคุณลักษณะที่น่าดึงดูด ตื่นตาตื่นใจและมีความพิเศษ ต่อเนื่องมาถึงยุคปัจจุบัน

การเกิดขึ้นของงานเทศกาลศาสนา

งานเทศกาลนี้เกิดความคิดที่มาจากเทศกาลทางศาสนา การแสวงบุญและการชุมนุมอื่นๆ ของผู้นับถือศาสนาที่ผสมผสานศาสนาเข้ากับการค้าขาย ในสมัยโบราณเทศกาลทางศาสนาเกิดขึ้นในวันที่เฉพาะเจาะจงของปีและเกี่ยวข้องกับฤดูกาล หรือวันที่มีชื่อเรียกตามเทพเจ้าที่เฉพาะเจาะจง เทศกาลเหล่านี้เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีในอาณาจักรโบราณอันยิ่งใหญ่ ได้แก่ จักรวรรดิโรมัน กรีก แอซเท็ก(Aztec) และอินคา (Inca) ซึ่งอยู่ในช่วงเดียวกับราชวงศ์ฮั่น อารยธรรมเหล่านี้ถูกทำเครื่องหมายไว้ด้วยความแตกต่างทางสังคมที่มีความแข็งแกร่ง รวมถึงความแตกต่างของชนชั้นกรรมาชีพ ตลอดจนประวัติศาสตร์อารยธรรม ลึกลับขั้นของนักบวชก็เริ่มจะปรากฏให้เห็น องค์กรเหล่านี้เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยมีอิทธิพลครอบงำโครงสร้างทางสังคม สถานะและอำนาจของพวกชนชั้นสูงนำมาสู่ความชอบธรรม ผ่านการนับถือศาสนาที่มาจากเทพเจ้าที่ซึ่งครอบงำเรื่องราวของโลกไว้ทั้งหมด

เทศกาลทางศาสนาที่จัดขึ้นประจำปีของอารยธรรมเหล่านี้มีความสำคัญ เนื่องจากพวกเขาตั้งใจที่จะยืนยันคุณสมบัติพิเศษของชนชั้นปกครองด้วย หมายถึง การจัดแสดงที่รวบรวมประชากรจำนวนมากของอาณาจักร สำหรับการจัดเทศกาลศาสนานี้ กิจวัตรประจำวันของเหล่าประชากรต้องถูกขัดขวางหรือแม้กระทั่งทำให้หยุดลงโดยทันทีในการมารวมตัวกัน และคนจากต่างพื้นที่ ต่างชนเผ่า และต่างชนชั้นต้องมารวมตัวกันอยู่ในสถานที่เดียวกัน ซึ่งจะต้องมีระบบการขนส่งที่เพียงพอ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนที่ปลอดภัยอาจได้รับการคุ้มกันโดยชนชั้นปกครองที่มีอำนาจเท่านั้น นอกจากนี้เพื่อเป็นที่ยอมรับ ลักษณะพิเศษของเทศกาลนี้ให้มีความน่าสนใจและน่าดึงดูดเพื่อให้คนจำนวนมากมาเข้าร่วม ทำยที่สุดทุกคนในงานก็ต้องการอาหารเพื่อเลี้ยงท้อง จึงเป็นที่มาของการนำอาหาร พืชผล และผลผลิตต่างๆ หรือ สินค้า ดิดตัวมาด้วย เทศกาลเหล่านี้จึงใช้เครือข่ายส่งต่อกันเป็น

ทอดๆ ไปสู่ทุกมุมเมืองของจักรวรรดิ เหมือนกับแมงมุมที่อยู่ในใยแมงมุมและด้วยเหตุนี้การชุมนุมของประชากรจำนวนมากที่ไปยังสถานที่เดียวและในเวลาที่เหมาะสมเฉพาะเจาะจง ในการรวบรวมผู้คนเหล่านี้ขึ้นสูงจึงสามารถให้ความรู้แก่ผู้คนที่มารวมตัวกันได้ เพื่อแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับบรรทัดฐานและกฎระเบียบทั่วไป ประชาชนอาจจะได้รับประสบการณ์ของความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพภายใต้การปกครองของชนชั้นสูง และโยงไปถึงอาณาเขตที่ถูกปกครอง เหตุการณ์ทางศาสนาจึงขึ้นอยู่กับโครงสร้างหรือรูปแบบของเครือข่ายโลกขนาดเล็ก แต่ก็ไม่ได้มีจำนวนของการเชื่อมโยง หรือการเชื่อมต่อที่มีจำนวนมาก แต่กลับกลายเป็นความหนาแน่นที่สร้างขึ้นและความผูกพันที่เกิดขึ้นในรูปแบบชั่วคราว

ในบริบทนี้จะพูดถึงความหมาย บรรยายถึงความพึงพอใจและคุณภาพซึ่งยึดกับลักษณะโครงสร้างของเครือข่าย คำว่า “Fair” มาจากภาษาละติน “feriae” ซึ่งหมายถึงวันหยุด หรือวันศักดิ์สิทธิ์

และยังหมายถึงการเป็นอิสระจากแรงงาน (feriata) คำในภาษาเยอรมันสำหรับคำว่า “Fair” เรียกว่า “Messe” พูดถึงต้นกำเนิดของงานเทศกาลศาสนาเช่นกัน “Messe” แท้จริงหมายถึงมวลชนทางศาสนา แต่อ้างถึงประวัติศาสตร์จะหมายถึงพิธีกรรมหรือเทศกาลศาสนาที่มีขนาดใหญ่ คำภาษาเยอรมันเกิดขึ้นจากภาษาละติน “missa” ซึ่งหมายถึงเหตุการณ์ทางศาสนาของอาหารมื้อสุดท้าย (The last supper) อย่างไรก็ตาม “missa” ยังหมายถึงความทรมาน โอ้อ้อของชาวกรีก ซึ่งหมายถึงภารกิจหรือขบวนแห่รื่นเริง โดยสรุปความหมายหมายของ Fair มีดังนี้

- เทศกาลสง่างามและฟุ่มเฟือยผ่านการเชื่อมต่อดินแดนที่ห่างไกล และสินค้าจากต่างประเทศ
- การหยุดชะงักของชีวิตประจำวัน และการรวมตัวกันของประชากร
- วัตถุประสงค์หรือพันธกิจอย่างหนึ่งซึ่งหมายถึงการกำหนดชีวิตทางสังคม ของ

จักรวรรดิเหล่านี้นอกเหนือจากโอกาสในการเฉลิมฉลอง

สิ่งที่สำคัญของการเชื่อมโยงดินแดนที่ห่างไกลกับประชาชน คือ การสะสมของสินค้าจำนวนมาก ซึ่งบางรายการอาจเป็นของหายาก ดังนั้นจึงมีค่ามากในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ขนาดเล็ก จึงเป็นเหตุที่นำมาซึ่งของล้ำค่าในงานเทศกาลนี้เอง และบ้านชั่วคราวพิเศษถูกสร้างขึ้นสำหรับการนำเสนอสินค้าเหล่านี้ เนื่องจากการไหลเข้าของสินค้าในช่วงเทศกาลทางศาสนาที่มีความสำคัญและฝังลึกในขนบธรรมเนียมของสังคมยุคเก่า เทศกาลก็มีความเกี่ยวข้องกับการค้ามากขึ้น สมาชิกของชนชั้นสูงที่มีกำลังซื้อของที่ระลึกอันหรูหรามีราคาแพง ได้มาร่วมงานเทศกาลต่างก็เพื่อให้พวกเขาได้รับความแตกต่างทางสังคม สร้างความโดดเด่น โครงสร้างพื้นฐานของอาณาจักรเก่าและจักรวรรดิที่ช่วยให้สามารถขนส่งสินค้าหายาก และทรัพยากรต่างๆ ได้ เพื่อให้เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นเป็นประจำ

ความสม่ำเสมอของการนำเข้า ในทางกลับกันนำไปสู่ความคิดของตลาดปกติที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ผู้ผลิตและผู้ขายรู้ว่าในวันเทศกาลเดียวกันของปีต่อไปพวกเขาจะมีโอกาสขายสินค้าได้อีก ในขณะที่เทศกาลทางศาสนามีรากฐานมาจากจิตวิญญาณ และมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดที่จะเชื่อในค่านิยมเทศกาลเหล่านี้ พัฒนาเวทีซึ่งเป็นศูนย์กลางสำหรับการนำเสนอสินค้าที่มีค่าและรวบรวมผู้คนจำนวนมากจากดินแดนที่ห่างไกล รวมถึงชนชั้นสูงที่มีอำนาจ เทศกาลทางศาสนาไม่เพียงแต่ให้โครงสร้างที่คล้ายกับโครงสร้างทางธุรกิจที่สามารถพัฒนาได้ แต่ยังนำบริบทของสัญลักษณ์ทางศาสนาไปสู่การดำเนินงานของธุรกิจ คุณภาพทางศาสนานี้ยังคงมีอยู่ในการซื้อและการดูงานศิลปะมาจนถึงทุกวันนี้

การจัดงานแสดงสินค้างานหัตถกรรม

งานมหรหรรคมศิลปะในช่วงแรกไม่ได้มีกฎเกณฑ์ออกมาในรูปแบบการแสดงงานศิลปะ ที่เป็นลักษณะเฉพาะเจาะจงแบบที่เราคุ้นเคย แต่เป็นงานแสดงสินค้างานหัตถกรรม (Artisanal Fair) เป็นส่วนใหญ่และการพัฒนาของรูปแบบการจัดงานแสดงสินค้าได้รับอิทธิพลอย่างไม่ได้ตั้งใจมาจากเทศกาลศาสนา (Religious Festivals) ซึ่งเทศกาลศาสนานั้นถูกจัดขึ้นมาอย่างบ่อยครั้งและมีขึ้นในหลายพื้นที่ สถานที่จัดงานก็แตกต่างกันออกไปแต่ในทางตรงกันข้ามงานแสดงสินค้าหัตถกรรมประจำปี มีจำนวนน้อยและเกิดขึ้นเฉพาะในบางพื้นที่เท่านั้น งานแสดงสินค้าหัตถกรรมในช่วงแรกเกิดขึ้นในจักรวรรดิโรมัน อยู่ในช่วงการล่มสลายของจักรวรรดิโรมันในปลายศตวรรษที่ 5 อย่างไรก็ตาม ธุรกิจการค้าประเพณีก็ได้สิ้นสุดลงในปลายศตวรรษที่ 7 พร้อมกับการเกิดขึ้นของอาณาจักร Frankish Kingdom งานแสดงสินค้าได้มีขึ้นอีกครั้งที่ Saint Denis ใกล้กับกรุงปารีส ซึ่งเป็นตัวอย่างงานในช่วงแรกที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งของการพัฒนาในภายหลังของสถาบันที่เกี่ยวข้องกับงานแสดงสินค้าหัตถกรรมในยุโรป นอกจากนี้งานแสดงสินค้าก็ได้ขยายอาณาเขตออกไปยังตะวันออกถึงเมือง Champagne และ Flander ในช่วงศตวรรษที่ 12 ไปจนถึงศตวรรษที่ 14 โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานแสดงสินค้าใน Champagne พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและเป็นการกระตุ้นตลาดให้กับงานแสดงสินค้าหัตถกรรม นอกจากนี้งานแสดงสินค้าหัตถกรรมก็ขยายตัวไปถึงกรุงเจนีวา สมาพันธรัฐสวิสและเมืองลียง ประเทศฝรั่งเศส จนกระทั่งเกิดสงครามศาสนาขึ้นทั่วทั้งประเทศฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 16 ในขณะที่เป็นยุคทองของงานแสดงสินค้าซึ่งกำลังเป็นที่รู้จักในประเทศเยอรมันและอังกฤษ อย่างไรก็ตามงานแสดงสินค้าก็ได้เสื่อมความนิยมลงไปอีกครั้งในศตวรรษที่ 18 ในขณะที่ขยายตลาดไปทางฝั่งตะวันออกสู่การค้ารัสเซีย ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อกันระหว่างยุโรปและเอเชียในงานแสดงสินค้าที่รัสเซีย ในศตวรรษที่ 19 ธุรกิจการแสดงสินค้านี้ก็ได้จบลง

คุณลักษณะเฉพาะของงานแสดงสินค้าหัตถกรรมไม่ได้มีการเชื่อมโยงกับสมาคมศาสนาเหมือนในอดีตอีกต่อไป หากแต่มีคุณลักษณะเป็นเวทีเพื่อการซื้อขายโดยเฉพาะ การก่อตัวของราคา

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและสรรหาสินค้าหายากเพื่อการซื้อขาย โดยอาศัยโครงสร้างที่มีลักษณะเฉพาะของเทศกาลที่เคยเกิดขึ้นก่อนหน้านี้ การรวบรวมของหายาก และผู้คนที่มาจากต่างแดน และการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน มีการจัดส่งสินค้าไปยังต่างถิ่น อย่างไรก็ตามก็แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างภายในของงานแสดงสินค้าหัตถกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในทางตรงกันข้ามเทศกาลศาสนาใช้เวทีนี้เพื่อถ่ายทอดคำสอนและการปกครองของพวกเขา งานแสดงสินค้าหัตถกรรมนั้นใช้เวทีนี้เพื่อเป็นการสังเกตซึ่งกันและกัน หากเชื่อมโยงข้อสังเกตจะมีความสำคัญด้วยเหตุผลสองประการ คือ การสร้างราคาสินค้าที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและความสำคัญของสุนทรียศาสตร์ที่น่าดึงดูดใจ เพื่อสร้างการนำเสนอสินค้าในรูปแบบใหม่ที่ดีกว่าเดิม

การเกิดระบบการจัดการพื้นที่ในงานแสดงสินค้า

องค์กรชั่วคราวของงานแสดงสินค้าเปรียบเสมือนพ่อค้าจำนวนมาก ถูกจัดเรียงผลิตภัณฑ์หรือประเภทสินค้าที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน เพราะเหตุนี้องค์กรต่างๆ ในงานแสดงสินค้าจึงเริ่มมีการพัฒนารูปแบบของการนำเสนอสินค้าอย่างไรให้เกิดความน่าสนใจและดึงดูดลูกค้า โดยมีการบรรยายถึงความมีชีวิตชีวาของงานแสดงสินค้า the Stourbridge Fair ในบทความของ Daniel Defoe (1927) ระบุว่า“ร้านค้าจัดเรียงเป็นแถวๆ เหมือนกับสื่อถนนซึ่งหนึ่งในนั้นถูกเรียกว่า Cheapside ที่มีลักษณะเหมือนที่อื่นๆ เป็นสินค้าซื้อขายจำพวกเดียวกัน เป็นการขายปลีกและพ่อค้าส่วนใหญ่ก็เดินทางมาจากลอนดอน พร้อมทั้งสินค้าของพวกเขา ไม่มีสินค้าใดที่เป็นข้อยกเว้น มีตั้งแต่ช่างทองร้านของเล่น เครื่องทองเหลือง ช่างกลึงโลหะ เสื้อผ้าสุภาพบุรุษ ช่างทำหมวก พ่อค้าผ้า คนขายผัก แม้แต่โกดังสินค้าจากประเทศจีน หรือทุกร้านค้าที่สามารถขายได้ในลอนดอน และมีร้านกาแฟ ร้านเหล้าและที่สำหรับรับประทานอาหาร และอื่นๆ อีกมากมายที่ถูกจัดอยู่ในเต็นท์และบูธต่างๆ ในงาน แต่เนี่ยลยังได้บรรยายถึงความสำคัญของปัจจัยที่กำหนดขอบเขตงานแสดงสินค้า คือ ขนาดและขอบเขตของธุรกิจพาณิชย์ต่างๆ ที่ครอบคลุมงานแสดงสินค้าที่มีการจัดเรียงกันเป็นแถวอย่างเป็นระเบียบ รวมถึงมีการติดซื้อร้านค้าตามแบบนี้กำหนดไว้ด้วยกัน ร้านค้าก็จะอยู่ในพื้นที่เฉพาะในเต็นท์หรือบูธ และถ้าหากว่างานแสดงสินค้านี้ไม่ได้ถูกจัดอยู่ในพื้นที่โล่งก็จะจัดขึ้นชั่วคราวในอาคารหรือเต็นท์ที่จัดเตรียมพื้นที่ไว้ให้เฉพาะสำหรับงานแสดงสินค้านั้น นอกจากนี้ยังมี Pavilion ที่เตรียมไว้สำหรับผู้มาเข้าชม มากมาย ได้มาพักผ่อนหย่อนใจ ดื่มน้ำ ทานอาหาร”⁹

⁹ Morgner ,Christian,The Evolution of Art Fair, SSOAR,2014, accessed September 10 2018, available from, <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/39315>

ข้อความข้างต้นพูดถึงรูปแบบวิธีการจัดการและสุนทรียศาสตร์ของการจัดระเบียบบูธ และผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าในการนำเสนอ ซึ่งคุณภาพของการนำเสนอสินค้าจะเพิ่มขึ้น โดย การจัดกลุ่มสินค้าและร้านค้าประเภทเดียวกัน ร้านที่ถูกจัดอยู่ในพื้นที่ที่สี่เหลี่ยมจัตุรัสจะเป็นร้านที่มีคุณภาพสูงที่สุด ซึ่งเป็นจุดที่เห็นได้ง่ายและยังมีจำนวนสินค้าที่เยอะจนน่าดึงดูดบวกกับขนาดของเต็นท์ที่ใหญ่โตมโหฬารที่สร้างความประทับใจให้กับบุคลิกของในร้านค้าไม่น้อยเลยทีเดียว

การเกิดขึ้นของพ่อค้าคนกลาง

โดยปกติแล้วความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในงานแสดงสินค้านั้นมักเป็นเรื่องที่ตรงไปตรงมา คือ ผู้ขายคือผู้ที่นำสินค้าไปจัดแสดงยังงานแสดงสินค้าและเป็นเจ้าของร้าน ส่วนผู้ซื้อนั้นก็จะมีมาซื้อสินค้าสำหรับตัวเองโดยตรง ในช่วงต้นพ่อค้าคนกลางหรือตัวแทนจำหน่าย (Dealer) นั้นจะเป็นคนจัดการดูแลร้านค้าในงานแสดงสินค้าซึ่งไม่ได้ทำกันอย่างปกติ อย่างไรก็ตามมีการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 16 ณ เมือง Antwerp และงานแสดงสินค้าหนังสือ เมือง Antwerp กลายเป็นสถานที่ที่ติดต่อการซื้อขายเป็นอย่างมากในช่วงศตวรรษที่ 16 ด้วยความที่มีพ่อค้าชาวต่างชาติอาศัยอยู่ในเมืองนี้เป็นจำนวนมากและยังทำการค้าส่งออกสินค้ามากมายไปยังหลายภูมิภาค ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะจึงพบว่าตลาดที่นี่มีการพัฒนาสูง มีลูกค้ารองรับและช่างที่มีทักษะฝีมือ ในฐานะที่เป็นธุรกิจชั้นนำก็มีการนำเสนอวิธีการจัดสรรหน่วยงานและการผลิตให้ได้มาตรฐาน พูดได้ว่าโครงสร้างเชิงพาณิชย์ของเมือง Antwerp สามารถผลักดันไปสู่ตลาดนานาชาติก็ว่าได้ รูปแบบและแนวทางสินค้าแบบใหม่ เช่น ภาพทิวทัศน์ และภาพวาดชีวิตประจำวัน เป็นที่รู้จักแพร่หลายในเมืองและก่อให้เกิดกลุ่มผู้ซื้อรายใหม่และต่อมาเมือง Antwerp ก็กลายเป็นศูนย์กลางการค้าชั้นนำในทวีปยุโรป

จากข้อมูลข้างต้นที่กล่าวมา ตัวแทนจำหน่ายรายแรกและร้านค้าของเขา มีชื่อว่า Schilderpannen (the painter's hall) เปิดตัวเป็นครั้งแรกโดยคำว่า Pand หมายถึง แกเลอรี หรือ ระเบียงโบสถ์ วัดวาอาราม ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับขายสินค้าหรือไม่ก็สำหรับเดินวิปัสสนา Panden เคยเป็นศูนย์กลางของเวทีซื้อขายที่ดำเนินการโดยสถาบันศาสนาหากแต่ลักษณะของการซื้อขายในรูปแบบใหม่แล้ว The Schilderspannen ได้กลายเป็นจุดเชื่อมโยงงานแสดงสินค้าหัตถกรรมในฐานะของตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะ ที่สามารถเข้าพื้นที่จากผู้จัดงานแสดงสินค้าได้ที่นี่ในช่วงเวลาหนึ่ง ตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะสามารถรวมตัวกันและจัดแสดงกลุ่มงานสะสมของเหล่าตัวแทนจำหน่าย เพื่อดึงดูดคนทั้งในประเทศ และผู้ซื้อจากต่างชาติ วิธีการของตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะกลายเป็นโครงสร้างให้กับการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งเข้ามาแทนที่ช่องว่างในเครือข่ายนี้ กล่าวคือ ตัวแทนจำหน่ายเชื่อมโยงกับผู้ขายและผู้ซื้อ แต่ก็ยังสามารถขายผ่านการจัดหาเงินทุนจากภายนอกได้

อีกด้วย บนพื้นฐานของการที่ตัวแทนจำหน่ายได้สร้างเครือข่ายจากเพื่อนฝูง ครอบครัวและผู้เชี่ยวชาญต่างๆ เป็นวงกว้าง พวกเขายังศึกษาด้านสังคมทุนนิยมในการจัดระเบียบและสร้างความสัมพันธ์กับผู้ซื้อและช่างฝีมือจากหลากหลายประเทศเพื่อสามารถขายออกไปทั่วทั้งภูมิภาค

ความเชื่อมโยงของงานแสดงสินค้างานหัตถกรรม

เนื่องด้วยการปรับปรุงด้านการสื่อสารและการขนส่งในช่วงราวศตวรรษที่ 17-18 เช่นเดียวกับมาตรฐานของเครื่องจักรที่มักจะมีวันหมดอายุ งานแสดงสินค้าหัตถกรรมได้ถูกแทนที่ด้วยงานแสดงสินค้าตัวอย่าง ซึ่งเป็นงานที่พ่อค้าทั้งในท้องถิ่นระดับประเทศและนานาชาติมารวมตัวกัน ในทางตรงกันข้ามกับงานแสดงสินค้าหัตถกรรม งานแสดงสินค้าตัวอย่างนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการขายในสถานที่จัดแสดง หากแต่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตและเป็นการโฆษณาสินค้าใหม่ ในขณะที่องค์กรอุตสาหกรรม (Industrial) มีการจัดนิทรรศการและนำเสนอผลงานศิลปะจากหลายๆ ประเทศ แต่ก็ไม่ได้นำไปสู่โครงสร้างของการแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ในทันที เช่นเดียวกับรูปแบบของนิทรรศการศิลปะจากสถาบันในฝรั่งเศสที่ก็คล้ายคลึงกันกับรูปแบบนิทรรศการที่จัดกันในหลายประเทศ ซึ่งยังคงเป็นที่นิยมกันอยู่ในช่วงเวลาสั้นๆ สำหรับนิทรรศการศิลปะของสถาบันและนิทรรศการอุตสาหกรรมบวกกับการลดลงของนิทรรศการโลกและสถาบันศึกษาที่ต้องถูกปิดไป เนื่องจากการล่มสลายของจักรวรรดิยุโรปและเหล่าชนชั้นสูง ตลาดที่มีการว่าจ้างผลิตเหมือนในอดีตถูกแทนที่ด้วยตลาดของนักสะสม อย่างไรก็ตามตลาดประเภทนี้ก็ยังคงมีในแบบดั้งเดิมและมีต้องการเวทีสำหรับการซื้อขายที่จัดเตรียมไว้ในเมืองใหญ่ๆ ของต้นศตวรรษที่ 20 ที่กำลังเจริญรุ่งเรืองอย่างแท้จริง

การเกิดขึ้นของงานมหรรมศิลปะเชิงพาณิชย์

ไม่ใช่เรื่องแปลกที่งานมหรรมศิลปะเชิงพาณิชย์จะเกิดขึ้นมากมายและแพร่หลายไปยังประเทศทั่วโลก เช่น ประเทศเยอรมันและสวิสเซอร์แลนด์หรือแม้แต่เมืองต่างๆ เช่น นครนิวยอร์ก ลอนดอน และ ปารีสซึ่งมีเครือข่ายของตัวแทนจำหน่ายอยู่กันอย่างหนาแน่น แต่ทั้งนี้เยอรมันและสวิสเซอร์แลนด์ยังไม่ใช่จุดศูนย์กลางในช่วงเวลานั้น ในขณะที่เมืองโคโลญจน์มีแกลเลอรีสมัยใหม่อยู่เพียงไม่กี่แห่งเท่านั้นก่อนปี 1967 ส่วนเมืองโรนแลนด์ซึ่งมีฐานลูกค้า นักสะสมและตลาดโดยรวมที่ความเสถียรภาพ ในขณะที่ตัวแทนจำหน่ายศิลปะกระจายตัวอยู่ทั่วเยอรมัน ซึ่งพวกเขามีความสัมพันธ์ที่ดีผ่านทางเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการและแฝงตัวอยู่ในตลาดศิลปะนานาชาติ ดังนั้น Art Cologne จึงเกิดขึ้นโดยทำหน้าที่เป็นเวที (platform) เพื่อใช้เป็นทางผ่านหรือเป็นสะพานให้กับตัวแทนจำหน่าย

ศิลปะที่สามารถมองเห็นได้มารวมตัวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและกลายเป็นศูนย์กลางตลาดศิลปะในเยอรมัน

ในปี 1968 งาน Art Fai หรือมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ ในยุโรปกลายเป็นกระแสนิยม เริ่มตั้งแต่การเกิดขึ้นของ the Cologne Art Fair ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยสมาคมผู้ซื้อขายงานศิลปะ โคโลญจน์ (the Cologne Art Dealers Association) เนื่องจาก ค่าเข้าชมที่โคโลญจน์สูงมากจึงทำให้เกิดมหกรรมศิลปะคู่แข่งอื่นๆ ในดูลเซลดอร์ฟ ประเทศเยอรมัน ซึ่งให้โอกาสกับแกลเลอรีที่ไม่ได้มีชื่อเสียงมากนักได้เป็นที่รู้จักกับผู้ชมทั่วโลก งานนี้มีขึ้นในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ทั้งสองงานแสดงนี้จัดแข่งขันประมาณ 2 ถึง 3 ปี ส่งผลให้ Art Basel (งานมหกรรมศิลปะในเมืองบาเซิล ประเทศสวิตเซอร์แลนด์) มองเห็นโอกาสที่จะเข้ามาแทรกแซงพื้นที่ตลาดศิลปะในช่วงต้นฤดูร้อน งานแสดงศิลปะเหล่านี้ได้กลายมาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับแกลเลอรี ผู้ซื้อขาย และผู้พิมพ์ เพราะสามารถทำให้การจัดจำหน่ายเกิดขึ้นได้ทั่วโลกจากงานแสดงศิลปะเหล่านี้ ในที่สุด ดูลเซลดอร์ฟ และ โคโลญจน์ ก็รวมตัวกันแต่หลังจากนั้นไม่นาน Art Basel กลายมาเป็นมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่สำคัญที่สุดของโลก

the 57th Street Art Fair¹⁰ และ the Old Town Art Fair เป็นสองงานแสดงศิลปะแบบมีคณะกรรมการตัดสินที่เก่าแก่ที่สุดในปี 1948 Mary Louise Womer ซึ่งเป็นเจ้าของ Hyde Park แกลเลอรีได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดงานแสดงศิลปะเพื่อให้ศิลปินท้องถิ่นได้มีโอกาสพบปะซึ่งกันและกัน เพื่อขายผลงานของพวกเขาโดยตรงต่อผู้ชมหรือคนในชุมชน จัดการโดยกลุ่มอาสาที่ไม่ได้หวังผลกำไรเพื่อเปิดให้กลุ่มศิลปินท้องถิ่นได้มาจัดแสดงผลงานศิลปะของตนเองโดยไม่ต้องผ่านแกลเลอรีแต่อย่างใด ในงานนี้อนุญาตให้ศิลปินนำผลงานของตนเองมาติดตั้งและจัดแสดงอย่างอิสระโดยไม่มีข้อบังคับใดๆ ในครั้งแรกมีศิลปินเข้าร่วม 50 คน ศิลปินส่วนใหญ่มาจากสถาบันศิลปะและสถาบันออกแบบ ในปี 1950 มีการจัดตั้งกลุ่มคณะกรรมการอาสาสนับสนุนโดยศิลปินระดับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกผู้เข้าร่วมแสดงและในปี 1958 เหล่าคณะกรรมการเริ่มมีการจัดตั้งสถาปนาคณะกรรมการตัดสินศิลปินและสร้างกฎระเบียบข้อบังคับในการคัดเลือกเพื่อจัดเตรียมระบบในการจัดแสดงผลงานให้มีความสมดุลและปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพของผลงานที่จะมาเข้าร่วมแสดงในปี 1963 กลุ่มศิลปินที่มีความต้องการที่จะเข้าร่วมแสดงงานมากขึ้นเกินกว่าที่พื้นที่จัดแสดงจะสามารถรองรับได้ อย่างไรก็ตาม Womer และคณะกรรมการของ the 57th Street Art Fair ได้มีการจัดเตรียมวิธีการและขั้นตอนระบบการตัดสินเพื่อกำหนดหรือแบ่งพื้นที่จัดแสดง ขั้นตอนการตัดสินของคณะกรรมการประกอบด้วย การตรวจสอบการทำงานของศิลปิน จากคณะศิลปินที่ได้รับเชิญ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะ

¹⁰ 57th Street Art Fair, History , accessed March 20 2018, available from,

และภัณฑารักษ์ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงานนี้ได้มีการใช้ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันและทุกวันนี้มีศิลปะกว่า 200 คนจากทั่วทั้งอเมริกาเหนือ มาตั้งร้านอยู่ที่ถนน 57th Street ในอาทิตย์แรกของเดือนมิถุนายน เริ่มต้นขึ้นอย่างเรียบง่ายงานแสดงศิลปะที่พิเศษและมีเอกลักษณ์เฉพาะนี้ เต็มไปด้วยงานศิลปะคุณภาพ จิตวิญญาณของคนในชุมชนและมีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจและยังสามารถดึงดูดผู้คนได้มากถึง 20,000 คน ที่มาในงานต่อปี ในช่วงเริ่มต้นนั้นยังไม่มี การตัดสินใจเข้าร่วมแต่มีศิลปินดีเด่นหลายคนที่ยังคงอยู่ด้วย Clare Oldenburg ยอดขายของผลงานศิลปะครั้งแรกที่ได้บันทึกไว้ ณ ตอนขายที่งานแสดงศิลปะ the 57th Street Art Fair ในช่วงก่อนปี 1957 ซึ่งเขาขายผลงานทั้งหมด 5 ชิ้น รวมเป็นเงินเพียง 25 ดอลลาร์สหรัฐ ในปลายศตวรรษที่ 20 งานแสดงนี้มีศิลปินเข้าร่วมกว่า 300 คน ระบบการจัดการของงานแสดงศิลปะนี้ได้พัฒนาจนกลายเป็นงานที่สำคัญของ ชิคาโก ที่เชื่อมต่อกันระหว่างศิลปินชั้นแนวหน้าและชุมชนไว้ด้วยกันและกลายเป็นต้นแบบการจัดการแสดงงานศิลปะส่งต่อไปยังหลายพื้นที่

Art Cologne¹¹ (อาร์ต โคโลญจน์) เป็นมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์แบบไม่มีกรรมการตัดสินใจที่ถือได้ว่าเก่าแก่ที่สุดในโลก จัดขึ้นปีละครั้ง ในเมืองโคโลญจน์ ประเทศเยอรมัน จัดขึ้นในปี 1967 เป็นครั้งแรกโดยใช้ชื่อว่า The Kölner Kunstmarkt งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ครั้งแรกที่จัดขึ้นภายใต้การจัดการของกลุ่มแกเลอรีพาณิชย์ เพื่อขายผลงานศิลปะสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัย งานแสดงศิลปะในลักษณะนี้สร้างความแตกต่างไปจากงานก่อนหน้านี้ เช่น the 57th Street Art Fair ในรัฐชิคาโกประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีระบบการจัดการโดยตัวศิลปินเองนำผลงานของพวกเขา มาจัดแสดงสู่สาธารณะโดยตรง โดยไม่ผ่านแกเลอรีหรือพ่อค้าแต่อย่างใด โดยมีการติดตั้งงานบนถนนตลอดทางเดิน

งานแสดง The Kölner Kunstmarkt ก่อตั้งโดยเจ้าของแกเลอรี ชื่อว่า Hein Stünke และ Rudolph Zwirner ในปี 1967 ซึ่งมีความพยายามที่จะประคองตัวในช่วงที่ตลาดศิลปะร่วมสมัยนั้นกำลังซบเซา เมือง Bonn ซึ่งเป็นเมืองหลวงใหม่ของเยอรมัน และ ไรน์แลนด์ ที่เป็นเมืองมหาอำนาจทางด้านอุตสาหกรรมและเป็นเหมือนศูนย์กลางของยุโรปที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจเยอรมัน ตะวันตกและยังควบคุมเศรษฐกิจในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของโลกเยอรมันตะวันตกอีกด้วย

¹¹ Art Cologne, accessed March 10 2018, available from, <http://www.artcologne.com/>

ภาพที่ 8 ภาพงานแสดง The Kunstmarkt Köln'67 ที่จัดขึ้นเป็นครั้งแรก
ที่มา: ARTBLOG cologne, “The Kunstmarkt Köln'67,” accessed January 20 2019, available from <https://www.artblogcologne.com/en/from-zadik-kunstmarkt-koeln-67/>

ภาพที่ 9 ภาพของบูธจัดแสดงของแกลเลอรี Heiner Friedrich ในงานแสดง Kunstmarkt Colonge ปี 1970
ที่มา : ARTBLOG cologne, “Galerie Heiner Friedrich Munich, Cologne, New York, 1963-1980,” accessed January 20 2019, available from <https://www.artblogcologne.com/en/from-zadik-galerie-heiner-friedrich-munich-cologne-new-york-1963-1980/>

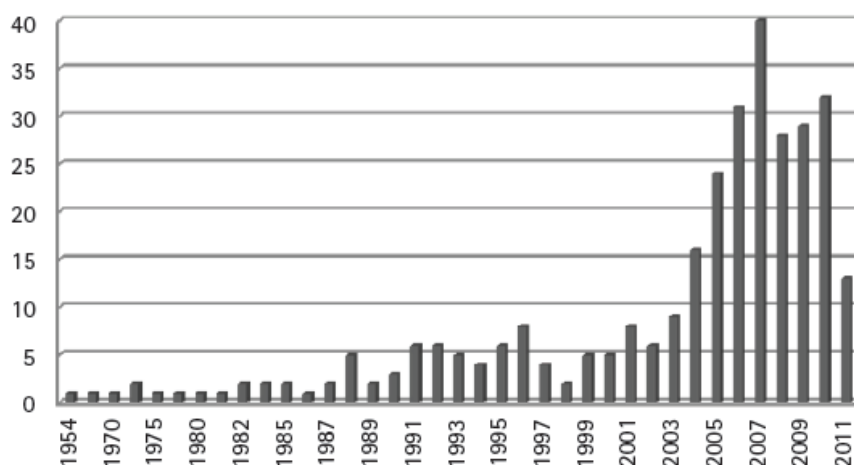
งานแสดงศิลปะ the Kölner Kunstmarkt จัดขึ้นเป็นครั้งแรกที่ Gürzenich festival hall ในบริเวณย่านเมืองเก่า สมัยยุคกลางที่อยู่ในเมืองและในปีต่อมาก็ได้เพิ่ม Kunsthalle Köln ขึ้นมาอีกแห่งหนึ่ง งานศิลปะที่ถูกจัดขึ้นมาในเมืองโคโลญจน์ ในฐานะที่เป็นเมืองศูนย์กลางศิลปะร่วมสมัยแห่งใหม่ ตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะชาวเยอรมันตะวันตกและศิลปินชาวเยอรมันตะวันออก ได้สร้างสถิติใหม่ให้กับงานแสดงศิลปะ Kölner Kunstmarkt ในปี 1969 โดยที่ Rene' Block ขายงานของ Joseph Beuys ต่อมาเป็นที่รู้จักในนาม Das Rudel ขายอยู่ที่ 110,000 มาร์กเยอรมัน ซึ่งทำให้ Beuys เป็นศิลปินคนแรกของเยอรมันตะวันตกที่ทำเงินได้สูงที่สุดมากถึง 100,000 มาร์กเยอรมัน

ในปี 1974 Art Cologne ได้ย้ายไปที่สถานที่ที่ใช้จัดงานในปัจจุบัน คือ Tradeshow Hall ในเขต Deutz จากเหตุการณ์นี้จึงเป็นสาเหตุให้มีการเปลี่ยนชื่อจาก International Kunstmarkt (IKM) เป็น Art Cologne อย่างที่รู้จักกันในปี 1984 ความพยายามในช่วงแรกของการนำเอาโครงสร้างการซื้อขายงานศิลปะมาใช้ที่เมืองโคโลญจน์ ซึ่งรวมไปถึงการให้เช่าพื้นที่สำหรับการจัดนิทรรศการด้วย แต่ในท้ายที่สุดก็พิสูจน์แล้วว่า โครงสร้างของการจัดแสดงผลงานมหกรรมศิลปะนั้น ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก สำหรับตลาดศิลปะในเมืองโคโลญจน์ และได้เปลี่ยนชื่อเป็น Art Cologne ในเวลาต่อมา ซึ่งงานมหกรรมศิลปะนี้ได้ถอดรูปแบบการจัดการมาจาก the Stuttgart Antiquarian Book fair (เป็นงานแสดงสินค้าที่มีมูลค่าสูงและหายาก) ให้ความรู้สึกว่าการจัดครั้งนี้ควรที่จะคำนึงถึงการนำเสนอของตัวเอง และคุณภาพในการนำเสนอเพื่อที่จะดึงดูดความสนใจจากคนต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในประเทศเยอรมันตลอดทั้งปี ในช่วงเริ่มต้น Art Cologne ซึ่งมีการจำกัดขอบเขตเฉพาะแกลเลอรีที่อยู่ในเยอรมันเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ จึงทำให้ผู้เข้าชมมีเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองทำให้เกิดงานมหกรรมศิลปะรายอื่นๆ ขึ้นมา ก็คือ Art Basel แม้ว่างานแสดงศิลปะของ Art Basel โดยทั่วไปแล้วจะเป็นตัวแทนจำหน่ายและนักสะสม ที่มาจากภูมิภาคในท้องถิ่นเป็นหลัก และตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะที่เข้าร่วมเหล่านี้ต่างก็มีความสนใจและริบร้อนที่จะเสาะหานักสะสมจากต่างประเทศ ต่อมาในช่วงทศวรรษที่ 2000 มีจำนวนงานแสดงศิลปะเกิดขึ้นมากมาย แผ่ขยายไปทั่ว อาร์ต โคโลญจน์ จึงสูญเสียผู้มาจัดนิทรรศการ ลูกค้านักสะสม ให้กับงานแสดงสินค้าคู่แข่ง เช่น ลอนดอน บาเซิล กรุงเบอร์ลินและไมอามี ถูกเบนความสนใจให้กับการปรากฏขึ้นของบทบาทศิลปะในเบอร์ลินช่วงขณะนั้น จึงมีการจัดกิจกรรมและนิทรรศการพิเศษ เป็นแนวทางการแก้ไขสถานการณ์นี้ โดยมีรางวัลและโฆษณา ประกาศข่าวนี้แพร่ออกไป เพื่อกระตุ้นให้งานแสดงศิลปะนี้สามารถดึงดูดผู้คนกลับมาอีกครั้ง แต่ก็ช่วยได้เพียงนิดหน่อยเท่านั้น มีการจัดแปลนพื้นที่จัดแสดงใหม่ โดยย้ายร้านค้าที่ไม่ค่อยน่าดึงดูดออกไปจากลานจัดแสดงและเปลี่ยนวันจากฤดูใบไม้ร่วงมาเป็นช่วงฤดูใบไม้ผลิ เพื่อที่จะสร้างความตื่นตื้นให้กับสาธารณชน ในปี 2007 Art Cologne ที่จัดขึ้นในเดือนเมษายน ก็ได้เปลี่ยนกลับมาเป็นฤดูใบไม้ร่วงอีกครั้ง เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงงานที่จัดขึ้นพร้อมกับอีกหลายงาน Art Cologne ยังมีผู้เข้าชมถึง 60,000 คนต่อปี และเพิ่มขึ้น 10,000 คน จากปี 2006

ในปี 2008 Art Cologne ได้ปล่อยงานแสดงศิลปะย่อยเรียกได้ว่าเป็นงานน้องสาว (sub-fair) ของ อาร์ต โคโลญจน์ นั่นเอง ที่เกาะ Spanish Island of Mallorca และหลังจากที่จัดครั้งที่ 1 ก็ได้มีการแต่งตั้ง Daniel Huh ผู้เป็นเจ้าของแกลเลอรี Los Angeles gallery และเป็นหลานของศิลปินฮังการีชื่อดัง Laszlo Moholy-Nagy มาเป็นผู้จัดการคนใหม่ ในส่วนของการขับเคลื่อนส่งเสริมในการดึงดูดผู้ชม นักสะสมและตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะ ให้กลับมา Art Cologne ในปี 2008 ทางคณะกรรมการได้เลือกผู้เข้าร่วมทั้งหมด 150 แกลเลอรี ซึ่งสองในสามเป็นคอนยอร์มันและต่อมาในปี 2012 แกลเลอรีจากเยอรมันเพิ่มขึ้นเป็น 65% จาก 200 แกลเลอรีที่เข้าร่วม งานแสดงศิลปะของ Art Basel มีลักษณะที่คล้ายกับงาน Art Cologne ในด้านการจัดการ และรูปแบบการจัดแสดงผลงานศิลปะ จะมีแต่ตัวแทนจำหน่ายผลงานศิลปะเท่านั้น ไม่มีสถานประมูล หรือมาจากศิลปินที่จะสามารถเข้าร่วมได้ มีเพียงการคัดเลือกจากวิธีการตัดสินเท่านั้นเพื่อที่จะได้เข้าร่วม และตัวแทนจำหน่ายก็จะต้องเข้าพื้นที่ในงานเพื่อจัดแสดงและ Art Basel นั้น จะใช้โครงสร้างเครือข่ายที่ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ตอนแรกเริ่มนั้นพวกเขาต้องการสร้างเครือข่ายแบบที่ไม่ค่อยเป็นทางการเท่าไรนัก ที่มีแค่ตัวแทนจำหน่ายศิลปะกับแกลเลอรีต่างๆ ในพื้นที่เดียวกันเวลาเดียวกันเพื่อที่จะสร้างเครือข่ายระหว่างกัน และขยายทัศนคติและมุมมอง ในส่วนที่สองนั้น Art Basel ต้องการที่จะสร้างเครือข่ายที่เชื่อมตัวแทนจำหน่าย นักสะสมและคนอาชีพอื่นๆ ที่ไม่ใช่คนในท้องถิ่นของงานแสดงศิลปะ

รูปแบบการจัดการของงานแสดงมหกรรมศิลปะร่วมสมัยนี้ คล้ายคลึงกับงานแสดงที่เคยมีมาในอดีต ที่มีตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะระดับมีอาชีพจำนวนหนึ่งมารวมตัวกันจัดแสดง และขยายภาพวาด งานประติมากรรมและงานฝีมืออื่นๆ เช่น เครื่องประดับหรือเครื่องเงินภายใต้หลังคาเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การจัดการที่ร่วมสมัยนี้ได้เน้นย้ำแนวความคิดในการสร้างเครือข่ายของตัวเอง การเชื่อมโยงระหว่างตัวแทนจำหน่ายศิลปะที่มากหน้าหลายตานั้น หมายความว่าพวกเขาไม่ได้เพียงส่งผ่านชื่อเสียงของพวกเขาต่อกันและกันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงชื่อเสียงของงานแสดงนั้นๆ อีกด้วย Art Basel และ Art Cologne ได้กลายมาเป็นเหมือนกับตราสินค้าให้กับตัวเอง ซึ่งดึงดูดผู้ชมอย่างมหาศาลมายังภูมิภาคที่จัดงาน และยังสามารถดึงดูดลูกค้าจากต่างประเทศทั่วโลกอีกด้วย ตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะที่ต้องการจะเพิ่มจำนวนลูกค้ารายใหม่ได้จากการสร้างเครือข่ายจากตัวแทนจำหน่ายด้วยกันเอง เช่น ลูกค้าที่มักจะมาซื้องานจากแกลเลอรีที่เฉพาะเจาะจง นอกจากนี้ยังสามารถพบกับศิลปินของตัวแทนจำหน่ายอื่นได้ ดังนั้นงานมหกรรมศิลปะร่วมสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบาทของความสัมพันธ์แบบผิวเผิน (weak ties) สำหรับองค์กรนี้ งานแสดงสินค้าในอดีตนั้นต้องพึ่งพาเครือข่ายโดยตรงหรือความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น (strong ties) แต่ในปัจจุบันนี้ศักยภาพในการติดต่อสื่อสาร มีคุณภาพมากขึ้นหรือการการสร้างเครือข่ายแบบหลวมๆ นี้ จึงเป็นสิ่งที่งานมหกรรมศิลปะต้องการที่จะกระตุ้นให้เกิดขึ้น

Art Cologne และ Art Basel ทั้งสองงานประสบความสำเร็จอย่างสูง ในการเป็นผู้จัดงาน และสร้างโครงสร้างเครือข่ายลักษณะนี้และไม่น่าแปลกใจที่งานแสดงศิลปะอย่าง FIAC ในกรุงปารีสและ Arte Fiera ในโบโลญญา ทั้งสองได้นำโครงสร้างนี้มาใช้จัดแสดงในปี 1974 ตั้งแต่ช่วงครึ่งหลังของ ปี 1960 เป็นต้นมา ได้มีการเพิ่มจำนวนงานแสดงศิลปะร่วมสมัยอย่างแพร่หลาย และเจริญเติบโตไปจนถึงจุดจุดหนึ่งที่มีงานแสดงศิลปะกว่าร้อยงานปรากฏขึ้น

ภาพที่ 10 ภาพแผนภูมิแสดงจำนวนงานมหกรรมศิลปะที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างปี 1954 – 2011

ที่มา: Morgner, Christian, "The Evolution of Art Fair," SSOAR ,2014, accessed September 10 2018 available from ,<https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/39315>

การแสดงผลงานศิลปะเชิงพาณิชย์ช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 1990

จนถึงศตวรรษที่ 1990 อัตราพื้นฐานของงานแสดงศิลปะค่อนข้างต่ำลงจนในแต่ละงานแสดงศิลปะลดเหลือเพียงหนึ่งหรือสองงานเท่านั้น หน้าที่ของงานแสดงศิลปะมาถึงจุดที่ต้องมองหาเครือข่ายเฉพาะสำหรับแกลอรีที่ก่อตั้งหรือเครือข่ายที่เชี่ยวชาญในตลาดรอบนอก งานแสดงศิลปะที่ประสบความสำเร็จในครั้งแรกนั้นไม่ได้เกิดขึ้นในเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น ลอนดอนหรือมหานครนิวยอร์ก แต่เป็นประเทศที่ไม่ได้เป็นศูนย์กลางของแกลอรีในเมืองที่เฉพาะเจาะจงและตลาดศิลปะของที่นี่ก็ไม่ได้มีการพัฒนาเท่าไรนัก ซึ่งแกลอรีของประเทศเหล่านี้มักอยู่ในพื้นที่ที่กระจัดกระจายหรือแยกออกไปเป็นหย่อมๆ และอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างเล็ก ส่งผลให้ไม่สามารถดึงดูดความสนใจได้อย่างกว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตามพวกเขามีของสะสมมูลค่ามหาศาลที่เรียงรายกันอยู่และเป็นสิ่งล่อตาล่อใจที่สามารถดึงดูดผู้ซื้อหรือ นักสะสมจากต่างประเทศให้เข้ามายังภูมิภาคนี้ และงานแสดงศิลปะประเภทแรกนี้ก็เกิดขึ้นในหลายเมือง เช่น บาเซิล โคโลญจน์ มาดริด บลัสเซลส์ หรือ โบโลญญา ซึ่งต่างก็ยัง

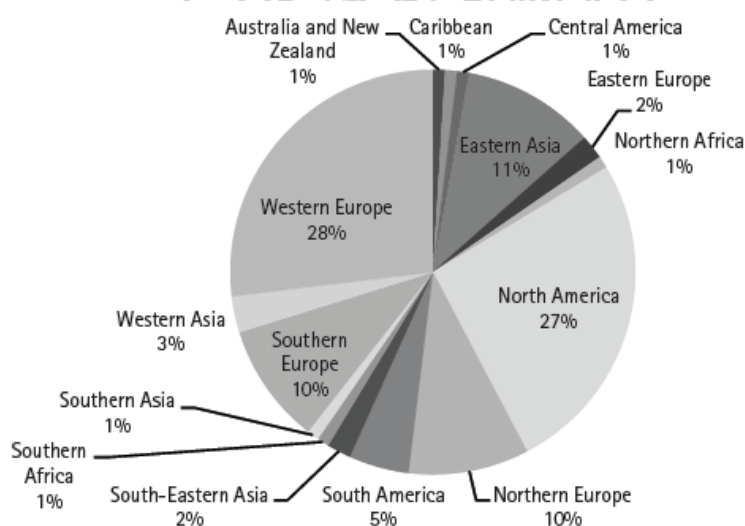
ไม่ใช่จุดเริ่มของตลาดศิลปะนานาชาติก่อนช่วงทศวรรษที่ 1990 และต่อมาในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ก็มีงานแสดงศิลปะอีกรูปแบบหนึ่งขึ้นมา คือ งานแสดงศิลปะเฉพาะด้าน เกิดขึ้นในสถานที่ เช่น นิวยอร์กซิตี และ ลอนดอน งานแสดงสินค้าขนาดเล็กเหล่านี้กลับมีความใกล้ชิดและมีจุดเชื่อมต่อกับตลาดศิลปะโลกและสามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายที่มีอยู่จากตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะ ทำให้งานแสดงศิลปะเฉพาะทางนี้ได้ให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ไม่ค่อยได้รับการจัดแสดงนิทรรศการ เช่น งานกระดาษ งานสีน้ำและงานประเภทอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน ในปี 1988 ผู้จัดงานแสดงศิลปะชื่อว่า Sanford smith ได้สังเกตเห็นว่าเกือบทุกแกลเลอรีที่เขาได้เข้าชมมีงานสะสมที่เป็นงานกระดาษ งานสีน้ำ ภาพพิมพ์และภาพวาดที่เป็นลายเส้น อยู่เต็มไปหมด ซึ่งไม่สามารถแข่งกับงานราคาแพงที่อยู่บนผนังได้ หนึ่งปีต่อมา แซนฟอร์ด ก็พบว่ามีการจัดงานแสดงศิลปะ “Work on Paper” จัดขึ้นที่ นิวยอร์กซิตี

อย่างไรก็ตามเมื่อยุคทองของงานแสดงศิลปะได้สิ้นสุดลงอย่างฉับพลันในช่วงปลายปี 1980 กับการล่มสลายของเศรษฐกิจฟองสบู่แตกในประเทศญี่ปุ่น ตลาดศิลปะสะดุดและแกลเลอรีอีกหลายแห่งต้องล้มละลายและปิดตัวลงในที่สุด ความสับสนวุ่นวายของตลาดศิลปะที่เกิดขึ้นในศูนย์กลางของสถาบันศิลปะรวมทั้งบริเวณโดยรอบ ดังนั้นตัวแทนจำหน่ายศิลปะจึงได้พัฒนากลยุทธ์ขึ้นมาสองด้าน เพื่อรับมือกับสถานการณ์นี้ โดยการสร้างตัวแทนจำหน่ายที่มีความน่าเชื่อถือ และย้ายผลงานศิลปะของตนไปจัดแสดงกับงานแสดงศิลปะที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งก็คือ Art Basel และ Art Cologne ทำให้ทั้งสองงานแสดงศิลปะนี้กลายเป็นจุดเชื่อมโยง (hotspot) ในขณะที่ตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะที่อยู่รอบนอกก็ใช้งานแสดงศิลปะเป็นเครื่องมือในการรับมือกับวิกฤตการณ์นี้เช่นกัน มีจำนวนตัวเลขที่เพิ่มขึ้นของงานแสดงศิลปะเฉพาะด้านเกิดขึ้นตามมาจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่ปั่นป่วน ประกอบไปด้วย artLA project , Winter Fine Art, & Antiques Fair , ArteBA เป็นต้น และแม้แต่ The Armory show งานแสดงศิลปะร่วมสมัยนานาชาติประจำปีที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในนิวยอร์ก ก็ยังจัดอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน และจัดขึ้นครั้งแรกในปี 1994 จัดขึ้นที่ ท่าเรือที่ 94 และ 92 โดยแบ่งพื้นที่เป็น ดังนี้ ท่าเรือ 94 มีไว้สำหรับงานศิลปะร่วมสมัยเท่านั้น (Contemporary Art) ส่วนท่าเรือที่ 92 ให้พื้นที่สำหรับงานศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) และงานศิลปะของปรมาจารย์จากศตวรรษที่ 20 เมื่อสิ้นทศวรรษที่ 1990 โลกของงานแสดงศิลปะได้พัฒนาจนเป็นโครงสร้างที่มั่นคง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 โครงสร้างหลักด้วยกัน โครงสร้างแบบแรกก็คือ แบบปฐมภูมิ (Primary) ตัวอย่างเช่น Art Basel ซึ่งมีขนาดใหญ่เป็นอันดับหนึ่งทั้งจำนวนศิลปิน แกลเลอรีที่เข้าร่วมและระบบการจัดการที่เป็นสากล แบบที่สองคือ ทุดิยภูมิ (Secondary) ตัวอย่างเช่น ArteBA ที่จัดขึ้นที่ Buenos Aires ประเทศอาร์เจนตินา งานแสดงศิลปะที่แสดงลักษณะเฉพาะของภูมิภาคนั้นๆ โดยเน้นงานศิลปะลาตินอเมริกาเป็นหลัก และแบบสุดท้าย คือ โครงสร้างของงานแสดงศิลปะเฉพาะด้าน

(niche art fairs) เช่น Photo La XX | artLA project ที่เป็นงานแสดงศิลปะเฉพาะแขนงชัดเจน และมีขนาดการจัดการที่เล็กที่สุดในกลุ่ม¹²

งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 1990

ในช่วงท้ายทศวรรษที่ 1990 วิกฤตของตลาดศิลปะได้สิ้นสุดลงมุมมองโดยทั่วไปของงานแสดงศิลปะเป็นเพียงเครื่องมือที่มีประโยชน์ ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่เริ่มมีการคลายตัวลง เมื่อถึงเวลานั้นงานแสดงศิลปะที่เป็นเหมือนกับสถาบันหรือองค์กรใหญ่ที่ได้รับการทดสอบและพิสูจน์อย่างถี่ถ้วนแล้ว โดยเฉพาะการประเมินค่าทางสังคมที่แตกต่างกันออกไปยืนยันได้ว่า แนวคิดของงานแสดงศิลปะในการปรับตัวให้เข้ากับบริบทที่หลากหลาย ล้วนมีความแตกต่างกันออกไปจะเห็นได้จากผลลัพธ์ของการปรับตัว ทำให้งานแสดงศิลปะนี้กลายเป็นสถาบันระดับโลก ดูได้จากสัดส่วนของจำนวนงานมหกรรมศิลปะที่ถูกจัดขึ้นในแต่ละภูมิภาค

Source: ArtFacts¹⁷

ภาพที่ 11 ภาพแผนภูมิแสดงสัดส่วนงานแสดงศิลปะที่เกิดขึ้นโดยแบ่งเป็นภูมิภาคตั้งแต่ปี 1999-2010

ที่มา: Morgner, Christian, "The Evolution of Art Fair SSOAR, 2014,"

accessed September 10 2018, available from <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/39315>

¹²

Morgner, Christian, The Evolution of Art Fair, SSOAR, 2014 ,accessed September 10 2018,

available from, <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/39315>

งานแสดงศิลปะเริ่มมีการวิวัฒนาการขึ้นไม่เพียงแค่การตอบสนองต่อสถานการณ์ทางสังคมเท่านั้น แต่มีความสนใจในงานแสดงศิลปะอื่นๆ เช่นกัน งานแสดงศิลปะท้องถิ่นจึงเริ่มปรากฏขึ้นมาในทางตรงข้ามกับผู้ที่มาจากต่างประเทศ ดังนั้นงานแสดงศิลปะจึงพัฒนาขึ้นนอกเหนือจากการรวบรวมแบบง่ายๆ ของตัวแทนจำหน่ายและศิลปินที่พวกเขาแนะนำ และพึ่งพาเครือข่ายของตัวแทนจำหน่ายที่คล้ายคลึงกัน งานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ที่จะเติบโตขึ้นไม่ใช่แค่เพราะเป็นปฏิกิริยาของสถานการณ์ที่เป็นผลมาจากสังคมหรืองานแสดงศิลปะอื่นๆ กลุ่มคนท้องถิ่นทางด้านศิลปะก็เริ่มที่จะเซ็ดหน้าชูตาขึ้นมาต่อสู้กับพวกที่มาจากต่างเมืองหรือจากนอกประเทศ งานแสดงศิลปะกลับกลายมาเป็นมากกว่าการรวมตัวกันของตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะและศิลปินของพวกเขา เพื่อที่จะมาสร้างชื่อเสียงหน้าตาให้เป็นที่รู้จักในวงการศิลปะ การสร้างความเป็นท้องถิ่น นอกจากจะสร้างความแตกต่างหรือเอกลักษณ์ให้กับงานแสดงศิลปะของตนทำให้มีงานแสดงสินค้าบางประเภทที่ใกล้เคียงกัน ปรากฏขึ้นมาเรื่อยๆ อย่างเช่น Art Central Asian Contemporary Art และ Art Affordable ทุกอย่างเป็นผลพวงมาจากความเป็นท้องถิ่นของ ART Basel Hong Kong จึงได้สร้าง sub-brand ขึ้นมาภายใต้ร่มเงาของ Art Basel ด้วยเหตุนี้เอง ยุทธศาสตร์การสร้างตราสินค้าก็ได้เติบโตเพื่อที่จะสร้างภาพลักษณ์ว่าตราสินค้าของเราดูดี และมีมาตรฐานสูง มีความอนุรักษ์นิยม มีแนวคิดหรือมีความแตกต่างจากคนอื่น ๆ เช่น ผู้ชมที่มาจะได้รับความรู้สึกว่าการมาชม Art Fair Asia มีความพิเศษที่แตกต่างไปจากงานอื่นอย่างไร งานแสดงศิลปะเกิดขึ้นเพราะสถานการณ์ทางสังคมในช่วงนั้นที่บังคับให้เกิดขึ้น ทั้งสงคราม และการเปลี่ยนผ่านทางสังคม การเมือง จนบริบทนั้นเปลี่ยนแปลงมาเป็นการดึงเอาความเป็นท้องถิ่นมาสร้างเอกลักษณ์ให้งานแสดงศิลปะของแต่ละประเทศ ให้ดูมีความแตกต่างมากขึ้นเพื่อที่จะสามารถสร้างจุดขายและดึงดูดผู้ชมจากทั่วโลกได้

เศรษฐกิจ และสังคมยุโรปหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่มีผลกระทบต่อตลาดการซื้อขายงานศิลปะ

สภาวะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรปที่ประสบความเสียหายอย่างหนักหน่วงทั้งทรัพยากร ประชากรและกระทบต่อเศรษฐกิจ ประเทศแทบจะล้มละลายเมื่อสงครามจบลงต่างก็ต้องเร่งบูรณะฟื้นฟูประเทศกันอย่างแข็งขัน โดยในตอนนั้นยุโรปแบ่งออกเป็นสองฝั่ง คือ ยุโรปตะวันออกและยุโรปตะวันตก ซึ่งมีแนวทางต่างกันดังนี้

ยุโรปตะวันตก คือ ประเทศที่อยู่ในยุโรปตะวันตกเป็นประเทศที่เป็นศูนย์กลางของยุโรปมาแต่ดั้งเดิมและประเทศเหล่านี้ต่างปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่ก่อนสงคราม เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักแซมเบิร์ก อิตาลี และเยอรมันตะวันตก ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองมาเป็นประชาธิปไตยในช่วงสิ้นสงครามนี้เอง ยุโรปตะวันตกมีการพัฒนาสู่ตลาดระบบทุนนิยมในด้านเศรษฐกิจ ประเทศต่างๆ ในยุโรปตะวันตกต่างก็ได้รับการช่วยเหลือ

จากสหรัฐอเมริกาหรือมือเมริกาคอยหนุนหลัง สหรัฐอเมริกาช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจยุโรปทางด้านเงินทุน วัตถุประสงค์ เครื่องจักร เพื่อขยายเศรษฐกิจ ทั้งด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีนโยบายต่างประเทศซึ่งใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรป ตะวันตกเองก็พยายามที่จะรวมกลุ่มกันทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ โดยมีการจัดตั้งองค์กรต่างๆ ขึ้นมา เช่น องค์กรประชาคมยุโรป (EC) ซึ่งกลายเป็นสหภาพยุโรป (EU) ในปัจจุบัน องค์กรเหล่านี้ต่าง ก็เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาประเทศและเศรษฐกิจในยุโรปตะวันตกให้กลับมาแข็งแกร่งได้อย่างรวดเร็ว

ในช่วงภายหลังจากจบสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 การพัฒนาของทวีปยุโรปเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่พร้อมเพรียงกัน โดยที่ยุโรปตะวันตกเจริญเติบโตกว่ายุโรปตะวันออกที่เกิดวิกฤตทั้งด้านเศรษฐกิจ และโครงสร้างสถาบันทางการเมือง ประเทศในยุโรปตะวันออกที่ตกอยู่ภายใต้การยึดครองของเยอรมันในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และต่อมากองทัพสหภาพโซเวียตได้เข้ามายึดครอง เช่น เยอรมัน ตะวันออก เช็กโกสโลวาเกีย โปแลนด์ ฮังการี บัลแกเรีย ยูโกสลาเวีย และโรมาเนีย โดยหลังจาก สงครามได้ยุติลงในปี 1945 กองทัพสหภาพโซเวียตก็ได้ให้การสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์ในการยึด อำนาจและเปลี่ยนระบอบการปกครองของประเทศในภูมิภาคนี้ไปเป็นระบอบคอมมิวนิสต์ภายใต้ อิทธิพลของสหภาพโซเวียตและพัฒนาไปสู่ระบอบรัฐสังคมนิยมที่มีลักษณะเป็นระบอบการปกครอง แบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่เดียวซึ่งทำให้ประเทศในฝั่งยุโรปตะวันออกได้รับผลกระทบมากมาย ทั้งความ ออดอยากของประชากร เศรษฐกิจที่ย่ำแย่ และประเทศไม่มีความเจริญเทียบเท่ากับยุโรปตะวันตก

ในขณะที่สงครามจบลงประเทศต่างๆ ทั่วทั้งทวีปยุโรปต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ที่ตกต่ำ เกิดภาวะเงินเฟ้อ ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค ผู้ผลิต คนตกงาน ราคาสินค้าสูงเกินไป สินค้าส่งออกมีราคาสูง และอาจไม่เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ และนี่ก็ย้อนโต้ที่ที่ต้องเสียให้แก่ ค่าปฏิกรรมสงคราม รวมถึงการที่จะต้องซ่อมแซมกู้คืนสภาพจากพื้นที่ที่ถูกทำลายล้างจากสงคราม ทำให้ประเทศต้องเร่งรัดด้านการผลิต จึงเป็นผลดีเพราะเป็นการช่วยเพิ่มงาน เพิ่มการผลิต และ การศึกษาค้นคว้าทางวิทยาการเทคโนโลยี เกิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ซึ่งในช่วงระหว่างสงครามในปี 1920 - 1930 ได้เคยมีการคิดค้นเทคโนโลยีขึ้นมาหลายชิ้นแต่ไม่เคยนำมาผลิตเพื่อการค้าขายเพราะต้อง หยุดชะงักไปเนื่องจากต้องเอาคนทั้งหมดไปร่วมสู้รบในสงคราม และเมื่อสงครามจบสิ้นลงจึงเป็น โอกาสในการพัฒนาเพื่อช่วยให้ประสบความสำเร็จในด้านผลผลิต เป็นสาเหตุให้การขยายตัวของ เศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต่างๆ ได้มีการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ โดยหลังจาก สงครามโลกครั้งที่ 2 จบลงได้มีการจัดตั้งสถาบันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศขึ้นหลายแห่ง เพื่อขจัด อุปสรรคทางการค้าและความแตกต่างทางด้านอัตราภาษีศุลกากร สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (EFTA) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการลดอัตราภาษีศุลกากรและการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้การรบจะทำให้แต่ละประเทศมีความยากลำบากในทาง เศรษฐกิจแต่ตลาดศิลปะกลับมีความเคลื่อนไหวอย่างคึกคัก มีข้อสังเกตว่าการขยายตัวของอัตราเงิน

เพื่อจากสงครามและความเป็นไปได้ที่จะขายงานศิลปะทำให้การลงทุนในผลงานศิลปะถูกพิจารณาว่าเป็นหนทางเดียวที่น่าสนใจและมีความเป็นไปได้มากที่สุด เป็นโอกาสภายใต้การถูกคุกคามจากประเทศเยอรมัน เกิดช่องทางในการหาผลประโยชน์มากมายจากงานศิลปะที่ถูกปล้นโดยกองทัพนาซี

ผลงานศิลปะล้ำค่าของชาวยุโรปจำนวนมากมายที่ถูกพวกนาซีขโมยไปมีทั้งผลงานจากศิลปินเอกอย่าง Michelangelo, Leonardo da Vinci, Rembrandt van Rijn, Jan Van Eyck, Johannes Vermeer และอีกหลายๆ ท่าน การจัดตั้ง ERR¹³ ในปี 1940 - 1945 หรือองค์กรดูแลศิลปวัฒนธรรมของ ดอล์ฟ ฮิตเลอร์ บริหารโดย นายพลเกอริง (Reichsmarschall Hermann Goring) เป็นผู้ดูแลจัดหาผลงานศิลปะยุโรปให้กับท่านผู้นำ เป็นตัวอย่างอันดีถึงความสนใจในงานศิลปะต่างๆ ที่กำลังทำสงครามกันอย่างเข้มข้น

เมื่อเกิดสงคราม ปารีส ยังคงเป็นหัวใจของตลาดศิลปะนานาชาติอยู่ ซึ่งตลาดศิลปะได้รับความนิยมน้อยลงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ในเวลาต่อมาเมื่อกองทัพนาซีบุกยึดครอง ผู้นำเยอรมันจึงเข้าร่วมลงแข่งขันในตลาดศิลปะอย่างรวดเร็วและเข้ามาบริหารตลาดศิลปะในฝรั่งเศสที่ถูกครอบครองโดยชาวเยอรมัน ได้ใช้พิพิธภัณฑ์ Jeu de Paume Museum¹⁴ ในปารีสเป็นศูนย์กลางจัดเก็บและเป็นคลังผลงานศิลปะจำนวนมากถึง 20,000 ชิ้นงาน นายพลเกอริง หมกมุ่นอยู่กับการสะสมภาพวาด และกว้านซื้อผลงานศิลปะจากแกลเลอรีจากประเทศเนเธอร์แลนด์หรือฝรั่งเศส ชะตากรรมของผลงานศิลปะสมัยใหม่ที่อยู่ที่ Jeu de Paume ไม่มีความปลอดภัย ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความพึงพอใจ ข้อแตกต่างนี้กำหนดขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม ปี 1943 บางชิ้นงานถูกเก็บไว้เพื่อแลกเปลี่ยน บางชิ้นงานที่มองเห็นศักยภาพการขายในอนาคตและกลุ่มสุดท้ายคือชิ้นงานที่ไร้ประโยชน์ เช่นเดียวกับเหตุการณ์ในกรุงเบอร์ลินเมื่อไม่กี่ปีก่อน งานศิลปะที่ไร้ประโยชน์รวมถึงผลงานของศิลปินชื่อดังอย่าง Pablo Picasso, Max Ernst, Joan Miro, Salvador Dali และคนอื่นๆ ถูกทำลายอย่างไร้ความปราณี ภาพวาดมากมายของจิตรกรดั้งเดิมรวมถึงภาพวาดของสมาชิกครอบครัวชาวยิวที่มีชื่อเสียงก็ได้รับชะตากรรมเดียวกันที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

แรงจูงใจของผู้ซื้องานศิลปะยังคงเป็นหัวข้อที่ถกเถียงกันอยู่ว่าการลงทุนหรือการบริโภคจะเป็นแรงจูงใจหลักในการตัดสินใจในการซื้อผลงานศิลปะ ซึ่งในช่วงเวลานั้นศิลปะอาจเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับการลงทุนที่สุด เพราะเรามองเห็นศักยภาพของการลงทุนในการซื้อขาย ผลงานศิลปะ

¹³ Einsatzstab Reichsleiter Rosenberg หรือ ERR เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยพรรคนาซี บริหารโดยแกนนำพรรคผู้ที่เป็นคนวางอุดมคติให้กับอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ มีจุดประสงค์เพื่อจัดสรรทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2

¹⁴ Jeu de Paume Museum พิพิธภัณฑ์ศิลปะสร้างขึ้นในปี 1861 สมัยพระเจ้านโปเลียนที่ 3 ถูกยึดครองโดยนาซี และใช้เป็นศูนย์กลางเก็บผลงานศิลปะที่ถูกขโมยในช่วงปี 1940-1944 ภายหลังสงครามสิ้นสุดลง ได้มีการเปลี่ยนรูปแบบเป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะร่วมสมัยแห่งแรกของฝรั่งเศส

สามารถทำกำไรได้ดี แม้ว่าจะยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่าการลงทุนผลงานศิลปะว่าดีหรือไม่ บางช่วงเวลาของการลงทุนศิลปะค่อนข้างเป็นที่นิยมอย่างมาก และแพร่หลายในตลาดศิลปะของประเทศต่างๆ ที่อยู่ระหว่างช่วงเวลาแห่งการทำสงครามโลกครั้งที่ 2

ศิลปะในช่วงแห่งการทำสงครามนี้ ดูจะมีความสุขที่สุดในประวัติศาสตร์เลยก็ว่าได้ ศิลปินไม่สามารถผลิตผลงานได้ทันความต้องการของผู้ซื้อและกลัวว่าจะขาดแคลนวัสดุในช่วงสงคราม แม้ว่าจะมีความเห็นเกี่ยวกับการขยายตัวของตลาดศิลปะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ก็ไม่มีงานวิจัยที่พูดถึงเหตุการณ์หลังจากประเทศเหล่านี้ได้รับการปลดปล่อยเป็นอิสระและเพื่อศึกษาว่าตลาดศิลปะเป็นอย่างไรในช่วงเวลาดังกล่าว จากการศึกษาข้อมูลและหาแรงจูงใจของผู้ซื้อ โดยใช้ฐานข้อมูลต้นฉบับบางส่วนจากผลงานศิลปะกว่า 4,000 ชิ้น ที่มีการจำหน่ายระหว่างปี 1944- 1951 ที่แกลเลอรี Giroux¹⁵ ซึ่งเป็นหนึ่งในแกลเลอรีชื่อดังที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในกรุงบรัสเซลส์เพื่อให้เห็นชัดถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงราคาดัชนีตลาดศิลปะและข้อมูลตัวเลขจากยอดขายที่ถูกบันทึกไว้ Drouot¹⁶ ซึ่งเป็นสถานประมูลผลงานศิลปะชื่อดังในฝรั่งเศสมียอดขายที่ดีที่สุดในช่วงระหว่างการทำสงครามโลกครั้งที่ 2 แสดงให้เห็นยอดขายที่พุ่งสูงขึ้นทั่วประเทศฝรั่งเศส ไม่เพียงแต่สถาบันประมูลอย่าง Drouot ที่เดียวที่ขายได้ แต่ยังมีพ่อค้าอิสระอีกมากมายที่สามารถทำยอดขายได้ดีเช่นเดียวกัน

กล่าวถึงความสำเร็จที่โดดเด่นของตลาดศิลปะสู่ปัจจัยหลายอย่าง เมื่อเทียบกับสินทรัพย์อื่นๆ งานศิลปะค่อนข้างจะปลอดภัยและเป็นประโยชน์ต่อพ่อค้าที่ค้ากำไรต้องการจะปกปิดกำไรที่มาจากการซื้อขายผิดกฎหมายสงครามไม่ว่าจะมาจากการขายอาวุธหรือขายกำลังทหารหรืออื่นๆ ที่ได้รับผลประโยชน์จากสงคราม พวกเขาไม่รู้ว่าเอาเงินไปซ่อนไว้ที่ไหน หากใช้เงินนี้ไปซื้อหุ้น ทองคำหรือซื้อเงินสกุลอื่นๆ จะโจ่งแจ้งเกินไป ได้เงินจำนวนมากนี้มาจากไหน จึงเลือกที่จะมาลงทุนกับการซื้อผลงานศิลปะไว้เพื่อปกปิดสถานะทางการเงิน หรือเพื่อต้องการที่จะพอกเงินนั่นเอง นอกจากนี้ผลงานศิลปะยังถือเป็นสินทรัพย์ที่สามารถช่วยป้องกันภาวะเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในช่วงระหว่างกระตุกยึดครอง งานศิลปะยังได้ประโยชน์ จากข้อเท็จจริงที่ว่าผลงานศิลปะสามารถซื้อขายได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และตลาดที่โดนแทรกแซงโดยผู้มีอิทธิพลจากประเทศที่ยึดอำนาจก็จะมีความสำคัญน้อยกว่าในตลาดหลักทรัพย์ จึงส่งผลกระทบต่อราคาผลงานศิลปะพุ่งสูงขึ้น และถ้าหากพวกเศรษฐกิจสงครามต้องหนีออกนอกประเทศ พวกเขากลัวที่จะโดนจับได้ว่าทำผิดกฎหมาย เงินที่ได้มา

¹⁵ The Galerie Georges Giroux (1912 -1960 (แกลเลอรีศิลปะ ก่อตั้งขึ้นที่กรุงบรัสเซลส์ใน - 1912 เป็นหนึ่งในจุดสำคัญของศิลปะและวัฒนธรรมในเบลเยียมในศตวรรษที่ และเป็นแกลเลอรีแรกๆ ที่สนับสนุนศิลปะร่วม 20 สมัยของศิลปินเบล

¹⁶ Drouot สถาบันประมูล Drouot ที่ใหญ่ที่สุดในปารีส ประเทศฝรั่งเศส เปิดเป็นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ปี 1852

นั้นมีที่มาอย่างไร ผลงานศิลปะก็สามารถที่จะขายต่อหรือโอนถ่ายเอาไปขายต่างประเทศได้ง่ายๆ ไม่ยุ่งยากเหมือนสินทรัพย์อื่นๆ เช่น ทองหรือหุ้น

ภาพรวมของการซื้อขายศิลปะในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ถึงสงครามโลกครั้งที่ 2

ในขณะเดียวกันที่ความเข้มงวดของศิลปะทางการ จากสถาบันต่างๆ ที่ยึดถือแนวทางขนบแบบดั้งเดิมที่มีราฟาเอลเป็นต้นแบบ สาธารณชนมักคุ้นตากับผลงานอันวิจิตร อลังการของศิลปะจากสถาบัน ก็ทำให้มีกลุ่มศิลปินที่คิดต่างมีความต้องการที่จะต่อต้านกับรสนิยมของสาธารณชนนี้และพยายามที่จะปฏิวัติศิลปะในยุคสมัยนี้ ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 มีเศรษฐกิจชาวอเมริกันจำนวนมากที่ต้องการสะท้อนความเป็นปัจเจกของตนโดยการสนับสนุนกิจกรรมทางศิลปะของศิลปินหน้าใหม่ ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นก็มีนักสะสมอีกกลุ่มหนึ่ง เลือกว่าจะก่อตั้งพิพิธภัณฑสถาน แสดงงานสะสมของตนเอง เพื่อที่จะแสดงถึงรสนิยมส่วนตัวออกสู่สาธารณชน ซึ่งก็คือที่มาของพิพิธภัณฑสถานศิลปะสมัยใหม่แห่งกรุงนิวยอร์ก มุ่งนำเสนอศิลปะสมัยใหม่แก่บุคคลทั่วไป ภัณฑารักษ์คนแรกที่เข้ามาบริหารถือได้ว่าเป็นผู้กุมชะตากรรมของศิลปะสมัยใหม่เลยก็ว่าได้ ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ศิลป์รุ่นใหม่ชื่อว่า อัลเฟรด เอช บารร์ จูเนียร์ ด้วยความเชี่ยวชาญและสายตาที่เฉียบแหลมของเขา ทำให้นิทรรศการที่จัดแสดงออกมาได้อย่างเป็นระบบ งานสะสมของพิพิธภัณฑสถานจึงเปรียบเสมือนจุดศูนย์กลาง ด้วยเหตุนี้ โมมา ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดคุณค่างานศิลปะสมัยใหม่ ในช่วงปีแรกๆ ที่ โมมา เติบโต เป็นช่วงเวลาเดียวกับที่สงครามทางฝั่งยุโรปกำลังประทุ ส่งผลให้ศิลปินยุโรปต่างพากันลี้ภัยมาซีและ ฟาสซิสม์ มายังสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษที่ 1930 และ 1940 ศิลปินเหล่านี้ทำให้นิทรรศการศิลปะร่วมสมัยที่บารร์ จัดขึ้นมีชีวิตชีวาเป็นอย่างมาก การปรากฏตัวของศิลปินยุโรปทำให้กระตุนศิลปะร่วมสมัยในนิวยอร์กแบ่งบานขึ้น เกิดพิพิธภัณฑสถานศิลปะขึ้นตามมาอีกมากมาย และ รวมถึงแกลอรีร่วมสมัยอีกหลายแห่ง เหล่านายหน้าและนักวิจารณ์ศิลปะ จึงเหมือนเป็นผู้กุมชะตาของศิลปินไว้¹⁷ ศูนย์กลางตลาดศิลปะในกรุงปารีสที่อดีตเคยรุ่งเรือง ถึงแม้ว่าในช่วงระหว่างการทำสงครามโลกครั้งที่ 2 หลายประเทศถูกกองทัพเยอรมันเข้ายึดครอง ตลาดศิลปะกลับมีการซื้อขายที่สูงขึ้นและมีแนวโน้มการลงทุนที่ดีกว่าการลงทุนแบบดั้งเดิม แต่เป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ ในระหว่างที่เกิดสงคราม ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุโรปเสียหายหนักและต้องใช้เวลากับปัจจัยในการฟื้นฟู จึงทำให้นิวยอร์กก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำตลาดศิลปะร่วมสมัยในที่สุด

¹⁷ เดวิด คอตติงตัน, ศิลปะสมัยใหม่: ความรู้ฉบับพกพา, พิมพ์ครั้งแรก, (สำนักพิมพ์: openworlds , 2554), น.77-

การก่อตั้งสถาบันประมูล Drouot ปารีส

ถึงแม้ว่าในช่วงระหว่างการทำสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ทำให้ตลาดหยุดชะงักและการถูกยึดครองจากหลายภาคส่วน ภายหลังจากมีการหยุดพักรบลงไม่นาน เศรษฐกิจฝรั่งเศสก็เริ่มทยอยกลับมาดำเนินการอีกครั้ง บ้านประมูลหลักของฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียงที่สุด Drouot ได้เปิดใหม่อีกครั้งเมื่อวันที่ 26 กันยายน ปี 1940 ซึ่งกองกำลังยึดครองของเยอรมันส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมกับตลาดศิลปะนี้ การปล้นสะดม ของสะสมของชาวยิวก็ได้เริ่มขึ้นหลังจากการบุกบุกเกิดขึ้นได้ไม่นาน หลังจากโฆษณาชวนเชื่อที่โดเด่นของพรรคนาซี งานศิลปะแบบดั้งเดิม และผลงานศิลปะสมัยใหม่ ที่ได้มาจากการบุกปล้นบางชิ้นนั้นก็ไม่ได้พอสำหรับที่จะเข้าไปอยู่ในคลังสะสมศิลปะของนาซี ดังนั้นจึงถูกกำจัดทำลายหรือขายออกไป แน่แน่นอนว่าการลดลงของผลงานศิลปะจะเป็นการส่งผลกระทบต่อวงการศิลปะเป็นอย่างมากในระยะยาว แต่ในขณะเดียวกันก็มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนผลงานศิลปะในระยะสั้น เนื่องจากเหล่านักสะสมผลงานศิลปะก็ไม่มีโอกาสได้ขายผลงานของพวกเขาในช่วงเวลานี้เช่นเดียวกัน ความพ่ายแพ้ของฝรั่งเศสต่อเยอรมันไม่ได้จำกัดอยู่แค่การปล้นสะดม ฝรั่งเศสยังต้องโดนเรียกเก็บค่าชดเชยให้กับผู้ยึดครองอีกด้วย ส่งผลให้เยอรมันกลายเป็นผู้กุมชะตาของตลาดศิลปะในยุโรปที่กำลังถูกยึดครองและสงครามยังรบกวนความสัมพันธ์ของตัวแทนจำหน่ายงานศิลปะระหว่างประเทศอีกด้วย แต่ละตลาดศิลปะก็เริ่มมีการแบ่งเป็นหมวดหมู่ ส่วนประเทศสวิสเซอร์แลนด์นั้น ซึ่งวางตัวเป็นกลางตั้งแต่แรกจึงได้รับการยกเว้นและทำหน้าที่เป็นเวทีสำหรับประเทศผู้นำอย่างเยอรมันในการแลกเปลี่ยนศิลปะสมัยใหม่ (Degenerate Art)¹⁸ กับศิลปะแบบดั้งเดิมหรือแม้แต่ขายผลงานเหล่านี้ออกไป นักประวัติศาสตร์ต่างก็ให้ความสนใจและหลงใหลกับชะตากรรมของผลงานศิลปะที่ถูกปล้นและได้อธิบายรายละเอียดของงานศิลปะที่โดนปล้นไปจากชุดผลงานสะสมหลักบางส่วนที่เหลืออยู่ในฝรั่งเศส (the Rothschild's collection , the Paul Rosenberg gallery , the Bernheim-Jeune collection , the David David-Weill collection and the Schloss one) ถึงแม้ว่าจะมีการสืบสวนตลาดศิลปะในช่วงสงคราม นักประวัติศาสตร์ให้ข้อสรุปว่าราคาของผลงานศิลปะในช่วงเวลานี้สูงขึ้นอย่างรวดเร็วและการเข้ามาของผู้เล่นใหม่ที่เข้าสู่ตลาดศิลปะ ชาวฝรั่งเศสที่ต้องเลือกวิธีนี้เพราะขาดทางเลือกอื่นใน

¹⁸ Degenerate Art คำจำกัดความโดยพรรคนาซีในประเทศเยอรมนีเพื่ออธิบายศิลปะสมัยใหม่ ในปี 1920 ในช่วงการปกครองแบบเผด็จการของอดอล์ฟฮิตเลอร์ศิลปะสมัยใหม่ของเยอรมันรวมถึงผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติหลายคนถูกลบออกจากพิพิธภัณฑ์ของรัฐและถูกห้ามในนาซีเยอรมนีโดยอ้างว่าศิลปะดังกล่าวเป็น คอมมิวนิสต์ ผู้ที่ถูกระบุว่าเป็นศิลปินที่เสื่อมทรามต้องถูกลงโทษซึ่งรวมถึงการถูกไล่ออกจากตำแหน่งสอน ห้ามการแสดงหรือขายงานศิลปะของพวกเขาและในบางกรณีถูกห้ามไม่ให้ผลิตงานศิลปะ

การลงทุนเช่นเดียวกับสถานการณ์ในประเทศเบลเยียมหรือประเทศอื่นๆในยุโรประหว่างที่ถูกยึดครอง แสดงให้เห็นถึงความปลอดภัยในการลงทุนกับภาพเขียนหรืองานศิลปะอื่นๆ ในมุมมองของการเกิดสงครามเงินเฟ้อครั้งใหญ่ และยิ่งชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของงานศิลปะที่ง่ายต่อการซ่อนหรือขายออกไปยังต่างประเทศถ้าจำเป็น และความปรารถนาที่ต้องการจะซ่อนผลกำไรที่ทำได้ในช่วงระหว่างสงครามในตลาดมืดก็เช่นเดียวกัน

โอสเตอร์ลินค์¹⁹ ได้แสดงจำนวนราคาที่สูงขึ้นของตลาดศิลปะในฝรั่งเศสในขณะที่ถูกยึดครองโดยประเทศเยอรมัน ซึ่งแสดงผลดัชนีราคาจากยอดขายของบ้านประมูล Drouot ในระหว่างปี 1940 – 1944 (ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยุโรปกำลังทำสงครามกันอย่างดุเดือด) ดัชนีนี้แสดงยอดขายที่สูงขึ้นอย่างมหาศาลในปี 1942 และขึ้นสูงอีกในช่วงปี 1943 ซึ่งราคาจากปลายปี 1940 มีการเพิ่มขึ้นสูงถึง 5 เท่า จากข้อมูลแสดงยอดขายชี้ให้เห็นว่า อาจเป็นผลมาจาก “ความร่ำรวยของเศรษฐีหน้าใหม่” (Nouveaux Riches) ของชาวฝรั่งเศส และนักสะสมชาวเยอรมันที่เพิ่งเข้ามาสู่ตลาดศิลปะ เมื่อเทียบกับการลงทุนในแหล่งอื่นๆ เช่น การซื้อหุ้น ทองและเงินสกุลต่างๆ ที่ซื้อขายกันอยู่ในตลาดมืดมีผลตอบแทนจากการลงทุนในตลาดศิลปะนั้นสูงขึ้นไปกว่าตลาดอื่นๆ ตั้งแต่เดือนมีนาคม ปี 1941 จนถึงการปลดปล่อยปารีสและคืนเสรีภาพให้กับประเทศฝรั่งเศส

การปรากฏตัวของนักสะสมหน้าใหม่เข้าสู่ตลาดส่วนใหญ่เพื่อลงทุนและเหตุผลทางการเงินส่งผลกระทบต่อความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นและรสนิยมของพวกเขาที่ยังแตกต่างจากนักสะสมรุ่นก่อนๆ อย่างสิ้นเชิง โดยจำแนกความต้องการได้ ดังนี้ ศิลปะสำหรับตกแต่ง ขนาดที่พอเหมาะ (ที่เหมาะสมกับอพาร์ทเมนต์ที่ทันสมัย) ภาพหุ่นนิ่ง ช่อดอกไม้ ผลงานจากทุกยุคสมัย ผลงานศิลปะจากอิตาลีในช่วงศตวรรษที่ 18 และภาพทิวทัศน์ของกลุ่มอิมเพรสชันนิสต์ ผลงานที่กล่าวมานี้เป็นที่ต้องการที่สุด ถูกกว้านซื้อโดยรัฐบาลฝรั่งเศสเช่นเดียวกับนิทรรศการศิลปะที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดก็เป็นอีกหนึ่งข้อพิสูจน์ความหน้าสนใจของนักลงทุนที่มีต่อการลงทุนงานศิลปะ แสดงให้เห็นว่าตลาดศิลปะในฝรั่งเศสนั้นเติบโตขึ้นและความต้องการนั้นไม่ได้จำกัดอยู่แค่ผลงานศิลปะรูปแบบดั้งเดิมเท่านั้น แต่ยังสนใจงานศิลปะจากศิลปินสมัยใหม่อย่าง Henri Matisse หรือศิลปินชาวอียิปต์ที่ตอกปิดจากทางการ อย่างเช่น Pablo Picasso และ Amedeo Modigliani และทุกคนที่นาซีมองว่าเป็นศิลปะสมัยใหม่ จากการบันทึกราคาขายก่อนหน้านั้นก็พบว่างานศิลปะของ Pablo Picasso นั้นถูกตัดราคาโดยศิลปินหน้าใหม่อย่าง Matisse ซึ่งแสดงให้เห็นถึงค่านิยมและทิศทางของตลาดในช่วงเวลานั้นที่กำลังมีกระแสนิยมสะสมผลงานศิลปะสมัยใหม่ แม้ว่าจะมีนักสะสมศิลปะร่วมสมัยและ

¹⁹ ศาสตราจารย์ ดร. คิม โอสเตอร์ลินค์ (Prof. Dr. Kim Oosterlinck) ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัย Université libre de Bruxelles แห่งเบลเยียม

นักประวัติศาสตร์จะชี้แจงว่าตลาดศิลปะในฝรั่งเศสนั้นเฟื่องฟูมากในช่วงระหว่างการถูกยึดครองโดยนาซี จากข้อมูลตัวเลขของยอดขายยังพบอีกว่าราคางานศิลปะนั้นขึ้นอย่างรวดเร็วดังนี้ในช่วงเวลานี้ แต่ก็ไม่ได้แสดงหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลนี้ แต่ในบทความนี้จะศึกษาภาพรวมการซื้อขายผลงานศิลปะจากฐานข้อมูลตัวเลขการซื้อขายของผลงานศิลปะกว่า 2,850 ชิ้น ที่เกิดขึ้นที่สถาบันประมูล Drouot ในฝรั่งเศสระหว่างที่ถูกยึดครอง โดยจะศึกษาจากข้อมูลตัวเลขที่รวบรวมจากแคตตาล็อกผลงานศิลปะจากสถาบันประมูล Drouot ซึ่งเป็นสถานประมูลที่สำคัญที่สุดในฝรั่งเศส ในช่วงระหว่างเดือนตุลาคมปี 1940 ไปจนถึงเดือนมิถุนายน 1944 มีตั้งงานจิตรกรรม ภาพร่าง งานแกะสลัก ภาพวาดเส้นที่ถูกขายออกไปในช่วงตลอดระยะเวลาที่มีผลงานศิลปะกว่า 24,500 ชิ้น ที่ถูกประมูลออกไปจากสถาบันประมูล Drouot ในบางกรณี วันที่ขาย ชื่อศิลปิน หรือราคาอาจไม่ได้ระบุไว้ เมื่อตัดออกไปจากจำนวนผลงานทั้งหมดแล้วยกตัวอย่างออกมาจะมีผลงานศิลปะรวม 21,882 ชิ้นงาน จากจำนวนงานทั้งหมด 47.65% มีลายเส้นศิลปะ 3.67% มีตราประทับจากสตูดิโอของศิลปิน และในท้ายที่สุดงานศิลปะ 21,333 ชิ้น ก็จัดรวมเป็น 1 ใน 4 หมวดหมู่ และในข้อมูลเพิ่มเติมนี้ได้มีการแบ่งสัดส่วนสำหรับแต่ละหมวดหมู่ สัดส่วนในแง่ของจำนวนผลงานศิลปะที่ขายยังคงเหมือนเดิมในช่วงระหว่างสงคราม ผลงานจิตรกรรมบนผ้าใบที่ผ่านการประมูลมีทั้งหมด 46% ภาพเขียนสีน้ำ 20% งานศิลปะบนกระดาษ 18% จิตรกรรมบนแผ่นไม้ 16% กิจกรรมที่เกิดขึ้นใน Drouot อาจแสดงข้อมูลคร่าวๆ ได้จากจำนวนภาพวาดที่ขายได้ในแต่ละปีเช่นเดียวกับยอดขายทั้งหมด

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผลงานจิตรกรรม งานแกะสลัก และ งานวาดเส้น ที่ขายได้จากจำนวนยอดขายทั้งหมด (ฝรั่งเศส) ตั้งแต่ปี 1940 – 1944

	1940-1941	1941-1942	1942-1943	1943-1944
Sales (in FF)	21,299,496	80,528,378	142,721,705	68,263,752
Number of Works sold	3,659	7,829	10,144	4,243

หมายเหตุ: Kim Oosterlinck , 2011, *The Price of Degenerate Art*, CEB Working Paper ,N° 09/031, พฤษภาคม 2011, น.14 ที่มา: <https://dipot.ulb.ac.be/dspace/bitstream/2013/53986/1/wp09031.pdf>

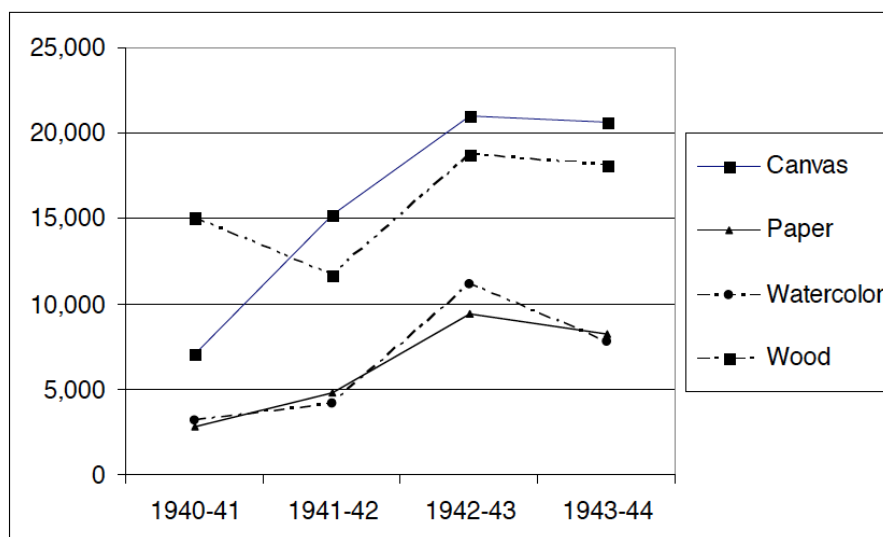
ข้อมูลจากตารางนี้แสดงตัวเลขซึ่งมีแนวโน้มที่จะบ่งชี้ว่าตลาดศิลปะมีประสบการณ์ของกิจกรรมในสถาบันประมูลว่ามีการเพิ่มขึ้นอย่างกระทันหันในช่วงปี 1942 จนกระทั่งถึงฤดูร้อนในปี 1943 มียอดขายลดลงอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 2 แสดงราคาเฉลี่ยของแต่ละประเภทงานศิลปะ(จำนวนชิ้น) ตั้งแต่ปี 1940-1944

	Canvas	Paper	Watercolor	Wood
1940-1941	7,099	2,799	3,155	15,064
1941-1942	15,227	4,802	4,167	11,669
1942-1943	21,049	9,378	11,115	18,781
1943-1944	20,629	8,271	7,778	18,148

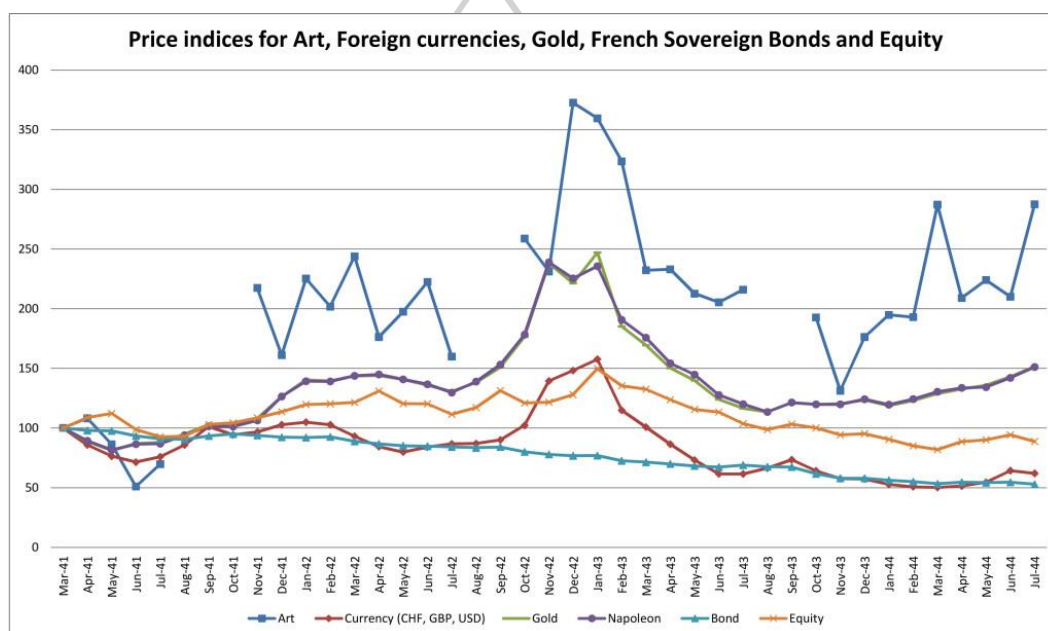
หมายเหตุ : Kim Oosterlinck , 2011, *The Price of Degenerate Art*, CEB Working Paper ,N° 09/031, พฤษภาคม 2011, น.32 ที่มา: <https://dipot.ulb.ac.be/dspace/bitstream/2013/53986/1/wp09031.pdf>

จากตารางที่ 2 นี้แสดงให้เห็นถึงปริมาณของผลงานศิลปะที่มีความนิยมและเป็นที่ต้องการของตลาดมากที่สุด คือ ภาพจิตรกรรม รองลงมาเป็นงานไม้ ส่วนงานศิลปะที่เป็นกระดาษ เช่น ภาพพิมพ์ สีน้ำ หรืองานวาดเส้นนั้นมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ภาพที่ 12 กราฟแสดงวิวัฒนาการของค่าเฉลี่ยราคาผลงานศิลปะ (เงินสกุลฝรั่งเศส) โดยแบ่งตามประเภทของผลงาน
ที่มา : Kim Oosterlinck, "The Price of Degenerate Art CEB Working Paper," accessed January 10,2019 ,available from <https://dipot.ulb.ac.be/dspace/bitstream/2013/53986/1/wp09031.pdf>

ถ้าหากว่าพิจารณาจากราคาที่เป็นตัวบ่งบอกคุณภาพ ดังนั้นก็จะอนุมานได้ว่าค่าเฉลี่ยของคุณภาพนั้นมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากตั้งแต่ราคาที่ผันผวนจากตัวเลขที่ต่ำมาก ไปจนถึงสูงถึง 5 ล้าน ฟรังก์ ค่าเฉลี่ยของงานศิลปะที่ขายได้มีการพัฒนาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของผลงาน ศิลปะเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของราคาภาพจิตรกรรมมีการเพิ่มขึ้นถึง 114% ในหนึ่งปี แต่ในขณะเดียวกันผลงานที่เป็นไม้กัลป์มีราคาที่ตกลงถึง 23% จากรูปที่ 23 นี้จะแสดงวิวัฒนาการของค่าเฉลี่ยราคาผลงานศิลปะแต่ละประเภทที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ 1941-1943 และตกต่ำลงในภายหลัง จะเห็นได้ชัดเจนว่าภาพจิตรกรรมมีการพุ่งตัวสูงขึ้น

ภาพที่ 13 กราฟแสดงวิวัฒนาการราคาของสินทรัพย์ 6 ประเภทในการลงทุนตั้งแต่เดือนมีนาคมปี 1941 ถึง เดือนกรกฎาคม ปี 1944

หมายเหตุ : การคำนวณเกี่ยวกับดัชนีราคาในปารีสบนพื้นฐานของ Le Bris (2008) และ Le Bris และ Hautcoeur (2010) สำหรับการลงทุน, Vigreux (1948) สำหรับข้อมูลตลาดมืด (ทองคำและสกุลเงินต่างประเทศ), Oosterlinck (2003 และ 2010) สำหรับราคาพันธบัตร และแคตตาล็อกจากสถานประมูล Drouot สำหรับดัชนีศิลปะ (งานศิลปะ: สีน้าเงินเข้ม, เงินตราต่างประเทศ: สีแดง, ทองคำ (มูลค่าตลาดมืด): เขียว, ทองคำเหรียญนโปเลียน: สีม่วง, พันธบัตรรัฐบาลฝรั่งเศส: สีฟ้า และหุ้น: สีส้ม

ที่มา : Kim Oosterlinck, (2015). "The French, Dutch and Belgian art markets during World War II"

accessed January 10,2019 ,available from <https://www.fokum.org/prof-dr-kim-oosterlinck/>

อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบโอกาสในการลงทุนทางเลือก โดยศึกษาจากรูปที่ 24 กราฟแสดงวิวัฒนาการของดัชนีทั้ง 6 ตัวแทนที่เป็นการลงทุน แบ่งเป็น 3 ตัวแปรในการลงทุนแบบถูกกฎหมาย ศิลปะหุ่น และพันธบัตรของรัฐและ 3 ตัวแปรในการลงทุนในตลาดมืด คือ ทองคำ(เหรียญนโปเลียน) ทองคำและเงินตราต่างประเทศ กราฟเปรียบเทียบนี้เริ่มต้นตั้งแต่เดือนมีนาคม ปี 1941 ก่อนวันที่สถาบันการแลกเปลี่ยนหุ้นของปารีสจะปิดการซื้อขาย การเปรียบเทียบวิวัฒนาการราคาของดัชนีที่แตกต่างกันทำให้ตลาดศิลปะอยู่ในตำแหน่งที่ดีมากในแง่ของผลตอบแทนผลงานศิลปะมีประสิทธิภาพและโอกาสกว่าการลงทุนทางเลือกทั้งหมด เห็นได้ชัดว่าควรเปรียบเทียบผลตอบแทนโดยคำนึงถึงความเสี่ยง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทนสำหรับตลาดศิลปะนั้นสูงกว่าการลงทุนอื่นๆ มากแม้ผลกำไรจากการลงทุนกับทองคำจะดีที่สุด ผลกำไรจากการลงทุนงานศิลปะเป็นอันดับสอง แต่การกลยุทธิ์นี้การลงทุนเป็นไปได้เฉพาะในกรณีที่นักลงทุนพร้อมที่เผชิญความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับตลาดมืด ทุกวันนี้ตลาดศิลปะเป็นที่รู้จักกันดี ว่าเป็นการลงทุนที่ค่อนข้างเสียเปรียบในระยะยาว อย่างไรก็ตามในช่วงสงครามและ ในประเทศที่ถูกยึดครองอาจมีบทบาทในการรับรู้และเป็นปัจจัยในการตัดสินใจของนักลงทุน นักลงทุนจึงต้องคำนึงถึงโอกาสในการลงทุนของพวกเขาด้วย ตลาดการค้าขายระหว่างประเทศถูกปิดกั้น แม้แต่ทองคำ หลักรัพย์และเงินตราต่างประเทศ จะต้องมีการประกาศเท่านั้น จึงไม่สามารถซื้อขายได้ในตลาดที่ถูกกฎหมาย การลงทุนอื่นๆ เช่นอสังหาริมทรัพย์ยิ่งเป็นไปได้ยาก เพราะความเสี่ยงที่จะถูกทำลายในระหว่างการทำสงคราม การถดถอยของค่านิยมศิลปะ ในช่วงเวลาใกล้จะสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 หากมองภาพรวมจากข้อมูลการขายภาพจิตรกรรมนั้น ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงสัดส่วนใหญ่ๆ ของตลาดศิลปะ ซึ่งสถาบันประมูล Drouot ได้แสดงข้อมูลรายชื่อศิลปินที่อยู่ในการประมูลทั้งหมด 199 คน รวมผลงานจิตรกรรมทั้งหมด 2,860 ชิ้น²⁰ แต่มีเพียงภาพจิตรกรรม 5 ชิ้นเท่านั้นที่ถูกขายออกไปในระหว่างที่ฝรั่งเศสถูกยึดครอง ทำให้เห็นถึงภาพรวมของกลุ่มศิลปินหลักที่เคลื่อนไหวอยู่ในตลาดปารีส ซึ่งศิลปินส่วนใหญ่เป็นชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียงอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 19 และ ศตวรรษที่ 20

²⁰ Kim Oosterlinck , 2011, *The Price of Degenerate Art*, CEB Working Paper ,N° 09/031, พฤษภาคม 2011, Appendix 2 น.34.

ตารางที่ 3 แสดงภาพจิตรกรรมที่มีมูลค่าสูงที่สุด ที่มีการซื้อขายเกิดขึ้นในสถาบันประมูล Drouot ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2

Artist	Painting	Date of sale	Price)FF(
Paul Cézanne	La vallée de l'Arc et la montagne Sainte-Victoire	11/12/1942	5,000,000
Edgar Degas	Après le bain)Femme s'essuyant(	11/12/1942	2,230,000
Camille Pissaro	La Route du Cœur-Volant	11/12/1942	1,610,000
Auguste Renoir	Baigneuse Lisant	11/12/1942	1,530,000
Edgar Degas	Femme à sa coiffure	11/12/1942	1,500,000
Eugène Delacroix	Nu assis, de profil à gauche)Mademoiselle(	11/12/1942	1,500,000
Francisco de Goya	Portrait de l'Artiste	11/03/1942	1,450,000
Edgar Degas	La Causerie	11/12/1942	1,410,000
Edgar Degas	Portrait de Monsieur de Valerne	11/12/1942	1,400,000
Honoré Daumier	Portrait d'un ami de l'artiste	11/12/1942	1,320,000
Edgar Degas	La coiffure après le bain	11/12/1942	1,300,000
Camille Pissaro	La Route d'Ennery,1877	11/12/1942	1,300,000
Jean-Auguste-Dominique Ingres	Portrait du graveur Desmarais	15/12/1941	1,240,000
Jean-Baptiste-Camille Corot	Paysage composé, Effet gris	11/12/1942	1,210,000
Alfred Sisley	Le Loing, à Moret	11/12/1942	1,200,500
Alfred Sisley	Solitude	11/12/1942	1,200,000
Jacob van Ruisdael	Chemin de Saint-Mammès)1895(	15/06/1942	1,200,000
Jean-Baptiste-Camille Corot	Bellevue,Vue Prise en regardant le mont Valérien	10/02/1943	1,100,000
Paul Gauguin	Bretagne .Deux figures sur la falaise	11/12/1942	1,100,000
Jean-Baptiste-Camille Corot	Trois personnages conversant sous les arbres et barque au bord de l'eau	12/03/1943	1,050,000
Eugène Delacroix	Fleurs dans un vase bleu)1849(	24/06/1942	1,040,000

หมายเหตุ : Kim Oosterlinck , 2011, "The Price of Degenerate Art," CEB Working Paper , N° 09/031, พฤษภาคม 2011, Appendix 1 น.33. ที่มา: <https://dipot.ulb.ac.be/dspace/bitstream/2013/53986/1/wp09031.pdf>

จากตารางที่ 3 แสดงภาพจิตรกรรมที่มียอดขายสูงที่สุดแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของตลาดซื้อขายศิลปะ และแนวโน้มของกระแสนิยมของเหล่านักสะสม และนักลงทุนในช่วงเวลานี้ได้อย่างเห็นได้ชัด ผลงานอิมเพรสชันนิสม์ซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดและราคาที่สูงขึ้นอย่างน่าประหลาดใจและส่วนใหญ่เป็นศิลปินชาวฝรั่งเศส

แกลเลอรีเชิงพาณิชย์ The Galerie Georges Giroux ประเทศเบลเยียม

มีหลักฐานทางเอกสารพบว่าในช่วงปี 1945 จนถึง ปี 1951 แกลเลอรีนี้มียอดขายที่ดีที่สุดและผลงานจำนวนมากที่จำหน่ายออกไปผ่านแกลเลอรีนี้ ซึ่งประเทศเบลเยียมนั้นมีความสำคัญและถือได้ว่าเป็นประเทศศูนย์กลางศิลปะยุโรปประเทศหนึ่งในช่วงเวลาแห่งการทำสงคราม และอยู่ภายใต้การยึดครองจากกองทัพนาซี เช่นเดียวกับประเทศฝรั่งเศส ในปี 1940 กองทัพอากาศเยอรมันบุกยึดเบลเยียมและกษัตริย์ของเบลเยียมก็ประกาศยอมจำนน เบลเยียมจึงกลายเป็นประเทศที่ถูกครอบครองโดยรัฐบาลทหาร โดยมีจุดประสงค์หลักของการยึดครองกำลังเพื่อให้แน่ใจว่าเศรษฐกิจของเบลเยียมจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อที่จะสนับสนุนการทำสงครามของทัพเยอรมัน อุตสาหกรรมในเบลเยียมยังคงมีการผลิตในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และส่วนสำคัญของการผลิตนี้ก็เพื่อไปหล่อเลี้ยงประเทศศัตรู เบลเยียมยังต้องจ่ายค่าครองชีพมหาศาลและการถูกปล้นสะดม ผลงานศิลปะมากมายรวมอยู่ด้วย ซึ่งรัฐจะต้องใช้เงินจำนวนมหาศาลเป็นเงินทุนในการทำสงคราม รัฐจึงต้องพึ่งพาการออกพันธบัตร จำนวนเงินฝาก และธนบัตรเพิ่มขึ้น จึงทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงระหว่างการทำสงคราม ในการเผชิญหน้ากับกองกำลังติดอาวุธจำนวนมาก หนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นอย่างมาก รัฐบาลต้องการเงินและชักจูงให้นักลงทุนถือพันธบัตรและกำหนดมาตรการที่ชัดเจนเพื่อให้หุ้นมีความน่าสนใจน้อยลงและให้นักลงทุนหันมาซื้อพันธบัตรของรัฐอย่างมหาศาล ที่พวกเขาลงทุนไม่ใช่เพราะเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า หากแต่นักลงทุนไม่มีโอกาสเลือกในการลงทุน บุคคลจากภาคเอกชนต่างก็หาโอกาสที่จะลงทุนในช่วงเวลานี้ เป็นเรื่องจริงสำหรับผู้ลักลอบ พ่อค้าในตลาดมืดหรือเจ้าของร้านต่างก็กระตือรือร้นที่จะหาช่องทางทำกำไรในช่วงเวลาแห่งความวุ่นวายนี้ พ่อค้าตลาดมืดที่อยู่ในสังคมเบลเยียมภายใต้การยึดครองของเยอรมัน ปัญหาสำคัญที่สุดของเจ้าของร้านค้ารายย่อยก็คือการหาวิธีลงทุน และเห็นได้ชัดว่าไม่สามารถทำผลกำไรตอบแทนได้จากช่วงสงครามและประเทศก็ถูกยึดครอง พ่อค้าในตลาดมืดจำเป็นที่จะต้องหาที่ลงทุนอย่างรอบคอบที่สุดด้วยเหตุผลนี้เอง ผลงานศิลปะจึงเป็นตัวเลือกที่ได้ผลดีที่สุด

ชุดข้อมูลนี้รวบรวมมาจากแค็ตตาล็อกของ The Galerie Georges Giroux แกลเลอรีชื่อดังของกรุงบรัสเซลส์ มีการเปิดตัวแกลเลอรีครั้งแรกในปี 1912 แกลเลอรี Giroux เป็นแกลเลอรีแห่งแรกที่มีการจัดแสดงผลงานจากศิลปินที่กำลังมีชื่อเสียงและนอกจากนี้ทางแกลเลอรีเองยังสร้างข้อตกลงทำสัญญากับศิลปินเป็นครั้งแรก เช่น Rik Wouters ซึ่งแกลเลอรีเป็นผู้สนับสนุน เป็นเรื่องใหม่สำหรับเหล่า

ศิลปินเบลเยียมที่ในช่วงเวลานั้น ศิลปินต่างก็ต้องดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอดแม้ว่าแกเลอรี Giroux จะเป็นเพียงส่วนเล็กๆ ในตลาดศิลปะแต่ในแง่ของความสำคัญในช่วงเวลานั้น ทำให้เห็นภาพโดยรวมของตลาดศิลปะในเบลเยียมได้เป็นอย่างดี แคตตาล็อกนี้แสดงให้เห็นภาพรวมของผลงานศิลปะ มีตั้งแต่ภาพจิตรกรรม งานประติมากรรมและผลงานแขนงอื่นๆ ที่ขายในแกเลอรี Giroux ระหว่างเดือนธันวาคม ปี 1944 ไปจนถึง เดือนพฤษภาคม ปี 1951 แต่น่าเสียดายที่ในช่วงระหว่างปีที่ทำสงคราม แกเลอรีต้องปิดตัวลงจึงไม่มีข้อมูลบันทึกไว้

ตารางที่ 4 แสดงตัวเลขยอดขายรวมและจำนวนผลงานศิลปะที่ขายได้ต่อปี ตั้งแต่ปี 1945 – 1951

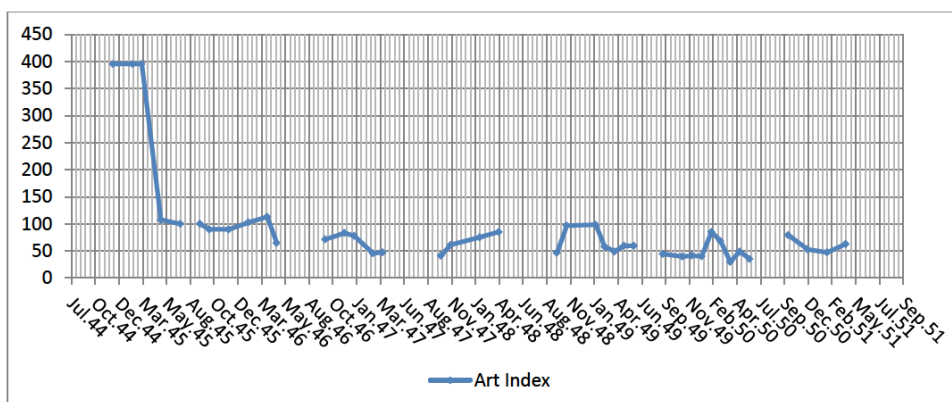
	1944-1945	1945-1946	1946-1947	1947-1948	1948-1949	1949-1950	1950-1951
Total Sales Per year	3,591,710	3,936,625	2,644,735	1,899,525	2,541,120	3,561,790	2,801,505
Total Sales Per year Real terms	3,591,710	3,747,578	2,443,018	2,006,843	2,605,725	3,612,098	3,118,059
Number of work sold	674	825	877	693	591	1013	725

หมายเหตุ: Kim Oosterlinck , 2012, *War, Inflation, Monetary Reforms and the Art Market*, EHES Working Paper, No.12, มกราคม 2012, น.9.

ที่มา: http://www.ehes.org/EHES_No12.pdf

จะเห็นได้ว่ายอดขายในปี 1945 – 1946 มียอดรวมเพิ่มขึ้นในช่วงระหว่างสงครามสงบลง ต่อมายอดขายได้มีการลดลงไปในปี 1948 – 1949 อาจเป็นเพราะว่าประเทศในยุโรปต่างเสียหายอย่างหนักหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 เศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัว ต่อมายอดขายกลับมาสูงขึ้นอีกครั้งในปี 1950 – 1951 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ศูนย์กลางของตลาดศิลปะย้ายจากฝั่งยุโรปมาที่อเมริกา เศรษฐติ์หน้าใหม่ หรือนักสะสมต่างก็นิยมสะสมผลงานของศิลปินยุโรป หากศึกษาประวัติศาสตร์ตามช่วงเวลาก็จะทราบถึงความเป็นมาของตลาด และปัจจัยจากบริบททางสังคมซึ่งเป็นตัวกำหนดการซื้อขายผลงานศิลปะ

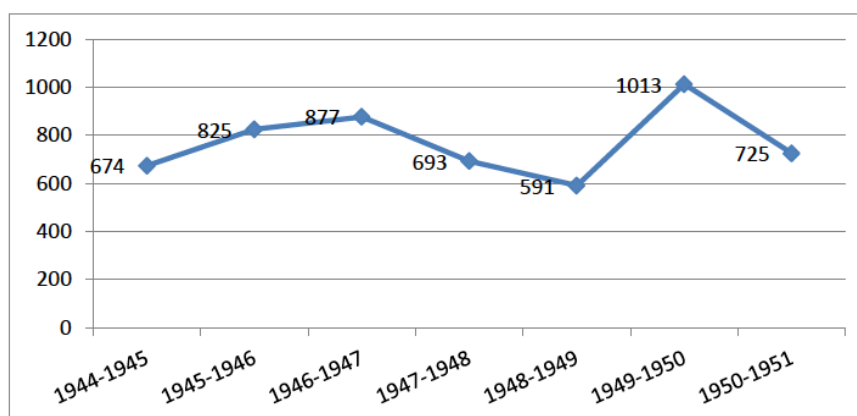
ตลาดศิลปะนั้นเป็นตลาดที่ค่อนข้างเฉพาะเจาะจงมาก ผลกำไรที่จะมาจากการขึ้นราคางานเท่านั้น ไม่มีการจ่ายเงินปันผลเหมือนกับการลงทุนอื่นๆ แต่ก็มีแนวโน้มที่จะกลายเป็นตลาดมวลชนมากขึ้นเรื่อยๆ ส่วนในเรื่องราคานั้นก็ยังเป็นเรื่องที่ยังคลุมเครืออยู่ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้เพราะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลจริง

ภาพที่ 14 ภาพแผนภูมิแสดงยอดการขายศิลปะ (จำนวนชิ้น) ตั้งแต่ ปี 1944 - 1951

ที่มา: Kim Oosterlinck , 2012, “War, Inflation, Monetary Reforms and the Art Market,” EHES Working Paper, accessed January 10 2019, available from, http://www.ehes.org/EHES_No12.pdf

จากศึกษาปัจจัยการขึ้นลงของราคาศิลปะ โดยศึกษาจากช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลง การลดลงของราคาศิลปะที่เกิดขึ้นสูงสุด เกิดขึ้นระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ จนถึงเดือนพฤษภาคมในปี 1945 ซึ่งเป็นเวลาที่สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น จะมองได้ว่ามีความหมายหรือสัมพันธ์กันเป็นอย่างมากกับการขึ้น - ลง ของราคาผลงานศิลปะ ช่วงแรกเริ่มขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม ปี 1944 และจบลงในช่วงเดือนตุลาคม ปี 1947 ในระยะเวลา 3 ปีสรุปได้ว่าตลาดศิลปะที่กำลังมาแรงอยู่ในระหว่างช่วงการทำสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่หลังจากการที่ประเทศที่ถูกยึดครองได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระจากเยอรมัน ทำให้ตลาดศิลปะมีการเคลื่อนไหวที่ผันผวนมาก สาเหตุมาจากประการแรก คือ การกลัวเรื่องการฟ้องร้องสมรู้ร่วมคิดทางเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นและประการที่สอง คือ การคุกคามที่เกิดขึ้นในช่วงฤดูใบไม้ผลิในปี 1945 ตัวแทนจำหน่ายหรือพ่อค้าขายงานศิลปะที่ฉกฉวยโอกาสในช่วงที่นาซียึดครองกลัวที่จะโดนคุกคามก็อาจจะไม่เอาอุปออกมาขายหรือประมูล แต่ทว่าไม่สามารถหาข้อมูลในช่วงเวลานั้นมายืนยันได้เลยจึงเป็นเรื่องยากในการที่จะกำหนดค่าอุปสงค์ อุปทาน ถึงแม้ว่าจะมีผลงานศิลปะที่ถูกขายที่สถานประมูลงานเพิ่มขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ไปจนถึงเดือนพฤษภาคม ปี 1945 แม้ว่าจะไม่มีค่าอุปทานมากแต่เหมือนกับว่าผู้คนช่วงนั้นอยากที่จะกำจัดผลงานศิลปะที่ตัวเองครอบครองอยู่นั้นออกไปให้หมด

ภาพที่ 15 กราฟแสดงจำนวนผลงานศิลปะที่ขายในแกลเลอรี Giroux (จำนวนชิ้น)

ที่มา: Kim Oosterlinck , 2012, “War, Inflation, Monetary Reforms and the Art Market,” EHES Working Paper, accessed January 10 2019, available from, http://www.ehes.org/EHES_No12.pdf

จากภาพที่ 15 ความต้องการในตลาดศิลปะอาจมีไม่มากนักในช่วงสัปดาห์แรกของปี 1945 มีการลดลงของปริมาณเงินหมุนเวียน เนื่องจากเบลเยียมยังคงต้องช่วยเหลือฝ่ายพันธมิตรในการสู้รบกับนาซี ในเดือนมีนาคม ปี 1945 สงครามยังไม่สิ้นสุด ประชาชนยังคงหวาดกลัวต่อการโจมตีของเยอรมันและหลังจากมีการปฏิรูประบบเงินตราและการเงิน ตลาดศิลปะจึงไม่คงอยู่อีกต่อไป และเกรงว่าจะไม่สามารถขายงานศิลปะได้ตามแผนที่วางไว้จึงทำให้ไม่มีผู้ซื้อในตลาด

ผลของการปฏิรูปการเงินไม่ได้จำกัดอยู่ที่ช่วงปี 1945 เพียงเท่านั้นมีการปล่อยเงินเกิดขึ้นอย่างซ้ำมากในปี 1946 – 1947 และสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจยังไม่เสถียรมากนัก การขยายตัวของปริมาณเงินเป็นลบในบางเดือนและมูลค่าของดัชนีก็ลดลงเกือบ 50% ในระหว่างเดือนเมษายน จนถึงเดือนพฤษภาคมในปี 1946 และระหว่างเดือนธันวาคม ปี 1946 จนถึงเดือนมีนาคมปี 1947 ทั้งสองช่วงเวลามีความสอดคล้องกันกับการลดปริมาณเงินธนบัตรในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งอาจนำไปสู่ความขาดแคลนในหมู่ประชากร รายงานในปี 1947 ธนาคารแห่งชาติได้ระบุว่าความอ่อนแอของตลาดหุ้นด้วยความขาดแคลนเงิน บุคคลธรรมดาและบริษัทขนาดใหญ่ต่างก็ต้องการที่จะเก็บเงินสดไว้ เพื่อสร้างสภาพคล่องทางการเงินและสำรองเงินไว้

จากการศึกษาข้อมูลตัวเลขของยอดรวมการซื้อขายผลงานศิลปะที่เกิดขึ้นในบ้านประมูล Drouot ปารีส ในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 พบว่าในปี 1942 – 1943 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สงครามกำลังสู้รบกันอย่างดุเดือด กลับพบว่ามียอดขายที่ดีที่สุดและมีการลักลอบซื้อขายระหว่างเยอรมันกับนายหน้าค้าศิลปะ การเข้าร่วมของผู้เล่นใหม่อย่างเศรษฐกิจหน้าใหม่ชาวปารีสเซียน และนักสะสมเยอรมันที่เพิ่งเข้าสู่ตลาด ทำให้ตลาดศิลปะในปารีสคึกคักเป็นพิเศษในช่วงเวลานี้ บวกกับปัญหาเศรษฐกิจที่ถูกควบคุมโดยประเทศที่ยึดครอง ผลักดันให้นักลงทุนต้องหาวิธีลงทุนที่ได้ผลกำไร และมี

ความเสี่ยงน้อย ผลงานศิลปะที่พิสูจน์แล้วว่าเป็นตัวเลือกได้ดีที่สุด ประเทศเบลเยียมก็มีประสบการณ์ การซื้อขายเช่นเดียวกับฝรั่งเศส และมีชื่อเสียงทางด้านศิลปะไม่น้อยไปกว่าปารีสที่ผลิตศิลปินรวมถึงมี พิพิธภัณฑสถานศิลปะอีกมากมาย จึงเป็นที่หมายปองของนักสะสมผลงานศิลปะเช่นเดียวกัน ในช่วงระหว่าง การถูกยึดครองโดยเยอรมัน เบลเยียมเผชิญสถานการณ์ที่ยากลำบาก ปัญหาเศรษฐกิจ ขาดแคลนช่อง การการลงทุน จากการศึกษาข้อมูลตัวเลขยอดการซื้อขายผลงานศิลปะในแกเลอรีชื่อดังที่สุดของกรุง บรัสเซลส์ พบว่า กลับมียอดขายงานศิลปะที่พุ่งขึ้นสูงกว่าการลงทุนอื่นๆ เป็นที่น่าประหลาดใจ ยอดขายที่ดีที่สุดอยู่ในช่วงระหว่างปีที่สงครามใกล้จะสิ้นสุดลง ตั้งแต่ปี 1944-1946 อาจเป็นเพราะว่า ความปรอดภัยในการลงทุนงานศิลปะมีมากกว่าทรัพย์สินอื่นๆ และซื้อขายได้อย่างถูกกฎหมาย จาก การวิเคราะห์ยอดขายที่มีการซื้อขายสูงที่สุดในช่วงเวลานี้อาจเป็นเพราะว่านักลงทุนต้องเร่งขาย ทรัพย์สินออกไปผลงานสะสมก็เช่นกัน เพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นภายหลัง สิ้นสุดสงคราม

ในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ตลาดศิลปะมีการเติบโตในประเทศที่อยู่ภายใต้การยึด ครองของนาซี จากสภาวะเงินเฟ้อทำให้นักลงทุนขาดแคลนแหล่งเงินทุนและโอกาสในการลงทุนอื่นๆ ทำให้การซื้อขายผลงานศิลปะเป็นทางเลือกที่ดีในการลงทุนอย่างถูกกฎหมาย และอยู่เหนือการ ควบคุมจากประเทศที่ยึดครอง นอกจากนี้ นักลงทุนมองเห็นศักยภาพในการสร้างกำไรในอนาคตของ ผลงานศิลปะ ง่ายต่อการซื้อขายออกไปในต่างประเทศ หากเจ้าของจำเป็นต้องหนีออกนอกประเทศ งานศิลปะจึงเป็นรูปแบบการลงทุนที่รอบคอบ และปลอดภัยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทรัพย์สินอื่นๆ หากเปรียบเทียบกันทั้งสองเหตุการณ์ภาพรวมตลาดการซื้อขายงานศิลปะของทั้งสองประเทศ พบว่า ยอดขายที่สูงขึ้นในช่วงเวลาที่ต่างกันแสดงให้เห็นว่ากลไกของตลาดศิลปะนั้น ขึ้นอยู่กับนักลงทุน นายหน้าและนักสะสมเป็นหลัก ซึ่งเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนตลาดศิลปะ จึงไม่อยู่กับที่และเปลี่ยนไปตาม กระแสนิยม หรือปัจจัยทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยงกันในเหตุการณ์ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการปลดปล่อยประเทศที่อยู่ภายใต้อำนาจเยอรมันสู่อิสรภาพ เป็นจุดจบของการ เจริญเติบโตของตลาดศิลปะ ซึ่งหลังจากการปลดปล่อยตลาดศิลปะได้สูญเสียอัตลักษณ์ที่น่าสนใจไป ที่ทำให้การลงทุนเป็นที่นิยมมากแค่ช่วงเวลาสั้นๆ ในระหว่างการทำสงครามโลกครั้งที่ 2 นั่นเอง พวกเขา พ้อคำจากตลาดมืดที่ฟอกเงินก็ต้องอยู่เจียบๆ ในขณะที่การปฏิรูปทางการเงินมีการกวาดล้างเงินให้ หมดในระบบเศรษฐกิจ ความต้องการสินค้าที่ไม่จำเป็นทั้งหมดจึงหายไป พร้อมกับความตึกครั้งของ ตลาดศิลปะที่เคยเฟื่องฟูในช่วงหนึ่ง หากแต่สิ่งเหล่านี้ได้เป็นตัวจุดประกายตลาดศิลปะให้เกิดขึ้น และเป็นที่ยุติอย่างแพร่หลาย พวกนักลงทุนเองก็เห็นศักยภาพของการลงทุนในงานศิลปะแล้ว เมื่อ เหตุการณ์สงบลงและเศรษฐกิจยุโรปกลับสู่สภาวะปกติแล้ว ตลาดศิลปะจึงกลับมาครึกครื้นอีกครั้งและ พัฒนาไปสู่ตลาดระดับโลกเช่นปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่าตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 18 เป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงบทบาทศิลปะ และรูปแบบการจัดนิทรรศการ โดยมีสถาบันศิลปะเป็นผู้กำหนดหรือชี้ชะตาแนวทางของผลงานศิลปะ ที่นำมาจัดแสดง ความเข้มงวดและน่าอึดอัดใจนี้ผลักดันให้ศิลปินหาทางที่จะหลุดพ้นจากขนบเดิมๆ จึงเป็นสาเหตุให้มีการจัดนิทรรศการศิลปะกันอย่างแพร่หลายในช่วงเวลานี้ ทำให้วงการศิลปะนั้นเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว

รวมถึงการพัฒนาารูปแบบการจัดแสดงจากการติดตั้งผลงานอย่างแออัดจนเต็มพื้นที่ห้องจัดแสดงของซาลงสถาบันศิลปะฝรั่งเศสชื่อดัง มาสู่การจัดระเบียบห้องจัดแสดงโดยการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของแกลอรี โดยมีการพัฒนามาจากงานเทศกาลแสดงสินค้าต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน นิทรรศการ หรือ สถาบันศิลปะจึงเป็นที่มาของการคลี่คลายไปสู่ระบบการซื้อขายผ่านงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่พัฒนาควบคู่ไปกับตลาดศิลปะของโลก

บทที่ 3

งานแสดงศิลปะเซี่ยงไฮ้ ART BASEL และการเกิดขึ้นของ ART BASEL HONG KONG

ในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของงานแสดงศิลปะเซี่ยงไฮ้ Art Basel ถึงความสำคัญที่ส่งอิทธิพลต่อวงการศิลปะ และตลาดการซื้อขายศิลปะของโลก รวมถึงความแตกต่างและรูปแบบการจัดการของงานแสดงศิลปะ Art Basel และ Art Basel Miami Beach ที่ส่งต่อเจตนารมณ์มายังภูมิภาคเอเชีย

ประวัติความเป็นมาของงานแสดงศิลปะเซี่ยงไฮ้ Art Basel และ Art Basel Miami Beach

งานแสดงศิลปะ Art Basel เริ่มต้นครั้งแรกในปี 1970 โดยเกิดจากการรวมตัวกันของ Ernst Beyeler , Trudl Bruckner และ Balz Hilt ซึ่งทั้งสามคนเป็นนายหน้าค้างานศิลปะชาวสวิสที่ต่อมามีชื่อเสียงโด่งดังในวงการศิลปะ (Art Dealer) และ เป็นนายหน้าอันดับหนึ่งในยุโรปที่มีเครือข่ายกว้างขวางไปทั่วโลก โดยพวกเขาได้แนวคิดนี้มาจากการไปชมงานแสดงศิลปะเซี่ยงไฮ้ในรูปแบบที่ยังไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ ที่เพิ่งเปิดตัวเป็นครั้งแรกที่ Art Cologne ประเทศเยอรมัน หรือที่รู้จักกันในนามว่า the Kölner Kunstmarkt ซึ่งจัดขึ้นครั้งแรกในปี 1967 เป็นเวทีสำหรับซื้อขายศิลปะร่วมสมัยโดยเฉพาะ งานแสดงศิลปะสัญชาติเยอรมันงานนี้ได้เชิญแกลเลอรีจากทั่วประเทศมาจัดแสดง เพื่อที่จะสามารถดึงดูดผู้ซื้อ และ นักสะสมที่เดินทางมาจากทั่วทั้งยุโรป และทั้งสามคนเห็นว่าการแสดงงานที่โคโลญจน์มีรูปแบบที่ยืดติดเกินไป ซึ่งพวกเขามีมุมมองที่แตกต่าง และมองเห็นศักยภาพบางอย่างของงานแสดงศิลปะรูปแบบใหม่นี้ ที่สามารถพัฒนาขึ้นไปอีกได้ในตลาดศิลปะที่กำลังสดใหม่นี้ ในการตอบสนองโดยตรงต่องานแสดงศิลปะเยอรมันงานนี้ พวกเขาจึงตัดสินใจที่จะทดลองจัดแสดงงานในบ้านเกิดของตัวเอง เมืองประวัติศาสตร์ที่ทางเดินเรียงด้วยก้อนหินที่สร้างมาตั้งแต่ในอดีต ถึงแม้เริ่มต้นในเมืองที่เก่าแก่ หากแต่เติมเต็มไปด้วยความคลาสสิกและมีสเนียมในแบบสากลจึงกลายเป็นเอกลักษณ์ และ เป็นจุดขายของ Art Fair นี้ เมืองบาเซิล จึงกลายเป็นจุดเชื่อมต่อที่เป็นโลกอุดมคติของตลาดการซื้อขายศิลปะ²¹

²¹ Noelle Bodick, A Brief History of Art Basel, the World's Premier Contemporary Fair, accessed March 22, 2018 available from, https://www.artspace.com/magazine/art_101/art_market/a-brief-history-of-art-basel-52350

และข้อได้เปรียบในด้านภูมิศาสตร์ และระบบเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้งานแสดงศิลปะนี้ประสบความสำเร็จตั้งแต่ครั้งแรกที่จัดแสดง ตั้งแต่ในอดีตประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้นตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของยุโรป ทำให้สวิตเซอร์แลนด์มีข้อได้เปรียบต่อการสู้รบกับประเทศชายแดนติดกันอย่างฝรั่งเศส เยอรมัน และ ออสเตรีย ในช่วงสงคราม 30 ปี หลายประเทศในยุโรปสู้รบกันอย่างดุเดือด เพื่อแย่งอำนาจ และขยายดินแดน ทั้งฝรั่งเศส และ เยอรมันต่างก็ต้องการแย่งชิงสวิตเซอร์แลนด์ เพราะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ภายหลังสงครามสิ้นสุดลง ในศตวรรษที่ 17 สวิตเซอร์แลนด์ถูกรวมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของประเทศฝรั่งเศส ต่อมาในปี 1803 ภายใต้อาณัติของนโปเลียนได้มีการรวบรวมมณฑลต่างๆ และสถาปนาสมาพันธ์รัฐสวิสขึ้นมาใหม่ที่คองเกรสแห่งเวียนนา (Congress of Vienna) และในคองเกรสนี้ได้มีการลงนามให้ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เป็นประเทศที่เป็นกลางทางการเมือง โดยการประกาศว่าประเทศสวิตเซอร์แลนด์จะเป็นเส้นแบ่งเขตแดนไม่ให้มีการทำสงครามระหว่างประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน และ ออสเตรีย ในช่วงระหว่างการทำสงครามโลกครั้งที่ 2 กองทัพอากาศได้พยายามที่จะยึดครองสวิตเซอร์แลนด์หลายครั้ง แต่ทำไม่สำเร็จ สวิตเซอร์แลนด์จึงรักษาความเป็นกลางและเอกราชไว้ได้ตลอดมา และช่วงเวลาแห่งความวุ่นวายในสงครามโลกครั้งที่ 2 นี้กลับทำให้สวิตเซอร์แลนด์มีบทบาทสำคัญในด้านเศรษฐกิจ คือการเป็นศูนย์กลางธนาคารของยุโรป และ กลายเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเงินตรา สินค้าผิดกฎหมายของพวกนาซี ประเทศในยุโรปภายหลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 สภาวะเศรษฐกิจย่ำแย่และล้มละลาย จึงมีการก่อตั้งองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้า และสหประชาชาติเกิดขึ้นมากมายที่เอื้อต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจยุโรป ทำให้ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เปิดการค้าเสรีระหว่างประเทศสมาชิก และมีอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราที่น่าดึงดูดใจ จนทำให้ประเทศสวิตเซอร์แลนด์กลายเป็นที่ตั้งขององค์กรระดับโลกที่สำคัญๆ หลายองค์กรและกลายเป็นศูนย์กลางการธนาคารโลกเฉกเช่นในปัจจุบัน²²

ในภูมิภาคนั้นเต็มไปด้วยผู้ซื้อรายใหม่ที่มาจากสังคมผู้บริโภคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงเวลานั้น 2 ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เกิดเศรษฐกิจใหม่ขึ้นหลังจากการฟื้นฟูเศรษฐกิจ คนเหล่านี้มีเวลาว่างมากขึ้น มีเงินเดือนที่ดี การสื่อสารที่กว้างขวาง และ กิจกรรมนิทรรศการศิลปะที่กำลังเข้มข้นขึ้น ขยายตัวมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้คนเริ่มมีความสนใจศิลปะร่วมสมัยมากขึ้นเรื่อยๆ จนเกิดเป็นกระแส หรือ บทบาทของศิลปะร่วมสมัยในช่วงเวลานั้น แต่งานแสดงศิลปะนี้ไม่ได้ดึงดูดเฉพาะนักสะสมชาวยุโรป ที่สะสมผลงานศิลปะเฉพาะชิ้นที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับเท่านั้น ซึ่งควบคู่ไปกับผลงานของศิลปินหน้าใหม่อย่าง Jean Arp และ Chagall ไปจนถึงผลงานระดับมาสเตอร์พีซอย่าง

²² ThaiBiz.net ,สวิตเซอร์แลนด์ , accessed March 10 2018, available from <http://www.thaibiz.net/th/market/Switzerland>

ผลงานของ Picasso และงานภาพพิมพ์ถูกขายให้กับนักสะสมหน้าใหม่ ในปี 1972 นักวิจารณ์สำนักนิวยอร์กไทม์ส ฮิลตัน เครเมอร์ (Hilton Kramer) เรียกงานแสดงศิลปะนี้ว่า " ตลาดนัดในร่มขนาดยักษ์แห่งศิลปะยุคศตวรรษที่ 20 " (Mammoth indoor flea market) ผู้จัดแสดงแขวนภาพ และดูในบูธของตัวเอง มีศิลปินที่ปะปนอยู่ในฝูงชน (Henry Moore, Robert Rauschenberg และ Gilbert & George) ซึ่งเป็นครั้งแรกที่จัดแสดง และจัดขึ้นที่ซึ่งในปัจจุบันเป็นตำแหน่งของโรงแรม Swiss Hotel แกลอรี British Marlborough ได้ตัดป้ายโฆษณาไปทั่วทั้งชั้นลอย และภาพทุกภาพถูกแขวนตั้งแต่บนเพดานไปจนสุดพื้น ลักษณะที่ยุ่งเหยิงให้ความรู้สึกเหมือนห้องรับแขกในศตวรรษที่ 19²³

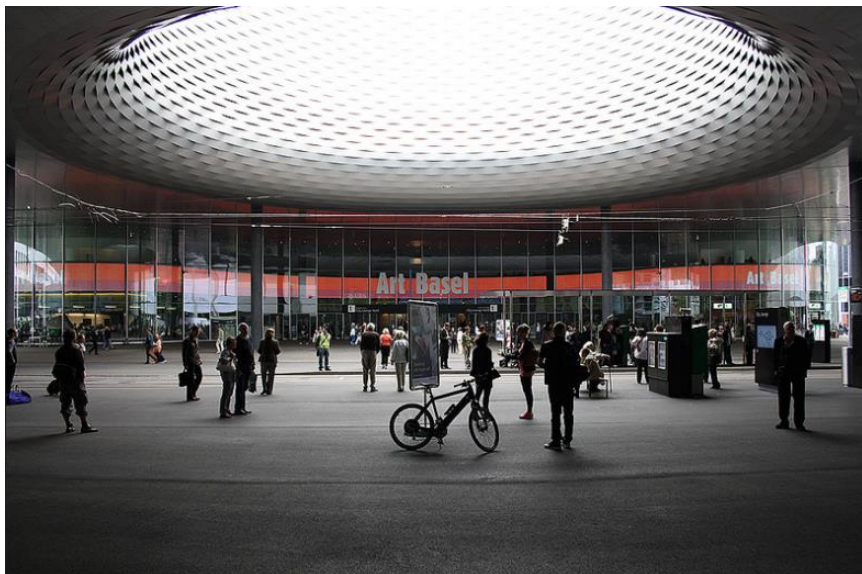
และในปีแรกของ Art Basel ดึงดูดผู้เข้าชมมากกว่า 16,000 คน และนำเสนอโดยแกลอรี 90 แห่งจาก 10 ประเทศ ในช่วงต้นปีที่ผ่านมา มีพ่อค้าชาวอเมริกันอย่าง Sidney Janis และ Leo Castelli ได้เดินทางมายังเมืองบาเซิล เพราะความน่าดึงดูดของตลาดศิลปะต่างชาตินี้ และมีศักยภาพสูงอย่าง Art Basel ในขณะที่เศรษฐกิจสหรัฐตกต่ำ แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจถดถอย ในปี 1975 กลับมีแกลอรีที่เข้าร่วมแสดงงานถึง 300 รายจาก 21 ประเทศ นอกเหนือจากการแต่งตั้งให้เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมแล้ว งานแสดงศิลปะนี้ยังได้สร้างตัวตนในฐานะที่เป็นเวทีให้กับทั้งศิลปินที่ไม่เป็นที่รู้จัก และศิลปินที่มีชื่อเสียงในลักษณะเดียวกันในปี 1979 มีการแบ่งสัดส่วนของพื้นที่จัดแสดงเป็นหมวดหมู่ Perspective Sector เพิ่มเข้ามา มีศิลปินรุ่นใหม่ 16 คนเข้าร่วมด้วย เช่น Fischli , Weiss และ Julian Opie ในปีเดียวกันนักสะสมรายใหญ่อย่าง Don และ Mera Rubell ได้เข้าร่วมงานแสดงศิลปะนี้โดยนำเอาผลงานมากมายจากทวีปเอเชีย แอฟริกา ตะวันออกกลาง และรัสเซีย

ในปี 1980 แต่ช่วงเวลานี้เป็นยุคที่มีสภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่แตก และเกิดสภาวะเงินเฟ้อ แต่ก็ยังคงมีนักสะสมเดินทางมาที่ บาเซิล อยู่เช่นเดิม เนื่องจากสินค้ามีเยอะเกินไปจึงทำให้ไม่สามารถขายได้ และตลาดศิลปะที่มีเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่อง ศิลปินผลิตผลงานศิลปะมากเสียจนล้นตลาด ไม่มีผู้ซื้อเพียงพอจึงทำให้ Art Fair ต่างๆ ต้องดิ้นรนเอาตัวรอดจากตลาดศิลปะที่กำลังซบเซา จึงเป็นสาเหตุทำให้ Art Basel ต้องสร้างความแตกต่างจากงานแสดงศิลปะอื่น ๆ เช่น Art Cologne , Fiac ที่จัดขึ้นในปารีส Art Chicago และ Art Arco ในเมืองมาดริด ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันทั่วทั้งภูมิภาคยุโรป และการเข้ามาบริหารโดย ลอเรนโซ่ ลูโดล์ฟ (Lorenzo Rudoft) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการ (Art director) ของ Art Basel ในปี 1991 จนถึงปี 2000 ช่วงเวลาก่อนหน้าที่ ลูโดล์ฟ จะเข้ามาครองตำแหน่ง คณะกรรมการคัดเลือกแกลอรีของงานแสดงศิลปะนี้จะมีลักษณะเหมือน

²³ Noelle Bodick, A Brief History of Art Basel, the World's Premier Contemporary Fair, accessed March 22, 2018 available from, https://www.artspace.com/magazine/art_101/art_market/a-brief-history-of-art-basel-52350

สหประชาชาติ โดยจะต้องมีตัวแทนจาก 30 ประเทศที่เป็นตัวแทนจึงกลายเป็นเคราะห์ร้ายของผลงานศิลปะที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตย จนทำให้ ลูดอล์ฟ ลดจาก 30 คนมาเหลือแค่ 3 คนที่คัดเลือกมาอย่างดีที่สุด ในปี 1992 ในปี 1994 ธนาคาร UBS ได้เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนหลักอย่างเป็นทางการจึงมีการจัดพื้นที่สำหรับบุคคลพิเศษ (VIP) เกิดขึ้นในปี 1995 และ ลูดอล์ฟ ยังเป็นผู้ริเริ่มโครงการ Artist Video Forum และภายในปีต่อมาก็ได้เริ่มโครงการ Art Statements เป็นการแสดงศิลปะเดี่ยวจากศิลปินหน้าใหม่ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการแบ่งพื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้น ในปี 1999 เป็นครั้งแรกที่มีการคัดสรรแกลเลอรีจากนิวยอร์กชื่อดังมากมาย เช่น Barbara Gladstone และ Luhring Augustine เข้าร่วมแสดงด้วย

ในปัจจุบันการแสดงงานศิลปะ Art Basel เป็นการรวมเอาศิลปินนานาชาติเข้าด้วยกันเป็นเวที (platform) สำหรับนำเสนอผลงานศิลปะร่วมสมัย และการซื้อขายผลงานศิลปะจากแกลเลอรีชั้นนำของโลกที่แสดงผลงานของศิลปินกว่า 4,000 คน และ แกลเลอรีที่เข้าร่วมจะมาจาก ยุโรป อเมริกาเหนือ ลาตินอเมริกา เอเชีย และ แอฟริกา กิจกรรมการสนทนาแบบเต็มรูปแบบของโลกศิลปะเกิดขึ้นในแต่ละวัน นอกจากนี้ยังมีการจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยสถาบันทางวัฒนธรรมในเมืองบาเซิล และบริเวณโดยรอบเพื่อสร้างงานศิลปะที่น่าตื่นเต้น และครอบคลุมทั่วทั้งภูมิภาคไปตลอดทั้งสัปดาห์ ซึ่งในตอนเริ่มต้นมีเพียงศิลปะร่วมสมัยจากยุโรปเท่านั้นที่นำมาจัดแสดง ต่อมาหลังจกตลาดศิลปะมีการเติบโตมากขึ้น และศักยภาพในการดึงดูดนักสะสม และ แกลเลอรีรายใหญ่ที่มีเครือข่ายศิลปินกว้างขวาง จึงทำให้มีการนำเสนอผลงานศิลปะที่มาจากภูมิภาคอื่น เช่น เอเชีย และ อเมริกา งานแสดงศิลปะ Art Basel จัดขึ้นที่ศูนย์จัดแสดงนิทรรศการ (Swiss exhibition) ณ บริเวณห้องโถงนิทรรศการของ Messe Basel ในเมืองบาเซิล และ ได้รับการออกแบบโดยสถาปนิกชาวสวิสที่มีชื่อเสียง Herzog & de Meuron รูปทรงที่ดูสะดุดตานี้ สร้างความน่าสนใจและดึงดูดผู้ชมได้อย่างมากมาย โดยทั่วไปนิทรรศการหลักจะตั้งอยู่ในห้องโถงนิทรรศการ นอกจากนี้อาจจะมีการจัดแสดงกลางแจ้งภายนอกอาคารอีกด้วย

ภาพที่ 16 สถานที่จัดแสดงงานMesse Basel เมืองบาเซิล ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ Frank Dinger
ที่มา: Kelly Richman-Abdou, “What is Art Basel? A Guide to the World’s Biggest International Art Fair,”
accessed March 27, available from : <https://mymodernmet.com/art-basel-guide/>

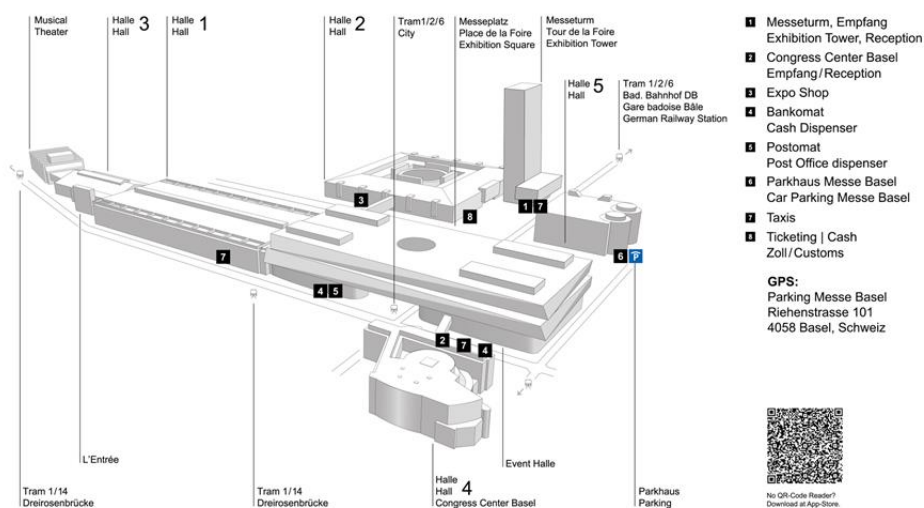
ศูนย์แสดงนิทรรศการ Messe Basel นั้นมีขนาดของพื้นที่ที่ใหญ่มากและครอบคลุมหลายอาคารจัดแสดง สามารถรองรับแกลเลอรี ผลงานศิลปะและผู้เข้าชมได้อย่างมหาศาล จากแผนผังแสดงตำแหน่ง และ จุดสำคัญต่างๆของศูนย์จัดแสดงนิทรรศการ ซึ่งมีทางออกเชื่อมต่อกับระบบการขนส่งสาธารณะหลายช่องทาง การเดินทางมายัง Art Basel จึงมีความสะดวกมาก เนื่องจากเมืองบาเซิลเป็นจุดเชื่อมต่อของระบบคมนาคมของการรถไฟนานาชาติ ที่มีเที่ยวรถตลอดทั้งวันทั้งคืน เชื่อมต่อ ICE IC และ EC²⁴ จากประเทศเยอรมัน ออสเตรีย อิตาลี ฝรั่งเศส และ สาธารณรัฐเบลลักซ์²⁵ ทำให้การเดินทางไปชมงานมีความสะดวกและรวดเร็ว ผู้ชมที่เดินทางจากต่างประเทศด้วยรถไฟสามารถไปถึงสถานที่แสดง Messe Basel ภายใน 5 ถึง 10 นาที หากออกจากสถานี SSB ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ สถานี SNCF ประเทศฝรั่งเศส และสถานี DB (Baden Station) จากประเทศเยอรมัน²⁶ ในการเดินทางระหว่างประเทศสวิสเซอร์แลนด์ได้มีการร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเยอรมัน และฝรั่งเศส ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาชมงานแสดงศิลปะเป็นอย่างดี นอกเหนือจากการเดินทางด้วยรถไฟ ผู้ชมที่เดินทางมาจากต่างประเทศ หรือพลเมืองของสวิสเองก็สามารถเข้าถึง

²⁴ ICE ,IC, EC , คือ รถไฟความเร็วสูงระหว่างประเทศ โดยบริษัทการรถไฟจากประเทศเยอรมัน

²⁵ สาธารณรัฐเบลลักซ์ หรือ สหภาพเศรษฐกิจเบลลักซ์ (Bénélux) เป็นกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคยุโรปตะวันตกของสามประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ประเทศเบลเยียม เนเธอร์แลนด์ และลักเซมเบิร์ก

²⁶ mch group, Basel, accessed March 27, available from <https://www.mch-group.com/fr-CH/venues/basel/travel.aspx>

สถานที่จัดงานได้อย่างง่ายดายโดยรถราง หรือรถยนต์ส่วนตัวที่ทางผู้จัดได้เตรียมที่จอดไว้เพียงพอต่อผู้เข้าชม

ภาพที่ 17 ภาพแผนผังแสดงพื้นที่ของอาคารศูนย์จัดแสดงนิทรรศการ Messe Basel

ที่มา : MCH-Group official website , Access , accessed March 27, available from, <https://www.mch-group.com/fr-CH/venues/basel/travel.aspx>

วัน และ เวลาที่เปิดให้ชมจะมีขึ้นในช่วงต้นเดือนมิถุนายนของทุกปี และแบ่งออกเป็นรอบเวลาได้ 3 รอบ คือรอบสำหรับบุคคลพิเศษ (VIP) ที่จะต้องได้รับเชิญเท่านั้น และสามารถเข้าเข้าได้ 2 วันก่อนเปิดให้สาธารณะเข้าชม รอบปฐมทัศน์ หรือในช่วงเวลาของการเปิดงาน และรอบสาธารณะสำหรับผู้ชมทั่วไปที่ซื้อบัตรเข้าชมจะเข้าชมได้ทั้งหมด 3 วัน ภาพรวมของรูปแบบการจัดแสดงจะมีลักษณะที่เป็นเหมือนงานแสดงสินค้า โดยการแบ่งพื้นที่เป็นบูธแสดงงาน ผนังสีขาวเรียงตัวเป็นระเบียบตลอดทั้งห้องโถงนิทรรศการ ไฟที่ส่องสว่างเพื่อจะให้เห็นผลงานที่ชัดเจน และดูเด่นเป็นสง่า หากพูดถึงงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ก็คงจะเห็นภาพลักษณะนี้จนชินตา เพราะรูปแบบที่เป็นแบบแผนสำเร็จรูปของ Art Fair ทั่วโลกนั้นมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้ Art Basel ต้องมีการพัฒนาเพื่อสร้างความแตกต่าง และมาตรฐานที่สูง โดยในช่วงทศวรรษที่ 2000 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่โลกเรามีการพัฒนา และ มีนวัตกรรมใหม่ๆ ล้ำหน้าเกิดขึ้นมากมาย Art Basel จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อความทันสมัยและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยการเพิ่มพื้นที่ใหม่น่าสนใจเข้าไปในงานแสดง และได้มีการเปิดตัว Unlimited Sector ซึ่งมีแนวคิดที่ต้องการหลุดพ้นจากกรอบความคิดเดิมของ

รูปแบบการจัดแสดงแบบดั้งเดิม โดยการเปิดพื้นที่โล่งเพื่อจัดแสดงงานศิลปะร่วมสมัยที่ท้าทายความสามารถทุกประเภท และเป็นเวทีสำหรับศิลปินจะได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ โดยในแต่ละปีจะมีผลงานศิลปะขนาดใหญ่ติดตั้งอยู่ที่หน้าอาคารจัดแสดง 2 เป็นจุดเด่นที่สุดของงาน และกลายเป็นเอกลักษณ์ประจำ Art Basel ในแต่ละปี ในปีต่อมา Art Basel ได้เปิดตัว Art Basel Conversations เป็นการอภิปราย หรือ พูดคุย ร่วมกันกับสมาชิกระดับแนวหน้าของโลกศิลปะ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลเป็นคนแรก ในแง่มุมที่หลากหลายของชุดผลงานสะสมและผลงานศิลปะที่กำลังจัดแสดง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้มีตั้งแต่ นักสะสมงานศิลปะ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ ภัณฑารักษ์ที่มาจากเทศกาลศิลปะ ศิลปิน นักวิจารณ์งานศิลปะ และรวมไปถึงสถาปนิก

การแบ่งพื้นที่จัดแสดงนี้ (Sector) กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญของงานแสดงศิลปะ Art Basel และสร้างความน่าสนใจที่สามารถดึงดูดผู้ชมจากทั่วโลกได้เป็นอย่างดี ในแต่ละปีจะมีการเพิ่มขึ้นหรือปรับเปลี่ยนของรูปแบบการแบ่งสัดส่วน ซึ่งทำให้ผู้ชมอยากติดตาม และในปัจจุบันมีการแบ่งสัดส่วนของพื้นที่ทั้งหมด 9 รายการ ได้แก่ Galleries , Feature , Statements และ Edition ทั้ง 4 Sector นี้จะมีการจัดแสดงอยู่ภายในส่วนของบูธจัดแสดงซึ่งแบ่งตามแกลเลอรี ต่อมาเป็นส่วนสำคัญที่มักจะโดดเด่นที่สุดในงานคือ Unlimited ผลงานที่ถูกนำมาจัดแสดงจะมีขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นผลงานประติมากรรม หรือ ศิลปะติดตั้ง และจะนำมาจัดแสดงอยู่ทั่วทั้งบริเวณของงาน รวมถึงผลงานบางส่วนที่จัดแสดงกลางแจ้ง หรือ ภายนอกอาคาร และ Parcours จะมีความพิเศษคือ ผลงานจะถูกจัดแสดงอยู่ในพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของบาเซิล Film , Magazines และ Conversation ทั้งหมดนี้ได้กลายเป็นรูปแบบมาตรฐานของการจัดงานให้กับงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์อื่นๆ ประเภทผลงานศิลปะที่ถูกนำมาจัดแสดงภายในงานมีหลากหลายรูปแบบตั้งแต่ ภาพจิตรกรรม ประติมากรรม งานศิลปะบนกระดาษ ภาพถ่าย ศิลปะดิจิทัล วิดีโออาร์ต ศิลปะการติดตั้ง และสื่อผสม ซึ่งจะมีผลงานที่โดดเด่นที่สุดเข้าร่วมแสดงในทุกๆ ปี แต่จะต้องเป็นงานศิลปะที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 20 จนถึงยุคปัจจุบันเท่านั้น

ภาพที่ 18 Art Basel ครั้งที่ 43 Hall 2 ที่ Messe Basel. โดย Caroline Claisse for Art Observed.

ที่มา: Margaret Zuckerman , “Guide to Art Basel 43 : You can’t do it all ,but you can certainly try,”
accessed March 27, available from <https://www.dailyserving.com/2012/07/guide-to-art-basel-43-you-cant-do-it-all-but-you-can-certainly-try/>

ภาพที่ 19 ภายนอกของอาคาร Messe Basel ในงานแสดง Art Basel ครั้งที่ 49 กับโครงการ Creative Time “ Basilea” จากศิลปิน LARA ALMARCEGUI, ISABEL LEWIS โดย HG Masters

ที่มา : Ioannis Martinis , “ART BASEL 2018 IN PICTURE,” accessed 27 March , available from :
<http://www.elusivemagazine.com/art-basel-2018-in-pictures/>

ภาพที่ 20 บูธจัดแสดงของแกลเลอรีที่อยู่ใน Sector ต่างๆ ปี 2017 โดย Harold Cunningham
ที่มา: Tim Schneider, “Eight Hair-Raising and Highly Specific Predictions for the Art Market in 2018,”
accessed 27 March , available from : <https://news.artnet.com/market/eight-art-market-predictions-for-2018-1191770>

ภาพที่ 21 ภาพทางเข้าพื้นที่ของ Unlimited ในปี 2018
ที่มา : Christoph Spangenberg, “ Art Basel in Basel 2018 : 5 highlight not to be missed!,”
<https://www.mch-group.com/en-US/news/blog/2018/06/art-basel-2018.aspx>

ภาพที่ 22 ผลงานชื่อ “Antonie’s Organ” โดยศิลปิน Rashid Johnson จัดแสดงในพื้นที่ของ Unlimited ในปี 2018
ที่มา : Christoph Spangenberg, “Art Basel in Basel 2018 : 5 highlight not to be missed!,” accessed March 27, available from <https://www.mch-group.com/en-US/news/blog/2018/06/art-basel-2018.aspx>

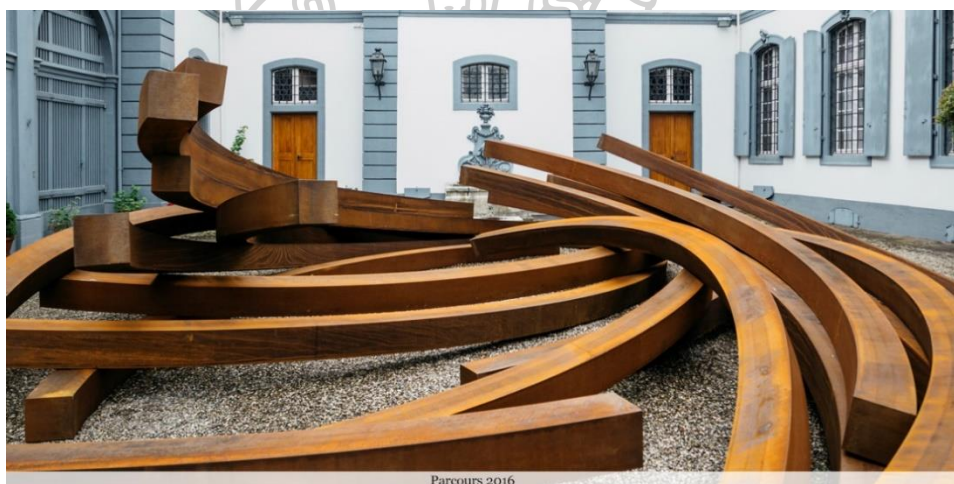
ภาพที่ 23 Zome Alloy (2016) โดย OSCAR TUAZON รูปแบบการทดลองของที่พักอาศัยแบบโมดูลาร์และแบบยั่งยืนสำหรับการใช้ชีวิตในทะเลทราย โดย HG Masters
ที่มา : UBS , “Art Basel,” accessed March 27, available from:
https://www.ubs.com/global/en/about_ubs/sponsorship/global/art-basel/basel.html

ภาพที่ 24 Reality Hacking No 3 Peter Regli, installation.

ที่มา : Stashchyshyn Hai Gallery , “ART BASEL – THE MECCA IN ART WORL,”

<http://sth-gallery.com/en/2017/06/20/art-basel-mecca-art-world/>

ภาพที่ 25 ผลงานที่จัดแสดงในส่วนของ Parcours ซึ่งจะตั้งอยู่เขตพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ เป็นผลงานของ Bernar Venet, Effondrement:Arcs, 2017

ที่มา : Christoph Spangenberg , “Art Basel Parcours : Encounters with works of art in unusual locations in Basel,” accessed March 27, available from : <https://www.mch-group.com/en-US/news/blog/2017/06/art-basel-parcours-2017.aspx>

ในปี 2002 Art Basel ก็ได้แตกกิ่งก้านสาขามายังทวีปอเมริกา ภายใต้การบริหารของ ลูคอล์ฟ ที่ค่อนข้างจะมีความเป็นสากลอยู่มาก และสามารถแทรกแซงตลาดต่างประเทศได้อย่าง ง่ายดาย ในปี 1995 Sam Koller ซึ่งเป็นผู้อำนวยการการสื่อสารในขณะนั้น ได้มีการเปิดตัวเว็บไซต์ ของ Art Basel อย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่เป็นทางการครั้งแรกของงานแสดงศิลปะเชิง พาณิชย์ ได้มีการดึงตัวนักข่าว โจนาธาน (Jonathan Napack) จากประเทศฮ่องกงเข้ามาร่วมด้วย เพื่อที่จะหาแกลเลอรีจากทางฝั่งเอเชีย โดยเฉพาะในประเทศจีน เข้ามาร่วมด้วย และเพื่อสร้างเครือข่าย กับศิลปินลูคอล์ฟ ได้ส่งผ่านความมุ่งมั่นนี้ให้กับ เคลเลอร์ (Sam Koller) ในปี 2000 ซึ่งยังคง เดินหน้าไปในทางตลาดต่างประเทศ เคลเลอร์เปิดตัว Art Basel โฉมใหม่โดยใช้ชื่อว่า Art Basel Miami Beach ในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี 2002 ซึ่งเป็นเหมือนจุดนัดพบระหว่างอเมริกาเหนือ และ วัฒนธรรมลาตินมาเจอกัน ลูคอล์ฟ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า Art Basel Miami Beach เปรียบเหมือน ลูกของเขาที่เป็นคนสร้างมันขึ้นมาแต่ แซม เคลเลอร์ เป็นคนปรับแต่งแนวความคิดที่เกี่ยวกับศิลปะ ร่วมสมัยนี้ให้เป็นแบบวิถีชีวิต เคลเลอร์ เป็นคนที่อัจฉริยะในการโฆษณา และการทำการตลาด มีการ เป็นเจ้าภาพจัดปาร์ตี้สุดหรู พร้อมด้วยงานศิลปะที่น่าดึงดูดใจ โดยมีฉากท้องถิ่นของไมอามีเป็นพื้นที่ สำหรับนำเสนอ รวมถึงศิลปินหน้าใหม่อีกมากมายที่ถูกจัดแสดงผลงานศิลปะอยู่ในตู้คอนเทนเนอร์ ขนส่ง ที่ใช้เป็นห้องแสดงงานชั่วคราวอันแสนจะสะดุดตาในเรื่องรายอยู่ริมชายหาดไมอามี โดยในปีแรก ที่จัดแสดงมีแกลเลอรีที่เข้าร่วมแสดงทั้งหมด 160 แกลเลอรีที่มาจาก 23 ประเทศ และมีผู้ที่เข้าชมงาน 30,000 คน²⁷

ไมอามีได้รับเลือกให้เป็นสถานที่ที่เหมาะสมเป็นอันดับสองสำหรับ Art Basel เนื่องจากอยู่ใน ตำแหน่งที่ไม่เหมือนใครในอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ด้วยประโยชน์จาก การที่ Art Basel ไมอามีได้กลายเป็นจุดหมายปลายทางด้านศิลปะที่เจริญรุ่งเรืองตลอดทั้งปีในแบบ ฉบับของตัวเอง ด้วยฉากแกลเลอรีที่มีชีวิตชีวา พิพิธภัณฑสถานศิลปะที่ทันสมัย และเต็มไปด้วยผลงานศิลปะ Street Art ระดับโลก

Art Basel Miami Beach มีการจัดแสดงขึ้นที่ Miami Beach Convention Center เป็นประจำทุกปี ในปี 2015 ได้มีการก่อสร้างใหญ่เพื่อปรับปรุงพื้นที่อาคารโดยรอบ แต่ก็ยังมีการใช้

²⁷ Noelle Bodick, A Brief History of Art Basel, the World's Premier Contemporary Fair, accessed March 22, 2018 available from, https://www.artspace.com/magazine/art_101/art_market/a-brief-history-of-art-basel-52350

พื้นที่บางส่วนเพื่อการจัดแสดงตามช่วงเวลาเดียวกันของทุกปี และการก่อสร้างแล้วเสร็จทัน Art Basel Miami Beach ในปี 2018 ศูนย์จัดแสดงนิทรรศการโฉมใหม่นี้ดึงดูดผู้เข้าชมได้ถึง 83,000 คน และห้องจัดแสดงที่เพิ่มขึ้นและมีมาตรฐานสากล

ภาพที่ 26 ตึกคอนเทนเนอร์สีส้มที่ใช้เป็นสถานที่จัดแสดงชั่วคราวของ Art Basel Miami Beach ในปี 2002 ซึ่งจัดเป็นครั้งแรก

ที่มา : Wed Xtra “Art Basel Miami Beach , A Timeline ,” 27 March ,available from:
<https://www.bocamag.com/web-xtra-art-basel-miami-beach-a-timeline/>

ภาพที่ 27 Art Basel Miami Beach ปี 2011 ที่ Miami beach Convention Center

ที่มา : Sarah Begley, “**Stabbing at Miami Art Show Mistaken by Some as Performance Art,**” accessed March 27 ,2019 ,available from <http://time.com/4137608/stabbing-art-basel-miami/>

ภาพที่ 28 ภาพการปรับปรุงแล้วเสร็จของ Miami Beach Convention Center ในปี 2018
ที่มา : TimeOut,Miami, “Beach Convention Center,” accessed March 27 ,2019 ,available from
<https://www.timeout.com/miami/things-to-do/miami-beach-convention-center>

ในส่วนของการจัดงาน มีการแบ่งพื้นที่จัดแสดงออกเป็นส่วนต่าง ซึ่งมีโครงสร้างการแบ่งสัดส่วนเหมือนกับ Art Basel แต่อาจจะใช้ชื่อที่ต่างกันออกไปในบางพื้นที่ ได้แก่ Galleries , Nova, Positions Edition Kabinett Survey Magazines และ Conversations ในส่วนของแกลเลอรีจะเป็นจุดศูนย์กลางของการแสดงหลักที่ นำเสนอผลงานจากแกลเลอรีนานาชาติแสดงผลงานของศิลปินที่พวกเขาเป็นตัวแทน วัน และ เวลาที่จัดแสดงจะมีขึ้นในช่วงต้นเดือนธันวาคมของทุกปี และแบ่งออกเป็นรอบเวลาได้ 3 รอบ คือรอบสำหรับบุคคลพิเศษ (VIP) ที่จะต้องได้รับเชิญเท่านั้น และสามารถเข้าเข้าได้ 2 วันก่อนเปิดให้สาธารณะเข้าชม รอบปฐมทัศน์ หรือในช่วงเวลาของการเปิดงาน และรอบสาธารณะสำหรับผู้ชมทั่วไปที่ซื้อบัตรเข้าชมจะเข้าชมได้ทั้งหมด 3 วัน เช่นเดียวกับ Art Basel

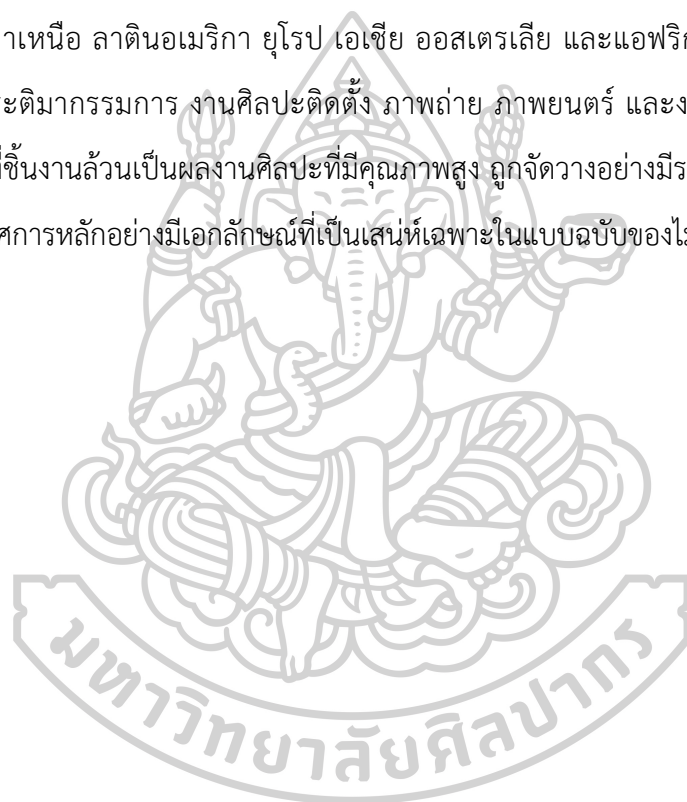
ภาพที่ 29 โถงจัดแสดงนิทรรศการหลัก

ที่มา : FENTRESS Architects , “Redesigned Miami Beach Convention Center Hosts Art Basel Miami Beach 2018,” accessed March 27,2019, available from <https://fentressarchitects.com/news/2018/redesigned-miami-beach-convention-center-hosts-art-basel-miami-beach-2018>

ในการแบ่งพื้นที่จัดแสดงในส่วนของ Nova นี้จะเป็นพื้นที่จัดแสดงผลงานใหม่ล้ำสมัยจากศิลปินและแกลลอรี่ในความดูแลและคัดสรรโดยภัณฑารักษ์ ส่วนของ Position ก็จะมีลักษณะการนำเสนอที่คล้ายกันโดยมีการจัดการคัดเลือกศิลปินที่มีพรสวรรค์มาจากทั่วโลกโดยภัณฑารักษ์ นักวิจารณ์ศิลปะ และ นักสะสม เพื่อสร้างสรรค์นิทรรศการหลักและแสดงเดี่ยวใน Sector นี้ ส่วนของ Edition จะเป็นการนำเสนอผลงานที่มีจำนวนพิมพ์ เช่นภาพพิมพ์ของศิลปินที่มีชื่อเสียงโด่งดัง เพื่อให้ผู้ชมได้ชมผลงาน หรือ สิ่งพิมพ์ฉบับสำคัญที่หาได้ยาก ในส่วนของ Kabinett มุ่งเน้นไปที่ผลงานของศิลปินเดี่ยว หรือนิทรรศการกลุ่มที่มีเรื่องราวหรือเนื้อหา (Theme) ส่วนพื้นที่ของ Survey จะมุ่งเน้นให้กับโครงการประวัติศาสตร์ศิลปะตั้งแต่การแสดงเดี่ยวไปจนถึงนิทรรศการเฉพาะเรื่อง รวมถึงแกลลอรี่ที่ถูกคัดเลือกเข้ามาจัดแสดง ซึ่งใน 6 Sector นี้จะเป็นการนำเสนอผลงานในบูธแสดงงานที่อยู่ไนโถงนิทรรศการหลัก โดยจะมีป้ายชื่อแต่ละ Sector บอกในแต่ละบูธแสดงงาน และมีป้ายขนาดใหญ่แสดงพื้นที่ตั้งของ Sector นั้นๆ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมในโครงการ Conversations ตลอดทั้งสัปดาห์ตั้งแต่การอภิปราย จนถึงการบรรยาย และในส่วนองงานแสดงที่อยู่ในพื้นที่สาธารณะจัดขึ้นที่ Collins Park โดยความร่วมมือกับ The Bass และนำเสนอผลงานประติมากรรมที่กระตุ้นความคิด และงานศิลปะติดตั้งที่เฉพาะเจาะจง ในส่วนของการฉายภาพยนตร์ที่นำมาแสดงก็เช่นกัน ในปี 2013 มีการติดตั้งจอฉายภาพยนตร์ขนาดยักษ์ไว้ที่ SoundScape Park ผู้ชมสามารถนอนดูภาพยนตร์ได้อย่างเพลิดเพลินในพื้นที่ของสวนหย่อม เบาะรองนั่งหลากสียังสร้างสีสันความมีชีวิตชีวาในพื้นที่สาธารณะนั้น

ให้บริการฟรีและเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชม ในขณะที่บัตรเข้าชม Art Basel ที่ศูนย์การประชุมนั้น จะเริ่มต้นที่ 50 ดอลลาร์ ต่อคน²⁸

ในปัจจุบัน Art Basel Miami Beach เป็นงานแสดงศิลปะร่วมสมัยที่ใหญ่ที่สุดในอเมริกาเหนือ โดยมีแกลเลอรีที่เข้าร่วมมากกว่า 260 แห่งจาก 33 ประเทศ จัดแสดงผลงานของศิลปินมากกว่า 4,000 คน ผู้จัดแสดงเหล่านี้ต่างก็คัดสรรผลงานศิลปะที่ดีที่สุดเพื่อนำเสนอผลงานที่สำคัญจากปรมาจารย์ศิลปะแห่งยุคสมัยใหม่ และศิลปะร่วมสมัย ตลอดจนศิลปินดาวรุ่งหน้าใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นในการแสดงงานศิลปะสมัยแบบอเมริกันของ Art Basel Miami Beach มีแกลเลอรีชั้นนำที่เข้าร่วมมาจากอเมริกาเหนือ ลาตินอเมริกา ยุโรป เอเชีย ออสเตรเลีย และแอฟริกา และนำเสนอผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม การงานศิลปะติดตั้ง ภาพถ่าย ภาพยนตร์ และงานภาพพิมพ์ รวมไปถึงดิจิทัลอาร์ต ที่ชิ้นงานล้วนเป็นผลงานศิลปะที่มีคุณภาพสูง ถูกจัดวางอย่างมีระเบียบและมาตรฐานในห้องโถงนิทรรศการหลักอย่างมีเอกลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์เฉพาะในแบบฉบับของไมอามี

---

²⁸ Noelle Bodick, A Brief History of Art Basel, the World's Premier Contemporary Fair, accessed March 22 ,2018 available from, https://www.artspace.com/magazine/art_101/art_market/a-brief-history-of-art-basel-52350

ภาพที่ 30 การแสดงงานในส่วนของ Position (บน) และ Nova (ล่าง) ที่อยู่ในพื้นที่แสดงงานหลัก
 ที่มา : Aqualina , “Planing Your Trip to Art Basel Miami Beach.” 27 march, available from :
<https://www.aqualinaresort.com/blog/sports-culture/planning-your-trip-to-art-basel-miami-beach/>

ภาพที่ 31 Art Basel Miami Beach Film and Sound program 's outdoor film screening in 2013.
 SoundScape Park
 ที่มา : CARA OBER , “Baltimore Goes to Miami: An Art Week Preview Guide,” accessed 27 March ,available
 from :<http://www.bmoreart.com/2017/12/baltimore-goes-to-miami-an-art-week-preview-guide.html>

การเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong และงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ที่แพร่หลายในทวีป

เอเชีย

และงานแสดงศิลปะนี้ประสบความสำเร็จมาอย่างต่อเนื่อง และถูกจัดให้อยู่ในอันดับต้นของตลาดศิลปะโลก ความก้าวหน้าของแบรินด์ระดับโลกนี้ไม่ได้หยุดเพียงแคยุโรป หรือ ในสหรัฐอเมริกา ได้มีการขยายขอบเขตงานแสดงศิลปะนี้ไปยังอีกซีกโลก ภายใต้ผู้อำนวยการร่วมปัจจุบันคือ Annette Schönholzer และ Marc Spiegler ในปี 2011 ซึ่งทั้งคู่ได้ซื้อหุ้น 60% ของ Asian Art Fairs ต่อมาก็ได้เป็นเจ้าของ งานแสดงศิลปะฮ่องกง (ArtHK) ที่เปิดตัว และนำไปแสดงที่ Art Basel และ Art Basel Miami Beach ได้รับการตอบรับดี ในการนำเสนอผลงานศิลปะร่วมสมัย ครั้งหนึ่งเป็นตัวแทนของแกลเลอรีที่มาจากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และได้ถูกบริษัทแม่ของ Art Basel เท็คโอเวอร์ และได้กลายเป็น Art Basel HK ที่เปิดตัวอย่างเป็นทางการในปี 2013

ในเดือนกันยายนปี 2014 Art Basel ได้ริเริ่มโครงการใหม่ใช้ชื่อว่า Crowdfunding Initiative โดยร่วมมือกับ Kickstarter เพื่อสนับสนุนองค์กรทัศนศิลป์ที่ไม่แสวงหาผลกำไร โดยร่วมกับ JRP Ringier

ในช่วงระหว่างที่จัดแสดง Art Basel Hong Kong ปี 2015 Art Basel และ บริษัทยนตกรรมยักษ์ใหญ่จากเยอรมันอย่าง BMW เข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการ โดยนำเสนอโปรเจก The BMW Art Journey ซึ่งเป็นครั้งแรกที่รถยนต์ BMW ได้นำเอารถรุ่นคลาสสิกกลับมาทำใหม่อีกครั้ง และเปิดตัวเป็นครั้งแรกที่ฮ่องกง ซึ่งเป็นความคิดริเริ่มร่วมกัน และสนับสนุนศิลปินที่เกิดใหม่จากทั่วโลก และมีการมอบรางวัล BMW Art Journey award แก่ศิลปินที่มีความโดดเด่นโดยคัดเลือกมาจาก Discoveries Sector ใน Art Basel Hong Kong และ Positions Sector ใน Art Basel Miami Beach

The Art Basel Cities Initiative มีการประกาศต่อสาธารณะ ในช่วงเวลาที่ตรงกับงาน Art Basel Hong Kong ประจำปี 2016 ในเดือนมีนาคม เป้าหมายของการริเริ่ม Project นี้คือการพัฒนาข้อเสนอทางวัฒนธรรมตามความต้องการของเมืองที่เป็นพันธมิตร และในเดือนกันยายนของปี 2016 ได้รับการประกาศให้ Buenos Aires ประเทศอาร์เจนติน่า ในฐานะที่เป็นเมืองพันธมิตร (Partner City) แห่งแรก และเป็นสาขาที่ 4 ของ Art Basel

20 กว่าปีที่ผ่านมามีภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่ถูกบันทึกไว้ซึ่งก็คือ Art Taipei จัดขึ้นครั้งแรกในปี 1992 แต่ในปัจจุบันดูเหมือนว่า จะมีงานแสดงศิลปะเกิดขึ้นมากมายในทุกๆ เมืองหลวงของภูมิภาคนี้ หรือแม้แต่ในบางเมืองก็มีการจัดงานแสดงศิลปะที่หลากหลายรูปแบบ เช่นเดียวกับประเทศ ฮ่องกง ที่มีการจัดงานแสดงศิลปะทั้งหมด 6 งาน รวมถึง Art HK ซึ่งเป็นงานแสดงศิลปะที่สำคัญที่สุดในภูมิภาคเอเชีย งานแสดงศิลปะไม่ใช่เป็นแค่เพียงธุรกิจที่

กำลังขยายใหญ่ในเอเชียหากแต่เมืองใหญ่ๆ เล็งเห็นศักยภาพแล้วว่างานแสดงศิลปะนี้สามารถขับเคลื่อนวัฒนธรรม และสร้างตัวตนที่สามารถพัฒนาวงการศิลปะเอเชียไปสู่ระดับโลกได้ ถึงแม้ว่าจะมีงานแสดงศิลปะเกิดขึ้นในหลายๆ เมืองนั้นจะพยายามที่จะเป็นผู้นำเทรนด์ของศิลปะเอเชีย แต่ก็มีเพียง 2 ประเทศเท่านั้นที่ดูเหมือนว่าจะทำได้สำเร็จ ก็คือ ฮองกง และ สิงคโปร์

ถึงแม้ว่างานแสดงศิลปะทั้งสองงานนี้จะวางตัวว่าเป็นผู้นำในภูมิภาคเอเชีย ความสัมพันธ์กับงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์รูปแบบใหม่นี้เข้ามามีบทบาทอย่าง Art Stage ที่บริหารโดยรัฐบาลสิงคโปร์ เกิดขึ้นมาสามปีก่อนจะมี Art HK ที่จัดขึ้นครั้งแรกในปี 2008 ซึ่งทำให้วงการศิลปะเจริญรุ่งเรืองมาก เหมือนเป็นการก้าวออกจากประตูสู่เมืองจีน ด้วยงานมหกรรมแกลเลอรีนานาชาติของประเทศจีน (China International Gallery Exposition) ในปี 2004 ต่อมาจึงเกิดงานแสดงศิลปะคู่แข่งที่ตามมา Art Beijing ในปี 2006 ไร่เรียกกันก็เกิดงานแสดงที่ เชียงไฮ้ ในปี 2007 และมีการคาดหวังเป็นอย่างมากกับงานแสดงศิลปะในรูปแบบใหม่นี้ SH Contemporary ซึ่งดูแลและบริหารจัดการโดย Lorenzo Rudolf ซึ่งเป็นผู้อำนวยการของงานแสดงศิลปะชื่อดังระดับโลกอย่าง Art Basel และยังเป็นผู้ก่อตั้ง Art Basel Miami Beach อีกด้วย แต่หลังจากที่มีการเปิดตัวครั้งแรกอย่างเข้มข้น งานแสดงศิลปะนี้ก็มาถึงครั้งที่สาม และดูเหมือนว่าจะมีความคงที่ และ ชื่อเสียงกับคุณภาพ ก็ค่อยๆ ตกต่ำลงเรื่อยๆ ในขณะที่ Art Taipei ก็มีความแข็งแรงขึ้นเรื่อยๆ และมีการบันทึกสถิติยอดขายที่ดีที่สุดในปีที่ผ่านมา ซึ่งก็พิจารณาถึงผู้เล่นที่อยู่ในภูมิภาคมากกว่าที่จะเป็นระดับโลก โตเกียว และกรุงโซล ก็มีงานแสดงศิลปะที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน แต่จะเน้นขอบเขตภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่

ข้อได้เปรียบที่ ฮองกง และ สิงคโปร์มีในขณะที่เมืองอื่นๆ ไม่มีก็คือโครงสร้างการเสียภาษีแบบปลอดภาษีนำเข้าผลงานศิลปะนั่นเอง ในขณะที่ทางจีนแผ่นดินใหญ่นั้นมีภาษีสำหรับงานศิลปะสูงถึง 34% และทั้งสองประเทศนี้จึงเป็นศูนย์กลางของธุรกิจนี้ ด้วยการแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของระบบขนส่งทางเรือ และ ความได้เปรียบด้านพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งเปรียบเหมือนเป็นประตูสู่ประเทศจีนและ ภูมิภาคเอเชียตะวันออก ในขณะที่ฮองกงได้ถูกจัดอันดับอยู่ในลำดับที่สามของตลาดการประมูลศิลปะที่ใหญ่ที่สุดในโลก รองลงมาจาก นิวยอร์ก และ ลอนดอน

ตลาดศิลปะฮองกงส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดใน Art Fair HK ซึ่งตั้งขึ้นในปี 2008 เพื่อดึงดูดความสนใจของนักลงทุนในฮองกงซึ่งเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับนักลงทุนด้านศิลปะที่กำลังขยายตัวของจีนและนักลงทุนตะวันตกที่มีชื่อเสียงในด้านศิลปะจีนร่วมสมัย เนื่องจากงานแสดงศิลปะ Art HK นั้นเป็นแบบแผนที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก มียอดแกลเลอรีผู้เข้าร่วมเพิ่มขึ้นจาก 100 แกลเลอรีผู้เข้าชม 20,000 คน ที่จัดเป็นครั้งแรกในปี 2008 เพิ่มขึ้นไปถึง 266 แกลเลอรีที่เข้าร่วม และมียอดผู้เข้าชมถึง 67,000 คน ในปีสุดท้ายที่จัด (ก่อนจะถูกซื้อไปโดย Art Basel) บริษัทยักษ์ใหญ่อย่าง MCH Group ซึ่งเป็นเจ้าของงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์อันดับหนึ่งของโลกอย่าง Art Basel และ Art

Basel Miami Beach ได้ตัดสินใจที่จะปักหลักลงทุนในงานแสดงศิลปะ Art HK ในปี 2011 ซึ่งเป็น การบรรจุความเป็นเอเชีย และกลืนอายุแบบเอเชียตะวันออกเข้าไปในตลาดศิลปะโลก ต่อมาได้ เปลี่ยนมาเป็น Art Basel Hong Kong เป็นงานแสดงศิลปะที่ได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จ ตั้งแต่ครั้งแรกที่จัดแสดง ผู้บริหาร Magnus Renfrew ได้บอกว่า จะมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ที่มีการวางแผนไว้สำหรับการเปิดตัวงานแสดงศิลปะ Art Basel Hong Kong เป็นปีแรก ผลงานศิลปะ นั้นมีการแบ่งสัดส่วนเป็น 50-50 ระหว่าง ตะวันตก และ เอเชีย อย่างไรก็ตาม ชื่อเสียงที่เปรียบเสมือน ตราสินค้าของ อาร์ต บาเซิล นั้นจะดึงดูดผลงานศิลปะที่มีคุณภาพ และมีมูลค่ามหาศาลมากขึ้นอย่าง แน่นนอน²⁹

ซึ่งการปรากฏตัวของ Art Basel Hong Kong ที่เปิดตัวอย่างยิ่งใหญ่เป็นแรงผลักดันที่ กระตุ้นให้เกิดกระแสศิลปะทั่วทั้งเกาะฮ่องกง การแสดงประจำปีที่ดำเนินงานในวันช่วงสุดสัปดาห์ สุดท้ายของเดือนมีนาคมนี้ กลายเป็นหัวใจสำคัญของประเทศฮ่องกงที่ต้องบรรจุลงไปปฏิทินศิลปะ และตั้งให้เป็นเดือนแห่งศิลปะประจำปีของฮ่องกง (Hong Kong Art Month) ความสำเร็จของงาน แสดงศิลปะนี้ทำให้งานแสดงศิลปะอื่นอย่างเช่น Art Central จัดขึ้นตรงกับเวลาของ Art Basel Hong Kong พอดี แต่มุ่งเน้นไปที่ผลงานศิลปะในภูมิภาคเอเชียเป็นหลัก รวมถึงเทศกาลศิลปะ หรือ กิจกรรมศิลปะที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันทั่วทั้งเกาะฮ่องกง

โครงสร้างและรูปแบบการจัดงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ ART BASEL HONG KONG³⁰

งานแสดงศิลปะ Art Basel Hong Kong จัดขึ้นที่ศูนย์การประชุมและนิทรรศการ Hong Kong Convention & Exhibition Centre (HKCEC) ตั้งอยู่ในย่านธุรกิจที่สำคัญใน Wan chai ซึ่งจะ จัดขึ้นในช่วงระหว่างอาทิตย์สุดท้ายของเดือนมีนาคมของทุก ๆ ปี

²⁹ Justin Bergman, Asian Art-Fair Boom: Hong Kong and Singapore Compete for Cultural Top Slot, accessed April 10 2018, available from, <http://world.time.com/2013/01/21/asias-art-fair-boom-hong-kong-and-singapore-compete-for-cultural-top-slot/>

³⁰ การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ เก็บข้อมูลจากงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ Art Basel Hong Kong ในปี 2017 และ ปี 2019

ภาพที่ 32 Hong Kong Convention & Exhibition Centre (HKCEC) ,2019

ที่มา: ผู้วิจัย

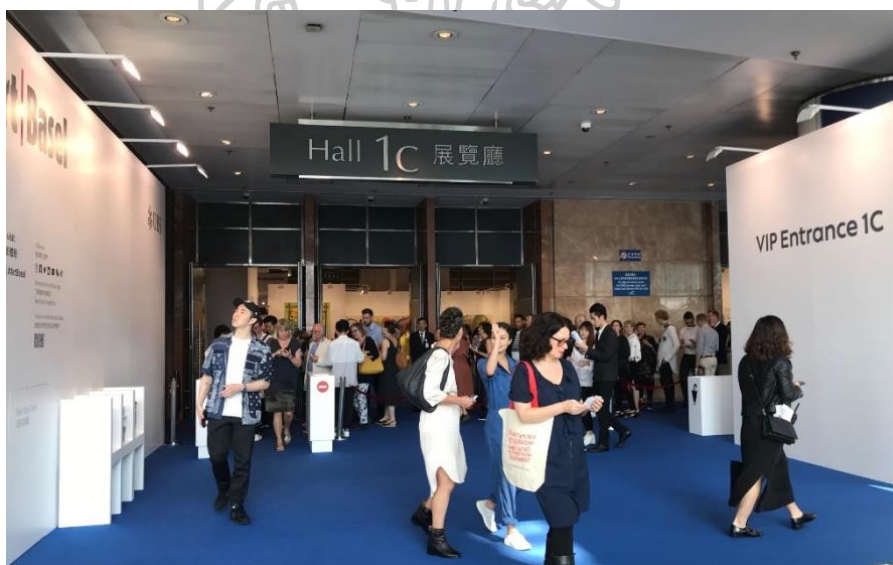
การเข้าถึงพื้นที่

การเดินทางมาที่ศูนย์การประชุม HKCEC นั้นสามารถเข้าถึงได้โดยระบบขนส่งมวลชน ซึ่งระบบขนส่งของฮ่องกงนั้นมีระเบียบ และ ง่ายต่อการเชื่อมต่อไม่ว่าจะเป็นการเดินทางด้วยรถบัสประจำทาง รถรางที่วิ่งผ่านจุดสำคัญของใจกลางเมือง รถไฟฟ้าใต้ดินที่สามารถเชื่อมโยงทุกพื้นที่ในฮ่องกง และ เรือที่ข้ามไปมาระหว่าง เกาะลันเตา ซึ่งเป็นฝั่งสนามบิน และ เกาะเกาลูนที่เป็นย่านการค้าสำคัญ การเดินทางจึงสะดวกสบาย หากเริ่มต้นที่สถานี Central ซึ่งอยู่ใจกลางเมืองและเป็นจุดเชื่อมต่อของการเดินทางอยู่ในบริเวณหน้าอ่าวฮ่องกงก็สามารถเดินเรียบชายฝั่งไปยังศูนย์ประชุมภายในเวลา 15 นาที

วันและเวลาที่จัดงาน

วัน และ เวลาที่เปิดให้ชมจะมีขึ้นในช่วงปลายเดือนมีนาคมของทุกปี และแบ่งออกเป็นรอบเวลาได้ 3 รอบ คือรอบสำหรับบุคคลพิเศษ (VIP) ที่จะต้องได้รับเชิญเท่านั้น และสามารถเข้าเข้าได้ 2 วันก่อนเปิดให้สาธารณะเข้าชม รอบปฐมทัศน์ หรือในช่วงเวลาของการเปิดงาน (จำหน่าย) และรอบสาธารณะสำหรับผู้ชมทั่วไปที่ซื้อบัตรเข้าชมจะเข้าชมได้ทั้งหมด 3 วัน (จำหน่าย) และบัตรพิเศษจำหน่ายให้บุคคลทั่วไปที่สนใจ สามารถเข้าได้ตั้งแต่วันแรกที่เปิดให้แขกพิเศษเข้า โดยมีรายละเอียด

การซื้อบัตรชี้แจงอยู่บนเว็บไซต์ของ Art Basel อย่างละเอียดทั้งราคา และ เงื่อนไขการเข้างานในแต่ละประเภทของบัตรอย่างครบถ้วน ในปีนี้บัตรเข้างานจำหน่ายหมดอย่างรวดเร็วเหลือเพียง 30 % สำหรับการจำหน่ายที่หน้างานเท่านั้น และเปิดจำหน่ายในวันแรกที่เปิดสู่สาธารณะเท่านั้น เวลาบ่ายโมงเป็นต้นไป การเปิดเข้าชมในวันแรกของรอบปฐมทัศน์ที่จะเชิญเฉพาะบุคคลพิเศษ (VIP) ที่มีความสำคัญหรือเป็นผู้สนับสนุนของงานนี้ ผู้ที่สามารถเข้าชมในวันนี้จะต้องมีบัตร VIP หรือ หากเป็นนักสะสมที่ไม่ได้ถูกเชิญ ก็สามารถซื้อบัตรเข้าชมในรอบปฐมทัศน์นี้ได้ ซึ่งจะเปิดให้ชมเป็นเวลา 2 วัน ก่อนวันเปิดสู่สาธารณะ มีการแยกทางเข้างานสำหรับแขกพิเศษอย่างชัดเจน และพื้นที่พักผ่อนที่อำนวยความสะดวกให้กับแขกพิเศษอย่างน่าประทับใจ แม้ว่าราคาบัตรพิเศษนี้จะมีราคาสูงแต่สำหรับกลุ่มนักลงทุนที่มีศักยภาพในการซื้องานศิลปะในราคาหลายล้านดอลลาร์สหรัฐคงจะไม่เป็นปัญหา และจะเป็นสะดวกในการเดินทางได้อย่างเพลิดเพลิน วันปฐมทัศน์นี้จะมีการนำชมพิเศษสำหรับแขกวีไอพีอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้รับสิทธิพิเศษจากรายการอื่นๆ เช่น การจองที่นั่งพิเศษสำหรับการชมภาพยนตร์ หรือ รถรับส่งเพื่อที่จะมาชมงาน

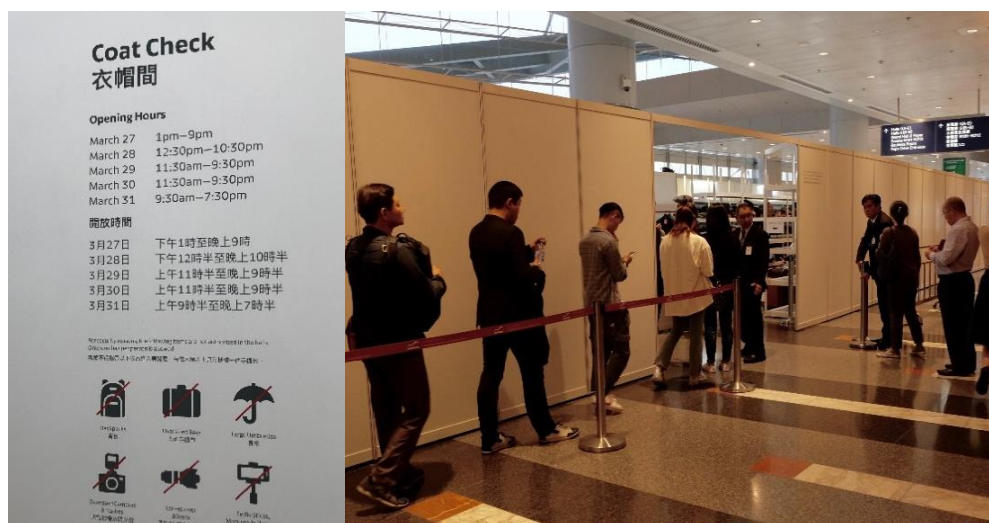
ภาพที่ 33 ทางเข้าโถงจัดแสดงหลัก (Hall 1) ของแขกพิเศษ VIP
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

ภาพที่ 34 ภาพตัวอย่างการนำชม
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

กฎระเบียบในการเข้าชม

ในการเข้าชมงานผู้ชมจะต้องศึกษากฎระเบียบข้อบังคับของการชมงานก่อน ซึ่งจะมีแจ้งอยู่บนเว็บไซต์ของ Art Basel โดยในปี 2019 มีการเน้นมาตรการการเข้าชมที่เข้มงวดขึ้น ในการเข้าชมจะไม่สามารถนำกระเป๋าใบใหญ่เกินขนาดที่กำหนดเข้าภายในงาน โดยจะมีเจ้าหน้าที่คอยตรวจเช็คตั้งแต่ทางเข้าอาคารและแนะนำให้ไปที่จุดฝากสัมภาระ (Coat Check) ในบริเวณนิทรรศการจะห้ามนำกล้องถ่ายรูปเข้าไป หากประสงค์จะนำเข้าไปในงานจะต้องได้รับอนุญาต หรือ เป็นสื่อมวลชนเท่านั้น การถ่ายภาพทางผู้จัดงานอนุญาตให้ถ่ายภาพได้ แต่ต้องไม่เป็นการรบกวนผู้อื่นในงาน ทั้งส่วนของบูธจัดแสดงของแกลอรี และ ผู้ชม และจะต้องไม่เป็นการนำเอาภาพไปใช้ในเชิงพาณิชย์

ภาพที่ 35 ห้องฝากสัมภาระ
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

เมื่อเข้าสู่ภายในงานแสดงจะมีจุดประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับผลงานศิลปะในที่อยู่
ในบูธจัดแสดง และแผนผังแสดงตำแหน่งของแกลเลอรีต่างๆ ห้องแสดงนิทรรศการสำหรับจัดแสดงของ
Art Basel Hong Kong นั้นจะมีทั้งหมด 2 ที่ด้วยกันคือ โถงนิทรรศการ 1 และ โถงนิทรรศการ 3 โดย
รายละเอียดทั้งหมดจะแสดงอยู่ในแผงผังพื้นที่จัดแสดง

ภาพที่ 36 ป้ายแสดงผังนิทรรศการ
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

การแบ่งสัดส่วนของพื้นที่จัดแสดง (Sectors)

การแบ่งสัดส่วนของพื้นที่จัดแสดงออกเป็น Sector นั้นมีการปรับเปลี่ยน อาจจะมีการเพิ่ม Sector ใหม่เพื่อความน่าสนใจและดึงดูดผู้ชม หรือลด Sector ลงในปีนั้นๆ ขึ้นอยู่กับแนวคิดและการจัดการของกลุ่มผู้บริหารในแต่ละปี โดยมีโครงสร้างของรูปแบบการแบ่งสัดส่วนนั้นจะมีลักษณะที่เหมือนกับ Art Basel ต้นฉบับในรูปแบบการจัดแสดง แต่มีแนวคิดหรือเนื้อหาของแต่ละ Sector คล้ายคลึงกันแต่ใช้ชื่อที่ต่างกัน เช่น Unlimited คือพื้นที่สำหรับนำเสนอผลงานที่มีขนาดใหญ่ และจะติดตั้งอยู่บริเวณนอกบูธจัดแสดงเหมือนกับ Encounters ของ Art Basel Hong Kong ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายกัน เป็นต้น โดยในปี 2013 ซึ่งเป็นปีแรกที่จัดขึ้น Art Basel Hong Kong มีเพียง 3 Sector หลักในการจัดแสดงเท่านั้น คือ Galleries Discoveries และ Insights

ในแต่ละ Sector นั้นจะมีการจัดแสดงอยู่ในบูธจัดแสดงของแต่ละแกลเลอรี ซึ่งจะมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานสากลของงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ ไฟล์สีขาวส่องสว่างทั้งโรงจัดนิทรรศการ เพื่อให้มองเห็นผลงานศิลปะที่อยู่ในสถานะสินค้าได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะมีการจัดไฟที่ต่างออกไปจากการแสดงนิทรรศการในแกลเลอรีหรือพิพิธภัณฑ์ที่มักจะมีค่านิ่งถึงบรรยากาศที่ส่งผลต่ออารมณ์ของผลงานศิลปะเป็นหลัก ในแต่ละบูธจัดแสดงจะต้องมีผู้จัดการแกลเลอรีอยู่ประจำบูธของตัวเองเสมอเพื่อให้ข้อมูลกับผู้สนใจผลงานที่ตนนำมาเสนอ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนผลงานที่ถูกจัดแสดงในแต่ละ Sectors ตั้งแต่ปี 2015 - 2019 ได้ดังนี้

Sectors	2015	2016	2017	2018	2019
Galleries	1,733	2,389	2,533	2,373	2,708
Insights	400	468	357	263	227
Discoveries	227	150	184	210	155
Encounters	-	14	17	12	13
Film	-	-	30	50	17
Kabinett	-	-	19	-	21
ผลงานศิลปะทั้งหมด (ขึ้น)	2,360	3,021	3,140	2,906	3,141

จากตารางแสดงจำนวนผลงานที่จัดแสดงในแต่ละ Sector จะเห็นถึงภาพรวมของการเพิ่มขึ้นและลดลงของจำนวน Sector และจำนวนผลงานศิลปะที่สอดคล้องกัน โดยแบ่งออกเป็นส่วนนำเสนอต่าง ๆ ดังนี้

Galleries Sector เป็นส่วนสำคัญในการจัดนิทรรศการหลักของงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ Art Basel Hong Kong นำโดยแกลเลอรีศิลปะเชิงพาณิชย์ชั้นนำจากทั่วโลกเพื่อแสดงศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) และศิลปะร่วมสมัย (Contemporary Art) นำเสนอและจัดแสดงผลงาน

ศิลปะจากศตวรรษที่ 20 และ 21 เท่านั้น ประเภทของผลงานที่นำมาจัดแสดงได้แก่ ภาพจิตรกรรม ภาพร่าง ประติมากรรม ศิลปะการจัดวาง ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย วิดีโอและศิลปะดิจิทัล เพื่อให้ Sector นี้มีคุณภาพสูงที่สุด สำหรับแกลอรีที่เข้าร่วมจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 3 ปีเป็นอย่างน้อยและมีความเชี่ยวชาญในงานศิลปะที่เป็นต้นฉบับผลงานจริงตามกฎหมายข้อบังคับแล้วคณะกรรมการคัดเลือกศิลปะสำหรับ Art Basel Hong Kong เลือกแกลอรีในส่วนนี้ตามแผนงานโดยรวมซึ่งจะมีการกำหนดจำนวนของผู้เข้าร่วมในแต่ละปี ศิลปะที่จัดแสดงในงานต้องสร้างขึ้นตั้งแต่ปี 1900 เป็นต้นไป ในการจัดแสดงของแกลอรีจะนำเสนอผลงานในบูธจัดแสดงที่ทางผู้จัดได้เตรียมไว้ให้อย่างเรียบร้อย ตั้งอยู่ในห้องโถงนิทรรศการที่ 1 และ 3 แกลอรีที่ผ่านการคัดเลือกเข้าร่วมแล้วก็ยังสามารถสมัครในส่วนของ Sector อื่นได้อีกด้วย

ภาพที่ 37 ภาพภายในโถงนิทรรศการ
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

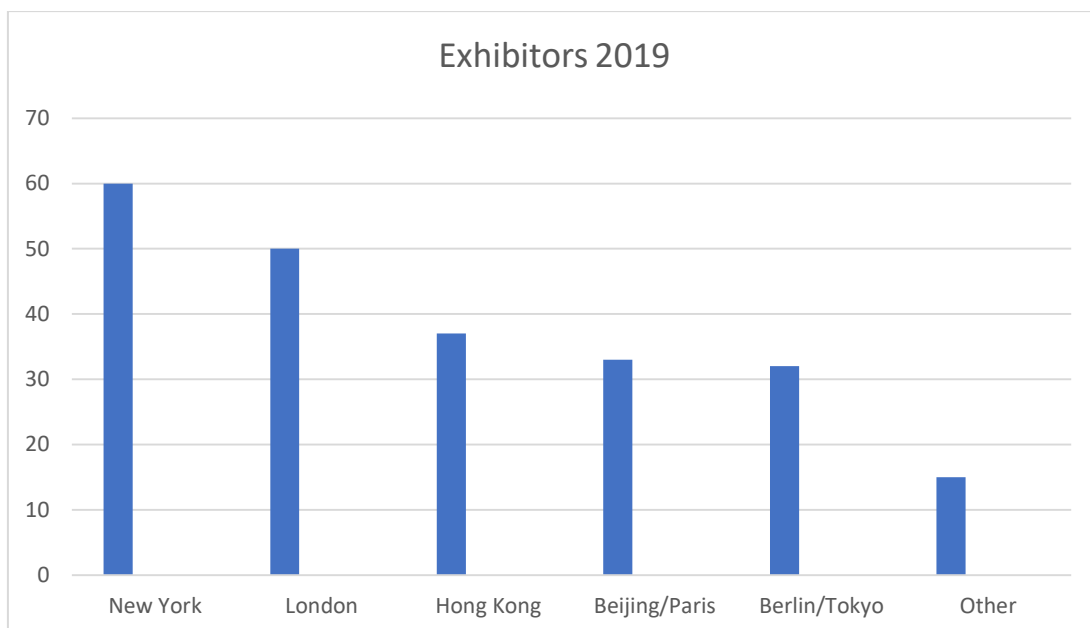

ภาพที่ 38 ภาพการจัดแสดงในส่วนของ Galleries
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนแกลอรี และ ประเทศที่เข้าร่วมตั้งแต่ปี 2015 ถึงปี 2019

ปีที่จัดแสดง Edition	จำนวนแกลอรี Galleries	จำนวนประเทศที่เข้าร่วม Countries
2015	233	37
2016	239	35
2017	242	34
2018	248	32
2019	242	35

จากตารางแสดงจำนวนแกลอรีที่จัดแสดงในแต่ละปี แสดงให้เห็นว่ามีการกำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมอย่างชัดเจน จากสถิติตัวเลขที่คงที่อยู่ในระดับเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

ภาพที่ 39 แผนภูมิแสดงสัดส่วนของประเทศเจ้าของแกลเลอรีที่เข้าร่วมที่มีจำนวนเยอะที่สุด

จากแผนภูมิแสดงสัดส่วนของประเทศเจ้าของแกลเลอรีที่เข้าร่วมจะเห็นได้ว่า 3 ประเทศที่มีสัดส่วนเยอะที่สุดนั้นคือประเทศที่มีตลาดการซื้อขายศิลปะใหญ่ที่สุดในโลก ล้วนเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการซื้อขายงานศิลปะที่สูง และมีอิทธิพลต่อวงการศิลปะโลกแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพของการจัดงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์แห่งนี้ที่สามารถดึงดูดแกลเลอรีชั้นนำมารวมตัวกันในฮ่องกง จนทำให้วงการศิลปะเอเชียเป็นที่อยู่ในสายตาคนทั้งโลก และหมายถึงงานที่พวกเขานำมาจัดแสดงนั้นจะต้องเป็นงานที่มีมูลค่าที่สูงอีกด้วย

ภาพที่ 40 ผลงานศิลปะที่จัดแสดงอยู่ในส่วนของ Galleries
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

ภาพที่ 41 ผลงานศิลปะที่จัดแสดงอยู่ในส่วนของ Galleries
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

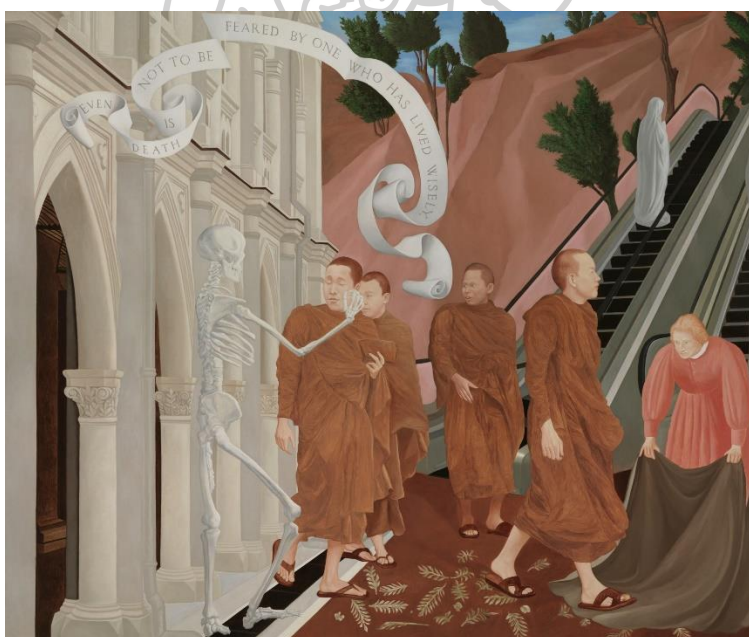
Insights Sector นั้นจัดขึ้นเฉพาะฮ่องกงเท่านั้น เป็นการนำเสนอโครงการที่คัดสรรอย่างละเอียดโดยมุ่งเน้นไปที่ศิลปินจากเอเชีย และภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ครอบคลุมถึงตุรกี และนิวซีแลนด์ รวมถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอินเดีย ในส่วนของ Sector นี้ยังช่วยให้ศิลปินได้สร้างสรรค์ผลงานที่ลึกซึ้งมากขึ้นโดยการสร้างสรรค์ผลงานที่มีการแสดงออกผ่านมุมมองวัฒนธรรมที่หลากหลายของภูมิภาค ผ่านรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ และเรื่องราวที่ซับซ้อนของประวัติศาสตร์ศิลปะอันยาวนาน ตั้งแต่ปี 1900 จนถึงปัจจุบัน นำเสนอในแง่มุมมองที่ลึกซึ้งจากการตีความของศิลปิน ในการจัดแสดงในส่วนของพื้นที่นี้จะจัดขึ้นในพื้นที่ของโถงนิทรรศการหลักเหมือนกับ Galleries แต่จะมีการแยกพื้นที่เป็นส่วนหนึ่งของ Insights ตลอดทั้งแถว และจะมีป้ายขนาดใหญ่แสดงถึงจุดที่ตั้งเพื่อให้ผู้ชมในงานที่เดินอยู่จะได้เห็นถึงอาณาบริเวณของ Sector นี้ และจะมีป้ายที่ติดอยู่ภายใต้ชื่อแกลเลอรีเป็นสีที่เป็นสัญลักษณ์ของ Insights Sector เพื่อแยกออกจาก Sector อื่นๆ ได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 42 ด้านหน้าทางเข้าส่วนของพื้นที่จัดแสดง Insights
ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของจำนวนผลงานใน Insights นั้นลดลงกว่าครึ่งจากปี 2015 จนถึง 2019 อาจเป็นเพราะว่าในช่วงปีแรกนั้นมีเพียง 3 พื้นที่จัดแสดงเท่านั้น หลังจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่จัดแสดงจึงทำให้ผลงานศิลปะในส่วนนี้ลดลงไป แต่ยังคงอยู่ในสัดส่วนที่รองลงมาจากพื้นที่หลักอย่าง Galleries

เป็นที่น่าสังเกตว่าในปี 2019 มีการแนะนำศิลปินจำนวนมากที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก อย่างเช่น Cheong Soo Pieng (Asia Art Center) เป็นผู้ก่อตั้งศิลปะแนวทง Nanyang ที่มีความเคลื่อนไหวอยู่ในประเทศสิงคโปร์ในช่วงหลังสงครามโลกและเป็นศิลปินเอเชียที่มีความก้าวหน้าและสำคัญที่สุดแห่งศตวรรษที่ 20 และ Tishan Hsu เป็นบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสร้างสรรค์ผลงาน ในแวดวงศิลปะแห่งเมืองนิวยอร์กในปี 1980 และศิลปินไทยที่กำลังมีชื่อเสียงและน่าจับตามองอย่าง นที อดุลฤทธิ์ ก็ได้แสดงในส่วนของพื้นที่นี้เช่นกัน มีการนำเสนอเรื่องราวของความสัมพันธ์ระหว่างการล่าอาณานิคมของชาวตะวันตกและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานในลักษณะการวาดภาพในลักษณะรูปถ่ายผสมผสานกับเทคนิคดั้งเดิมแบบตะวันตก ภาพลักษณ์ของวัตถุที่มีหลากหลายในผลงานของเขาซึ่งแฝงไปด้วยนัยยะสำคัญถึงสภาพสังคมปัจจุบัน และการเมือง โดยเล็งเห็นจุดเด่นในเรื่องของการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประวัติศาสตร์เฉพาะที่มีจากตัวศิลปิน และมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะผลักดันศิลปินที่มีความสามารถให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ ในแง่นี้ อาจเป็นเพราะว่าความต้องการของนักสะสม และนักลงทุนที่สนใจในศิลปินรุ่นใหม่

ภาพที่ 43 Natee Utarit , *The Man Without Past* ,2018 แกะเลอรี Richard Koh Fine Art,[Painting]
ที่มา: “Art Basel, 2019,” accessed April 10 ,2019 ,available from,
<https://www.artbasel.com/catalog/artwork/78243/Natee-Utarit-The-Man-without-Past>

Discoveries Sector เป็นพื้นที่ของการแนะนำศิลปินรุ่นใหม่ที่จะเริ่มก้าวเข้ามาสู่วงการ หรือ เวทีศิลปะระดับนานาชาติ และเชื่อมต่อผู้ชมกับศิลปินสมัยใหม่และร่วมสมัย แกลเลอรีชั้นนำต่างๆ ที่มาจากทั่วทั้งภูมิภาคนำเสนอผลงานที่น่าสนใจที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่โดยเฉพาะสำหรับการแสดงใน Art Basel Hong Kong เท่านั้นโดยศิลปินในสังกัดแกลเลอรีของพวกเขา ซึ่งพื้นที่จัดแสดงของ Sector นี้มีลักษณะ จัดแสดงอยู่ภายในบูธจัดแสดง ซึ่งจะมีการจัดระเบียบพื้นที่ให้อยู่ในบริเวณเดียวกัน ทอดยาวตลอดทางเดิน และจะมีป้ายแสดงพื้นที่ของ Discoveries ขนาดใหญ่เพื่อบอกจุดที่ตั้งอย่างชัดเจน

ภาพที่ 44 การจัดระเบียบพื้นที่จัดแสดงในส่วนของ Discoveries

ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

ภาพที่ 45 Lu Yang, 2019 แกะเลอรี Société ,Prints & Multiples ,Backlit tension display, aluminum frame, LED light system

ที่มา : Alina Cohen , “The Ten Best Booth at Art Basel in Hong Kong,” accessed April 10 ,2019 ,available from, <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-10-best-booths-art-basel-hong-kong-03-27-19>

Kabinett Sector ผู้แสดงที่เข้าร่วมในส่วนของพื้นที่นี้เป็นการนำเสนอนิทรรศการที่คัดสรรโดยภัณฑารักษ์ ในพื้นที่ที่กำหนดให้ภายในบูธจัดแสดงของแกลเลอรี แนวคิดของภัณฑารักษ์ใน Sector นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเน้นมุมมองที่หลากหลายผ่านการจัดนิทรรศการกลุ่มโดยมีใจความการนำเสนอผลงานทางประวัติศาสตร์ศิลปะ และการแสดงเดี่ยวสำหรับศิลปินหน้าใหม่ดาวรุ่ง หลังจากประสบความสำเร็จในการเปิดตัวเมื่อปี 2017 Kabinett Sector ของ Art Basel Hong Kong นั้นจะจัดแสดงนิทรรศการ 19 โครงการที่มุ่งเน้นเนื้อหาเฉพาะเรื่องซึ่งรวมถึงการจัดนิทรรศการเดี่ยว หรือจับคู่โดยศิลปินทั้งที่จัดตั้งขึ้น และศิลปินที่เกิดขึ้นใหม่ ในปี 2018 นั้นมีการลด Sector นี้ลงไปและได้กลับมาใหม่ในปี 2019 โดยมีการมุ่งเน้นที่จะนำเสนอผลงานของศิลปินเอเชียเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 46 Joan Miró ,Figures devant la lune, 1942 แกะเลอรี Galerie Lelong & Co. ,[Work on Paper]
 Pastel, gouache, wash, brush and ink, pencil on paper
 ที่มา: “Art Basel,2019,” accessed April 10 ,2019 ,available from,
<https://www.artbasel.com/catalog/artwork/81425/Joan-Mir%C3%B3-Figures-devant-la-lune>

Encounters Sector เป็นการนำเสนอผลงานประติมากรรม และงานศิลปะจัดวางขนาดใหญ่โดยศิลปินชั้นนำจากทั่วโลก Encounters เปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมได้เห็นผลงานที่อยู่เหนือพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการศิลปะแบบดั้งเดิมโดยการนำเสนอในสถานที่ที่โดดเด่นตลอดทั้งห้องโถงนิทรรศการภายใต้การดูแลโดย Alexie Glass-Kantor และการแข่งขันได้รับการสนับสนุนโดย MGM Resorts Art & Culture.Fil การจัดแสดงจะอยู่ในพื้นที่ส่วนกลางของห้องโถงนิทรรศการหลัก เมื่อผ่านประตูทางเข้าสู่ภายในนิทรรศการจะพบกับผลงานในส่วนของ Encounters เป็นอย่างแรก ขนาดที่ใหญ่โต และ เทคนิคที่น่าสนใจนี้สร้างความประทับใจและความตื่นตัวให้กับผู้ชมได้เป็นอย่างดี และเป็นที่น่าสนใจในปี 2019 มีการนำเสนอผลงานผ่านแนวความคิดที่มีความน่าสนใจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ของโลกในปัจจุบัน มีการนำเสนอผลงานจาก 12 ศิลปินที่มาจาก 15 ประเทศทั่วโลก และมีลูกเล่นกับมุมมองการสื่อสารระหว่างวัย โดยการกำหนดอายุศิลปินที่เกิดเร็วที่สุดในช่วงทศวรรษที่ 1960 ไปจนถึง ชั่วที่สุดในช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ตัวอย่างเช่นผลงานจากศิลปินเกาหลีใต้ Lee Bul ซึ่งมีการนำเอาเนื้อหาจากนิยายวิทยาศาสตร์(Sci-fi) ในรูปแบบสมัยใหม่ และเป็นการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสังคมยูโทเปีย บอลลูนของ Lee Bul “Willing to be Vulnerable-Metalize Balloon” ที่ค้นหาความเป็นไปไม่ได้ของยูโทเปียด้วยเรือเหาะของสมัยที่มีภัยพิบัติ Hindenburg ในปี 1937

ภาพที่ 47 Lee Bul “Willing to be Vulnerable-Metalize Balloon” Galerie Thaddaeus Ropac, Lehmann Maupin, PKM Gallery, Installation Nylon taffeta cloth, polyester with aluminum foil, fan, electronic wiring
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

ภาพที่ 48 Zhao Zhao , In Extremis, 2018 , Tang Contemporary Art, Installation: Brass, Stainless Steel, Black iron, Blue steel, asphalt
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

Film Sector ในส่วนของ Sector นี้จะเป็นการนำเสนอ โปรเจกต์ที่มีการคัดเลือกโดยภัณฑารักษ์ เป็นการนำเสนอรายการที่น่าสนใจของวิดีโอ และการฉายภาพยนตร์รอบพิเศษโดยศิลปิน และหากว่าเป็นภาพยนตร์พิเศษจะต้องทำการสำรองที่นั่งก่อนเข้าชม โดยสามารถสำรองที่นั่งได้ที่ ticketflap.com/artbaselfilm หรือ ผู้ชมที่ถือบัตรพิเศษ หรือ บัตรเข้างานแบบ VIP ก็จะได้รับสิทธิพิเศษในการสำรองที่นั่ง โดยสถานที่ฉายภาพยนตร์นั้นจะมีทั้งที่จัดแสดงในส่วนของบูธจัดแสดงภายในโถงนิทรรศการ และที่อยู่ภายนอกพื้นที่จัดแสดง

ภาพที่ 49 Gong Yuan, Scented Air.The Stroll, 2012-2018, แกเลอรี Tang Contemporary Art , Video/Film
ที่มา : “Art Basel,2019,” accessed April 10 ,2019 ,available from,
<https://www.artbasel.com/catalog/artwork/81953/Gong-Yuan-Scented-Air-The-Stroll>

ภาพที่ 50 Chang Chien-Chi,AZMA,2017 Chi-Wen Gallery ,Video Film
ที่มา: “Art Basel,2019,” accessed April 10 ,2019 ,available from,
<https://www.artbasel.com/catalog/artwork/81954/Chang-Chien-Chi-AZMA>

และเป็นที่น่าสังเกตในปี 2019 นี้เนื้อหาส่วนใหญ่ของภาพยนตร์มักจะแฝงไปด้วยเรื่องราวเสียดสีสังคม การเมือง หรือเหตุการณ์ที่มีสถานการณ์รุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่นเหตุการณ์การอพยพของผู้ลี้ภัยชาวซีเรีย เป็นต้น

Magazines สิ่งพิมพ์ หรือ หนังสือศิลปะจากทั่วโลกจัดแสดงนิทรรศการ ในแท่นวางนิทรรศการแบบเดี่ยว หรือบูธจัดแสดงรวม บรรณาธิการ และผู้จัดพิมพ์มักเข้าร่วมการแสดงผล และตัวแทนนิทรรศการจำนวนมาก เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอผ่านโปรแกรม Conversations ซึ่งเป็นการสนทนา บรรยาย และการอภิปราย ที่ Art Basel จัดขึ้นโดยสมาชิกที่โดดเด่นของโลกศิลปะ พื้นที่ของการนำเสนอนิทรรศการต่างๆ จะอยู่ภายนอกห้องจัดแสดง เรียงแถวยาวตลอดทางเดินก่อนเข้างาน

ภาพที่ 51 ร้านหนังสือ Kelly & Walsh

ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

ภาพที่ 52 (บน-ล่าง) บูธจัดแสดงและประชาสัมพันธ์นิตยสารที่เข้าร่วมรายการตั้งอยู่ด้านนอกทางเข้านิทรรศการหลัก
ที่มา : ผู้วิจัย (2019)

Conversations Sector ในส่วนของ Sector นี้ ทาง Art Basel เป็นเจ้าภาพการสนทนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับฉากศิลปะร่วมสมัยระดับโลก Conversations นำเสนอเวทีสำหรับการสนทนาที่เต็มไปด้วยพลังความคิดสร้างสรรค์ระหว่างสมาชิกที่โดดเด่นของโลกศิลปะนานาชาติ แต่ละคนเสนอมุมมองที่เป็นเอกลักษณ์ของพวกเขาในการผลิตรวบรวมและจัดแสดงผลงานศิลปะ ซึ่งโปรแกรมการสนทนาประกอบด้วย Artist Talks การอภิปรายจากเหล่าคณะกรรมการ และการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างคนจากหลากหลายกลุ่ม

ภาพที่ 53 การอภิปราย หรือ สนทนาในโปรแกรมของ Conversations

ที่มา: “Art Basel, 2019,” accessed April 10, 2019, available from, <https://www.artbasel.com/hong-kong/the-show>

ผลงานศิลปะที่จัดแสดง

ในแต่ละปีมีผลงานศิลปะที่เข้าร่วมแสดงกว่า 4,000 ชิ้น Art Basel นั้นมีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอผลงานศิลปะสมัยใหม่ และศิลปะร่วมสมัย ที่สร้างขึ้นตั้งแต่ปี 1900 จนถึงปัจจุบัน คัดสรรมาอย่างดีจากแกลอรีชั้นนำที่มาจากทั่วโลก ผลงานที่นำเสนอมาจากหลากหลายรูปแบบและเทคนิค โดยแสดงสถิติตัวเลขจำนวนผลงานที่นำเสนอในแต่ละปี ตั้งแต่ปี 2015 ถึงปี 2019 ได้ดังนี้

ตารางที่ 7 ตารางแสดงจำนวนผลงานที่จำแนกแต่ละเทคนิค ตั้งแต่ปี 2015 ถึง 2019

เทคนิค	2015	2016	2017	2018	2019
1.Painting	518	1,090	1,328	1,189	1,170
2.Sculpture	164	414	491	372	434
3 .Work on Paper	150	498	417	383	452
4 .Photography	102	383	252	309	270
5 .Installation	71	125	111	107	98
6 .Video /Film	47	78	75	102	61
7 .Mixed Media	132	287	262	275	348
8 .Other Material	50	144	161	114	154
9 .Performance	4	2	7	3	-
10 .Printed & Multiples	-	-	-	54	149

จากตารางเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่าเทคนิคภาพวาดจิตรกรรมที่ถือได้ว่าเป็นเทคนิคดั้งเดิมเก่าแก่ และเป็นเทคนิคที่ล้ำสมัย กลับมีสถิติตัวเลขการสร้างสรรค์ผลงานเข้าร่วมแสดงที่สูงกว่าเทคนิคในด้านอื่นๆ ในทุกปีที่ถูกจัดแสดงอยู่ในงาน Art Basel Hong Kong เทศกาลศิลปะในปัจจุบันเป็นการแสดงความก้าวหน้าทางด้านเทคนิคและพยายามคิดค้นสุนทรียศาสตร์ในรูปแบบใหม่ ภาพลักษณ์ของ Art Basel Hong Kong คือเทศกาลที่แสดงศิลปะร่วมสมัย โดยในบาง Sector ที่อยู่ภายใต้การดูแลของภัณฑารักษ์นั้นมีเงื่อนไขในการส่งผลงานเข้าร่วมคือสร้างงานจากรูปแบบและเนื้อหาที่ใช้เรื่องราวตั้งแต่ปี 1900 ขึ้นไปจนถึงปัจจุบันในการสร้างสรรค์ผลงานและต้องเป็นเรื่องราวที่จะต้องไม่อยู่ในมุมมองพื้นฐานของธรรมดาสามัญ ส่วนเทคนิคในด้านอื่นๆ ที่รองลงมาก็ยังคงเป็นเทคนิคดั้งเดิมที่ทำกันมาอย่างยาวนานอีกเช่นกัน ทั้งงานประติมากรรม ศิลปะบนกระดาษ เป็นต้น ส่วนเทคนิคด้านอื่นที่ถือว่าใหม่กว่าอย่างเช่น ศิลปะสื่อผสม (Mix media) วีดีโอและภาพยนตร์ และเทคนิคอื่นๆ ที่ยังไม่มีคำจำกัดความ กลับมีสถิติตัวเลขการสร้างสรรค์ผลงานเข้าร่วมแสดงที่น้อยและยังไม่มีแนวโน้มว่าจะสามารถขึ้นมาแทนที่เทคนิคดั้งเดิมอย่างผลงานจิตรกรรมได้

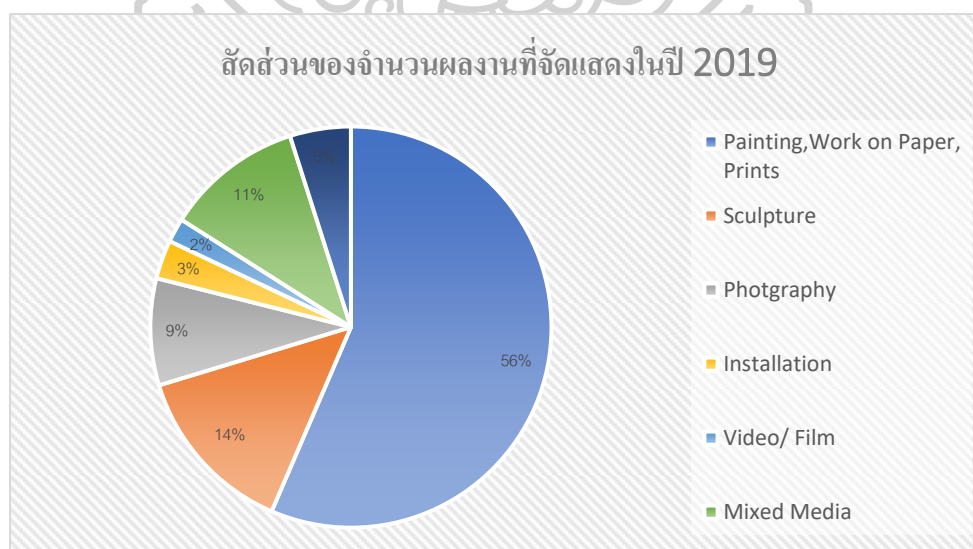

ตารางที่ 8 ตารางแสดงจำนวนผลงานที่ถูกสร้างขึ้นตั้งแต่ปี 1900 จนถึงปัจจุบัน

ปีที่สร้าง	2015	2016	2017	2018	2019
1. 2001 ปัจจุบัน -	1,991	2,533	2,679	2,454	2,552
2. 1967 -2000	196	284	252	258	310
3. 1951 -1975	107	151	175	166	183
4. 1926 -1950	29	42	21	25	85
5. 1900 -1925	3	11	13	3	11

จากตารางแสดงสถิติตัวเลขของจำนวนผลงานที่ถูกสร้างขึ้นในแต่ละช่วงปีตั้งแต่ปี 1900 จนถึงปัจจุบัน พบว่าในแต่ละช่วงเวลามีจำนวนผลงานที่สร้างขึ้นใกล้เคียงกัน เป็นไปได้ว่าการคัดเลือกผลงานในแต่ละประเภทหรือ ช่วงเวลาสร้างนั้นมีโครงสร้างและการกำหนดสัดส่วนของผลงานที่นำมาจัดแสดงที่ค่อนข้างชัดเจน หรือผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นต้นศตวรรษที่ 20 นั้นมีความหายาก ยิ่งตัวเลขที่น้อยอาจจะเป็นการดึงดูดนักสะสมที่ชอบสะสมผลงานหายาก ส่วนผลงานที่สร้างขึ้นตั้งแต่ปี 2001 จนถึงปัจจุบันนี้มีสัดส่วนที่เยอะที่สุด อาจเป็นเพราะว่าต้องการผลักดันให้เกิดศิลปินรุ่นใหม่แห่งยุคสมัย และเปิดโอกาสในการใช้เวทีของงานแสดงศิลปะนี้ในการส่งเสริมชื่อเสียงเหมือนดังศิลปินในอดีต นอกจากนี้ยังเป็นการบ่งชี้ถึงความต้องการของตลาดอีกด้วย

ตารางที่ 9 แสดงสัดส่วนของผลงานแต่ละประเภทที่จัดแสดงในปี 2019

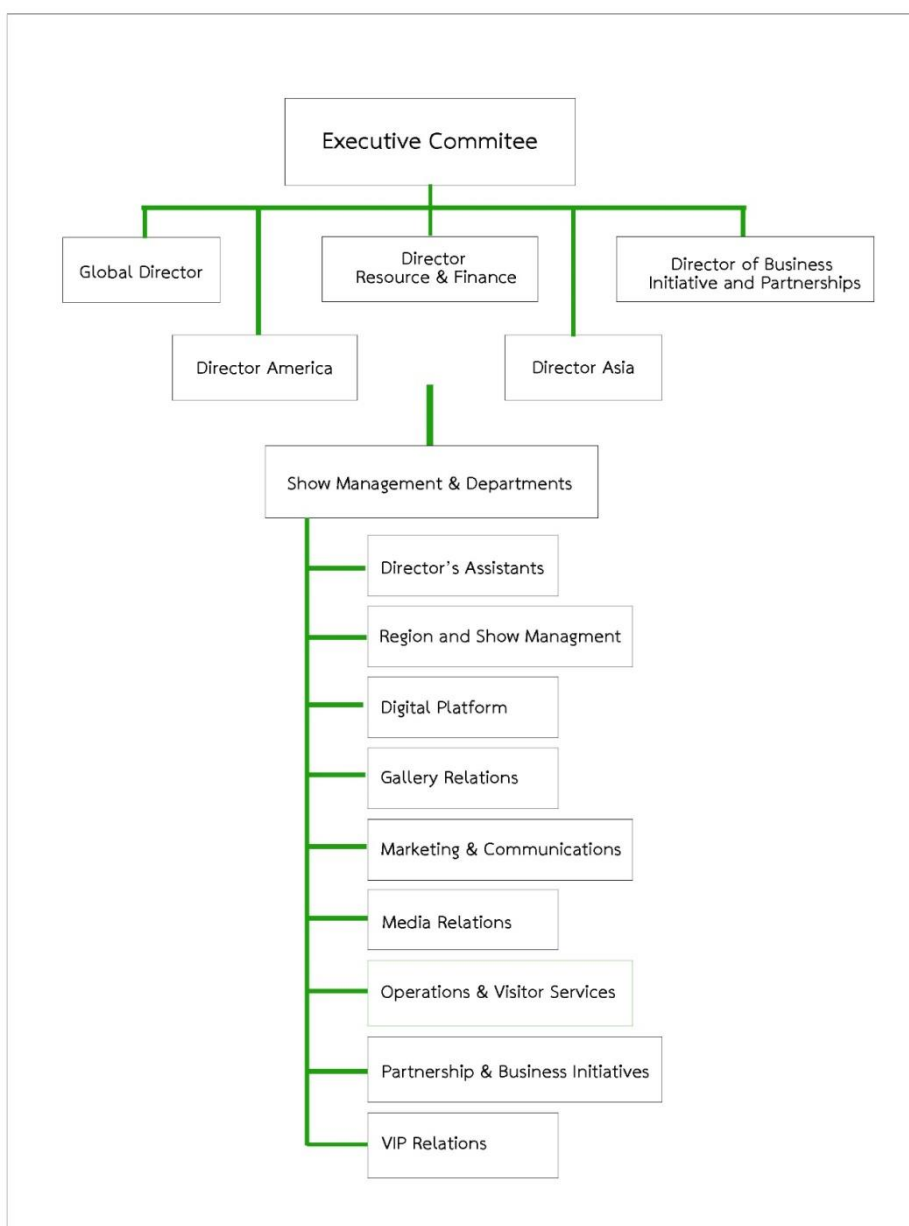

เพื่อให้เห็นถึงสัดส่วนที่ชัดเจนของจำนวนผลงานที่จัดแสดง โดยศึกษาจากข้อมูลในปี 2019 จากแผนภูมิแสดงจำนวนผลงานที่นิยมนำมาจัดแสดงมากที่สุด พบว่าจำนวนผลงานที่ใช้เทคนิคจิตรกรรมนั้นมีปริมาณมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ผลงานจิตรกรรมประกอบไปด้วยผลงานที่มาจากการสร้างสรรคจากหลายเทคนิคมีทั้งเทคนิคพื้นฐานดั้งเดิมอย่างสีน้ำมันบนผ้าใบ สีอะคริลิก สีน้ำ ภาพร่าง และผลงานที่ใช้การผสมผสานจากหลายเทคนิค รวมไปถึงภาพวาดดิจิทัล และ เทคนิคการตัดปะ เป็นต้น ซึ่งรวมถึงผลงานกระดาษ ผลงานภาพพิมพ์ ที่ใช้พื้นฐานของเทคนิคการภาพวาดเป็นหลัก ผสมผสานกันออกมาในรูปแบบงานจิตรกรรมอีกด้วย จำนวนผลงานศิลปะที่มีสัดส่วนรองลงมาคือ ผลงานประติมากรรม ประกอบไปด้วยผลงานศิลปะที่มีลักษณะลอยตัวสร้างสรรค์จากหลายเทคนิคมีตั้งแต่ผลงานประติมากรรมแบบดั้งเดิม เช่นการปั้นแล้วหล่อด้วยสำริด หรือ วัสดุอื่นๆ การแกะสลักต่างๆ เช่นไม้ หรือ หิน ที่เป็นกระบวนการสร้างสรรค์มาแต่โบราณ ยังคงถูกให้เห็นและเป็นที่ยอมรับอยู่เช่นเคย แม้แต่เครื่องปั้นดินเผาที่นำเสนอศิลปะความเป็นเอเชียได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีการผสมผสานเทคนิคใหม่ๆ และวัสดุอื่นในการสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอผลงานประติมากรรมในรูปแบบที่ทันสมัย รวมถึงศิลปะจัดวาง และผลงานสื่อผสม (Mixed Media) ทั้งสองประเภทนี้มีความกำกวมและยากต่อการแยกแยะออกจากกัน ยิ่งผลงานศิลปะที่มีรูปแบบที่เป็นสามมิติลอยตัวด้วยแล้ว ซึ่งในปัจจุบันการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไม่ได้หยุดอยู่ที่เทคนิคดั้งเดิมในการสร้างงานประติมากรรม เช่น การแกะหิน หรือ การปั้นดินหล่อสำริดเพียงเท่านั้น หากแต่ผสมปนเปกับเทคนิคที่ทันสมัยผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่จนกลายเป็นผลงานศิลปะแห่งยุคสมัยนี้ซึ่งยากต่อการให้คำนิยามที่จำกัด เฉพาะเจาะจง ในอันดับที่ 3 นี้จะเป็นสัดส่วนของผลงานภาพถ่าย และลำดับสุดท้ายเป็นผลงานจากวัสดุอื่นๆ ศิลปะจัดวาง และภาพยนตร์ ทั้งสามประเภทนี้มีสัดส่วนของผลงานในปริมาณที่น้อยที่สุดจากการรวบรวมข้อมูลพบว่าสัดส่วนของปริมาณผลงานศิลปะสามารถชี้ให้เห็นถึงทิศทางของกระแสความนิยมของนักสะสมและนักลงทุนในตลาดศิลปะเอเชีย

โครงสร้างการบริหารจัดการ ART BASEL HONG KONG

องค์กรการบริหารจัดการ Art Basel ประกอบด้วยบุคคลที่มีประสบการณ์ที่หลากหลายในโลกศิลปะ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ผลักดันเพื่อให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความปรารถนาที่ต้องการจะนำเสนอความสามารถสูงสุดไปสู่ผู้ชมที่เดินทางมาจากทั่วโลก ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารจัดการ Art Basel โดยแบ่งเป็น 7 ฝ่ายที่เป็นหลัก ได้แก่ ประธานคณะกรรมการบริหาร เป็นตำแหน่งสูงสุด รองลงมาคือ กรรมการโลก กรรมการฝ่ายทรัพยากรและการเงิน กรรมการฝ่ายธุรกิจ initiative และ partnership กรรมการฝ่ายอเมริกา กรรมการฝ่ายเอเชีย ส่งต่อหน้าที่มายัง คณะผู้บริหารจัดการแสดงและแผนก แบ่งเป็นลำดับย่อย 9 แผนก โดยเป็นที่น่าสังเกตได้ว่า กรรมการฝ่ายอเมริกา และ

กรรมการฝ่ายเอเชียผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจเท่ากัน แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในการบริหารจัดการภายในภูมิภาคเอเชียเทียบเท่ากับฝั่งตะวันตก จากผังโครงสร้าง แสดงให้เห็นถึง การแบ่งลำดับชั้นที่ชัดเจน มีการแบ่ง แผนกรับผิดชอบได้อย่างครบถ้วนครอบคลุมอย่างมีระบบ ซึ่งรูปแบบการแบ่งฝ่ายบริหารจัดการนั้นปรากฏอย่างชัดเจนออกมาในการจัดแสดงงานมหกรรมศิลปะ Art Basel Hong Kong

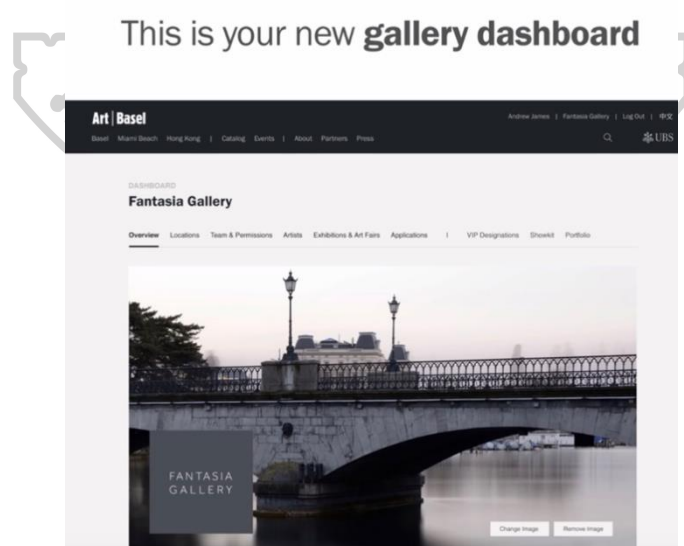
ภาพที่ 54 แผนผังแสดงโครงสร้างการบริหารจัดการ ART BASEL HONG KONG

การสมัครเข้าร่วมแสดงงานกับ Art Basel Hong Kong

แกลเลอรีที่ต้องการเข้าร่วมแสดงงานกับ Art Basel Hong Kong จะต้องส่งใบสมัครในระยะเวลาที่เปิดรับสมัครเท่านั้น และการสมัครเข้าร่วมแกลเลอรีจะต้องเป็นผู้สมัครเท่านั้น ศิลปินไม่สามารถสมัครเข้าร่วมด้วยตัวเองได้ ซึ่งในการสมัครเข้าร่วมของแต่ละ Sector นั้นจะมีกำหนดการวันและเวลาที่เปิดรับสมัครที่ไม่ตรงกัน สามารถสมัครเข้าร่วมได้จากเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของ Art Basel เท่านั้น โดยมีขั้นตอนการสมัครดังนี้

ขั้นตอนการสมัคร

1. แกลเลอรีที่ต้องการเข้าร่วมแสดงจะต้องลงทะเบียนและกรอกข้อมูลพื้นฐานของแกลเลอรีในเว็บไซต์ Art Basel ให้เรียบร้อย เช่น สถานที่ตั้งของแกลเลอรี ทีมงานและศิลปินที่นำเสนอ รวมถึงประวัติการจัดแสดงนิทรรศการ และ งานแสดงศิลปะที่เคยเข้าร่วม เมื่อเสร็จสิ้นการกรอกข้อมูลของแกลเลอรีแล้วจะสามารถเข้าถึงกระดานข่าวสาร และเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ได้ทุกเมื่อ รวมถึงจะสามารถสมัครเข้าร่วมในส่วนของ Sector ได้โดยอัตโนมัติโดยไม่ต้องกรอกข้อมูลพื้นฐานใหม่ หากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลหรือเพิ่มผู้ร่วมงาน เมื่อเพิ่มรายชื่อแล้ว บุคคลนั้นจะได้รับ email ยืนยัน และจะต้องกดยอมรับก่อนทุกครั้ง

ภาพที่ 55 ภาพกระดานแสดงข้อมูลพื้นฐานของแกลเลอรีแสดงบนเว็บไซต์

ที่มา : “Art Basel,” accessed April 11, 2019, available from ,<https://www.artbasel.com/about/application>

Key Information

GALLERY NAME Fantasia Gallery	DISPLAY NAME Fantasia	CHINESE NAME (Optional) 画廊
ESTABLISHED 2000	DESCRIPTION Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est labor	
EMAIL ADDRESS info@fantasia.com		
WEBSITE www.fantasia.com		
FOCUS ☐ Modern ☐ Contemporary ☐ Photography		

[Save Changes](#)

Social Media

CHANNEL Facebook	HANDLE / URL facebook.com/fantasia	✕
Twitter	@fantasia	Add

Locations

ภาพที่ 56 ภาพแสดงการกรอกข้อมูลพื้นฐานของแกลเลอรีแสดงบนเว็บไซต์

ที่มา : “Art Basel,” accessed April 11 ,2019,available from <https://www.artbasel.com/about/application>

Application Information

Please note that this information will only be used for application purposes and will not be shown publicly on your gallery profile.

Artists Represented

Pablo Picasso	Claude Monet
Paul Cezanne	Vincent Van Gogh
August Renoir	
Jan Vermeer	

[✎ Edit Artists](#)

Exhibition History

Picasso: The Blue Period
Pablo Picasso
New York, 19/10/15 - 14/11/15

Cezanne and the Modern
Paul Cezanne
Geneva, 09/10/15 - 14/11/15

Late Renoir
August Renoir
Zürich, 11/09/15 - 03/11/15

Monet: A Bridge to Modernity
Claude Monet

Art Fair Participation

2015
Art Basel in Miami Beach
Galleries Sector. Works by: Pablo Picasso, Paul Cezanne, August Renoir, Jan Vermeer, Claude Monet, Vincent Van Gogh

Art Basel in Basel
Galleries Sector. Works by: Pablo Picasso, Paul Cezanne, August Renoir, Jan Vermeer, Claude Monet

2014
Art Basel in Hong Kong
Galleries Sector. Works by: Pablo Picasso, Paul Cezanne, August Renoir, Jan Vermeer, Claude Monet, Vincent Van Gogh

ภาพที่ 57 ภาพแสดงข้อมูลพื้นฐานของแกลเลอรีแสดงบนเว็บไซต์

ที่มา : “Art Basel,” accessed April 11 ,2019,available from <https://www.artbasel.com/about/application>

2. เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนแรกในการกรอกข้อมูลพื้นฐานของแกลเลอรี ต่อมาคือการยื่นใบสมัครในส่วนของ Sector ที่ต้องการเข้าร่วมแสดงโดยการกรอกข้อมูลของศิลปิน และแนบใบเสนอโครงการของศิลปินที่น่าเสนอ พร้อมทั้งข้อมูลต่างๆของโครงการ รูปผลงาน และเอกสารสนับสนุนต่างๆ เมื่อกรอกข้อมูลทุกอย่างเรียบร้อยแล้วและส่งใบสมัครแล้ว จะได้รับข้อมูลรายละเอียด และข้อปฏิบัติต่างๆของแต่ละ Sector และรายละเอียดในส่วนของคุณภาพพื้นที่ในบูธจัดแสดง

To apply to a sector, select “Applications”

Art Basel in Miami Beach 2016	Deadline	Status	
GALLERIES	23 October 2015	-	Apply
NOVA	23 October 2015	-	Apply
POSITIONS	23 October 2015	-	Apply
EDITION	23 October 2015	-	Apply
SURVEY	23 October 2015	-	Apply
KABINETT	23 October 2015	-	Apply
PUBLIC	23 October 2015	-	Apply
FILM	23 October 2015	-	Apply
MAGAZINES	23 October 2015	-	Apply

Please note that all applications to secondary sectors will be reviewed only after acceptance into one of the primary sectors. Should you have questions, please do not hesitate to contact applications@artbasel.com

ภาพที่ 58 ภาพแสดงการเลือก Sector บนเว็บไซต์

ที่มา : “Art Basel,” accessed April 11 ,2019,available from ,<https://www.artbasel.com/about/application>

ART BASEL IN MIAMI BEACH 2016

Galleries Sector Application

1. General Overview
2. Project Information
3. Review & Payment

General Overview

Dear Galleries, We look forward to receiving your application for the 2016 edition of Art Basel in Miami Beach. Please note that applications can be made for several sectors. However, only one application may be made per sector and the application fee must be paid for each application submitted.

Information

Galleries is the main exhibition sector of the Art Basel show in Miami Beach. Leading art galleries for Modern and contemporary art display 20th to 21st century artworks including paintings, drawings, sculptures, installations, prints, photography, video and digital art. To qualify for this sector, galleries must have been in operation for a minimum of three years (i.e. founded on or before March 2014). As a rule, the Art Basel Selection Committee for Miami Beach chooses galleries in this sector based upon their overall program. The exhibits permitted at The Show must be works created since 1900. We will be happy to answer any questions you may have about your application. Please contact the Gallery & Project Manager team at applications@artbasel.com

Important dates

2015	2016
------	------

ภาพที่ 59 ภาพแสดงข้อมูลทั่วไปของ Sector ที่สมัคร บนเว็บไซต์

ที่มา : “Art Basel,” accessed April 11 ,2019,available from ,<https://www.artbasel.com/about/application>

3. ขั้นตอนสุดท้ายของการสมัคร เมื่อส่งใบสมัครเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องดาวน์โหลดรายละเอียดของการสมัครเพื่อตรวจทานและกดยอมรับในข้อตกลงของผู้จัด แล้วจึงทำการชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด และสามารถเช็คผลการสมัครได้ที่กระดานข้อมูลแกลเลอรีของตน

Then make a **secure payment** and **submit**

- Completed Application Form
- Further documentation on the planned exhibition, such as:
  - Images or illustrations of the presented artworks
  - selection of articles (at most 3)

Download PDF & Review

Download and review your application before you submit it Download & Review

Submit & Pay

I have read and accept the [general terms and terms and exhibitions regulations.](#) Submit application & pay

ภาพที่ 60 ภาพการดาวน์โหลดข้อมูลการชำระเงิน บนเว็บไซต์

ที่มา : “Art Basel,” accessed April 11 ,2019,available from ,<https://www.artbasel.com/about/application>

After submission, you can check the status anytime in the **Applications** page

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Miami Beach 2016	Deadline	Status
GALLERIES	The application period will begin in February 2015	-
NOVA	The application period will begin in February 2015	Accepted View
POSITIONS	The application period will begin in February 2015	-
EDITION	The application period will begin in February 2015	-
SURVEY	The application period will begin in February 2015	-
KABINETT	23 October 2015	- Apply

ภาพที่ 61 ภาพการตอบรับการสมัคร บนเว็บไซต์

ที่มา : “Art Basel,” accessed April 11 ,2019,available from <https://www.artbasel.com/about/application>

กฎข้อบังคับโดยทั่วไปในการเข้าร่วมแสดงของ Art Basel Hong Kong

1. การสมัครเข้าร่วม ในการส่งใบสมัครนั้น แกลเลอรีจะต้องกรอกข้อมูลให้ครบถ้วนอย่างถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการตามข้อบังคับที่ระบุไว้ และจะต้องชำระค่าสมัคร หลังจากส่งเอกสารทุกอย่างที่แนบมาจะกลายเป็นสมบัติของ AAF จะไม่ได้รับคืน และหากว่าไม่ผ่านการคัดเลือก ไม่สามารถขอเรียกค่าสมัครคืนได้

ในการขอเข้าร่วมนั้น จะต้องยอมรับในกฎข้อบังคับของ AAF และทำปฏิบัติตามข้อตกลงทุกข้อ และผู้สมัครจะต้องยอมรับในการเปิดเผยข้อมูลเชิงลึกของแกลเลอรีให้กับทางผู้จัดงาน หรือศิลปินที่อาจจะเป็นความลับของบริษัทและไม่ต้องการที่จะเปิดเผยสู่สาธารณะ แต่ทางผู้จัดจะปกป้องข้อมูลตามกฎหมายของประเทศฮ่องกง และข้อมูลนี้ใช้เพื่อประโยชน์ในการเตรียมงานแสดงได้อย่างเหมาะสมที่สุด จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ

ผู้สมัครจะต้องมีสถานะเป็นแกลเลอรีเท่านั้น ที่สามารถเป็นผู้จัดแสดงได้ (exhibitor) หรือหากว่าผู้สมัครที่ไม่ได้มาจากตลาดการซื้อขายหลักอย่างแกลเลอรีที่มีสถานะเป็นตลาดรอง อย่างการซื้อขายบนอินเทอร์เน็ต หรือ มีการจัดแสดงนิทรรศการในพื้นที่สาธารณะ แต่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นแกลเลอรี สามารถสมัครเข้าร่วมได้เช่นกัน แต่จะต้องมีประวัติการจัดนิทรรศการอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงจะพิจารณาว่ามีสถานะเดียวกับแกลเลอรี และแกลเลอรีที่เกี่ยวข้องกับสถาบันประมูลจะไม่สามารถเข้าร่วมได้

ในส่วนของผลงานที่นำเสนอจะต้องเป็นผลงานทัศนศิลป์ที่สร้างขึ้นตั้งแต่ปี 1900 จนถึงปัจจุบัน หากว่าเป็นงานศิลปะประเภทชนเผ่า หรือ งานฝีมือประจำท้องถิ่นหรือ ประจำชาติ จะไม่สามารถส่งผลงานเข้าร่วมได้ ทางผู้จัดงานจะสามารถขอข้อมูลทุกอย่างเกี่ยวกับผลงานได้โดยละเอียดที่สุด และผลงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในใบสมัครจะไม่สามารถนำมาจัดแสดงได้ หากผู้จัดพบวาระเมตกฎ ผู้จัดแสดงจะต้องนำผลงานออกจากพื้นที่โดยทันทีและจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นขณะขนย้าย หรือ ปฏิบัติการใดใดก็ตาม ในการส่งผลงานเข้าร่วมแสดงทางผู้จัดมีข้อเสนอแนะให้กับผู้แสดง ควรจะนำเสนอผลงาน หรือศิลปินที่แกลเลอรีนั้นๆ เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และมีชื่อเสียงในผลงานศิลปะประเภทนั้นๆ เช่น แกลเลอรีจากประเทศจีนที่มีความโดดเด่นในการนำเสนอศิลปะร่วมสมัย ก็ควรที่จะนำเสนอผลงานศิลปะที่ตนเองนั้นถนัด และในข้อนี้จะเป็นหนึ่งในปัจจัยในการคัดเลือกแกลเลอรีเข้าร่วมแสดง

การสมัครเข้าร่วมใน Sector ต่างๆ ในการสมัครเข้าร่วมแกลเลอรีจะต้องผ่านการคัดเลือก 1 ใน 3 Sector หลักก่อน คือ Galleries Insights และ Discoveries ถ้าผู้แสดงผ่านการคัดเลือกก็จะสามารถสมัครเพิ่มเติมในส่วนของ Film Encounter และ Kabinett ได้ ในการคัดเลือกผู้จัดจะไม่มี การชี้แจงเหตุผลในการคัดเลือกต่อผู้สมัครในการเข้าร่วมของ Galleries นั้นจะเป็นพื้นที่สำหรับ

นำเสนอผลงานศิลปะสมัยใหม่ และ ศิลปะร่วมสมัย และแกลเลอรีที่ต้องการจะเข้าร่วมจะต้องมีการเปิดตัวมาแล้ว 3 ปีเป็นอย่างน้อย และเป็นแกลเลอรีถาวร ที่มีการจัดนิทรรศการอย่างต่อเนื่อง ขั้นต่ำคือ 3 นิทรรศการต่อปี

2. การคัดเลือกของคณะกรรมการ ทางผู้จัดงาน AAF พยายามที่จะสร้างเงื่อนไขที่ดีที่สุดให้กับผู้ร่วมแสดง และผู้ชม โดยเน้นความสำคัญไปที่คุณภาพที่ดีที่สุด และเหมาะสมระหว่างผลงาน และ จำนวนแกลเลอรีที่ต้องสอดคล้องกันเพื่องานแสดงที่ออกมาคุณภาพที่สุด ในการเข้ามาเป็นคณะกรรมการคัดเลือกนั้นจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านใดด้านหนึ่ง และคณะกรรมการจะไม่ดำรงตำแหน่งถาวรมีการหมุนเวียนเปลี่ยนไป หรืออาจจะกลับมารับตำแหน่งอีกครั้ง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการในทุกปี โดยที่คณะกรรมการเหล่านี้จะเป็นผู้ตัดสินในให้การให้เข้าร่วมของแกลเลอรี โดยในที่ประชุมนั้นจะต้องมีการบันทึกเทปไว้เป็นหลักฐานทุกครั้งที่มีการคัดเลือก ในส่วนของ film Sector อาจจะต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านมาช่วยในการคัดเลือก และเกณฑ์การคัดเลือกจะมาจากแนวคิดโดยทั่วไปของ Art Basel Hong Kong คุณภาพของกิจกรรมต่างๆ ที่แกลเลอรีนั้นจัดขึ้น หรือใบเสนอโครงการที่โดดเด่นและน่าสนใจของศิลปินที่น่าเสนอ และองค์ประกอบต่างๆ ที่บ่งบอกถึงคุณภาพของแกลเลอรีว่ามีศักยภาพที่ดี ปัจจัยที่มีส่วนในการคัดเลือกมาจาก นิทรรศการที่เคยจัดแสดงในอดีต และเนื้อหาของผลงานที่น่าเสนอ เนื่องจากพื้นที่ของบูธจัดแสดงที่มีความจำกัดนั้น จึงจะต้องเลือกผลงานที่มีคุณภาพที่สุดมาจัดแสดง และในผลงานที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ก็จะเลือกผลงานที่โดดเด่นที่สุด ไม่ซ้ำกัน วิธีการตัดสินจะใช้การโหวตด้วยเสียงข้างมากของคณะกรรมการตัดสิน ทุกการตัดสินจะต้องจะมีการเขียนยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรว่าได้เข้าร่วมหรือไม่ จึงจะถือว่าการตัดสินเป็นอันสิ้นสุดลง ในการประชุมจะต้องมีผู้บริหารที่มาจาก AAF 1 คนเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้งแต่จะไม่มีสิทธิในการโหวต แต่จะทำหน้าที่เป็นคนกลางหรือผู้ไกล่เกลี่ยเท่านั้น

3. การเซ็นสัญญา และการยกเลิก การทำสัญญาระหว่างผู้แสดงและ AAF จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้แสดงได้ผ่านการคัดเลือกเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผู้แสดงจะต้องทำความเข้าใจกับเงื่อนไขและข้อบังคับต่างๆ อย่างถี่ถ้วน หากมีการละเมิดสัญญา หรือ ไม่ทำตามกฎข้อบังคับ AAF สามารถยกเลิกสัญญาได้ทุกเมื่อโดยไม่ต้องมีการแจ้งให้ทราบก่อน หรือในบางกรณีอาจจะมีการปรับ ในบูธจัดแสดงจะต้องมีผู้จัดการแกลเลอรี หรือใครก็ตามที่มีข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินที่น่าเสนอ อยู่ประจำที่พื้นที่ของตน หากผู้จัดพบว่าไม่มีคนอยู่ แกลเลอรีก็จะถูกปรับเป็นเงิน 5,000 ดอลลาร์

4. เงื่อนไขการชำระเงิน เมื่อทำการสมัครเข้าร่วมเรียบร้อยแล้วจะต้องชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด หากว่าไม่ผ่านการคัดเลือกก็จะไม่ได้รับเงินคืน ส่วนผู้ที่ผ่านและได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้เข้าร่วมแสดงจากผู้จัดการนิทรรศการแล้วจะต้องชำระเงินมัดจำสำหรับค่าเช่าพื้นที่จัดแสดงในพื้นที่ของ Galleries Discoveries และ Insights ตัวอย่างค่าเช่าพื้นที่ของปี 2016 ซึ่งราคาจะมีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มขึ้นทุกปี ในส่วนของ Galleries เริ่มต้นที่ 780 USD ต่อ 1 ตารางเมตรสำหรับ

พื้นที่ Discoveries มีราคา 13,500 USD ต่อ 1 ตารางเมตรและพื้นที่ของ Insight มีราคา 710 USD ต่อ 1 ตารางเมตร ราคานี้จะมีการติดตั้งผนังแขวนภาพมีความสูง 3.5 เมตร ทาสีขาว จะมีความยาวเป็น 25% ของพื้นที่บูธจัดแสดง รวมถึงไฟส่องภาพที่เป็นมาตรฐาน นอกเหนือจากนี้ทางผู้จัดจะเตรียมบัตรสำหรับเข้าชมของทีมงาน ศิลปิน รวมถึงแขกพิเศษของแกลเลอรี และบัตรเชิญในวันเปิดงานแสดงอีกด้วย หากผู้จัดมีความต้องการการบริการที่นอกเหนือจากที่ AAF จัดเตรียมไว้ให้ก็จะมีบริการเสริม และสามารถอ่านรายละเอียดอยู่บนเว็บไซต์ของ Art Basel เมื่อชำระเงินมัดจำแล้วได้รับใบแจ้งหนี้เพื่อที่จะชำระเงินเต็มจำนวนภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมีการชำระเงินล่าช้า ในกรณีนี้ผู้แสดงจะต้องเสียดอกเบี้ยจำนวน 4 % และถ้าชำระเงินไม่ครบจำนวนภายในระยะเวลาที่กำหนดทางผู้จัดงานสามารถยกเลิกสัญญา แต่จะมีการแจ้งล่วงหน้า 8 วันทำการ และจะต้องจ่ายค่าบูธจัดแสดงเป็นจำนวน 75 % และจะเสียเพิ่มขึ้นเป็น 100% หลังจากเวลาที่กำหนด ในการชำระเงินด้วยบัตรเครดิตก็จะเสียค่าส่วนต่าง 5 %

5. บูธจัดแสดง ผู้แสดงจะต้องมารับแทนสำหรับติดตั้งผลงานของตนเอง จากผู้จัดการพื้นที่ และจะต้องตรวจเช็คสภาพของแทนติดตั้งงานว่ามีสภาพเป็นอย่างไร หากมีตำหนิ หรือชำรุดจะต้องแจ้งกับผู้จัดการพื้นที่ก่อน หากรับไปแล้วไม่ได้เช็คอย่างละเอียดจะไม่สามารถเรียกร้องคืนได้ และในการมารับแทนติดตั้งงานจะได้รับเอกสารชี้แจงวิธีประกอบ ในการต่อเติมแทนติดตั้งงาน จะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบ โดยมีการวาดภาพประกอบและนำไปเสนอผู้จัดการพื้นที่ และจะต้องได้รับการอนุมัติก่อน ถ้าต้องการสร้างพื้นที่สำหรับเก็บของ ภายในบูธจัดแสดงจะต้องดูเรียบร้อยสะอาดตา ห้ามมีการวางของเกะกะภายในบูธ ฉะนั้นถ้ามีการเก็บของจะต้องอยู่ให้ห้องเก็บของที่มีประตู หรือ ม่านกัน โดยการต่อเติมจะต้องเป็นผู้รับเหมาของ AAF เท่านั้น

ผู้จัดแสดงจะต้องไม่รบกวนพื้นที่ของผู้อื่น และห้ามให้มีการติดป้ายไฟ หรือ โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ภายในบูธจัดแสดง ในการนำเสนอผลงานศิลปะจะต้องมีป้ายอธิบายเกี่ยวกับผลงานทุกชิ้นงาน หากมีการเปลี่ยนแปลงการติดตั้งผลงานจะต้องทำในนอกเวลาทำการเท่านั้น และผู้แสดงจะต้องดูแลความสะอาดของพื้นที่เสมอ คณะกรรมการมีสิทธิ์ในการตรวจสอบความเรียบร้อยของผู้แสดงว่าเป็นไปตามกฎระเบียบหรือไม่

Art Basel ถือได้ว่าเป็นงานมหกรรมศิลปะที่เก่าแก่และเป็นตลาดซื้อขายศิลปะที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก จากการสั่งสมประสบการณ์มาอย่างยาวนาน และพัฒนางานศิลปะจนกระทั่งประสบความสำเร็จทำให้ชื่อของ Art Basel เป็นที่รู้จักในระดับโลก จากการวางรากฐานธุรกิจการซื้อขายศิลปะได้อย่างมั่นคงที่บาเซิล ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นจุดกำเนิดของ Art Basel จึงมองหาตลาดใหม่เพื่อที่จะขยายอาณาเขตข้ามทวีปมาสู่อเมริกา และได้เลือกเมืองไมอามี เป็นที่สถานที่ตั้ง ซึ่งไมอามีนั่นเป็นเมืองที่มีเสน่ห์มีชีวิตชีวา และเป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมระหว่างอเมริกาเหนือและลาติน

อเมริกาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเมืองนี้ รวมถึงการเป็นศูนย์รวมแหล่งพบปะของเหล่านักธุรกิจ นักลงทุน ด้วยเหตุปัจจัยหลายอย่างทำให้ Art Basel Miami Beach นั้นประสบความสำเร็จในเวลาต่อมา การปรากฏตัวของ Art Basel ทำให้เกิดแรงกระเพื่อมที่ส่งอิทธิพลต่อวงการศิลปะเป็นวงกว้าง มีงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วทั้งโลก ในขณะเดียวกันก็เล็งเห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาตลาดศิลปะของเอเชีย ที่กำลังเจริญเติบโตและมีแนวโน้มของระบบเศรษฐกิจที่ดีไล่หลังอเมริกาซึ่งครองอันดับ 1 ของโลก และผลงานศิลปะเอเชียกำลังเป็นที่น่าสนใจในหมู่นักสะสมอีกด้วย จากการสำรวจตลาดอย่างรอบคอบแล้ว Art Basel จึงหาช่องทางที่จะมาเปิดสาขาในภูมิภาคเอเชีย โดยทดลองซื้อหุ้นของ ARTHK ซึ่งเป็นงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์งานแรกๆ ที่เป็นตัวจุดประกายวงการศิลปะฮ่องกงให้ตื่นตัวจนกระทั่งในปี 2013 Art Basel ได้เปิดตัว Art Basel Hong Kong อย่างเป็นทางการ

ในระบบการจัดการของทั้ง 3 แห่งนั้นมีรูปแบบโครงสร้างการจัดการมาจาก Art Basel หลัก จึงมีโครงสร้างการจัดแสดงที่มีรูปแบบเดียวกัน แต่ปรับเปลี่ยนตามวิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่นของภูมิภาคนั้นๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด และสร้างความแตกต่างจากงานมหกรรมศิลปะอื่นๆ ที่เอกลักษณ์ที่เฉพาะจากเสน่ห์ของความเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นในชาติ เป็นจุดขายที่สามารถดึงดูดผู้ชมจำนวนมาก รวมถึงนักสะสมและนักลงทุน นายหน้าค้าศิลปะ ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของงาน ในการจัดแสดงของ Art Basel Hong Kong นั้นจะมุ่งเน้นไปที่การนำเสนอผลงานศิลปะจากภูมิภาคเอเชีย และ เอเชียแปซิฟิกเป็นหลัก โดยสังเกตได้ว่าการจัดแสดงที่มีระบบ และมาตรฐานระดับสากล และมีความเข้มงวดในข้อปฏิบัติ เพื่อสร้างมาตรฐานในระดับสูงผลักดันให้ Art Basel Hong Kong กลายเป็นงานมหกรรมศิลปะที่ดีที่สุดในภูมิภาคเอเชีย

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนแกลเลอรีที่เข้าร่วม (Exhibitor) และจำนวนผู้เข้าชม (Attendance) ตั้งแต่ปี 2015 ถึง 2019

ปีที่จัดแสดง Edition	จำนวนแกลเลอรีGalleries	จำนวนประเทศที่เข้าร่วม Countries	จำนวนผู้เข้าชม Attendance
2015	233	37	60,000
2016	239	35	70,000
2017	242	34	80,000
2018	248	32	80,000
2019	242	35	88,000

จากตารางงานแสดงผลศิลปะแสดงสถิติตัวเลขของผู้เข้าชมหลังจากจบงาน ตั้งแต่ปี 2015 ถึง 2019 จะเห็นได้ว่ามีผู้เข้าชม และ จำนวนผู้เข้าร่วมแสดงมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นปีละ 10,000 คน แสดงให้เห็นถึงความมีเสถียรภาพของ Art Basel Hong Kong ที่ยังคงได้รับความนิยมนอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปได้ว่ารูปแบบการจัดงานที่มีมาตรฐานสูงของ Art Basel Hong Kong ที่รวบรวมผลงานศิลปะจำนวนมากที่มีมูลค่าสูงมาจัดแสดงให้ชม การจัดแสดงที่มีภาพลักษณ์ความหรูหราระดับสากลนั้นถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ใหม่ของวงการศิลปะและชาวฮ่องกง ที่ต่างก็อยากมาสัมผัสถึงรู้สึกนี้ ทำให้มีการกล่าวถึง ให้ความสำคัญกับงานแสดงนี้เป็นวงกว้างจากทุกสำนักงาน อาทิ บทความจากนิตยสารศิลปะต่างพาดหัวเรื่องราวของ Art Basel Hong Kong จนมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ยิ่งเป็นการสร้างความประหลาดใจให้กับผู้ที่ไม่เคยเห็น ยิ่งกลายเป็นแรงดึงดูดให้มีจำนวนผู้เข้าชมเพิ่มมากขึ้นในปีต่อๆ ไป

สถานะของ Art Basel Hong Kong ที่วางตัวเป็นตลาดศิลปะชั้นนำของโลกนั้นสามารถดึงดูดนักลงทุน เศรษฐีทั้งในฮ่องกงและชาวต่างชาติให้เข้ามาในงานเป็นจำนวนมาก โดยสังเกตได้จากวันแรกที่เปิดให้ชมสำหรับแขกพิเศษ ผู้ที่มาร่วมงานมักจะเป็นนักธุรกิจระดับสูง ผู้บริหาร ดารา คนดังของฮ่องกงรวมถึงคนดังจากฮอลลีวูด ที่สร้างความฮือฮาให้กับงานในทุกปี Art Basel Hong Kong นั้นได้ประกาศตัวแต่แรกแล้วว่าเป็นงานแสดงศิลปะชั้นนำของโลกที่น่าเสนอผลงานศิลปะร่วมสมัยที่ดีที่สุดแห่งศตวรรษที่ 20 ถึง 21 เท่านั้น ดังนั้นภาพลักษณ์ของงานแสดงศิลปะนี้ให้ความรู้สึกถึงความหรูหราทันสมัยเหมาะสมสำหรับผู้ที่มีฐานะเท่านั้น และการจัดการที่แบ่งแยกสถานะของผู้เข้าชม ระหว่างแขกพิเศษและบุคคลธรรมดาอย่างชัดเจน การเข้าชมของแขกพิเศษจะเกิดขึ้นก่อน 2 วันก่อนการเปิดสู่สาธารณะ ซึ่งการซื้อขายผลงานศิลปะนั้นมักจะเกิดขึ้นใน 2 วันแรก หรือในบางครั้งอาจมีการซื้อขายตั้งแต่ชั่วโมงแรกที่เปิดเข้าชม ในวันสาธารณะที่มีผู้ชมเป็นจำนวนมาก เปียคเสียดเพื่อที่จะได้ชมผลงานศิลปะระดับโลกที่หาดูได้ยาก จึงยากต่อการซื้อขายของเหล่านักสะสม และนักลงทุน งานแสดงศิลปะนี้ไม่เพียงแต่ดึงดูดนักธุรกิจที่มีฐานะเท่านั้น ยังดึงดูดผู้ชมทุกเพศทุกวัย แม้แต่เด็กๆ นักเรียน นักศึกษา ก็อยากที่จะมาสัมผัสประสบการณ์งานแสดงศิลปะระดับโลกนี้ด้วยเช่นกัน ซึ่งปัจจัยทั้งหลายประการดังที่กล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้ Art Basel Hong Kong นั้นเป็นงานมหกรรมศิลปะที่ประสบความสำเร็จที่สุดในเอเชีย ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดศิลปะทั้งในฮ่องกงและประเทศจีนเจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง รวมถึงเป็นการกระตุ้นวงการศิลปะฮ่องกงให้มีความคึกคักและเติบโตขึ้นจนกลายเป็นเมืองศิลปะที่สำคัญแห่งใหม่ของโลก

บทที่ 4

การเกิดขึ้นของ ART BASEL HONG KONG และอิทธิพลที่ส่งต่อ

จากการศึกษาข้อมูลประวัติความเป็นมาและการบริหารจัดการงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนาน Art Basel ที่มีมายาวนานถึง 49 ปี และประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง ชื่อของงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนานนี้ได้กลายเป็นตราสินค้าระดับโลก จากการเริ่มต้นที่เมืองบาเซิล ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ปัจจุบันมีการขยายสาขาไปทั่วโลก ทั้งทวีปอเมริกา เอเชีย และล่าสุดเปิดตัวในทวีปอเมริกาใต้ ซึ่ง Art Basel ได้คัดสรรสถานที่จัดแสดงในเมืองสำคัญๆ โดยเล็งเห็นศักยภาพในการพัฒนาของตลาดศิลปะได้อย่างแม่นยำ และสร้างความน่าสนใจจากความพิเศษที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นในภูมิภาคนั้นๆ ทำให้มีผลงานศิลปะที่จัดแสดงมีจำนวนมากกว่า 4,000 ชิ้นต่อปี ความหลากหลายของรูปแบบผลงานที่มาจากหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักลงทุน และนักสะสมให้เดินทางมาจากทั่วโลก พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ Art Basel ตัดสินใจขยายฐานตลาดมาสู่ภูมิภาคเอเชีย และสาเหตุที่เลือกฮ่องกงเป็นสถานที่ตั้ง

ปัจจัยการเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong

จากการศึกษาทำให้พบปัจจัยในการเกิด Art Basel Hong Kong สืบเนื่องมาจากการขยายตัวของฐานเศรษฐกิจโลกและการย้ายศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกจากทวีปยุโรปมาสู่ภูมิภาคเอเชีย ทำให้ตลาดการซื้อขายและธุรกิจมีความคึกคักในภูมิภาคเอเชีย ศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงนี้มีสาเหตุมาจากการที่ประเทศจีนประกาศเปิดประเทศ ประเทศจีนนั้นมีพื้นที่และประชากรมากที่สุดในภูมิภาคเอเชีย และเป็นอันดับ 3 ของโลก แต่มีความเจริญที่ล่าช้าและสภาวะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ภายหลังจากการเปิดประเทศอย่างเป็นทางการในปี 1977 จีนได้เริ่มพัฒนารูปแบบการบริหารประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดี แต่ภาครัฐยังคงไม่ให้ความสนใจกับการทำธุรกิจระหว่างประเทศมากนัก จึงไม่มีนโยบายใดที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจจีน จนมาถึงยุคของการปฏิรูปภายใต้ประธานาธิบดีหู จิ่นเทา ตั้งแต่ปี 2004 เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด ระบบเศรษฐกิจจีนมีแนวโน้มที่ขยายตัวและเติบโตขึ้น การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเข้มข้นขึ้นในรัฐบาลของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงและนายกรัฐมนตรีหลี่ เค่อเฉียง มีนโยบายที่ผลักดันในด้าน การเปิดเสรีการค้า การบริการ การเงิน และอื่นๆ ซึ่งรัฐบาลชุดก่อนๆ กีดกันการลงทุนจากต่างชาติ รัฐบาลชุดปัจจุบันนี้ที่เล็งเห็น

ศักยภาพแล้วว่าสามารถผลักดันให้ประเทศตัวเองนั้นทัดเทียมในระดับโลกได้ จึงออกนโยบายที่เน้นการเปิดเสรีบริเวณพรมแดนทางบก และเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานภายในภูมิภาค ให้มีการเชื่อมต่อกันอย่างสะดวกและเร่งพัฒนาประเทศอย่างแข็งขัน การเปิดประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2010 จีนกลายเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา จีนก้าวขึ้นมาเป็นประเทศที่มีมูลค่าการค้า และมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศสูงที่สุดในโลก และมีแนวโน้มที่จะสามารถพัฒนาได้สูงขึ้นต่อเนื่อง ต่อมาในปี 2013 จีนสามารถแซงหน้าประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกาขึ้นเป็นอันดับ 1 จนกลายเป็นประเทศที่มีมูลค่าการค้าสูงที่สุดในโลก ซึ่งจีนนั้นได้เปรียบดุลการค้าระหว่างประเทศ ขยายตัวในด้านอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว กลายเป็นผู้ผลิตสินค้ารายใหญ่ที่สุดของโลก พัฒนาการทางเศรษฐกิจเหล่านี้สะท้อนว่าในอีกมุมหนึ่ง ประเทศจีนอาจจะเป็นมหาอำนาจที่มีบทบาทและมีอิทธิพลมากขึ้นในเวทีเศรษฐกิจโลก³¹ ซึ่งรวมถึงฮ่องกงด้วยเช่นกัน แต่ทว่าฮ่องกงนั้นเป็นเขตปกครองพิเศษที่มีระบบการปกครอง และระบบเศรษฐกิจของตนเองแต่ก็ไม่ได้ถูกตัดขาดออกไปจากประเทศจีนถึงแม้ว่าชาวฮ่องกงเองจะไม่ยอมรับคนจีนก็ตาม เช่นว่า ฮ่องกงนั้นมีนายกเป็นของตนเองแต่ก็ถูกส่งมาให้เลือกจากประเทศจีน เป็นต้น ในด้านเศรษฐกิจจีนยังคงต้องการฮ่องกงเพื่อเป็นสะพานเชื่อมไปสู่โลกภายนอก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจที่ฮ่องกงมีโครงสร้างเศรษฐกิจระดับโลก หรือระบบการเงินที่เสถียรภาพ จนกลายเป็นศูนย์กลางการเงิน ซึ่งถูกจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 3 ของโลก ซึ่งจีนก็กำลังทดลองกับเมืองเซี่ยงไฮ้เพื่อผลักดันให้อยู่ในระดับโลกเช่นเดียวกับฮ่องกง

Centre	GFCI 24		GFCI 23		Change in Rank	Change in Rating
	Rank	Rating	Rank	Rating		
New York	1	788	2	793	▲1	▼5
London	2	786	1	794	▼1	▼8
Hong Kong	3	783	3	781	0	▲2
Singapore	4	769	4	765	0	▲4
Shanghai	5	766	6	741	▲1	▲25
Tokyo	6	746	5	749	▼1	▼3
Sydney	7	734	9	724	▲2	▲10
Beijing	8	733	11	721	▲3	▲12
Zurich	9	732	16	713	▲7	▲19
Frankfurt	10	730	20	708	▲10	▲22

ภาพที่ 62 ภาพตารางแสดงการจัดอันดับประเทศที่เป็นศูนย์กลางการเงินโลกในปี 2018

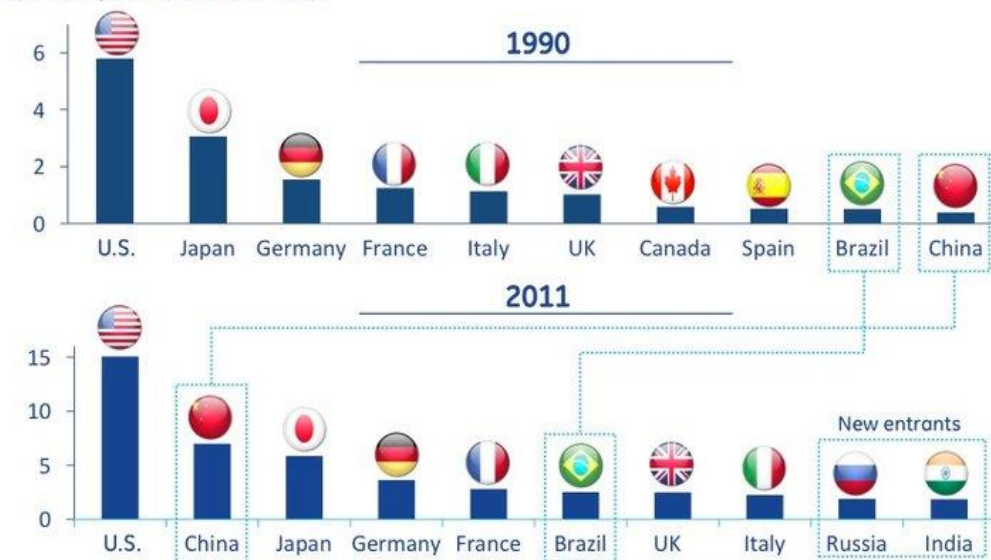
³¹ EastAsiaWatch, ปกิณกะ, accessed April 20, 2019, available from, <http://www.eastasiawatch.in.th/>

ที่มา: AdvantageBC, “Global Financial Centre Index,” accessed April 24 2019, available from ,
<https://advantagebc.ca/gfci/>

จากการที่เศรษฐกิจโลกย้ายศูนย์กลางมายังภูมิภาคเอเชียได้ส่งผลต่อการเติบโตของตลาดศิลปะ การตัดสินใจเข้ามาลงทุนในเอเชียของ Art Basel นอกจากจะเป็นงานมหกรรมศิลปะระดับโลกแล้วยังเป็นต้นแบบของธุรกิจศิลปะที่สำคัญของโลก ฉะนั้นการเฟ้นหาสถานที่ตั้งเพื่อที่จะขยายตลาดจะต้องเป็นไปด้วยความรอบคอบและแม่นยำที่สุด เพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน เพราะว่างานมหกรรมศิลปะนั้นไม่เป็นเพียงการนำเสนอผลงานศิลปะสมัยใหม่และร่วมสมัยที่ดีที่สุด หรือนำเสนอความล้ำสมัยของรูปแบบและเทคนิคอย่างที่เราเห็นจากการจัดแสดงเท่านั้น หากแต่วัตถุประสงค์ที่แท้จริงคือการซื้อขายผลงานศิลปะเหล่านั้นที่มีมูลค่าสูง หากศึกษาจากข้อมูลสถิติตัวเลขตลาดเศรษฐกิจโลกและ สถิติตัวเลขของตลาดศิลปะโลกนั้นมีความเชื่อมโยงที่เป็นไปในทางเดียวกัน และเติบโตไปแบบคู่ขนาน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการลงทุนในผลงานศิลปะนั้นมีความสำคัญและมีมูลค่าในตลาดโลกที่สูงขึ้นจากสถิติในอดีต ทำให้ผลงานศิลปะกลายเป็นปัจจัยในการลงทุน

Changing economies – top 10

(\$ trillion, GDP in current U.S.\$)

imagination at work

Markets constantly evolving ... growth
 markets ~50% of GDP by 2025

6
 GE Global Investor Day
 March 7, 2012

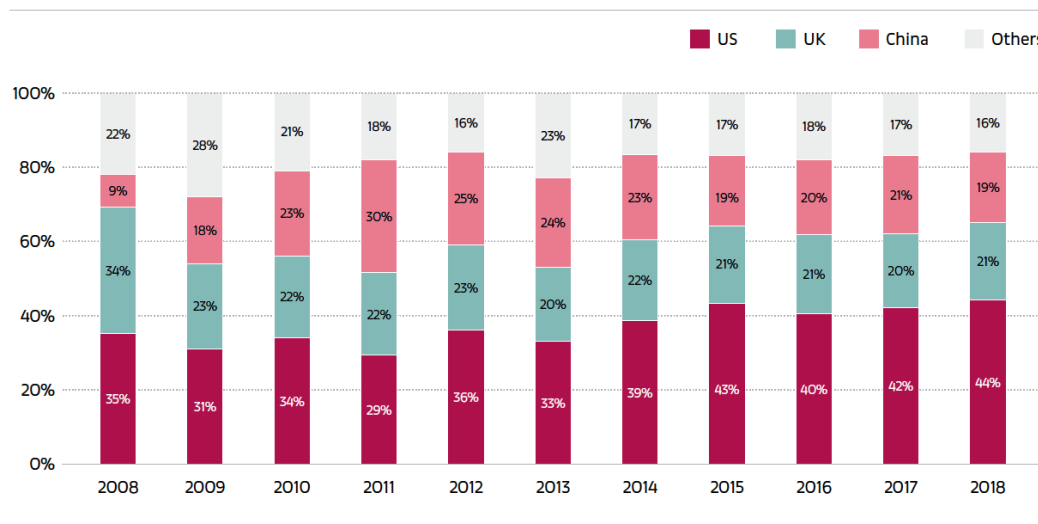
ภาพที่ 63 ภาพแผนภูมิแสดงการจัดอันดับเศรษฐกิจโลกโดยวัดจากค่า GDP เปรียบเทียบระหว่างปี 1990 และ 2011

ที่มา : Joe Weisenthal, The World's Largest Economies: 1990 Vs. 2011 ,accessed April 24,2019, available from,
<https://www.businessinsider.com/the-worlds-largest-economies-1990-vs-2011-2012-3>

จากภาพแผนภูมิแสดงการจัดอันดับของเศรษฐกิจโลกปี 1990 และ ปี 2011 จะเห็นได้ชัดถึงความเปลี่ยนขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจโลกจากยุโรปตกมาเป็นของภูมิภาคเอเชีย สหรัฐอเมริกาที่ครองแชมป์อยู่ในอันดับ 1 ของตารางมาตั้งแต่ปี 1960 ภายหลังจากชนะสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้สหรัฐวางตัวเป็นประเทศมหาอำนาจตั้งแต่นั้นมา ประคองตัวอยู่ในอันดับที่ 1 ของเศรษฐกิจโลกมาจนถึงปัจจุบัน ยุโรปนั้นได้ชื่อว่ามีเศรษฐกิจรุ่งเรืองในด้านเศรษฐกิจ และเป็นประเทศที่พัฒนาไปอย่างล้ำสมัยที่สุดในโลก อาจเป็นเพราะว่าผลกระทบที่รุนแรงจากสภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้ประเทศต่างๆ ในยุโรปมีสภาวะเศรษฐกิจหยุดชะงักลงทำให้เศรษฐกิจยุโรปยังไม่ฟื้นตัวคืน ทำให้ประเทศญี่ปุ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีอำนาจที่สุดในเอเชียในช่วงเวลาการทำสงคราม ถึงแม้ว่าจะพ่ายแพ้ต่อสหรัฐอเมริกาอย่างราบคาบและตกเป็นเมืองภายใต้การดูแลของสหรัฐนั้น ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศนี้ทำให้เศรษฐกิจญี่ปุ่นนั้นติดตัวขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 2 ของตารางในปี 1967 ประคองตัวยาวนานเป็นเวลากว่า 44 ปี กำลังจะถูกแทนที่ด้วยประเทศจีนที่ภายหลังการเปิดประเทศก็ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนทำให้ในช่วงต้นทศวรรษที่ 2000 ได้ระดับขึ้นอย่างก้าวกระโดดจนในปี 2011 ขึ้นมาแทนที่ญี่ปุ่นได้สำเร็จและมีเศรษฐกิจอยู่ในอันดับที่ 2 ของโลกมาถึงปัจจุบัน

ในปี 2011 ประเทศจีนขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 2 ของการจัดอันดับเศรษฐกิจโลก ซึ่งเป็นปีแรกที่บริษัทแม่ของ Art Basel เริ่มให้ความสนใจทางฝั่งตลาดศิลปะของเอเชีย ความน่าดึงดูดของตลาดศิลปะเอเชียและเศรษฐกิจฮ่องกงที่กำลังเติบโตทำให้ตัดสินใจเข้ามาลงทุนโดยการถือหุ้น 60% ของ Art HK ก่อนที่จะเปลี่ยนชื่อมาเป็น Art Basel Hong Kong ในปี 2013 โดยเล็งเห็นจุดเด่นในเรื่องเศรษฐกิจฮ่องกงที่น่าดึงดูดชาวต่างชาติด้วยปัจจัยหลายประการที่ได้กล่าวมาแล้ว ก่อนที่ Art Basel นั้นจะเข้ามาลงทุนในฮ่องกง มีการปฏิสัมพันธ์สร้างเครือข่ายไว้ก่อนแล้วโดยมีการคัดสรรผลงานศิลปะเอเชียไปแสดงที่บาเซิล ความมีเอกลักษณ์ของศิลปะเอเชียที่ได้รับการตอบรับอย่างดีจากนักลงทุนยุโรปจึงเป็นอีกเหตุผลที่ Art Basel นั้นเข้ามาลงทุนในเอเชีย เช่นเดียวกับการตั้งสาขาที่ไมอามี สหรัฐอเมริกาในปี 2002 เพื่อเพิ่มโอกาสในการลงทุนที่อาจจะมีความเสี่ยงน้อยกว่าอยู่ในยุโรปเพียงที่เดียวโดยเล็งเห็นถึงจุดเด่นในหลายๆด้านของไมอามี อาทิเช่น วิถีชีวิตที่มีความผสมผสานของวัฒนธรรมลาตินอเมริกาได้สร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่น่าดึงดูด และระบบเศรษฐกิจที่คึกคักและเป็นศูนย์รวมของนักธุรกิจนานาชาติ ในขณะที่เศรษฐกิจยุโรปกำลังผันผวน ตลาดหุ้นยุโรปพังทลายลงในช่วงหลังจากเหตุการณ์ 9/11 ทำให้ยุโรปและอเมริกาได้รับผลกระทบอย่างหนักในด้านเศรษฐกิจ เป็นไปได้ว่าเหตุนี้เองทำให้เศรษฐกิจเอเชียนั้นเดินหน้าขึ้นมาอยู่ในระดับที่ทัดเทียมกัน

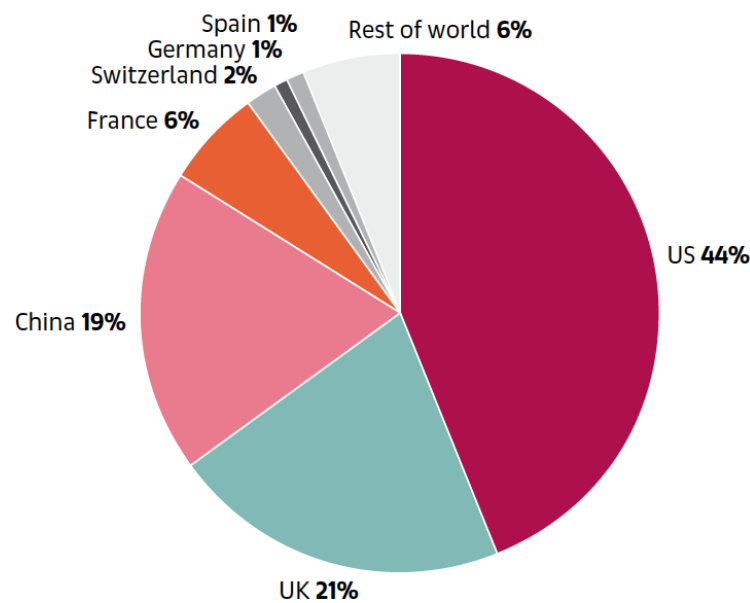

© Arts Economics (2019)

ภาพที่ 64 แผนภูมิแสดงการแบ่งสัดส่วนตลาดศิลปะโลกของประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และจีน ตั้งแต่ปี 2008 จนถึง 2018 ที่มา : Dr.Clare McAndrew, “The Art Market 2019,” accessed April 20 ,2019, available from, <https://www.artbasel.com/news/art-market-report>

จากแผนภูมิแสดงการแบ่งสัดส่วนตลาดศิลปะโลก จะเห็นได้ถึงการเพิ่มขึ้นและลดลงของมูลค่าผลงานศิลปะที่ซื้อขายในแต่ละปี จะสังเกตเห็นได้ว่าในปี 2011 นั้นจีนมีมูลค่าซื้อขายนั้นสูงกว่าสหรัฐและอังกฤษ ซึ่งทั้งสองประเทศมหาอำนาจของโลกทั้งด้านเศรษฐกิจและศิลปะที่ครองความนิยมมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ในอดีต ถูกจีนผู้ซึ่งเป็นผู้เล่นใหม่ในตลาดโลกนี้ ได้เริ่มสร้างตัวตนในปี 2008 จีนให้ความสำคัญกับธุรกิจศิลปะเป็นอย่างมาก หากศึกษาจากความเป็นมาของวงการศิลปะในภูมิภาคเอเชียที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นถึงความสัมพันธ์กันของตลาดศิลปะและสภาพเศรษฐกิจสังคมในเอเชีย ในช่วงเวลาดังกล่าวนั้นมีการเพิ่มขึ้นของแกลอรี และงานมหกรรมศิลปะเกิดขึ้นกันอย่างแพร่หลายทั่วทั้งภูมิภาคโดยเฉพาะฮ่องกง

© Arts Economics (2019)

ภาพที่ 65 แผนภูมิแสดงสัดส่วนตลาดศิลปะโลกในแต่ละประเทศโดยวัดจากมูลค่าผลงาน ในปี 2018
ที่มา : Dr.Clare McAndrew, "The Art Market 2019," accessed April 20 ,2019, available from,
<https://www.artbasel.com/news/art-market-report>

นอกจากนั้นจากการสำรวจทางด้านเศรษฐกิจ เมืองที่เป็นที่นิยมในการเข้าไปลงทุนโดยสำรวจจากภูมิภาคเอเชีย เอเชียแปซิฟิก อเมริกา ยุโรป ตะวันออกกลาง และแอฟริกา จัดลำดับได้ดังนี้ 1. ฮองกง 2. สิงคโปร์ 3. โตเกียว 4. ลอนดอน 5. เซี่ยงไฮ้ เป็นต้น ฮองกงได้รับการจัดอันดับให้เป็นเมืองยอดนิยมในการเข้าไปประกอบธุรกิจอันดับ 1 ของโลก เนื่องจากฮองกงมีปัจจัยหลายประการที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ ในด้านกายภาพทำเลที่ตั้ง ถึงแม้ว่าฮองกงนั้นจะมีลักษณะเป็นเกาะ ซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ทำกินที่เป็นปัญหาใหญ่สำหรับประชากรฮองกง แต่การที่ฮองกงเป็นเมืองท่ากลับเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมที่สุด และเป็นข้อได้เปรียบได้การเชื่อมต่อ หรือติดต่อซื้อขายระหว่างประเทศ การคมนาคมที่เข้าถึงอย่างสะดวกและมีความล้ำสมัย ในด้านธุรกิจมีข้อจำกัดในการถือครองสินทรัพย์ของชาวต่างชาติค่อนข้างน้อย ความเป็นสากลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของคนฮองกงนั้นก็สิ่งสำคัญที่เป็นอีกหนึ่งปัจจัย เพราะว่าคนที่อยู่ในฮองกงนั้นมีหลากหลายเชื้อชาติ ตั้งแต่ยุคสมัยที่อยู่ภายใต้อาณานิคมของอังกฤษคนฮองกงนั้นจึงมีภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นภาษาหลัก รวมถึงจีนกลาง และจีนกวางตุ้ง ทำให้การสื่อสารไม่เป็นปัญหาสำหรับนักลงทุนชาวต่างชาติ และฮองกงมีแรงงานต่างชาติจำนวนมากที่อาศัยและทำงาน จึงมีแรงงานที่มีทักษะสูงค่อนข้างมากซึ่งเป็นผลดีในการพัฒนาประเทศ

ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้ฮ่องกงได้รับความนิยม และ น่าดึงดูดของบริษัทต่างชาติจากทั่วโลก ซึ่งในปัจจุบันมีบริษัทระหว่างประเทศชั้นนำจากทั่วโลกเข้ามาเปิดสาขาในฮ่องกงร้อยละ 68.2 และมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น สังเกตได้จากผลการสำรวจความนิยมในการทำธุรกิจสถานที่ 4 แห่งใน 5 อันดับนั้นตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียทั้งหมดซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนชั่วคราวจากเศรษฐกิจโลกจากทวีปยุโรป และอเมริกาสู่ภูมิภาคเอเชีย³²

เนื่องจากฮ่องกงมีสภาพคล่องทางการเงินและในด้านระบบการบริหารเศรษฐกิจที่มั่นคง ความต้องการดึงดูดกลุ่มนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในพื้นที่ จึงมีการวางแผนด้านกลยุทธ์เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการลงทุนของโลกและธุรกิจการเงินที่สามารถดึงดูดนักลงทุนจากนานาประเทศทั่วโลก ด้วยนโยบายเสรีการค้า การปลอดภาษีซื้อขายและภาษีมูลค่าเพิ่ม อีกทั้งชาวต่างชาติยังสามารถเข้ามาลงทุนในฮ่องกงและมีสิทธิ์ในการถือครองสินทรัพย์ได้ 100% ทำให้ฮ่องกงเกิดการไหลเวียนของเม็ดเงินที่สูงกว่าประเทศอื่นในเอเชีย ทำให้ฮ่องกงนั้นเป็นศูนย์กลางการเงินของโลกในปัจจุบัน เช่นเดียวกับประเทศสวิตเซอร์แลนด์ที่เป็นจุดกำเนิดของงานมหกรรมศิลปะ Art Basel ที่เป็นบริษัทแม่ ในอดีตประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้นได้วางตัวเป็นกลางตั้งแต่ยุคสมัยก่อนการทำสงคราม และในช่วงเวลาที่หลายประเทศในยุโรปกำลังเกิดสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำจากผลกระทบของสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้นกลับมีบทบาทสำคัญในการเป็นเวทีสำหรับซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตรา หรือเป็นศูนย์กลางการซื้อขายของยุโรปตั้งแต่นั้นมา ทำให้เศรษฐกิจของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นศูนย์กลางการเงินของโลกที่มีความสำคัญในด้านการลงทุนในระดับนานาชาติมาช้านาน ทั้งในฐานะผู้ลงทุนและเป็นที่ตั้งของบริษัทชั้นนำของโลก ซึ่งภาครัฐมีนโยบายที่เปิดกว้างและเอื้อต่อการลงทุนของชาวต่างชาติที่มีความเท่าเทียมกับชาวสวิตเซอร์แลนด์ ทั้งการปลอดภาษี หรือ ลดหย่อนภาษีในบางรายการ นักลงทุนจึงมีเสรีภาพในการลงทุนโดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้เศรษฐกิจสวิตเซอร์แลนด์เจริญรุ่งเรืองและอยู่ในระดับที่ดีที่สุดในโลก อย่างไรก็ตามความสำเร็จนี้ไม่เคยอยู่ตลอดไปเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจโลกนั้นมีการผันผวนมากในช่วงหลาย 10 ปีมานี้ ยุโรปซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกก็ถูกแทนที่ด้วยสหรัฐอเมริกาและไล่หลังมาด้วยประเทศในภูมิภาคเอเชีย

จากสภาพการเงินที่คล่องตัวและเกิดฐานลูกค้าที่ร่ำรวยในเกาะฮ่องกง ทำให้ฮ่องกงเป็นตัวเลือกสำคัญในโดยเล็งเห็นจุดเด่นในหลายๆ เรื่อง อาทิเช่น ฮ่องกงนั้นมีการซื้อขายงานศิลปะที่สูง เพราะมีความหลากหลายทางเชื้อชาติวัฒนธรรมและมีความเป็นสากล ฮ่องกงถึงแม้ว่าจะอยู่ในบริเวณเขตประเทศจีน แต่มีวัฒนธรรมจีนให้เห็นอยู่น้อยมาก ประเทศมีการพัฒนาในรูปแบบที่ทัดเทียมกับยุโรปและอเมริกา การคมนาคมและสภาพความเป็นอยู่มีความเจริญ สามารถรองรับการเข้ามาของนัก

³² สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองฮ่องกง, accessed 24 April 2019 ,available from <http://www.thai-consulate.org.hk/web/3019.php?s=4284>

ธุรกิจ นักลงทุน หรือนักสะสมผลงานศิลปะได้เป็นอย่างดี ภาษาที่ใช้สื่อสารในฮ่องกงส่วนใหญ่เป็นภาษาจีนและอังกฤษ โดยการใช้ภาษาอังกฤษของผู้คนในเกาะฮ่องกงนั้นอยู่ในระดับเดียวกับสากล การสื่อสารจึงอยู่ในสภาพคล่องตัว

Art Basel คืองานมหกรรมศิลปะสมัยใหม่ที่นำเสนอผลงานศิลปะที่มีความเป็นสากล ประเทศฮ่องกงจึงเป็นตัวเลือกที่ดีในการลงทุนเพราะความเป็นสหของชนชาติ ทำให้มีลูกค้าที่มาจากหลากหลายประเทศทั่วโลก ด้วยนโยบายทางด้านเศรษฐกิจที่สามารถดึงดูดนักธุรกิจต่างชาติให้เข้ามาอยู่และลงทุนในฮ่องกง หรือแม้แต่ตั้งรกรากทำงานอยู่ในประเทศนี้ สังเกตได้จากจำนวนพนักงานที่เป็นชาวยุโรปที่ทำงานในฮ่องกงมีจำนวนมาก (Expand) ทำให้ฮ่องกงกลายเป็นเหมือนบ้านหลังที่สองของชาวต่างชาติ เพราะสามารถสร้างตัวเลขรายรับให้เพิ่มมากขึ้นได้ดีกว่าในบ้านเกิดเมืองนอนของตัวเอง จากค่านิยมของการลงทุนซื้อขายผลงานศิลปะที่เปิดกว้างจากในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้ตลาดศิลปะกลายเป็นการลงทุนที่เกิดผลกำไร ไม่แพ้ธุรกิจอื่น และมีแนวโน้มในทิศทางที่ขยายตัวใหญ่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ธุรกิจซื้อขายศิลปะเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับนักธุรกิจ การนำงานมหกรรมศิลปะสมัยใหม่ระดับโลกที่เคยประสบผลสำเร็จมาแล้วที่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ และ ไมอามี ประเทศสหรัฐอเมริกา ขยายมาสู่ฮ่องกงก็เป็นเหมือนการบ่อนเหยื่อเข้าปากปลา กล่าวอย่างง่ายคือการรองรับการซื้อขายของนักธุรกิจที่มีกำลังซื้อและความกระหายในการลงทุนเพราะผู้คนส่วนใหญ่ที่เข้ามาในประเทศฮ่องกงแล้วแต่ต้องการแสวงช่องทางการลงทุนทำธุรกิจเป็นหลัก ดังนั้นสภาพเศรษฐกิจและสังคมของฮ่องกงจึงปัจจัยสำคัญในการเลือกเป็นที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการขยายตลาดศิลปะมายังภูมิภาคเอเชีย

รูปแบบการจัดการ Art Basel ในภูมิภาคเอเชีย

Art Basel เป็นงานมหกรรมศิลปะที่มีความสำคัญต่อวงการซื้อขายผลงานศิลปะที่ใหญ่เป็นอันดับ 1 ของโลก จากการขยายสาขา งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนานนี้ไปในปัจจุบันยุคศาสตร์ที่สำคัญของโลกซึ่งตั้งอยู่ในทวีปที่แตกต่างกัน จากจุดกำเนิดอยู่ที่เมืองบาเซิล ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ต่อมาเปิดที่ไมอามี ประเทศสหรัฐอเมริกา และฮ่องกงตามลำดับ และล่าสุดในปี 2017 ได้มีการเปิดตัวที่เมืองน้องใหม่อย่าง บวยโนส ไอเรส ประเทศอาร์เจนตินา ซึ่งแต่ละเมืองนั้นเป็นจุดสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจและเป็นศูนย์กลางศิลปะของภูมิภาคนั้นๆ

ภาพที่ 66 ภาพแผนที่โลกแสดงตำแหน่งที่ตั้งของ Art Basel

การที่ Art Basel นั้นประสบความสำเร็จในธุรกิจการซื้อขายศิลปะจนกลายเป็นเวทีระดับโลกนั้นมาจากการบริหารจัดการที่ดีเยี่ยม และมีแนวคิดที่เฉียบคม ทั้งสองปัจจัยนี้ทำงานควบคู่กันโดยระบบการจัดการที่มีมาตรฐานระดับโลก ในเรื่องการนำเสนอผลงาน รวมถึงการคัดเลือกแกลเลอรีเข้าร่วมทำให้การนำเสนอผลงานศิลปะมีคุณภาพที่ดีที่สุดจากกระบวนการคัดเลือกของคณะกรรมการและการนำเสนอผลงานจัดแสดงในแต่ละบูธจัดแสดงที่มีระเบียบ ทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงพื้นที่จัดแสดงและตัวงานศิลปะ ในด้านแนวความคิดนั้น ผู้บริหารจะต้องตื่นตัวต่อสถานการณ์โลกอยู่เสมอเพื่อปรับเปลี่ยนและพัฒนารูปแบบงานมหกรรมศิลปะนี้ให้เข้ากับยุคสมัยและสร้างความโดดเด่นให้กับงานของตนเอง Art Basel นั้นได้พัฒนาโครงสร้างรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของงานนี้ และได้กลายเป็นต้นแบบสำหรับ Art Basel สาขาอื่นๆ อย่างเช่น Art Basel Miami Beach และ Art Basel Hong Kong เป็นต้น นอกจากนี้การย้ายมายังภูมิภาคเอเชียยังจำเป็นต้องคำนึงถึง ความแตกต่างและอัตลักษณ์เฉพาะวัฒนธรรมของความเป็นตะวันออก ที่แตกต่างไปจากการดำเนินการเดิมในยุโรปและอเมริกาเป็นอย่างมาก โดยในการจัดแสดงของทั้ง 3 แห่งมีรูปแบบและโครงสร้างการจัดการสามารถแบ่งได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ตารางแสดงความแตกต่างกันของรูปแบบโครงสร้างการจัดแสดงของ Art Basel , Miami Beach และ Hong Kong

รูปแบบโครงสร้าง การจัดแสดง	BASEL	MIAMI BEACH	HONG KONG
การสมัครเข้าร่วม	การสมัครเข้าร่วมในแต่ละ โครงการผ่านทางเว็บไซต์หลัก	การสมัครเข้าร่วมในแต่ละ โครงการผ่านทางเว็บไซต์หลัก	การสมัครเข้าร่วมในแต่ละ โครงการผ่านทางเว็บไซต์หลัก
ระยะเวลา	ระยะเวลาในการจัดแสดง ทั้งหมด วัน 2 วัน โดยแบ่ง 6 แรกรอบสำหรับแขกพิเศษ และ วันรอบสำหรับสาธารณะจัด 4 ขึ้นในเดือนมิถุนายน	ระยะเวลาในการจัดแสดง ทั้งหมด วัน 2 วัน โดยแบ่ง 6 แรกรอบสำหรับแขกพิเศษ และ วัน รอบสำหรับสาธารณะจัด 4 ขึ้นในเดือนธันวาคม	ระยะเวลาในการจัดแสดง ทั้งหมด วันแรก 2 วัน โดยแบ่ง 5 วัน 3 รอบสำหรับแขกพิเศษ และ รอบสำหรับสาธารณะ จัดขึ้นใน เดือนมีนาคม
การแบ่งพื้นที่	การแบ่งพื้นที่จัดแสดงออกเป็น Sector ต่างๆ มีทั้งหมด 9 Sector	การแบ่งพื้นที่จัดแสดงออกเป็น Sector ต่างๆ มีทั้งหมด 8 Sector	การแบ่งพื้นที่จัดแสดงออกเป็น Sector ต่างๆ มีทั้งหมด 8 Sector
สถานที่จัดแสดง	จัดขึ้นที่ศูนย์กลางการประชุม และศูนย์การแสดงนิทรรศการ หลัก ที่สำคัญในประเทศหรือ เมืองที่เป็นสถานที่ตั้ง	จัดขึ้นที่ศูนย์กลางการประชุม และศูนย์การแสดงนิทรรศการ หลัก ที่สำคัญในประเทศหรือ เมืองที่เป็นสถานที่ตั้ง	จัดขึ้นที่ศูนย์กลางการประชุม และศูนย์การแสดงนิทรรศการ หลัก ที่สำคัญในประเทศหรือ เมืองที่เป็นสถานที่ตั้ง
พื้นที่จัดแสดง นิทรรศการ	การจัดแสดงนิทรรศการหลักจะ อยู่ในห้องโถงนิทรรศการ และมี การจัดแสดงในพื้นที่สาธารณะ ทั้งนอกอาคาร และในบริเวณ ต่างๆ ครอบคลุมทั้งเมืองในย่าน ประวัติศาสตร์ มีการแยกพื้นที่ จัดแสดงออกจากโถง นิทรรศการหลักเช่น Unlimited Sector	การจัดแสดงนิทรรศการหลักจะ อยู่ในห้องโถงนิทรรศการ และมี การจัดแสดงในพื้นที่สาธารณะ และ มีกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น คอนเสิร์ต หรือ การฉาย ภาพยนตร์	การจัดแสดงนิทรรศการหลักจะ อยู่ในห้องโถงนิทรรศการที่อยู่ใน ตัวอาคาร มีทั้งหมด ห้องโถง 2 ใหญ่เท่านั้นไม่มีการจัดแสดงผล งานศิลปะในพื้นที่สาธารณะ นอกเหนือจาก HKCEC
รูปแบบผลงาน	รูปแบบของผลงานศิลปะที่ นำเสนอมีความเป็นสากล ที่ รวบรวมผลงานศิลปะร่วมสมัย จากทั่วโลกนำมาจัดแสดง	รูปแบบของผลงานศิลปะที่ นำเสนอจะเน้นไปที่การนำเสนอ ศิลปะอเมริกาเหนือและ ลาติน อเมริกา เป็นหลักเพื่อแสดงออก ถึงสีสันและเสน่ห์ความมีชีวิตชีวา ของพื้นที่ถิ่นและความเป็นเมือง ไม่ামী	รูปแบบของผลงานศิลปะที่นำมา จัดแสดงมุ่งเน้นในการนำเสนอ ผลงานศิลปะเอเชีย และเอเชีย แปซิฟิกเป็นสำคัญ ในส่วนของ การจัดนิทรรศการเดี่ยว หรือกลุ่ม ที่มีการกำหนดเนื้อหาส่วนใหญ่ จะเน้นการนำเสนอเรื่องราว แสดงออกถึงวัฒนธรรมความเป็น เอเชีย

จากตารางจำแนกความแตกต่างของรูปแบบโครงสร้างการจัดแสดงของทั้ง 3 แห่งนั้นจะเห็นว่า Art Basel นั้นมีรูปแบบการจัดการที่สำเร็จรูป และส่งต่อมายังสาขาอื่นๆ เห็นถึงการควบคุมและจัดการดูแลภายใต้องค์กรบริหารหลัก แล้วจึงแยกออกมาปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในสังคมของเมืองนั้นๆ โดยมีโครงสร้างการจัดแสดงพื้นฐานที่เหมือนกัน คือมีการจัดขึ้นที่ศูนย์การประชุมและแสดงนิทรรศการแห่งชาติ ซึ่งเป็นสถานที่จัดงานสำคัญของเมืองและยังมีห้องจัดแสดงที่มีมาตรฐานเป็นสากล ในด้านทำเลศูนย์การประชุมนั้นก็มักจะตั้งอยู่ในย่านเศรษฐกิจที่สำคัญซึ่งมีระบบขนส่งที่เข้าถึงพื้นที่ได้อย่างสะดวก ในด้านการจัดแสดงผลงานนั้นจะอยู่ในพื้นที่ของห้องโถงจัดแสดงเป็นหลัก แต่จะต่างกันที่จำนวนห้อง Art Basel นั้นมีการใช้ห้องจัดแสดงที่เยอะที่สุด วันเวลาที่เปิดให้เข้าชมมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ เปิดให้แขกพิเศษได้เข้าชมก่อน 2 วันก่อนวันเปิดสู่สาธารณะ ในการแบ่งพื้นที่จัดแสดงนั้น มีรูปแบบที่เหมือนกัน คือการแบ่ง Sector หลัก อาทิเช่น Galleries นั้นจะเป็นส่วนของพื้นที่จัดแสดงหลักที่มีเหมือนกันทั้ง 3 แห่งเป็นการนำเสนอผลงานจากศิลปินในสังกัดของแกลเลอรีที่เข้าร่วม รวมถึงการแบ่งเป็น Sector อื่นๆ ภายใต้การกำหนดและดูแลของผู้บริการและภัณฑารักษ์ ที่มีทั้งเหมือนกันแต่ต่างกันที่รายละเอียดของแนวความคิด และเนื้อหาที่ปรับเปลี่ยนไปตามพื้นที่และความนิยมของประเทศนั้นๆ ในด้านความแตกต่าง Art Basel Hong Kong นั้นไม่มีการจัดแสดงในพื้นที่สาธารณะเหมือนกับ Art Basel และ Art Basel Miami Beach ซึ่ง Art Basel นั้นจะมี Sector ที่มีการนำเสนอผลงานประติมากรรมของศิลปินที่มีชื่อเสียงและติดตั้งอยู่ที่บริเวณพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของเมือง และ Art Basel Miami Beach นั้นจะใช้พื้นที่สาธารณะในลักษณะการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่นการฉายภาพยนตร์ หรือ การจัดกิจกรรมด้านดนตรี เพื่อสอดรับกับวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นที่มีชีวิตชีวา สังเกตได้ว่าทั้งสองเมืองนี้มีพื้นที่กว้างขวางซึ่งสามารถขยายขอบเขตพื้นที่การจัดการได้ ในขณะที่ฮ่องกงนั้นมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะและมีพื้นที่จำกัดมากซึ่งกลายเป็นปัญหาระดับชาติ เพราะฉะนั้นค่าเช่าพื้นที่ในฮ่องกงมีราคาที่สูงมาก และมีพื้นที่ที่เป็นสาธารณะน้อย จึงไม่เหมาะสมกับการจัดแสดงในพื้นที่ภายนอกอาคาร อาจจะเป็นการดีกว่าเนื่องจากทำให้ผู้ชมที่เดินทางมาจากทั่วโลกนั้นสามารถเข้าชมได้ทั่วในคราวเดียว ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปยังสถานที่อื่นๆ หากมีเวลาที่จำกัดเพราะว่าผลงานที่นำมาจัดแสดงนั้นมีจำนวนมากถึง 4,000 กว่าชิ้น การจะชมงานให้ครบทุกห้องนั้นต้องใช้เวลาอย่างน้อย 1 วัน ระยะเวลาที่เปิดให้เข้าชมของบุคคลทั่วไปนั้นก็มีข้อจำกัดที่สั้นกว่า บัตรเข้าชมของแขกพิเศษ จึงเป็นข้อดีที่การจัดแสดงเกิดขึ้นในสถานที่เดียวเท่านั้น

โครงสร้างการนำเสนอผลงานและการแบ่งพื้นที่

โครงสร้างการแบ่งพื้นที่หรือว่า Sector นั้นมีโครงสร้างพื้นฐานมาจาก Art Basel ที่เป็นต้นฉบับและได้มีการพัฒนารูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและตลาดศิลปะที่มีความเฉพาะของประเทศนั้นๆ สร้างเอกลักษณ์ เพื่อดึงดูดความสนใจจากนักลงทุน หรือนักสะสมผลงานศิลปะ รวมถึงการนำเสนอผลงานซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของงานมหกรรมศิลปะนี้ ซึ่งมีรูปแบบการนำเสนอผลงานที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน สิ่งเดียวที่เหมือนกันคือผลงานจะต้องเป็นผลงานศิลปะสมัยใหม่ และ ศิลปะร่วมสมัยที่สร้างขึ้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบันเท่านั้น

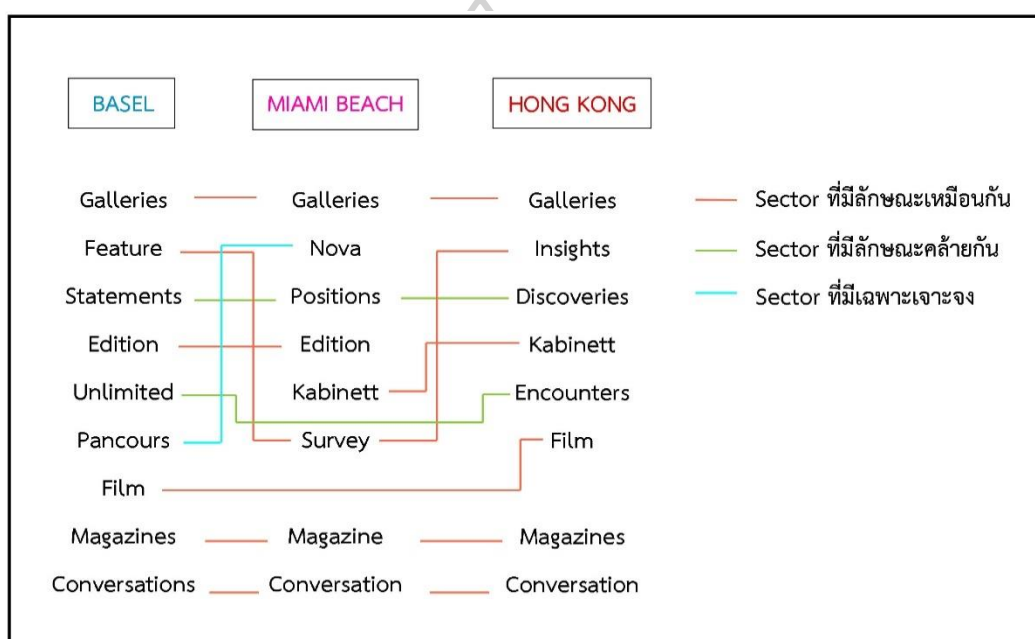
ตารางที่ 12 ตารางแสดงความแตกต่างกันของผลงานจัดแสดงในแต่ละพื้นที่

สถานที่จัดแสดง	การนำเสนอผลงานศิลปะ
Art Basel สถานที่ตั้ง เมืองบาเซิล: ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ทวีปยุโรป	เป็นจุดเชื่อมต่อโลกศิลปะเข้าด้วยกันจากแกลเลอรีชั้นนำจากทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีการจัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยสถาบัน วัฒนธรรมในบาเซิล และบริเวณโดยรอบเพื่อสร้างงานศิลปะที่น่าตื่นตาตื่นใจและครอบคลุมทั่วทั้งภูมิภาค
Art Basel Miami Beach เมืองไมอามี รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา ทวีปอเมริกาเหนือ	การนำเสนอผลงานจากแกลเลอรีชั้นนำที่มาจากอเมริกาเหนือ ลาตินอเมริกา ยุโรป เอเชีย ออสเตรเลีย และ แอฟริกา มีผลงานศิลปะมาจากทุกทวีปทั่วโลกแต่จะมุ่งเน้นไปที่ศิลปะอเมริกาและ ลาตินอเมริกาเป็นหลัก
Art Basel Hong Kong เขตปกครองพิเศษฮ่องกง ประเทศจีน ภูมิภาคเอเชีย	การนำเสนอผลงานมุ่งเน้นไปที่ผลงานศิลปะจากภูมิภาคเอเชีย และ เอเชียแปซิฟิก มีแกลเลอรีที่เข้าร่วมแสดงที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคนี้กว่าครึ่งของแกลเลอรีทั้งหมด เพื่อนำเสนอความเป็นเอเชียผ่านผลงานที่หลากหลายทางวัฒนธรรมโดยใช้วัสดุทางประวัติศาสตร์ไปจนถึงเทคนิคที่ล้ำสมัยจากศิลปินรุ่นใหม่

จากตารางแสดงความแตกต่างของผลงานที่จัดแสดงในแต่ละสถานที่นั้น สังเกตได้ว่ามีความสอดคล้องกันของผลงานที่นำมาจัดแสดงและวัฒนธรรมของท้องถิ่นในภูมิภาคนั้น Art Basel เป็นเหมือนกับจุดเชื่อมต่อระหว่างศิลปะท้องถิ่นสู่ศิลปะโลก อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญที่สุดคือไม่ว่าจะเป็นการผลักดันศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีเสน่ห์ดึงดูดเพียงใด ล้วนต้องขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาดเป็นหลักเพราะว่า Art Basel นั้นไม่ได้เป็นเพียงงานแสดงศิลปะธรรมดา แต่เป็นธุรกิจซื้อขาย

ผลงานศิลปะ ดังนั้นนอกจากจะเห็นถึงความแตกต่างของผลงานศิลปะที่นำมาจัดแสดงในแต่ละภูมิภาค ยังมองเห็นอีกว่าค่านิยม หรือทิศทางของตลาดศิลปะในภูมิภาคนั้นเป็นอย่างไรจากจำนวน และประเภท ผลงานที่นำมาจัดแสดง และในการนำเสนอผลงานศิลปะจำนวนมากนี้มีระบบการจัดการพื้นฐานที่ได้ต้นแบบมาจาก Art Basel ในเมืองบาเซิล ซึ่งเป็นต้นกำเนิด ในการแบ่งพื้นที่จัดแสดงของ Art Basel ทั้ง 3 แห่งมีความเหมือนและต่างกันโดยสามารถแบ่ง Sector ได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 คือ Sector ที่มีลักษณะเหมือนกัน กลุ่มที่ 2 ที่มีลักษณะคล้ายกัน และกลุ่มที่ 3 ที่มีลักษณะเฉพาะ โดยสามารถอธิบายผ่านแผนภาพด้านล่าง ดังนี้

ภาพที่ 67 ภาพแสดงการเชื่อมโยงของ Sector

จากภาพแสดงความเชื่อมโยงของแต่ละ sector แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างหลักในการแบ่งพื้นที่ของทั้ง 3 แห่งในส่วนแรกคือ Sector ที่มีลักษณะเหมือนกันจะใช้เส้นสีส้มเป็นสัญลักษณ์จะเห็นได้ว่ามีทั้ง Sector ที่มีชื่อเดียวกัน และชื่อที่ต่างกันซึ่งในแต่ละ Sector สังเกตได้ว่ามีรูปแบบของการส่งต่อ และการรับช่วงของแต่ละประเทศโดยเริ่มจาก Galleries นั้นเป็นพื้นที่หลักในการจัดแสดงจากสัดส่วนของปริมาณผลงานที่มีอยู่เยอะที่สุดในการนำเสนอของ Galleries นั้นเป็นการนำเสนอศิลปินในสังกัดของตัวเองโดยมีการคัดเลือกผ่านคณะกรรมการ และเป็นการนำเสนอตัวตนของแกลเลอรีนั้นๆ มีรูปแบบการจัดการที่เหมือนกันทั้งด้านการสมัครเข้าร่วมโดยมีการคัดเลือกจากคณะกรรมการ และการจัดแสดงผลงานในบูธจัดแสดงที่มีรูปแบบเดียวกัน Magazines เป็นการร่วมมือกันของนิตยสาร

ศิลปะเพื่อจัดจำหน่ายหนังสือหายากหรือที่มีคุณค่า จะมีการจัดบูธไว้ภายนอกห้องจัดแสดงเหมือนเป็นองค์ประกอบเสริมให้ผู้มาชมได้พักสายตาจากการชมผลงานจำนวนมากและเพลิดเพลินกับการซื้อหรือชมหนังสือศิลปะเหล่านี้ Conversations นั้นจะเป็นการอภิปรายสนทนาเกี่ยวกับศิลปะในกับสมาชิกหรือบุคคลสำคัญในวงการศิลปะ ทั้ง 3 Sector นี้มีชื่อและรูปแบบที่เหมือนกัน ในส่วนต่อมาคือ Feature Survey และ Insights นั้นมีชื่อเรียกที่ต่างกันแต่มีรูปแบบการจัดการที่เหมือนกันคือ การนำเสนอผลงานในพื้นที่นี้แกลเลอรีจะต้องนำเสนอผลงานของศิลปินที่สร้างสรรค์โดยมีหัวข้อที่ Art Basel Hong Kong กำหนดไว้ภายใต้ความดูแลของภัณฑารักษ์ซึ่งจะเป็นผู้คัดเลือกเข้ามาแสดงในพื้นที่นี้ ซึ่งมีสัดส่วนของผลงานที่นำเสนอรองลงมาจาก Galleries ในส่วนของ Edition Kabinett และ Film สังเกตได้ว่ามีรูปแบบที่เป็นการรับช่วงต่อ เป็นเพราะว่าอาจจะต้องมีการทดลองดูความนิยมของตลาดซึ่งในส่วนของ Kabinett นั้นไม่ตายตัวมีการเพิ่มและลดลงของ Sector ในแต่ละปี ต่อมาคือ เส้นสีเขียวเป็นสัญลักษณ์แทน Sector ที่มีลักษณะคล้ายกันได้แก่ Statement Position และ Discoveries เป็นการนำเสนอศิลปินหน้าใหม่ Statement เป็นการจัดนิทรรศการเดี่ยวของศิลปินหน้าใหม่ ผลงานที่ดีที่สุดจะมีสิทธิ์ได้รับรางวัล Baloise Art Prize ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนของโครงการนี้ มีความแตกต่างเพียงเล็กน้อยกับ Position นั้นจะเป็นการแสดงนิทรรศการเดี่ยวของศิลปินหน้าใหม่ที่คัดเลือกโดยภัณฑารักษ์ นักวิจารณ์ศิลปะ และนักสะสม และ Discoveries นั้นจะเป็นการนำเสนอผลงานศิลปะร่วมสมัยจากศิลปินรุ่นใหม่ โดยแกลเลอรีจะต้องจัดแสดงผลงานชิ้นใหม่ของศิลปินในโครงการเท่านั้น ในส่วนต่อมา Unlimited และ Encounters ทั้งสอง Sector นี้มีลักษณะการนำเสนอผลงานที่คล้ายกันคือเพื่อรองรับผลงานศิลปะจัดวาง หรือ ผลงานประติมากรรมที่มีขนาดใหญ่เกินกว่าจะอยู่ในบูธจัดแสดง และเป็นจุดเด่นของงานแสดงนี้สร้างความโดดเด่นที่สามารถดึงดูดผู้ชมได้เป็นอย่างมาก Encounter นั้นจะจัดแสดงอยู่ทั่วทั้งห้องนิทรรศการหลัก แต่ Unlimited นั้นมีการแยกพื้นที่เป็นสัดส่วนเฉพาะออกไป รวมถึงการติดตั้งผลงานภายนอกอาคาร เส้นสีฟ้าเป็นสัญลักษณ์แทน Sector ที่มีลักษณะเฉพาะ คือ Pancours และ Nova เป็นส่วนที่จัดขึ้นเฉพาะของประเทศนั้น Pancours นั้นเป็น Sector ที่จัดขึ้นที่เมืองบาเซิลเป็นการนำเสนอผลงานประติมากรรมโดยศิลปินที่มีชื่อเสียงจะมีการนำผลงานไปติดตั้งในบริเวณพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ของเมืองที่สอดคล้องกับเนื้อหาของผลงานศิลปะ และ Nova นั้นจะเป็นให้พื้นที่กับผู้แสดงนำเสนอศิลปิน 1-3 คนที่มีผลงานสร้างขึ้นไม่เกิน 3 ปี และจะต้องไม่เคยแสดงที่ไหนมาก่อนเพื่อมาจัดแสดงอยู่ใน Art Basel Miami Beach จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นถึงความแตกต่างของเนื้อหาและแนวความคิดที่มีการปรับใช้ให้ตรงตามความต้องการของตลาดศิลปะในภูมิภาคนั้นๆ และเพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับการจัดงาน

ซึ่งปัจจัยดังกล่าวช่วยส่งเสริม และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์นี้มีความน่าสนใจ และความแตกต่างของเนื้อหาในแต่ละ Sector ก็ทำให้การนำเสนอผลงานมี

หลากหลายมากขึ้น ไม่ทำให้รู้สึกน่าเบื่อ อย่างเช่นการที่มีการจัดพื้นที่ของ Encounter มาขึ้นระหว่าง การเดินชมงานที่เรียงรายอย่างเป็นระเบียบอยู่ในบูธจัดแสดงที่มีจำนวนมากนั้นอาจจะทำให้รู้สึกเวียน ได้เช่นกัน จึงถือว่าเป็นข้อดีในการจัดพื้นที่ ซึ่งการจัดแสดงผลงานนั้นจะวางอยู่ทั่วทั้งงานซึ่งมีลักษณะ ที่กั้นกลางเป็นระยะ นอกจากนี้ผลงานในส่วนของ Encounter ยังเป็นที่จับตามองของนักสะสมและ เป็นจุดเด่นของงานนี้ เช่นเดียวกับการเฟ้นหาศิลปินรุ่นใหม่ที่มีพรสวรรค์ของ Sector ต่างๆ เป็นที่น่า จับตามองของนักสะสม และนักลงทุน ที่รอคอยเพื่อจะซื้อผลงานศิลปะของศิลปินเหล่านี้ที่ เล็งเห็นศักยภาพในการพัฒนาชื่อเสียงและสามารถสร้างผลกำไรให้พวกเขาได้ในอนาคตเหมือนกับ การซื้อหุ้น

ถึงแม้ว่าจะมีโครงสร้างรูปแบบการจัดการที่เหมือนกันซึ่งถูกควบคุมดูแลภายใต้องค์กร บริหารหลักของ Art Basel ความเหมือนนั้นก็กลับเป็นมาตรฐานที่ดีที่ทำให้ Art Basel ทั้ง 3 แห่งมี มาตรฐานที่สูงอยู่ในระดับโลก ซึ่งทำให้ผู้เข้าชมจำภาพลักษณ์ของ Art Basel ได้เป็นอย่างดี นอกจาก การสร้างอัตลักษณ์ให้กับงานแสดงนี้ การนำเสนอผลงานโดยแบ่งเป็น Sector นี้ยังส่งผลต่อปริมาณ ผลงานที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ซึ่งสัมพันธ์กับจำนวนผู้เข้าชมที่มากขึ้นด้วย จากตารางที่ 7 แสดงจำนวน ผลงานในแต่ละ Sector และ ตารางที่ 9 แสดงจำนวนผู้เข้าชม ในช่วงปี 2016 เป็นช่วงเวลาตลาด ศิลปะทางฝั่งเอเชียที่กำลังขยายตัว และเป็นไปได้ว่ามีการแข่งขันที่สูงกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนานมีความนิยมและเกิดขึ้นกันอย่างแพร่หลายในเอเชีย Art Basel Hong Kong เองจึงต้องหาสิ่งที่สามารถดึงดูดผู้ชม และสร้างความแตกต่างจากงานแสดงอื่นๆ จากสถิติ ตัวเลขจำนวนผู้เข้าชมในปี 2016 นั้นมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นถึง 10,000 คน อาจเป็นเพราะว่ามีจำนวน ผลงานเพิ่มขึ้นอีก 28 % เมื่อสิ้นสุดการแสดงผลงานในแต่ละปีจะมีการรายงานยอดการซื้อขายของงาน แสดงศิลปะนี้ ซึ่งก็เป็นที่โจษจันกันในหมู่นักธุรกิจและนักลงทุนว่ามีการซื้อขายที่ตีมาก สามารถขายได้ ตั้งแต่ชั่วโมงแรกที่เปิดให้แขกพิเศษเข้าชมงาน ยิ่งทำให้ชื่อเสียงของ Art Basel Hong Kong เป็นที่ รู้จักไปทั่วทั้งภูมิภาค ในปี 2017 มีการเพิ่มใหม่อีก 2 Sector ด้วยกัน คือ Film ที่เป็นการนำเสนอ ผลงานศิลปะที่เป็นวิดีโอ หรือ ภาพยนตร์สั้น และ Kabinett เป็นการนำเสนอผลงานภายใต้การดูแล และคัดเลือกจากภัณฑารักษ์ ซึ่งมีการกำหนดเนื้อหาหรือหัวเรื่องสำหรับภัณฑารักษ์เดียว หรือการ แสดงเป็นกลุ่มเช่นหัวเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะเอเชีย ในส่วนของพื้นที่นี้ มีการเปิดตัวครั้งแรก ที่ Art Basel Miami Beach ในปี 2011 มีกระแสตอบรับที่ดีมาก และมีการแยกห้องจัดแสดงออก จากโถงนิทรรศการหลัก โดยมีการจัดการที่คล้ายคลึงกันภายใต้การจัดการของภัณฑารักษ์ เป็นการ นำเสนอนิทรรศการเดี่ยว และเป็นกลุ่มมีตั้งแต่ศิลปินรุ่นใหม่ไปจนถึงศิลปินระดับสูง หลังจากที่ทดลอง ที่ไมอามี ได้รับผลตอบรับที่ดี จึงได้มีการเปิดพื้นที่ในส่วนนี้โดยใช้ชื่อเดียวกันที่ฮ่องกง ในปี 2018 นั้นมี จำนวนผลงานที่จัดแสดงน้อยลง เป็นไปได้ว่าการลดลงของพื้นที่จัดแสดง Kabinett และอาจมี ผลกระทบจากระบบเศรษฐกิจในปีนั้น ในปี 2019 ได้มีการเปิดพื้นที่จัดแสดง Kabinett อีกครั้งทำให้

มีจำนวนแกลเลอรีและผลงานกลับมาที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยแล้วมีจำนวนที่เท่ากับปี 2017 และมีจำนวนผู้เข้าชมที่เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2018 มากถึง 8,000 คน

การปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และสร้างลักษณะพิเศษจากศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตในท้องถิ่นของภูมิภาคนั้นจนกลายเป็นอัตลักษณ์ของรูปแบบงานแสดงศิลปะนี้ เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผานิชย์มีความโดดเด่นและแตกต่างจากงานมหกรรมศิลปะอื่นๆ ในเอเชีย จากการเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างการจัดการและการแบ่งพื้นที่ของการจัดงาน Art Basel ทั้ง 3 ที่ จะเห็นได้ว่าการเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong มีลักษณะเฉพาะตัวในหลายๆ ประเด็น เนื่องจากวัฒนธรรมที่แตกต่างอย่างชัดเจน การจัดมหกรรมศิลปะเซี่ยงผานิชย์ในฮ่องกงจึงจำเป็นต้องปรับตัวกับรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้ชมผู้เข้าร่วมและลักษณะเฉพาะของภูมิภาค

อิทธิพลจาก Art Basel Hong Kong ต่อระบบเศรษฐกิจและตลาดศิลปะในฮ่องกง

การเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong ซึ่งเป็นธุรกิจการซื้อขายผลงานศิลปะขนาดใหญ่ที่มีระบบการจัดการในรูปแบบของการแสดงสินค้า มีความแตกต่างจากการซื้อขายจากสถาบันประมูลชั้นนำที่ฝังตัวอยู่ในฮ่องกง และเป็นผู้ที่ผูกขาดตลาดการซื้อขายศิลปะมาตั้งแต่อดีต กำลังถูกแทนที่ด้วยรูปแบบการซื้อขายจากงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผานิชย์ที่มีอิทธิพลในโลกตะวันตกที่มีประสิทธิภาพสูงได้ส่งอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจในฮ่องกงเป็นอย่างมาก จากตารางที่ แสดงสถิติมูลค่าซื้อขายผลงานศิลปะในตลาดศิลปะโลกจะเห็นได้ถึงเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี 2008 ซึ่งเป็นปีของการเริ่มต้นตลาดศิลปะมีการเจริญเติบโตขึ้นจนกระทั่งในปี 2011 เป็นปีที่ตลาดศิลปะในจีนซึ่งรวมถึงฮ่องกงมีมูลค่าที่สูงที่สุดในประวัติศาสตร์ถึง 30% โดยในปีนี้เองบริษัทซึ่งเป็นเจ้าของ Art Basel ได้ซื้อหุ้น 60 % ของ ARTHK ก่อนที่จะเปลี่ยนชื่อเป็น Art Basel Hong Kong ในภายหลัง ซึ่งสังเกตได้ว่าตัวเลขของมูลค่าการซื้อขายมีการลดตกลงมาเพียงเล็กน้อย 25 % และสามารถประคองตัวอยู่ในระดับเดียวกันกับประเทศอังกฤษจนถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงการเติบโตของตลาดศิลปะในจีนนั้นเป็นไปอย่างมั่นคง งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผานิชย์นี้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการซื้อขายผลงานศิลปะที่สามารถสร้างผลกำไรได้เช่นเดียวกับการลงทุนอื่นๆ ศิลปะในเซี่ยงผานิชย์ได้กลายเป็นส่วนสำคัญของระบบเศรษฐกิจฮ่องกงที่สร้างเม็ดเงินหมุนเวียนได้จากการดึงดูดผู้คนให้เข้ามาในประเทศ และเงินทุนหมุนเวียนภายในธุรกิจศิลปะนี้ และส่งผลให้ภาพรวมของเศรษฐกิจภายในประเทศมีแนวโน้มที่สูงขึ้นด้วย

Country	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019f	2023f	Change 2008-2018
India	3.9%	8.5%	10.3%	6.6%	5.5%	6.4%	7.4%	8.2%	7.1%	6.7%	7.3%	7.4%	7.7%	3.4%
China	9.6%	9.2%	10.6%	9.5%	7.9%	7.8%	7.3%	6.9%	6.7%	6.9%	6.6%	6.2%	5.6%	-3.0%
Indonesia	7.4%	4.7%	6.4%	6.2%	6.0%	5.6%	5.0%	4.9%	5.0%	5.1%	5.1%	5.1%	5.4%	-2.3%
Hong Kong	2.1%	-2.5%	6.8%	4.8%	1.7%	3.1%	2.8%	2.4%	2.2%	3.8%	3.8%	2.9%	3.1%	1.6%
Australia	2.7%	1.9%	2.4%	2.7%	3.9%	2.2%	2.6%	2.5%	2.6%	2.2%	3.2%	2.8%	2.6%	0.6%
Switzerland	2.1%	-2.2%	2.9%	1.8%	1.0%	1.9%	2.5%	1.3%	1.6%	1.7%	3.0%	1.8%	1.7%	0.9%
Singapore	1.8%	-0.6%	15.2%	6.4%	4.1%	5.1%	3.9%	2.2%	2.4%	3.6%	2.9%	2.5%	2.6%	1.1%
UAE	3.2%	-5.2%	1.6%	6.9%	4.5%	5.1%	4.4%	5.1%	3.0%	0.8%	2.9%	3.7%	2.9%	-0.3%
US	-0.1%	-2.5%	2.6%	1.6%	2.2%	1.8%	2.5%	2.9%	1.6%	2.2%	2.9%	2.5%	1.4%	3.0%
Austria	1.5%	-3.8%	1.8%	2.9%	0.7%	0.0%	0.8%	1.1%	1.5%	3.0%	2.8%	2.2%	1.5%	1.4%

ภาพที่ 68 ตารางแสดงการเจริญเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจประจำปี ข้อมูลจาก IMF

ที่มา : Dr.Clare McAndrew, “The Art Market 2019,” accessed April 20 ,2019, available from,

<https://www.artbasel.com/news/art-market-report>

จากตารางแสดงให้เห็นถึงอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในทวีปยุโรปที่ถึงแม้ว่าจะฟื้นตัวขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา แต่เป็นที่สังเกตได้ว่าในปี 2018 เห็นถึงภาวะที่ทรงตัวของเศรษฐกิจยุโรปและสามารถคาดการณ์ได้ว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจในทวีปยุโรปนั้นจะมีแนวโน้มที่ตกลงโดยประมาณ 2.9 % ในประเทศอังกฤษประสบปัญหาจากเหตุการณ์ความวุ่นวายภายในประเทศ ซึ่งเป็นผลพวงจากการถอนตัวออกจากการเป็นสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร (Brexit) อย่างไรก็ตามการแยกตัวจากสหภาพยุโรปอาจส่งผลให้เศรษฐกิจประเทศอังกฤษดีขึ้น และค่ามีมูลค่าของเจี๋ยย้อยสูงขึ้น 1.4 % ในปี 2018 ภาพรวมของสถิติตัวเลขในระบบเศรษฐกิจโลกนี้สามารถคาดการณ์ว่าในอีก 5 ปีข้างหน้าการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจภายในยุโรปจะยังคงชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง จากรายงานพบว่า ประเทศอิตาลี เดนมาร์ก และ อังกฤษ อยู่ในสถานะที่เศรษฐกิจเติบโตช้าที่สุดในยุโรป ในปี 2019 ในขณะที่เศรษฐกิจในประเทศจีนมีอัตราการเติบโตที่พุ่งสูงที่สุดในช่วงต้นปี 2008 ซึ่งมีค่า GDP สูงถึง 9.6% บ่งบอกถึงการขยายตัวของเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงเริ่มต้นจนกระทั่งในปี 2018 มีอัตราการเติบโตที่ลดลงเล็กน้อย 6.6% แต่ยังคงมีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจที่ดีกว่าประเทศในกลุ่ม G7³³ ถึง 3 เท่า อาจเกิดจากผลกระทบจากหลายประเทศในยุโรปที่กำลังประสบปัญหาจากเหตุการณ์ความวุ่นวายต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในและนอกประเทศทำให้การเข้ามาลงทุนในยุโรปมีอัตราความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงเป็นการส่งเสริมให้นักธุรกิจและนักลงทุนต่างหันมาลงทุนในภูมิภาคเอเชียเพิ่มมากขึ้น เพราะว่ามีแนวโน้มของอัตราการเติบโตในระยะยาวของระบบเศรษฐกิจที่ดีและมั่นคงต่อไปในอนาคต

³³ G7 คือกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลก ประกอบไปด้วยประเทศสมาชิก 7 ประเทศคือ แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และสหรัฐ

นอกจากนี้ผลกระทบจากเศรษฐกิจที่มีการเติบโตขึ้นของฮ่องกง ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของอัตราประชากรที่ร่ำรวย ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการขยายตัวของตลาดศิลปะอีกด้วย การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นทำให้ศักยภาพในการซื้อขายผลงานศิลปะนั้นสูงขึ้นด้วย โดยในประเทศสิงคโปร์ ฮ่องกง และไต้หวัน นั้นอยู่ในระดับใกล้เคียงกับประเทศที่มีรายได้เฉลี่ยสูงที่สุดในโลก ความสัมพันธ์ของจำนวนมหาเศรษฐีที่เพิ่มขึ้นในฮ่องกงได้กลายเป็นหัวใจสำคัญทางการตลาดที่มุ่งเน้นสำหรับธุรกิจศิลปะเชิงพาณิชย์หลายรูปแบบ จึงเป็นสาเหตุให้เกิดกิจกรรมศิลปะต่างๆ และงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลาย ไม่เพียงแต่นักธุรกิจ นายทุน หรือนักสะสมผู้มีฐานะร่ำรวยเท่านั้นที่ได้รับผลประโยชน์จากการเกิดขึ้นของงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ Art Basel Hong Kong ยังทำให้เกิดการจ้างงานจำนวนมากและสร้างอาชีพให้กับคนฮ่องกง เนื่องจากมีระบบการจัดการที่เป็นมาตรฐานสูง ที่ต้องสามารถรองรับจำนวนผู้เข้าชมเป็นจำนวนมากถึงเฉลี่ย 70,000 คน 5 ภายในวันที่มีการจัดแสดงจึงจำเป็นต้องใช้คนจำนวนมากในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าชม และในการเตรียมงาน

การเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong ตั้งแต่ปี 2013 เป็นการจุดประกายครั้งยิ่งใหญ่ต่อวงการศิลปะ และส่งผลกระทบเป็นวงกว้างทำให้ตลาดศิลปะฮ่องกงพัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็วจนทำให้ฮ่องกงกลายเป็นจุดเชื่อมต่อศิลปะที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ด้วยการสร้างเครือข่ายที่เชื่อมต่อกันระหว่างนักสะสมศิลปะระดับโลก (VIP) และผู้จัดแสดง รวมถึงศิลปินที่มาจากทั่วโลก ไม่เพียงแค่นั้น ฮ่องกงเท่านั้นงานมหกรรมศิลปะนี้ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างตลาดศิลปะร่วมสมัยในจีนให้พัฒนาขึ้นไปพร้อมๆ กัน จากเมืองที่ไม่มีมีความโดดเด่นในด้านศิลปะ หากเปรียบเทียบกับเมืองศูนย์กลางศิลปะหลายๆ แห่งในยุโรปที่มีประวัติศาสตร์ศิลปะมาอย่างยาวนาน รวมถึงปารีส ซึ่งเคยเป็นตลาดศิลปะที่รุ่งเรืองมาหลายศตวรรษ และเยอรมันที่เรียกได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการซื้อขายผลงานศิลปะในเชิงพาณิชย์นั้นกำลังถูกแทนที่ด้วยเมืองที่ไม่มีใครนึกถึงในด้านศิลปะอย่างฮ่องกง หลังจากการเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong ทำให้ฮ่องกงนั้นปรากฏบนแผนที่โลกศิลปะ และกลายเป็นอีกหนึ่งจุดหมายปลายทางของนักสะสม นายหน้า และศิลปิน ถึงแม้ว่าปารีสจะพยายามที่จะเข้ามาอยู่ในโครงสร้างของตลาดการซื้อขายผลงานศิลปะร่วมสมัยที่มีมูลค่าสูงที่สุดของโลก (High-end) เคียงคู่กับลอนดอน และนิวยอร์ก แต่ดูเหมือนว่าฮ่องกงนั้นมีโอกาสที่ดีกว่า เนื่องด้วยปัจจัยหลายประการทั้งในด้านเศรษฐกิจที่มีความมั่นคงและการเป็นศูนย์กลางการเงินโลก นโยบายของภาครัฐที่เอื้ออำนวยต่อการค้าเสรี และมีประชากรที่มีฐานะมั่งคั่งร่ำรวยเป็นจำนวนมากทำให้มีศักยภาพในการลงทุน ซึ่งโดยธรรมชาติของคนฮ่องกงนั้นเป็นนักธุรกิจโดยกำเนิด เนื่องจากการวางรากฐานของเมืองที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียและเป็นสะพานเชื่อมต่อระหว่างตะวันตกมาเป็นเวลานาน ดังนั้นการเข้าถึงศิลปะจึงเป็นเรื่องที่ใหม่สำหรับคนฮ่องกง เพราะไม่ได้มีการปลูกฝังเหมือนคนยุโรป และไม่มีพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่สำคัญ ฮ่องกงจึงมีความเป็นนักธุรกิจมากกว่าคนที่ชื่นชอบหรือหลงใหลงานศิลปะอย่างลึกซึ้ง โดยหากศึกษาจากข้อมูลพฤติกรรมการลงทุนของคน

ฮ่องกง พบว่าการซื้อขายผลงานศิลปะมีการหมุนเวียนในระยยะสั้น ซึ่งเป็นรูปแบบของการลงทุนอย่างเห็นได้ชัด และมีความกระหายในการลงทุนจากตัวเลขแสดงผลที่สูงที่สุดในทุกรูปแบบการลงทุนในตลาดศิลปะ บ่งชี้ถึงความนิยมและกระแสการลงทุนที่มุ่งความสนใจมาที่ศิลปะเชิงพาณิชย์

a. Frequency of Use of Sales Channels¹⁰⁰

	All countries	UK	Germany	Japan	Singapore	Hong Kong
Dealers	78%	72%	88%	65%	92%	75%
Auctions	72%	61%	85%	54%	87%	75%
Collectors / privately	68%	61%	85%	54%	87%	75%
Art fairs	68%	58%	71%	54%	85%	73%
Artist studios	64%	57%	65%	49%	77%	71%
Online platforms	58%	46%	76%	40%	70%	58%
Advisor	56%	61%	85%	54%	87%	75%
Instagram	46%	39%	51%	35%	54%	53%
Other	20%	61%	85%	54%	87%	75%

ภาพที่ 69 ความถี่ของแต่ละช่องทางการซื้อขายผลงานศิลปะ
ที่มา : Dr.Clare McAndrew, “The Art Market 2019,” accessed April 20 ,2019, available from, <https://www.artbasel.com/news/art-market-report>

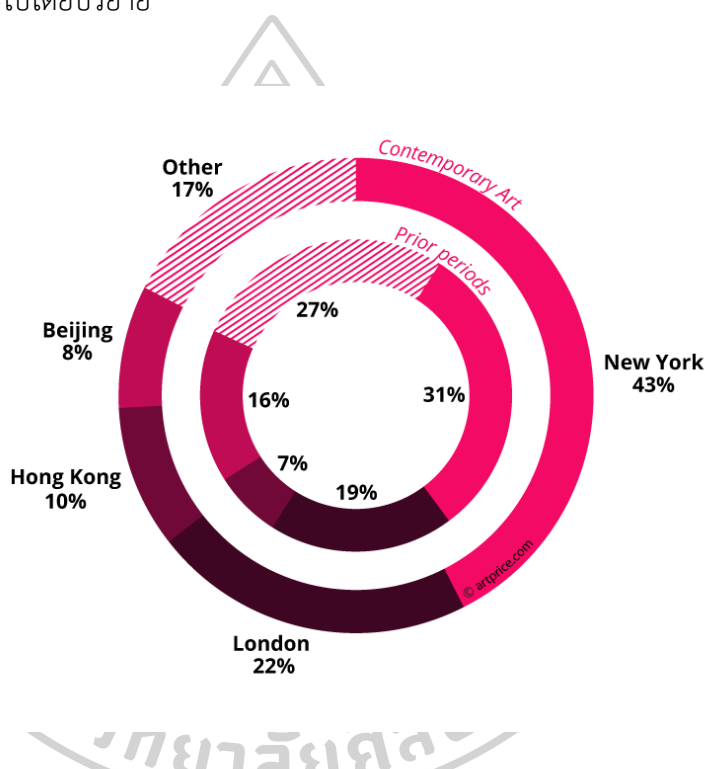
	All countries	UK	Germany	Japan	Hong Kong	Singapore
Less than 1 year	30%	38%	33%	13%	32%	30%
1-3 years	29%	30%	23%	23%	31%	34%
3-5 years	25%	11%	32%	28%	26%	26%
5-10 years	9%	4%	9%	21%	7%	6%
More than 10 years	8%	17%	4%	15%	3%	4%

© Arts Economics (2019)

ภาพที่ 70 ภาพแสดงระยะเวลาการถือครองผลงานศิลปะและขายคืนสู่ตลาด
ที่มา : Dr.Clare McAndrew, “The Art Market 2019,” accessed April 20 ,2019, available from, <https://www.artbasel.com/news/art-market-report>

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ฮ่องกงกลายเป็นตลาดศิลปะที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก อยู่ในระดับเดียวกับลอนดอน และนิวยอร์ก สร้างความตื่นตัวให้กับวงการศิลปะฮ่องกงและเอเชียเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านศิลปะที่มีการพัฒนาควบคู่กันไปทั้งสองอย่าง โดยก่อนหน้านี้จากการสำรวจตลาดศิลปะของ Tim Etchells (ผู้ก่อตั้ง Art HK) มีแนวคิดที่ทดลองจะเปิดงานมหกรรมศิลปะที่ภูมิภาคเอเชีย เริ่มจากการสำรวจตลาดฮ่องกงในปี 2006 มีแกลเลอรีทั้งหมด 35 แห่ง และมีเพียง 3 แกลเลอรีเท่านั้นที่อยู่ในระดับที่ดี และพิพิธภัณฑ์ศิลปะมีโครงสร้างพื้นฐานที่อ่อนแอ แต่เขาก็กลับมองเห็นศักยภาพของเมืองนี้ที่สามารถพัฒนาไปได้อีกไกล สังเกตได้ว่าการนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้านี้มาจากสายตาที่เฉียบแหลมของนักลงทุนต่างชาติที่สังเกตเห็นศักยภาพในการเติบโตของเศรษฐกิจ

ฮ่องกงมีทิศทางที่ดีและมั่นคง รวมถึงมีทรัพยากรด้านศิลปะ ศิลปินร่วมสมัยที่มีพรสวรรค์มากมายที่มาจากจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมจากนักสะสม และสามารถสร้างยอดขายได้ดีกว่าผลงานจากศิลปินตะวันตก จากรายงานสถิติยอดขายของสถาบันประมูล ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกตลาดศิลปะร่วมสมัยในฮ่องกงอย่าง Christie ซึ่งก่อนที่จะมีงานมหกรรมศิลปะเกิดขึ้น สถาบันประมูลนั้นเป็นเหมือนการผูกขาดการซื้อขายผลงานศิลปะที่เป็นตลาดหลักของฮ่องกงมาตั้งแต่ปี 1986 จนกระทั่งในปี 2008 ฮ่องกงได้พบกับการซื้อขายผลงานศิลปะในรูปแบบใหม่คืองานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนาน ART HK มีคำกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจศิลปะ กล่าวคือที่ใดมีงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนาน ประเทศนั้นจะกลายเป็นตลาดศิลปะไปโดยปริยาย

ภาพที่ 71 แผนภูมิแสดงสัดส่วนของตลาดศิลปะร่วมสมัยโลกในปี 2017

ที่มา : ArtPrice.com , “The Contemporary Art Market Report 2017,” accessed April 24 2019,available from, <https://www.artprice.com/artprice-reports/the-contemporary-art-market-report-2017/renewed-growth/>

กระแสของตลาดศิลปะฮ่องกงที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นแรงกระตุ้นส่งผลให้มีจำนวนแกลเลอรีที่เพิ่มขึ้นทั่วทั้งฮ่องกง เหล่าแกลเลอรีชั้นนำจากทั่วโลกก็ได้หลั่งไหลกันเข้ามาตั้งสาขาย่อยที่ฮ่องกงตั้งแต่ปี 2009 อาทิ White Cube , Pearl Mam , Gagosian และ Ben Brown เป็นต้น เพื่อขยายตลาดในเอเชียเพราะเห็นถึงศักยภาพและกำลังซื้อที่มีสูงของนักลงทุนที่อยู่ในฮ่องกง แกลเลอรีเหล่านี้จึงกล้าที่จะเสี่ยงและยอมเสียค่าเช่าในราคาที่สูงลิ่วเพื่อเปิดแกลเลอรีถาวร หลังจากงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงหนาน Art Basel Hong Kong ประสบความสำเร็จในปีแรกที่จัดแสดงด้วยการสร้างยอดขาย

ที่มีมูลค่าสูง และการซื้อขายเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้แกลเลอรีต่างชาติเห็นโอกาสในการเข้ามาแทรกแซงตลาดศิลปะเอเชียแห่งนี้ และได้เข้ามาเปิดสาขาเพิ่มในฮ่องกงกว่า 20 แกลเลอรี นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มขึ้นของแกลเลอรีท้องถิ่นด้วยเช่นกัน จนกระทั่งในปี 2015 มีจำนวนแกลเลอรีถาวรที่เป็นสมาชิกของสมาคมแกลเลอรีฮ่องกง เป็นจำนวน 51 แกลเลอรี แม้ว่าตัวเลขการเพิ่มขึ้นของจำนวนแกลเลอรีนั้นมีสัดส่วนที่น้อย แต่เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการซื้อขายศิลปะในตลาดนั้นกลับมีจำนวนมาก เป็นที่น่าสังเกตว่านอกจากการซื้อขายจากแกลเลอรีพาณิชย์แล้ว ยังสามารถซื้อขายผลงานศิลปะจากช่องทางอื่นๆ ได้ เป็นไปได้ว่ามีพื้นที่ศิลปะ(Art Space) ทางเลือกเพิ่มขึ้นในการทำกิจกรรมต่างๆ หรือการจัดนิทรรศการศิลปะ

Art Basel Hong Kong นั้นสร้างแรงผลักดันให้กับวงการศิลปะเป็นอย่างมาก นอกจากจะทำให้มีแกลเลอรีเปิดใหม่เป็นจำนวนมาก การเพิ่มขึ้นของศิลปิน และยังเป็นการกระตุ้นให้สร้างผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นด้วยตามความนิยมของตลาด ทำให้เมืองฮ่องกงนั้นกลายเป็นตลาดศิลปะที่คึกคัก และมีศิลปินที่เป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยว และนักลงทุน การเกิดขึ้นของงานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์ที่ถือเป็นตลาดศิลปะที่มั่นคงที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ทำให้ผู้คนจำนวนมากหลั่งไหลเข้ามา ซึ่งในอดีตนักท่องเที่ยว และนักธุรกิจที่เข้ามาในฮ่องกงนั้นส่วนใหญ่ไม่ได้คิดถึงฮ่องกงในแง่ของศิลปะ อย่างไรก็ตามฮ่องกงไม่มีทั้งพิพิธภัณฑ์ศิลปะตั้งแต่ปี 2015 เนื่องจากการปิดปรับปรุงที่เป็นไปอย่างล่าช้า สถาบันประมูล แกลเลอรีพาณิชย์ และ งานมหกรรมศิลปะเซี่ยงผาณิชย์จึงถือได้ว่าเป็นธุรกิจหลักของตลาดการซื้อขายผลงานศิลปะ ในปี 2018 Art Basel Hong Kong นั้นสามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้ถึง 80,000 คน สร้างแรงสั่นสะเทือนให้กับทั้งวงการศิลปะโลก และมีแขกพิเศษ (VIP) นักสะสม รวมกัน 7,000 คน ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของผู้ซื้อด้วย ในอดีตผู้ซื้อส่วนใหญ่เป็นเศรษฐีชาวจีนจากแผ่นดินใหญ่ 80% และผู้ซื้อที่มาจากประเทศอื่นในภูมิภาคเช่น สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ไต้หวัน และมาเลเซีย เป็นต้น ส่วนผู้ซื้อที่เป็นชาวฮ่องกงมีจำนวนน้อยกว่ามาก สืบเนื่องการมีระบบเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตได้ดี ส่งผลให้ประชากรมีรายได้ที่สูงขึ้น หากศึกษาจากรายงานสำรวจจำนวนประชากรที่มีความมั่งคั่งที่สุด (HWNIs) ฮ่องกงนั้นมีการเพิ่มจำนวนเศรษฐีอย่างรวดเร็ว ถูกจัดอันดับให้อยู่ในประเทศที่มีจำนวนมหาเศรษฐีมากที่สุดในเอเชีย ส่งผลให้ในปัจจุบันมีผู้ซื้อและนักลงทุนที่ผันตัวมาเป็นนักสะสมศิลปะ มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงนักสะสมชาวต่างชาติก็เข้ามาเป็นหนึ่งในผู้เล่นใหม่ของตลาดศิลปะเอเชียด้วย

การเพิ่มขึ้นของแกลเลอรีพาณิชย์นั้นแสดงให้เห็นถึงสถานภาพของธุรกิจซื้อขายศิลปะในฮ่องกงนั้นมีการเจริญเติบโต ผู้ประกอบการรายใหญ่ต่างกระตือรือร้นที่จะกอบโกยโอกาสนี้ไว้ จึงมีการสร้างศูนย์กลางศิลปะแห่งใหม่ในใจกลางเมือง เช่น ดีก HQueens เป็นตึกสูง 11 ชั้นเปิดตัวในปลายปี 2017 สร้างขึ้นเพื่อรองรับกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นในด้านธุรกิจศิลปะ จุดประสงค์เพื่อเป็นจุดเชื่อมโยงศิลปะแห่งใหม่ ที่เป็นที่ตั้งของแกลเลอรีชั้นนำจากนานาชาติ อาทิ David Zwirner, Hauser &

Wirth, PACE Gallery, Pearl Lam Galleries, Whitestone Gallery, Tang Contemporary Art และ Galerie Ora-Ora เป็นต้น เพื่อนำเสนอผลงานศิลปะที่มีมูลค่าสูงที่สุด

นอกจากนี้รูปแบบของการจัดงานมหกรรมศิลปะยังเป็นตลาดที่นักสะสมและนักลงทุนให้ความสนใจ จากรายงานผลลัพธ์ประจำปีที่มียอดขายที่ดี และมีจำนวนผู้เข้าชมที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 10,000 คนต่อปี แสดงให้เห็นว่ายังได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง และประสบผลสำเร็จในการขาย สิ่งเหล่านี้เองเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่สำคัญอื่นๆ ขึ้นตามมา ได้แก่ Affordable Art Fair จัดขึ้นครั้งแรกในปี 2013 Art Central ซึ่งถือได้ว่าเป็นจัดงานน้องสาวของ Art Basel Hong Kong จัดขึ้นครั้งแรกในปี 2015 และ Hong Kong Art Fair จัดขึ้นครั้งแรกในปี 2016 เป็นต้น ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จาก Art Basel Hong Kong ที่ดึงดูดผู้คนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก เมื่อเข้ามาแล้วก็ไม่ควรปล่อยโอกาสนี้ให้เสียเปล่า Art Central ที่จัดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันนั้น เป็นเหมือนงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์คู่ขนานกับ Art Basel Hong Kong เช่นเดียวกับการเกิดขึ้นของ Art Basel Miami Beach ก็ส่งผลกระทบต่อทีมงานแสดงศิลปะกว่า 10 รายการควบคู่กันไปในช่วงเวลาเดียวกันสร้างความคึกคักให้กับเมืองนั้นและเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจไปในตัว

ในส่วนของภาครัฐเองก็ต้องหาวิธีดึงดูดนักท่องเที่ยวเหล่านี้ให้อยู่ในประเทศนานที่สุดเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และกอบโกยเงินให้หมุนเวียนในระบบมากที่สุด จึงมีการออกนโยบายในสนับสนุนกิจกรรมศิลปะต่างๆ เพื่อที่จะใช้ประโยชน์จากช่วงเวลาที่มีย่านักท่องเที่ยว นักธุรกิจชาวต่างชาติเข้าในประเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อมาชมงาน Art Basel Hong Kong ในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปีภาครัฐจึงมีการประกาศเป็นเดือนแห่งศิลปะฮ่องกง (Hong Kong Art Month) โดยการจัดกิจกรรม และประชาสัมพันธ์งานนิทรรศการศิลปะที่เกิดขึ้นทั่วทั้งเมือง ได้แก่ Street Art festival, South Island Art Day เป็นต้น

ตารางที่ 13 แสดงกิจกรรมศิลปะที่จัดขึ้นในเดือนมีนาคมปี 2019

Date	Event	District
18 มีนาคม -12 เมษายน	Swire Properties Art Month	หลายพื้นที่
12 มีนาคม -9 มิถุนายน	Art in March	หลายพื้นที่
18 มีนาคม -1 เมษายน	Hong Kong International Film Fest	หลายพื้นที่
23 มีนาคม -31 มีนาคม	HKWalls	Wanchai
30 มีนาคม -1 เมษายน	Harbour Art Fair	12/F Marco Polo Hong Kong Hotel
27 มีนาคม -3 มีนาคม	Art Central	Central Harbourfront
17 มีนาคม -19 มีนาคม	Affordable Art Fair	HKCEC
25 มีนาคม -6 pm - .8 pm.	Art Gallery Night	แกลเลอรีหลายแห่ง
30 มีนาคม -9 am - .12 pm.	Art Brunch	แกลเลอรีหลายแห่ง

Art Central นั้นเกิดจากผู้ก่อตั้งหลักของ ARTHK คือ Tim Etchells และผู้ร่วมก่อตั้งอีกสองคนคือ Sandy Angus และ Will Ramsay ที่มาจาก ARTHK เช่นเดียวกัน ภายหลังจากการขายนงานมหรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่พวกเขาพุ่มพุกและกำลังประสบความสำเร็จให้กับบริษัทยักษ์ใหญ่ MCH Group จากสวิสเซอร์แลนด์ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้ง Art Basel และปรับเปลี่ยนรูปแบบใหม่จนกระทั่งกลายเป็นงานมหรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่มีอิทธิพลที่สุดในภูมิภาคเอเชีย เหล่าผู้ก่อตั้งของ ARTHK ต่างก็ไม่ได้หยุดความตั้งใจไว้เพียงแค่นี้ โดยต่างมีการริเริ่มงานแสดงศิลปะให้กับประเทศอื่นๆ จนกระทั่งกลับมารวมตัวอีกครั้งในการก่อตั้ง Art Central ในปี 2015 ซึ่งเปรียบเสมือนงานลูกของ Art Basel Hong Kong ที่มีกลิ่นอายคล้ายๆ กัน ในด้านรูปแบบการจัดแสดง โดย Art Central นั้นจัดขึ้นที่ Central Harborfront ซึ่งเป็นแลนด์มาร์กที่สำคัญของฮ่องกง ระหว่างของพื้นที่ตั้งของทั้งสองงานมหรรมศิลปะนี้ สามารถเดินถึงกันได้ ปัจจุบัน Art Central สร้างชื่อเสียงจนเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก และสร้างเอกลักษณ์ที่มีเสน่ห์เฉพาะตัวทำให้สามารถดึงดูดผู้เข้าชมเป็นจำนวนมาก และกลายเป็นงานมหรรมศิลปะที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง

จากการสำรวจข้อมูลของนักสะสมชาวต่างชาติที่มาที่ฮ่องกงในช่วงเวลานี้ พวกเขาจะเดินทางไปมาระหว่าง Art Basel Hong Kong และ Art Central เท่านั้น โดยไม่เยี่ยมชมเมืองหรือกิจกรรมศิลปะอื่นๆ ที่จัดขึ้นในส่วนของภาครัฐมีความพยายามที่จะสร้างย่านศิลปะต่างๆ และผลักดันให้ฮ่องกงกลายเป็นเมืองศิลปะ โดยการเปลี่ยนถนน หรือ พื้นที่ต่างๆ ให้กลายเป็นผืนผ้าใบสำหรับศิลปินในการสร้างสรรค์ และสร้างสีสันให้กับเมืองๆ นี้ ฮ่องกงจึงเต็มไปด้วยภาพวาดบนกำแพง ที่กลายเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยว และเป็นการร่วมมือกันจากหลายฝ่าย ระหว่างศิลปินและชุมชน นอกจากนี้รัฐบาลต้องการที่จะผลักดันให้ขับเคลื่อนเมืองไปยังแนวหน้าของฉากศิลปะระดับโลก พิพิธภัณฑสถานศิลปะฮ่องกงกำลังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงใหม่เป็นเวลาหลายปีและไม่มีพิพิธภัณฑสถานศิลปะสาธารณะอื่น ๆ ที่สำคัญในฮ่องกง จึงเป็นสาเหตุสำคัญในภาครัฐนั้นทุ่มเงินจำนวนมหาศาลในการก่อสร้างพิพิธภัณฑสถานแห่งใหม่ที่มีมาตรฐานระดับสากลกำหนดการเปิดในปี 2020 การเปิดพิพิธภัณฑสถาน M + เพื่อจัดแสดงผลงานศิลปะ และวัฒนธรรม สถานที่จัดงานที่มีขนาดใหญ่ 40,000 ตารางเมตรที่ริมฝั่งตะวันตกเกาลูนจะเป็นที่จัดแสดงผลงานชุดสะสม Uli Sigg ซึ่งเป็นหนึ่งในผลงานสะสมศิลปะจีนร่วมสมัยที่ใหญ่ที่สุดในโลก ในขณะเดียวกันในส่วนพื้นที่ของ M + Pavilion ที่เสร็จสมบูรณ์แล้วกำลังดำเนินการเป็นพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการในปี 2019

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุทำให้เกิด Art Basel Hong Kong มาจากโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจในฮ่องกงที่มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพทางการเงินสูง สภาพสังคมที่มีการปลูกฝังวัฒนธรรมแบบตะวันตกตั้งแต่ในยุคสมัยที่อยู่ภายใต้การล่าอาณานิคม และผสมผสานกับวัฒนธรรมจีน ฮ่องกงจึงมีความเป็นสากล และการเป็นเมืองสำคัญทางการค้าของเอเชียนั้นทำให้มีชาวต่างชาติเข้ามาอาศัยอยู่ในฮ่องกงเป็นจำนวนมาก ฮ่องกงจึงเป็นทั้งศูนย์กลางเศรษฐกิจของเอเชีย และเป็นศูนย์รวมวัฒนธรรม ทำให้ฮ่องกงมีความพร้อมในทุกๆ ด้านและมีศักยภาพในการพัฒนาตลาดศิลปะให้ประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยที่สำคัญอีกข้อหนึ่งก็คือการย้ายศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกจากตะวันตกมาสู่ประเทศจีน ซึ่งการขยายฐานเศรษฐกิจของจีนเป็นไปอย่างรวดเร็วจนสามารถขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 2 รองจากประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ว่าจะมีตัวเลขโดยรวมที่สูงกว่าแต่ประเทศจีนกลับมีแนวโน้มและอัตราการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจที่ดีกว่าอเมริกา

สิ่งที่ทำให้งานมหกรรมศิลปะ Art Basel Hong Kong ประสบความสำเร็จส่วนหนึ่งมาจากโครงสร้างของรูปแบบการจัดการที่มีมาตรฐานทั้งในด้านการจัดแสดง และการคัดเลือกผลงานศิลปะที่ดีที่สุดมานำเสนอให้ผู้ชม จากการบริหารที่มีขั้นตอน มาสู่การจัดการอย่างเป็นระบบและมีมาตรการที่เข้มงวดนั้นทำให้งานมหกรรมศิลปะนี้เป็นงานที่มีคุณภาพที่เหมาะสมและดีที่สุดสำหรับนักสะสมและนักลงทุน โดยมีรูปแบบการจัดการพื้นฐานที่เหมือนกันของทั้ง 3 แห่ง แต่มีความแตกต่างกันในรูปแบบการนำเสนอผลงานศิลปะที่ Art Basel Hong Kong นั้นจะมุ่งเน้นการนำเสนอผลงานศิลปะ

เอเชีย และ เอเชียแปซิฟิก เป็นหลักและเพื่อปรับให้เข้ากับวัฒนธรรม และความต้องการของตลาดในพื้นที่นั้นๆ สร้างอัตลักษณ์ที่เป็นรูปแบบเฉพาะของ Art Basel Hong Kong

Art Basel Hong Kong จึงเป็นเหมือนศูนย์กลางของแรงโน้มถ่วง ที่ส่งอิทธิพลให้กับวงการศิลปะฮ่องกงมากมาย ทำให้มีจำนวนแกลเลอรีพาณิชย์ และ ศิลปินเพิ่มมากขึ้นจากจุดเริ่มต้น มีกิจกรรมศิลปะ และนิทรรศการศิลปะเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในช่วงเวลาเดียวกัน รวมถึงงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่จัดขึ้นพร้อมกัน สิ่งต่างๆ เหล่านี้โคจรอยู่รอบๆ Art Basel Hong Kong ฮ่องกงจากอดีตมีแกลเลอรีเพียงไม่กี่แห่งจนกระทั่งปัจจุบันฮ่องกงนั้นเต็มไปด้วยจำนวนผลงานศิลปะมูลค่าเป็นพันล้าน อาจกล่าวได้ว่าศิลปะในปัจจุบันเป็นมากกว่าความชอบส่วนตัว หากแต่เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสถานะทางสังคมของคนรุ่นใหม่อีกด้วย การเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong ได้เปลี่ยนวิถีชีวิตคนฮ่องกง โดยการสอดแทรกศิลปะเข้าไปอยู่ในชีวิตประจำวัน ทำให้ศิลปะกลายเป็นส่วนหนึ่งของพวกเขาไปแล้ว

บทที่ 5

บทสรุป

จากนิทรรศการศิลปะสู่ Art Basel Hong Kong

ในปัจจุบันบทบาทและหน้าที่ของผลงานศิลปะนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ศิลปะในสมัยก่อนไม่ได้มีไว้สำหรับทุกคน มักจะผูกติดอยู่กับสังคมชนชั้นสูงเท่านั้น ที่มีภาพวาดจิตรกรรมของบุคคลสำคัญต่างๆ ประดับประดาอยู่ในพระราชวัง หรือ คฤหาสน์หรู คนทั่วไปสามารถชื่นชมผลงานศิลปะได้จากในโบสถ์ หรือศาสนสถานต่างๆ เท่านั้น ศิลปะจึงเป็นสังคมที่เฉพาะกลุ่ม การซื้อขายจึงมีแค่การว่าจ้างจากผู้อุปถัมภ์ ในช่วงเวลาของการปฏิวัติศาสนาในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ได้มีการยกเลิกรูปเคารพต่างๆ หลังจากเกิดเหตุความวุ่นวายนี้ จึงเป็นสาเหตุให้ศิลปะนั้นหลุดออกจากกรอบของศาสนา ทำให้ศิลปะนั้นเปิดกว้างมากขึ้นศิลปินมีอิสระในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีรูปแบบและหัวเรื่องที่หลากหลายนอกเหนือจากการวาดรูปจากพระคำภีร์เหมือนในอดีต ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นเหมือนจุดเริ่มต้นของการซื้อขายผลงานศิลปะ ศิลปินมีเสรีภาพในการซื้อขายผลงาน และเพื่อความอยู่รอดของอาชีพนี้ จึงต้องหาตลาด หรืองานสาธารณะต่างๆ เพื่อเผยแพร่ผลงาน การเปลี่ยนแปลงนี้เองทำให้ศิลปะเป็นเรื่องของสาธารณะชนมากขึ้นจึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดสถาบันศิลปะต่างๆ เพื่อบ่มเพาะยอดฝีมือตามรอยปรมาจารย์ในอดีต สถาบันศิลปะมุ่งเน้นการเรียนการสอนในแบบชนบดดั้งเดิม มีรูปแบบที่ตายตัวและเคร่งครัดในชนบดดั้งเดิม ภายหลังจากต่อมาสถาบันศิลปะจึงได้กลายเป็นดั่งต้นแบบให้กับศิลปินทั่วยุโรป เป็นการกำหนดมาตรฐานของผลงานศิลปะ และยังส่งอิทธิพลต่อการซื้อขายผลงานศิลปะอีกด้วย เนื่องจากสร้างค่านิยมให้กับสังคมศิลปะชั้นสูง นักสะสมต่างจึงพากันหันมาสะสมผลงานศิลปะของปรมาจารย์ที่ได้รับการยกย่องและมีชื่อเสียงเท่านั้น เป็นเหตุให้ศิลปินรุ่นใหม่ในสถาบันศิลปะต่างต้องหาทางเอาตัวรอดให้กับอาชีพศิลปิน ทางสถาบันจึงได้จัดนิทรรศการประจำปีขึ้นเพื่อนำเสนอผลงานของสมาชิกในสถาบัน เป็นโอกาสของศิลปินในการสร้างตัวตนในสังคม ศิลปินหลายคนมีชื่อเสียงจากงานนิทรรศการศิลปะทางการนี้ และมีศิลปินอีกหลายคนถูกทำลายชื่อเสียงเพราะคำวิพากษ์วิจารณ์ที่โหดร้ายของเหล่านักวิจารณ์ศิลปะ ถึงแม้ว่าจะมีการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ แต่ทว่ามีการกำหนดรูปแบบโดยทางการ การจัดนิทรรศการได้พัฒนาไปเป็นตลาดการซื้อขายอีกรูปแบบหนึ่ง นิทรรศการศิลปะทางการที่มีชื่อเสียงของปารีส หรือเรียกว่า ปารีสซาลง กลายเป็นการวัด

มาตรฐานและเป็นการกำหนดชื่อเสียงของศิลปินฝรั่งเศส เพื่อที่จะสร้างตัวตนของศิลปิน จึงพยายามที่จะสร้างผลงานให้ผู้ชมพอใจ หรือสร้างผลงานเพื่อตอบสนองรสนิยมของลูกค้าที่กำลังเป็น กระแสนิยมอยู่ในขณะนั้น ทำให้ผลงานที่จัดแสดงนั้นมีความซ้ำซากจำเจ และสร้างความไม่พอใจ ให้กับศิลปินบางกลุ่มก่อให้เกิดความขัดแย้งในหมู่ศิลปิน ในขณะที่เดียวกันตลาดศิลปะก็ทำหน้าที่ของมันไป จนกระทั่งเข้าสู่ยุคสมัยของการปฏิวัติอุตสาหกรรม การเข้ามาของวิทยาการต่างๆ และ เทคโนโลยีที่ล้ำสมัยเหมือนเป็นการเปิดโลกกว้างสำหรับศิลปินได้มีโอกาสอันไร้ขีดจำกัดในการเลือกหัว เรื่องในการสร้างสรรค์ การผสมผสานกับความรู้ และวิทยาการสมัยใหม่ ทำให้ศิลปินต้องการเป็นตัวของตัวเองและมีการพยายามที่จะปฏิวัติศิลปะทางที่ทำให้พวกเขาารู้สึกแปลกแยก ความขัดแย้งนี้จึงทำให้เกิดการจัดนิทรรศการศิลปะรูปแบบใหม่ขึ้นมา คือ นิทรรศการศิลปะทางเลือกของกลุ่มศิลปินที่ถูก ปฏิเสธจากการส่งผลงานที่ไปปารีสซาลง เนื่องจากมีศิลปินจำนวนมากที่พยายามนำเสนอผลงานในรูปแบบใหม่นั้นไม่เป็นที่เห็นชอบของคณะกรรมการ จึงรวมตัวกันและจัดนิทรรศการ “ศิลปะของผู้ถูก ปฏิเสธ” ในปี 1863 ขึ้นมา ซึ่งเป็นที่น่าแปลกใจโดยผู้ที่ให้การสนับสนุนและจัดตั้งคือ พระเจ้านโปเลียนที่ 3 แต่แท้จริงแล้วพระองค์ต้องการที่จะสร้างความแตกต่างให้กับสถาบันศิลปะรัฐให้หลุดจากกรอบความคิดเดิมๆ เพื่อเปิดโอกาสในการยอมรับศิลปะหน้าใหม่ได้ผลิตผลงานอย่างอิสระ และเพื่อตอบสนองต่อการขยายตลาดของชนชั้นกลางที่มีความหลากหลายและกำลังขยายตัวของตลาดศิลปะให้กว้างขึ้นอีกด้วย สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นในการขยายตัวของตลาดศิลปะจากการจัดนิทรรศการ จนกระทั่งมาถึงในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เป็นจุดเริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่ยุคสมัยใหม่เป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลง เกิดนิทรรศการเฉพาะเรื่องอย่างแพร่หลายสืบเนื่องจากการจัดนิทรรศการ ทางเลือก เกิดการรวมกลุ่มของศิลปินที่มีแนวทางเดียวกัน ร่วมกันจัดนิทรรศการในที่สาธารณะ เป็นการสร้างการรับรู้ใหม่ให้กับผู้คนได้มองโลกของศิลปะด้วยมุมมองที่ต่างออกไป จนกระทั่งเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ในช่วงครึ่งแรกของศตวรรษที่ 20 ภาพลักษณ์และรูปแบบศิลปะมีการเปลี่ยนไปจากชนบเดิม ศิลปินพยายามคิดค้นทฤษฎีและแนวทางใหม่เพื่อสร้างความแตกต่าง ศิลปะได้ค่อยๆ เปลี่ยนหน้าที่ของตัวเองไปที่ละน้อยในยุคสมัยใหม่นี้ ในช่วงศตวรรษที่ 20 ศิลปินมุ่งแสวงหาความแตกต่าง เพื่อให้เป็นที่สนใจต่อสาธารณะและมีการจัดนิทรรศการมากขึ้น รวมถึงการเกิดขึ้นของพิพิธภัณฑ์ศิลปะ และ แกลเลอรีต่างๆ

เมื่อโลกต้องเผชิญกับสถานการณ์ความรุนแรงที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นเหตุการณ์สำคัญที่พลิกชะตากรรมของโลกศิลปะไปโดยปริยาย สงครามเริ่มต้นขึ้นในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 หลายประเทศในยุโรปที่ตกอยู่ใต้การยึดครองของนาซีได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ครั้งนี้ ทำให้อยู่ในสภาวะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ที่น่าสังเกตคือตลาดศิลปะนั้นกลับมีรายงานการซื้อขายที่เพิ่มขึ้นอย่างหน้าประหลาดใจ ในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ตลาดศิลปะมีการเติบโตในประเทศที่อยู่ภายใต้การยึดครองของนาซี จากสภาวะเงินเฟ้อทำให้นักลงทุนขาดแคลนแหล่งเงินทุน

และโอกาสในการลงทุนอื่นๆ ทำให้การซื้อขายผลงานศิลปะเป็นทางเลือกที่ดีในการลงทุนอย่างถูกกฎหมาย และอยู่เหนือการควบคุมจากประเทศที่ยึดครอง หรืออาจเป็นเพราะว่าส่วนหนึ่งมาจากการถูกกองทัพนาซีบุกกรุกและปล้นสะดมรวมถึงผลงานศิลปะหลายพันชิ้นถูกขโมย เป็นสาเหตุให้มีผลงานศิลปะชิ้นนั้นถูกลักลอบมาขายออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นนักลงทุนมองเห็นศักยภาพในการสร้างกำไรในอนาคตของผลงานศิลปะ ง่ายต่อการซื้อขายออกไปในต่างประเทศ หากเจ้าของจำเป็นต้องหนีออกนอกประเทศ งานศิลปะจึงเป็นรูปแบบการลงทุนที่รอบคอบ และปลอดภัยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทรัพย์สินอื่นๆ ซึ่งหลังจากการปลดปล่อยตลาดศิลปะได้สูญเสียอัตลักษณ์ที่น่าสนใจไป ที่ทำให้การลงทุนเป็นที่นิยมมากแค่ช่วงเวลาสั้นๆ ในระหว่างการทำสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นเอง พวกพ่อค้าจากตลาดมืดที่พอกเงินก็ต้องอยู่เจียบๆ ในขณะที่การปฏิรูปทางการเงินมีการกวาดล้างเงินให้หมดในระบบเศรษฐกิจ ความต้องการสินค้าที่ไม่จำเป็นทั้งหมดจึงหายไป พร้อมกับความตื่นตระหนกของตลาดศิลปะที่เคยเฟื่องฟูในช่วงหนึ่ง หากแต่สิ่งเหล่านี้ได้เป็นตัวจุดประกายตลาดศิลปะให้เกิดขึ้น และเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย พวกนักลงทุนเองก็เห็นศักยภาพของการลงทุนในงานศิลปะแล้ว เมื่อเหตุการณ์สงบลงและเศรษฐกิจยุโรปกลับสู่สภาวะปกติแล้ว ตลาดศิลปะจึงกลับมาครึกครื้นอีกครั้ง เปรียบเสมือนรากฐานที่ช่วยก่อร่างให้เกิดตลาดศิลปะมาจนถึงปัจจุบัน

กระแสความนิยมและความต้องการของผลงานศิลปะมีมากขึ้นเป็นสิ่งสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดงานศิลปะเชิงพาณิชย์ เพื่อรองรับกับความต้องการของตลาดศิลปะที่มีแนวโน้มขยายตัว การซื้อขายจากนิทรรศการที่เกิดขึ้นในแกลเลอรีอาจไม่เพียงพออีกต่อไป ทำให้เกิดการรวมตัวกันของแกลเลอรีพาณิชย์ต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมผลงานศิลปะจำนวนมากมาจัดแสดงเพื่อการซื้อขาย จึงนำมาสู่การคลี่คลายรูปแบบจากการจัดนิทรรศการศิลปะในห้องจัดแสดงมาสู่การจัดแสดงสินค้าในบูธจัดแสดงที่ถูกแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วน การผสมผสานระหว่างรูปแบบของการจัดแสดง และโครงสร้างเครือข่ายของพ่อค้าที่มีจุดกำเนิดมาจากเทศกาลศาสนา ได้มีการวางรากฐานของความเป็นตลาดที่เชื่อมต่อระหว่างนายหน้า พ่อค้า และนักสะสมมาช้านาน จนพัฒนามาสู่รูปแบบงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่มีลักษณะเฉพาะที่ได้กลายเป็นตลาดศิลปะในปัจจุบัน

การเกิดขึ้นของ Art Cologne ซึ่งเป็นงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์แห่งแรกของโลกนั้น ทำให้วงการศิลปะยุโรปมีความตื่นตัว เกิดจากการรวมกลุ่มของแกลเลอรีพาณิชย์ในเยอรมันเพื่อขายผลงานศิลปะสมัยใหม่และศิลปะร่วมสมัย รูปแบบที่เป็นเหมือนการออกร้านในงานแสดงสินค้า แต่กลับมีผลงานศิลปะมูลค่ามหาศาลมาจากทั่วโลก จัดแสดงเรียงรายในบูธจัดแสดงสร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับผู้ชมไม่น้อย และสามารถดึงดูดผู้เข้าชมได้เป็นจำนวนมาก ด้วยความแปลกใหม่นี้เป็นการจุดประกายทำให้เกิดงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ Art Basel จากการเริ่มต้นครั้งแรกในปี 1970 โดยเกิดจากการรวมตัวกันของ Ernst Beyeler , Trudl Bruckner และ Balz Hilt ซึ่งทั้งสามคนเป็นนายหน้าค้างานศิลปะชาวสวิส ที่ต่อมามีชื่อเสียงโด่งดังในวงการศิลปะ และเป็นนายหน้าอันดับหนึ่งใน

ยุโรปที่มีเครือข่ายกว้างขวางไปทั่วโลก พวกเขาได้แนวคิดนี้มาจากการไปชมงานแสดงศิลปะเชิงพาณิชย์ในรูปแบบที่ยังไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ โดยเล็งเห็นถึงศักยภาพของการขยายตลาดศิลปะ และเป็นโครงสร้างในการสร้างเครือข่ายเชื่อมต่อโลกศิลปะ จึงได้นำแนวคิดนี้กลับมาทดลองที่ประเทศบ้านเกิด ในเมืองบาเซิล ประเทศสวิสเซอร์แลนด์เป็นจุดเริ่มต้นของ Art Basel ที่จัดแสดงมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และได้กลายเป็นงานมหกรรมศิลปะที่สำคัญของโลก และเป็นศูนย์กลางตลาดศิลปะในยุโรป ทำให้งานนี้สามารถดึงดูดผู้เข้าชมจำนวนมากทำให้เมืองบาเซิลนั้นมีนักท่องเที่ยวและนักลงทุนหลั่งไหลเข้ามาภายในประเทศ ทำให้เมืองนี้กลายเป็นเมืองสำคัญทางศิลปะที่มีชื่อเสียงระดับโลก ส่งผลให้เมืองสำคัญต่างๆ ต้องการที่จะสร้างตัวตน และเป็นศูนย์กลางศิลปะจึงมีการจัดงานมหกรรมศิลปะเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วทุกภูมิภาค ทำให้ตลาดศิลปะมีขอบเขตที่กว้างขึ้นอย่างไม่จำกัด นักลงทุน และนักสะสมมีตัวเลือกที่มากขึ้น เนื่องจากปัจจัยหลายประการทั้งในด้านตลาดศิลปะที่มีคู่แข่งมาก และปัจจัยสำคัญนั้นเนื่องมาจากระบบเศรษฐกิจที่ยุโรปมีสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ และเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ Art Basel ต้องมองหาตลาดใหม่และสร้างเครือข่ายที่กว้างขึ้นเพื่อการอยู่รอดของธุรกิจศิลปะ ประเทศอเมริกาภายหลังจากการชนะสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้กลายเป็นศูนย์กลางของโลก ทั้งด้านศิลปะ และระบบเศรษฐกิจ อเมริกามีอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจที่ดีที่สุดของโลกตั้งแต่ปี 1960 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ราวกับว่าโลกทั้งโลกกำลังหมุนอยู่รอบอเมริกา Art Basel นั้นเล็งเห็นถึงศักยภาพหลายอย่างในการขยายตลาดมายังทวีปนี้ และข้อได้เปรียบที่อเมริกามีเหนือกว่าประเทศอื่นๆ ในฐานะประเทศมหาอำนาจ จึงเป็นสถานที่ตั้งที่เหมาะสมที่สุด Art Basel Miami Beach เปิดตัวอย่างเป็นทางการในปี 2002 โดยมุ่งเน้นนำเสนอผลงานศิลปะที่มีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมอเมริกาเหนือ และลาตินอเมริกาได้ สร้างความตื่นตัวให้กับคนอเมริกาเป็นอย่างมาก จากความเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม และเชื้อชาติที่มีความหลากหลายของไมอามี ที่มีลักษณะพิเศษและเป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยว อีกทั้งไมอามียังเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นตั้งจุดนัดพบของนักธุรกิจนานาชาติที่เดินทางมายังเมืองเมืองนี้ ถึงแม้ว่าโครงสร้างและรูปแบบการจัดแสดงจะได้รับมาจาก Art Basel แต่มีการปรับเปลี่ยนเพื่อใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างนี้สร้างเอกลักษณ์ให้กับงาน และตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีความหลากหลายในภูมิภาคนี้ ทำให้การจัดแสดงของ Art Basel Miami Beach มีลักษณะพิเศษเฉพาะที่แปลกใหม่ และมีสีสันสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนไมอามี ส่งผลให้งานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ประสบความสำเร็จและสามารถดึงดูดผู้เข้าชมเป็นจำนวนมาก รวมทั้งศิลปิน นักสะสม และแกลเลอรีที่มาจากทั่วโลก Art Basel นั้นได้ขยายเครือข่ายที่กว้างมากขึ้นและครอบคลุมไปทั่วโลก Art Basel Miami Beach ได้กลายเป็นงานมหกรรมศิลปะเชิงพาณิชย์ที่สำคัญของอเมริกา ตลาดศิลปะที่กำลังขยายใหญ่ขึ้นทำให้มีการเพิ่มขึ้นของนักสะสมศิลปะที่เริ่มมีความสนใจในศิลปะเอเชียมากขึ้น จากการเปิดประเทศของจีนนั้นส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลกเป็นอย่างมาก สร้างความตื่นตัวให้กับนักธุรกิจและมุ่งความ

สนใจมาที่ภูมิภาคเอเชีย สถานการณ์ที่เปลี่ยนไปนี้ส่งผลให้ Art Basel เริ่มมองหาตลาดแห่งใหม่ เพื่อที่จะขยายอำนาจไปยังภูมิภาคเอเชีย โดยก่อนหน้านี้ Art Basel นั้นได้วางเครือข่ายไว้ทั่วโลก รวมถึงฮ่องกงด้วย มีการคัดเลือกผลงานมาจัดแสดงที่บาเซิลนั้นได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดี จึงเป็นโอกาสดีในการไปสำรวจตลาดเอเชียเพื่อจะเป็นที่ตั้งสาขาในอนาคต จนกระทั่งในปี 2011 บริษัทแม่ของ Art Basel ก็ได้ซื้อหุ้นของ ARTHK และเปลี่ยนชื่อเป็น Art Basel Hong Kong และมีการเปิดตัวอย่างเป็นทางการในปี 2013

ปัจจัยการเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong และอิทธิพลต่อตลาดศิลปะฮ่องกง

ฮ่องกงนั้นเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะ ทำให้เป็นเมืองท่าที่สำคัญในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศมาตั้งแต่อดีต ฮ่องกงจึงเป็นดังประตูสู่เอเชีย ความได้เปรียบในเรื่องทำเลนี้ทำให้ฮ่องกงนั้นเป็นที่ต้องการของหลายประเทศ จนกระทั่งตกเป็นอาณานิคมภายใต้การปกครองของประเทศอังกฤษ การตกอยู่ภายใต้อำนาจตะวันตกเป็นเวลานานนั้นเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมตะวันตกให้กับคนฮ่องกง ทำให้คนฮ่องกงมีความเป็นสากลกว่าเมืองอื่นๆ ในประเทศจีน และมีวัฒนธรรมของตัวเองที่มาจากผลกระทบจากวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออก ในปัจจุบันฮ่องกงได้พัฒนาระบบเศรษฐกิจจนกลายเป็นศูนย์กลางการค้าแห่งเอเชีย เนื่องจากฮ่องกงมีกฎหมายการค้าเสรี เป็นสิ่งที่หน้าดึงดูดใจของนักธุรกิจ และนักลงทุนชาวต่างชาติที่เข้าออกภายในประเทศเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจฮ่องกงเจริญเติบโต และมีเม็ดเงินหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก ฮ่องกงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นศูนย์กลางการเงินโลก สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในด้านเศรษฐกิจของฮ่องกงที่มีสูงกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค โดย Art Basel เล็งเห็นแล้วว่าฮ่องกงมีความเหมาะสมที่สุดในการเป็นที่ตั้งเพื่อวางรากฐานของตลาดศิลปะในเอเชีย

การเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong นั้นส่งผลกระทบต่อวงการศิลปะและตลาดศิลปะเป็นวงกว้าง สร้างความตื่นตัวให้กับวงการศิลปะ ทำให้มีแกลเลอรีพาณิชย์ชั้นนำจากทั่วโลกหลั่งไหลกันเข้ามาเปิดแกลเลอรีที่ฮ่องกง เพราะเห็นถึงศักยภาพในการซื้อขายผลงานศิลปะ จากการได้เข้าร่วมแสดงในงาน Art Basel Hong Kong ที่จัดขึ้นเป็นครั้งแรก และประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากทำให้มียอดขายที่ดีทำให้ชื่อเสียงของ Art Basel Hong Kong นั้นเป็นที่รู้จักของทั่วโลก สร้างความฮือฮาให้กับคนฮ่องกงเป็นอย่างมาก การที่มีแกลเลอรีต่างชาติเข้ามาเป็นจำนวนมาก จึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดแกลเลอรีท้องถิ่นเปิดเพิ่มมากขึ้นทั่วทั้งเมือง ทำให้กระแสความนิยมในด้านศิลปะเชิงพาณิชย์ นักธุรกิจ นักลงทุน รวมถึงบุคคลทั่วไปหันมาสนใจศิลปะ นอกเหนือจากการส่งผลกระทบต่อวงการศิลปะ ยังเป็นการส่งเสริมในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ ทำให้อัตราการเติบโตของระบบเศรษฐกิจในฮ่องกงมี

แนวโน้มที่สูงขึ้น ปัจจุบันฮ่องกงได้กลายเป็นศูนย์กลางศิลปะของภูมิภาคเอเชีย ที่มีตลาดศิลปะที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก ดังนั้นตลาดศิลปะจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ระบบเศรษฐกิจของฮ่องกงเจริญเติบโต

ผลกระทบทางบวกต่อสังคมชุมชน

จากการเกิดขึ้นของ Art Basel Hong Kong นั้นทำให้ฮ่องกงนั้นกลายเป็นตลาดศิลปะที่สำคัญของโลก เป็นใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ทำให้เป็นการจุดประกายให้กับศิลปินและชุมชนหันมาให้ความสนใจ และพัฒนาวงการศิลปะให้เทียบเท่าในระดับสากลเพื่อที่จะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในตลาดศิลปะเอเชีย ทำให้มีจำนวนของศิลปินเพิ่มขึ้นเกิดการรวมกลุ่มกันของศิลปินเพื่อเปิดสตูดิโอศิลปะ แต่ทว่าฮ่องกงนั้นมีข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่ ดัชนีสภาพภูมิประเทศที่เป็นเกาะ จึงทำให้มีพื้นที่จำกัดและจากการขยายตัวของเศรษฐกิจจึงเป็นการผลักดันให้อัตราค่าเช่าพื้นที่ให้ฮ่องกงนั้นสูงขึ้นมาก เป็นไปได้อย่างที่คาดในใจกลางเมือง ศิลปินรุ่นใหม่ไม่สามารถเช่าสตูดิโอทำงานได้ทำให้การสร้างสรรค์ผลงานนั้นมีข้อจำกัดหลายประการ ดังนั้นศิลปินจึงต้องหาทางขยายพื้นที่ โดยเริ่มจากการทดลองเปิดสตูดิโอในย่านอุตสาหกรรมเก่าของเมืองฮ่องกง ที่อดีตเคยรุ่งเรืองแต่เพราะปัญหาอัตราค่าเช่าที่มีราคาสูงทำให้โรงงานต่างๆ ย้ายไปสร้างที่จีนแผ่นดินใหญ่ ย่านอุตสาหกรรมนี้กลายเป็นเมืองร้าง จึงมีอัตราค่าเช่าที่ถูกกว่า จนกระทั่งมีศิลปินผู้บุกเบิกได้เข้าไปสร้างสตูดิโอในย่าน Fo Tan ตั้งอยู่ทางใต้ของฮ่องกง ทำให้มีศิลปินย้ายไปอาศัยอยู่ในย่านนั้นเพิ่มขึ้น นักเรียนศิลปะที่เพิ่งจบใหม่ก็สามารถรวมกลุ่มกันเช่าพื้นที่เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย จากการที่ศิลปะมีสตูดิโอทำงานนั้น ทำให้ลดข้อจำกัดเรื่องพื้นที่และมีอิสระในการสร้างผลงานได้อย่างเต็มที่

จุดเริ่มต้นมีเพียงศิลปินไม่กี่คน ภายหลังจากเกิดขึ้นของ Art Basel ทำให้กระแสความนิยมศิลปะ มีศิลปินเพิ่มขึ้นกว่า 200 คนในย่านนี้ทำให้ปัจจุบัน Fo Tan นั้นเป็นย่านศิลปะที่เป็นที่รู้จักและสำคัญแห่งหนึ่งของฮ่องกง สมาชิกมีจำนวนเพิ่มขึ้นจึงมีการจัดตั้งเป็นสมาคมศิลปะที่ไม่หวังผลกำไร มุ่งเน้นการเผยแพร่ผลงานศิลปะของศิลปินรุ่นใหม่ที่ดีขึ้นในสตูดิโอของพวกเขา และจัดนิทรรศการศิลปะ จากการนำเสนอสู่สาธารณะนี้เป็นโอกาสให้กับศิลปินหน้าใหม่เหล่านี้ได้พบปะกับนักสะสม หรือ ภัณฑารักษ์จากแกลเลอรีต่างๆ ที่อยู่ในเมือง สิ่งเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสศิลปินท้องถิ่นหลายคนสร้างชื่อเสียง และมีส่วนร่วมในงานแสดงศิลปะระดับโลกหลายรายการ เช่น Venice Biennale เป็นต้น ย่านศิลปะแห่งนี้จึงเปรียบเสมือนที่บ่มเพาะศิลปินรุ่นใหม่เพื่อออกไปสู่โลกภายนอก การที่ชุมชนแห่งนี้ประสบความสำเร็จส่งผลให้ศิลปะนั้นเข้าถึงผู้คนได้กว้างขึ้น จึงเป็นการกระตุ้นให้เกิดสมาคมศิลปะที่ไม่มุ่งเน้นผลกำไรอื่นๆ (Non-Profit Organization) ตามมาเพื่อสนับสนุนศิลปินในท้องถิ่น Art Basel Hong Kong เปลี่ยนบริบทของเมืองสำคัญทางการค้าให้กลายเป็นเมืองสำคัญทาง

ศิลปะภายในระยะเวลาเพียงไม่กี่ปี จากเมืองที่ไร้สีสัน ในขณะนี้ได้ถูกแต่งแต้มด้วยผลงานศิลปะไปทั่วทั้งเมือง จากการร่วมมือของภาครัฐและเอกชน รวมถึงผู้คนในชุมชนที่ต่างก็เห็นถึงความสำคัญของศิลปะ และเป็นการสนับสนุนให้ชุมชนกลายเป็นย่านศิลปะเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทำให้เกิดโครงการต่างๆ เช่น HK Wall เป็นการสร้างสรรค์ของศิลปินนานาชาติที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเปลี่ยนย่านเมืองเก่าให้กลับมีชีวิตชีวาอีกครั้ง ฮองกงถูกเติมเต็มไปด้วยเสน่ห์ของ Street Art ภาพวาดบนฝาผนังที่ประดับประดาอยู่ทั่วทั้งเมืองสร้างอัตลักษณ์ใหม่ให้กับความเป็นฮองกง Art Basel Hong Kong ได้เปลี่ยนแปลงธรรมชาติของเมืองนี้ไปโดยปริยาย ศิลปะนั้นได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนที่นั่นไปแล้ว

รายการอ้างอิง

- 2019., T. A. B. a. U. G. A. M. R. (2019). The Art Market 2019 accessed date 23 April 2019
accessed from <https://www.artbasel.com/news/art-market-report>
- Art Basel. (2019a). Art Basel accessed date 11 March 2019 accessed from
<https://www.artbasel.com/about/application>.
- Art Basel. (2019b). *Art Basel Year 49*. Europe: JRP|Ringier.
- BARRY EICHENGREEN. (2007). The European Economy Since 1945 accessed date 06
february 2019 accessed from
<https://www.nytimes.com/2007/03/25/books/chapters/0325-1st-eich.html>. .
- Bergman, J. (2013). ,Asian Art-Fair Boom:Hong Kong and Singapore Compete for Cultural
Top
Slot accessed date 10 April 2019 accessed from
<http://world.time.com/2013/01/21/asias-art-fair-boom-hong-kong-and-singapore-compete-for-cultural-top-slot/>.(วันที่สืบค้น
- Drouot since 1852 accessed date 06 February 2019 accessed from
<https://www.drouot.com/>
(2019).
- E.H. Gombrich แปลโดย รติพร ชัยปิยะพร. (2560). *ว่าด้วยเรื่องศิลปะ*. กรุงเทพฯ: เดอะ เกรทไฟน์
อาร์ท จำกัด.
- The Galerie Georges Giroux accessed date 06 february 2019 accessed from
<http://www.belart.org/artists /GGG/ggg.html> (2019).
- Jeroen Euwe and Kim Oosterlinck. (2017). Art Price Economics in the Netherlands during
World
War II.Forum Art and Market / Center for Art Market Studies accessed date 01 January
2018 accessed from [https://www.fokum-jams.org/index.php/jams/article/
view/6/21](https://www.fokum-jams.org/index.php/jams/article/view/6/21)
- Kim Oosterlinck CEB Working Paper. (2011). The Price of Degenerate Art accessed date
10 January 2018 accessed from
<https://dipot.ulb.ac.be/dspace/bitstream/2013/53986>

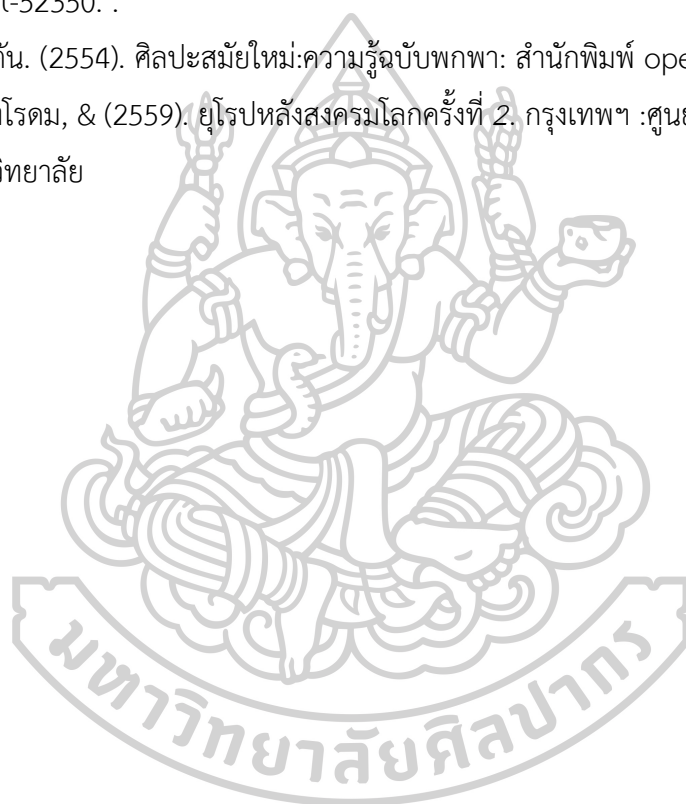
/1/wp09031.pdf

Kim Oosterlinck EHES Working Paper. (2012). War, Inflation, Monetary Reforms and the Art Market accessed date 10 January 2018 accessed from http://www.ehes.org/EHES_No12.pdf. No. 12.

Noelle Bodick. (2019). A Brief History of Art Basel, the World's Premier Contemporary Fair accessed date 22 March 2019 accessed from https://www.artspace.com/magazine/art_101/art_market/a-brief-history-of-art-basel-52350. .

เดวิด คอดดิงตัน. (2554). ศิลปะสมัยใหม่: ความรู้ฉบับพกพา: สำนักพิมพ์ openworlds

วิมลวรรณ ภัทโรตม, & (2559). ยุโรปหลังสงครามโลกครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :ศูนย์ยุโรปแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	อัณชิสา ดวงดี
วัน เดือน ปี เกิด	25 กันยายน 2530
สถานที่เกิด	ชลบุรี
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	16/57 ม.6 ต.นาเกลือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150

